Cod. lat
14399.

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS

114

AMSTERDAM
ALGEMEEN
RIJKSARCHIEF

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS

Luciffer.
Michabel.

Incipit exameron tractat̃ S. Ambrosij epi de die primo condionis mundi

ANTVOPIMIONIS

ASSVOPSISSE homines ut aliqui eorũ tria pn cipia cõstituerent omnium deũ. & exemplar. ⁊ materiã sicẽ plato discipulique eius ⁊ ea incorrupta ⁊ increata ac sine initio asseuerarent dmq; ñ tãquã creatorẽ matiẽ s; tanq; artificẽ ad exemplar hoc ẽ idẽam intendentẽ fecisse mundũ de matia q̃ uocant ylen q̃ gignendi causas rebus omnib̃ dedisse asserat̃. ipsũ q̃q; mundũ incorruptũ. nec creatũ aut factũ estimarent. alii q̃q; ut aristoteles cũ suis disputandũ putauit duo pncipia poneret. matiam. ⁊ spem. ⁊ tertiũ cũ his q̃d operatorũ dr. cui suppeteret cõpetentẽ efficẽ qd ad orn mundũ putasset. Qd q̃ tã mẽuenien. q̃ ut etiam tẽ opis cũ di omnipotis ⁊ nunq̃ent etiam tate. ul ipsũ op dm ẽẽ dirent. in celũ & terrã ⁊ mare diuinis pseq̃rent̃ honoribus. ex q̃ factũ ẽ ut partes mundi deos ẽẽ crederent. q̃ius de ipso mundo ñ medi oes int̃ eos q̃stio sit. Nã pythagoras unũ mundũ asserit. alii ĩmunabiles dicunt ẽẽ mundos. ut sebit democrit. cui plurimũ de physici auctoritatis uetustas detulit. ipsũq; mundũ semp fuisse ⁊ fore aristoteles usurpat dre. Cont̃ aut̃ plato ñ semp fuisse s; semp fore psumit astruere. plurimũ nec fuisse sẽp. nec sẽp fore septissimis testificant̃. Int̃ has dissensiones

eoq; quę potest ee uera estimatio. cū alii mundū ipsū dm ee dicant
q; ei men diuina ut putant in ē. alii partes ei. alii utrūq; in q
neq; figura sit deoq; neq; numer. neq; loc. aut uita possit aut cura
cōphendi. Siqde mundi estimationē uolubile rotunda ardente
qbda iciata motib; sine sensu dm cuenat itelligi. q alieno n
suo motu ferat. Vn diuino spu puidens ses moyses hos hominū
errores fore & iā forte cepisse in exordio sermonis sui ait.

Prima facta die duo celū terra leguntur.

IN PRINCIPIO. FECIT. DS. CELVM ET TERRAM

initiū rerū auctorē mundi. creationē matię cōphendens. ut dm cognoscere s an initiū mundi ee. l ipsū in initiū ee uniuersoq; sic in euglio di filii dicentib; s. tuq; ses respondit initiū q& loq; uob. & ipsū dedisse qiqnū disreb; initiū. et ipsū ee creatorē mundi. n id ea qda duce imitatorē matię exq; n ad arbitrium suū s; ad spem ppositā sua opa formaret. Pulchre qq; ait in pn cipio fee. ut in cōphensibile celeritatē opis exprmeret. cū effectū pus operationis impletę qm in dicū ceptę ex plicuisset. Quis hoc dicat aduerte debem. Moyses utiq; ille erudit in omni sapientia egyptiq; que de flumine collectū filia pharaonis ut filiū dilex et subsidiis regalib; fultū. omib; sclaris prudentię disciplinis informari atq; istrui desid aut. q eū d aq nom accept n putaut tn dicendū qd ex aq sta rent oma ut thales dix. & cū ee in aula educatus regia. malunt tam pamore iusticię subire exilii uoluntariū. q in tyrannidis fastigio peccati p functionē delicias acqrere. Denq; pusq; adppli

liberandi mun uocaret naturali eqtatis studio puocat acci
pientē iniuriā deppl'arib; suis ult inuidię sese dedit uolup
tatiq; erpuit atq; os regię dom declinan tumult insecretū
ethiopię se ctulit ibiq; acetis negotiis remot totū diuinę cog
nitioni animū intendit ut gtam di uidet facie ad faciem.
Cui testificat sēptura q nemo surrex amplī ppha i isr sicut
moy ses quid dnm facie ad faciē in uisione neq; i somno s;
os ad os cū do sūmo locut neq; i spē neq; i enigmate s; clara
atq; pspicua psentię diuinę dignatione donat Is itaq; moy
ses apuit ossiuū 7 effudit q in eo dns loqbat sedm qd ei dixerat
cū eū ad pharaonē dirget uade 7 ego apia os tuū 7 instruā
te qd debeas loq. Et enim siqd de ppto dimittendo dicet ado
accepat qntō magis qd de celo loqret. Deniq; n inpsuasione
humanę sapię nec i philosophie simulatoris disputationib;
s; i ostensione spc 7 uirtutis tāquā testis diuinī opis ausus ē
dice. In pncipio fec ds celū ⁊ terrā. Non ille ut athomos ē cursi
one mund coiret serū atq; ocioſū expectauit negotiū neq;
discplīm qnda matię q ꝓ tēplando mundū posset effingere.
s; auctorē dīn expmendū putauit. Adūtit enī uir plen prū
dentia qd uisibiliū atq; i uisibiliū subam 7 causas rerū mens
sola diuina ctineat. n ut philosophi disputant ualidiorē
athomos cōplexione pseuerantie iugis pstare causā iudi
cauit qa tela aranee texerent q sic minuta 7 i substanti ua
pncipia celo ac terris darent q ut fortuitu ciungerent i ta
fortuitu ac temere dissoluerent n i sui gubnatoris diui
na uirtute cstarent. Hec in mito gubnatorē nesciuit q n no
uert dīn pquē omia regunt 7 gubnant. Sequam q eū qa
auctorē nouit 7 gubnatorē nec uani abducam opinoib;
In pncipio i qt. Quā bon ordo ut illud pmū assereret qd

negare cōsuerūt. & cognoscerent pnciplū ēē mundi. nesine pn
cipio mundū ēē homines arbitrentur. Vñ & dd cū de cęlo 7
tra 7 mari loqrētur ait. Omā insapientia fecisti. Dedit q̄ pnciplū
mundo. dedit etiā creatē firmitatē. ne ahar chton. ne ī crea
tū 7 diuine cōsortē substantię credēm. Crpulchre addidit fec.
ne mora ī faciendo fuisse estimaretur. ut sic hōmines in
telligent q̄ incōpabili operatore ēet q̄ tm op breui exigu oq;
momto sue operationi absolueret. ut uoluntati effectus sensy
tēpis puenirēt. Nemo opantē uid. s; agnouit opatū. Vbi q̄
mora cū legas q; ipse dixit 7 facta s. ipse mandauit 7 creata s. Nec
artis q̄ usū nec uirtuti expendit. q̄ momto sue uoluntati ma
iestatē tante operationi impleuit. ut ea q̄ n erant ēē faceret tā uelo
cit. ut neq; uoluntas operationi pcurreret. nec operatio uoluntati.
Mirari opy q̄ris operatorē. q̄s pncipiū tanto opi dedit. q̄s tā cito
fecit. subiecē stati dicen. q; ds fec cęlu 7 terrā. Audisti auctorē.
dubitare ñ debes. Hic ē mq̄ bndixit melchisedech abrahā pa
trē multarū gentiū dicēs. Benedict abraha sūmo do. q̄ fecit
cęlu 7 terrā. Et credidit abraha. 7 ait. Extendo manū meā ad dm
sūmū. q̄ fec cęlu 7 trā. Vides q; hoc ñ ho inuenit. s; ds annuntiauit.
Dñs ist ē melchisedech q̄ ē rex paci 7 iusticiē. nec ī ptiū dierū nec
finē hns. Nmirū q̄ si ds q̄ ē sine ītio. ī ptiū oib; dedit. ut q̄ ñ
erant ēē īcipent. ñ mirū si ds q̄ oma uirtute sua ē timet 7 īcō
phensibili maiestate uniuersa cōplectit. fec hec q̄ uident. cū 7
illa fecit q̄ ñ uident. Inuisibilia aū his q̄ uident potiora ēē q̄s
neget. cū ea q̄ uident tēpalia sint. ęterna aū q̄ ñ uident. Q̄s
dubitet qd ds hec fecit q̄ ppham locutus ait. q̄s mensy ē aquā
manu 7 celū palmo. 7 uniuersā terrā clausā manu. Qui sta
tuit montes in libra. 7 rupes in statera. 7 nemora in iugo.
Q̄s cognouit sensū dni. aut q̄s cōsiliarius eius fuit. vel q̄s instruxit eū.

Deq̃ euã alibi legimꝰ q; tenet circuitũ terre. ⁊ terrã uelut nichil ũ fecꝭ.
⁊ ieremiã ait. Dii q̃ ñ fecerũt cęlũ ⁊ terrã. pibꝭ ãtra ⁊ de sub celo isto.
dñs q̃ fecꝭ terrã in uirtute sua ⁊ correxꝭ orbẽ ĩ sapientia sua. ⁊ ĩ sua
prudentia extendit cęlũ. ⁊ multitudinẽ aq̃ ĩ cęlo. ⁊ addidit. in
fatuat ẽ ho a scientia sua. Q̃ ꝗ corruptibilia mundi sequit.
⁊ ex his putat q̃d diuine possit natę cõphendẽ ueritatem.
q̃m ñ infatuat uersutę disputationis astutia. Cũ q̃ tot oracula
audias q̃b; testificat ds q̃d fecerit mundũ. noli eũ sine pnci
pio ẽ credẽ. q; q̃si spera mundꝰ ẽ dicat. ut pncipiũ ei nullꝰ
uideat exstare. ꝗ cũ intonat q̃si in circuitu omnia cõmoueant.
⁊ uñ incipiat. ũ desinat. ñ facile cõphendas. q; circuitꝰ pnci
piũ sensu colligẽ impossibile habet. Neq; ꝗ sperę potes inirꝰ
repire. ul uñ cepit globus lunę. l v desinat mstrua lunę de
fectio. Heq; ũ si ipse ñ cõphendas ideirco ñ cepit. aut neq̃ qua
desinet. Si ipse circuitũ uel annulo l graphio ducas. l cent
expmas. uñ cepis aut ũ desieris. in tuallo mt̃ posito ñ facile
ul oculi colligęs. l mte reppies. ⁊ tamẽ ⁊ cepisse ⁊ desiuisse ip
se t testis es. Nã ⁊ si sensus subtẽfugit. ueritatẽ ñ subruit.
Quę aũ initiũ habent. ⁊ finẽ habent. ⁊ q̃b; finis datꝰ initiũ datũ ꝗ stat.
finẽ aũ mundi futurũ ipse saluator doc ⁊ ĩ euãgelio suo dicens.
Pretit ꝗ figura hui mundi ⁊ cęlũ ⁊ tra pribꝭ. ⁊ infra. Ecce ego
uobiscũ sũ. usq; ad cõsũmationẽ sęli. Quom q̃ coętnũ do mun
dũ asserũt. ⁊ creatori omniũ sociant atq; eq̃les ẽ disputant
creaturã corp q; mati ale mundi iuisibili illi atq; ĩ accessibi
li matie diuinę iungendũ putãt. cũ pserti sdm suã sen
tentiã ñ possunt negare. quo cui partes corruptioni ⁊ mutabi
litati subiacent. hui necesse ẽ uniusitates eisde passionibus
q̃b; ppę portiones ei s obnoxię subiacere. Principiũ q̃ ẽ do
cet q̃ dicit. In pncipio fecꝭ ds cęlũ ⁊ trã. Principiũ aũ ad tẽp

refertur·aut ad numerũ aut ad fundamentũ·quomõ in edificandadomo ĩ tũ fundamentũ ē·Principiũ q̃q; 7 cõfusionis·a·deuationis dici posse sẗ p tuitaq; cognoscim̃ auctoritate·Est 7 principiũ bonorũ opũ finis optim̃·ut miscdie principiũ ē placedo q̃d facia·Et enim ad cõferendũ hominib; subsidiũ maxime puocam̃·Est etiã uirt̃ diuina q̃ hac exprimit appellatione 7 ad tẽp̃ referit·si uelis dire in q̃ pre fecẗ ds celũ 7 terrã·id ē mer ordio mundi q̃ndo fieri cep̃·sic aut sapientia·cũ pararet celũ cũ illo erã·Ad numerũ aũ si referas ita cuenit ut accipias·in p̃mis fecẗ celũ a terrã·deinde colles·regiones·fines inhabitabiles·l̃ sic·Ãn reliq̃s uisibiles creatas die nocte·ligna fructifera·animantiũ genia diuisa·celũ a terrã fecẗ·Si ũ ad fundamentũ referã·principiũ terre fundamentũ ēt legisti·dicente sapientia·Q̃ndo fortia faciebat fundamenta tre·erã penes illũ disponens·Est 7 bone principiũ disciplinę·sic ē illud·initiũ sapie timor dni·q̃m q̃ timet dm declinat errore·7 ad uirtutis semitã uia sua dirigit·

¶ si ĩ q̃s timuerit dm·ñ potest renuntiare peccẗo·Q̃d eque etiã de illo possum̃ accipe·m̃sis hic initiũ m̃siũ erit uob·q̃uis a·de tẽpre istud accipiat·q̃ de pascha dni loq̃bat·q̃d ueris mitio celebrat·In hoc principio m̃siũ celũ 7 terrã fecẗ q̃ in mundica pi oportebat exordiũ·ubi erat oportuna oib; uerna tẽperies·uũ 7 amm̃ mundi imagine nascenti exp̃sit·ut p̃ hib nas glacies atq; hiemales caligines serenior solito ũm tẽpris splendore luceat·Dedit q̃ formã futũis annorũ curriculis mundi p̃m̃ exort̃·ut ea lege annorũ uices surgent·atq; ĩitio cuiq; anni p̃ducerẗ tra noua seminũ germina q̃ p̃mũ dns ds dixerat·germinet tra herbã feni seminantem sem̃ secdm genũ 7 secdm similitudinẽ·7 lignũ fructiferũ faciens fructũ·Et stati p̃ducẗ tra herbã feni 7 lignũ fructiferũ·In q̃ nob 7 modãtionis ppetuę di

hic ē Est etiã principium artis ars ipsa·ex q̃ artificiũ diuisq; dem cepsi cepit operatio.

uma pudentia · 7 celeritas terre germinantis ad estimationem
ume suffragat etati. Nam 7 si quicuq; tempre 7 do iubere primpetum
fuit · 7 terrene obedire nature · ut mt hibrna glacies 7 hiemales
pruina celesti impetu fotu germinantis tra fertu pducet · nisi tempestat
dispositioni ethnerigido stricta gelu iuuiides subito fructus
laxare arua · atq; horrentib; primis storulenta miscere · Ergo
ut ostenderet scptura ueris tempra · in constitutione mundi · aut
Mensis hic uob initium mensium · primus e uob in mensib; anni · primum mensem
uernum tempo appellans · Decebat n principium anni principium ee generationis · 7 ipsam generationem molliorib; auris fouere · Neq; n possent
tenera rerum exordia aut asperioris laborem tolerare frigoris · aut
torrentis est iniuriam sustinere · Simul illud adutere licet · quia iure
ccurrit · ut eo tempre uideat in hac generatione atq; in hos usus mgis
sus tbuit · quod tempre ex hac generatione in regeneratione legitimum e tnsit ·
§ Iqde uno tempre filii isrl egypti reliquerit · 7 pmare tnsierunt ·
baptizati in nube 7 in mari vt apls ait · 7 eo tempre anni quod dni nri hu
xpi pascha celebrat · hoc e animam tnsit auiitis ad uirtutem · a pas
sionib; carnis ad gram sobrietatemq; mntis · amaliciem 7 neqcie fer
mito aduersitatem 7 sincritatem · Regenerans itaq; dr · mensis hic uob in
initium mensium · primus e uob in mensib; anni · Derelinqt n 7 deserit quabli
it · intelligibile illu pharaonem principem isti mundi dies · abrenun
tio t diabole 7 opib; tuis 7 impiis tuis · nec ia seruiet ei · t tremis
hui corporis passioib; ul depuatis mntis errorib; quia dmsa omni ma
licia uice plubi · bonis opib dext leuaq; munit · in offenso seli hui
freta studet uestigio tnsire · In libro qq; qi iscbit de numis · ait
scptura · Initium nationum amalech · 7 semen eius pibit · Et utiq; nomi
um nationum primum e amalech · s; qe pintpretatione amalech rex
accipit in iqrum · in iqam aum gentes st · uide ne principem mundi hui ac
cipe debeam · quia impitat nationib; uoluntatem suam facientibus ·

Cui semĩ pibit semĩ aũ ei impiu ⁊ infideles st. qb; ait dns. Vos
ex patre diabolo est. Est ⁊ intiũ mysticũ ut ē illud ego sũ pm
⁊ nouissim. initiũ ⁊ finis. ⁊ illud ieuglio pcipue qd in tiogat dns
qs ēet respond. initiũ q ⁊ loqr uob. quere ⁊ secdm diuinitatē ē
initiũ omniũ qr nemo añ ipsũ. ⁊ finis. qr nemo ul ē ipsũ. ⁊ secdm
euglium initiũ ē uia. dni i opa ei. ut pipsũ discet hominũ geni
uias dni seq. ⁊ opari opa ei. In hoc q pnciplo id ē in xpo fec ds ce
lu ⁊ tra. qr pipsũ oia facta s. ⁊ sine ipso factũ ē nich. qd factũ ē in
ipso. qr i ipso ēstant oia. ⁊ ipse ē pmogenit ois creatē siue qr añ
omnē creatam siue qr ses; qr pmogenitus sei s. ut pmogenit isrl.
ñ qr añ os. s; qr scior cetis. ses aũ dns sup omnē creaturã ⁊ secdm
corpis susceptionē. qr sol sine peccto. sol sine uanitate. ois aũ cetra
tura subiecta ē uanitati. Possum ⁊ intelligē in pnciplo fec ds
celu ⁊ tra id ē añ temp. sic initiũ uie ñ dũ uia. ⁊ initiũ dom ñ dv
dom. Denq; alii dixerũt in cephaleo qsi i capite. q significat in
breui ⁊ i exiguo monito sũma operationis ipleta. St q ⁊ q pnci
piũ ñ ptpre accipiant. s; añ tep. æ k e ya af on ul caput ut
dicam latine qsi sũma opis. qr rerũ uisibiliũ sũma celu ⁊ tra ē.
q ñ solu ad mundi hui spectare uidentur ornatũ. s; ⁊ adi diciũre
rũ iuisibiliũ. ⁊ qdda argumtũ eq; q ñ uidentur. ut ē illud pphetic.
Celi enarrant gliam di. ⁊ opa manuũ ei annuntiat firma mtũ.
Qd secut apls alius ubis in eandē eclusit sententiã dicẽs. qi uisi
bilia ei per q facta s intellegunt. Auctorē ꝗ angliq; ⁊ dnatio
nũ ⁊ potestatũ facile itelligim eũ q monito impiu sui hac tanta
pulchritudinē mundi ex nichilo fec ēe q ñ erat. ⁊ ñ exstantib;
aut reb aut causis donaũ hre subam. Est q hic mund diuine
specim operationis. qr du op pfert. uidet operator. Namq; istarũ
arciũ alie s actuose q s in corpis motu. aut sono uocis. ut pote
cessant mot aut son. nich supfuit nec remansit spectantib;

uel audientib; alie theoretice que uigore mtis exercent. alie
huismoi ut cessante qq; opationis offitio opis mum apparent ut
edificatio atq; textura q 7 tacente artifice pria ei ostendunt.
ut opatori opis sui testimoniu suffragetur. Similit 7 hic mundo
diuine maiestati insigne e ut ipsu di sapia manifestur. Que
uidens ppha simul 7 adiuisibilia oculos mtis attollens ait. Qua
magnificata s opa tua dne. oia in sapia fecisti. Nec otiose fac
tu ubiq; legimus qe gentiles pleriq; q coetnu do mundu uolunt
ee qsi adumbratione uirtutis diuine asserte eu sua sponte sub
sistere. 7 quis causa ei dm ee fatentur. causa tn facti uolt. nex
uoluntate 7 dispositione sua. s; ita ut causa umbre corpi e. ad
heret. h. umbra corpi. 7 fulgor lumini. natali magis societate
q uoluntate arbitria. Pulchre g moyses ait. q; fec ds celu 7 tra.
Non dix q; sub ee fec. n dix q; causa mundo ut eet pbuit s; fecit
qsi bonu qd foret utile. qsi sapiens qd optimu iudicabat. qsi omps
qd amplissimu puidebat. Quomodo au qsi umbra ee poterat. u cor
p n erat. cu incorpe di corporea adumbratio ee n possit?
Quomodo 7 incorpei luminis splendor possit ee corporeus? s; si
queris splendore di. filius est imago. i uisibilis di. Qualis g ds. ta
lis 7 imago. inuisibilis ds. 7 imago iuisibilis. Est h. splendor
glie patrie. atq; ei imago substantie. In principio inqt fec ds ce
lu 7 tra. Ut fact e g mundus. 7 cep ee q n erat. Verbu au di in prin
cipio erat. 7 erat semp s; 7 angli. dnationes. 7 potestates. 7 si ali
qndo cepunt. erant tn ia qn hic mundus e fact. Omia naq; crea
ta 7 dita s uisibilia 7 iuisibilia. siue sedes. siue dnationes. siue
principatus. siue potestates. Omia inqt ipsu 7 i ipso creata s. Qd
e ipsu creata? Qia ipse e heres patris eo qd apat in ipsu tnsi
erit hereditas. sic pat dic. Posce a me 7 dabo t gs hereditate
tua. Que tn hereditas apat tnsiuit i filiu. 7 i patre reuirt a

filio. Egregie itaq; apls 7 hoc loco filiũ dix̃ auctorẽ omniũ. 7 maies
tate sua cõtinentẽ omnia. 7 ad Romanos ait. de pat̃ quo ex ipso &
per ipsũ. 7 in ipso sunt omnia. Ex ipso principiũ 7 origo substantie uniuersq;
id est ex uoluntate eius et potestate. O mia ex eius uoluntate ce
punt. q; uni ds prit ex q omnia. Et eni tanq; ex suo fecit. q uni uolun
fecit. Per ipsũ continuat finis in ipsũ. Ex ipso q; mania. per ipsũ operatio.
q; ligant atq; struix̃ uniuersa in ipsũ. q; 7 q̃mdiu uult oia eius uir
tute manent atq; cõsistunt. 7 finis eorũ in uoluntate di recurrit
7 eius arbitio resoluunt. In principio itaq; tempris celũ 7 terram fecit ds.
Tempus ex hoc mundo non aliũ mundũ. dies aũ tempris portio est non
principiũ. 7 quamq; lectionis serie possimus astruere qd primo die
fecit dns 7 noctem. q; s uices temprũ. 7 secdo die firmamẽtũ fecit q
discreuit aquam q; sub celo est. 7 aq; q; sup celo. tm sati est ad presentem
assertionem qd in principio celũ fecerit. uni pro gratia generatio
nis 7 causa est. terram fecit. in q; erat generationis substantia. Inhi ex
iiii illa elementa s creata. ex q; bus generant oia ista q; mundi st.
Elementa aũ iiii. aer. igni. aq;. 7 terra. q; in oib; s mixta s. Siqde
7 in terra igni repies. q; ex lapidib; 7 ferro frequenter excutit.
7 in celo cõsit ignis 7 micant fulgentib stellis pol. aq; esse pos
sit intelligi. q; ul sup celũ est. l de illo superiori loco largo fre
quenter ymbre dimittit. Que plurib; colligere possemus. sicq.
ad edificationem ecclie ista afferre uidemus. S; q; his occupa
ri infructuosũ negociũ est. ad illa magis intendam animũ
iq; uite sit perfect eterne. De eqlitate q; 7 subtia celi satis est
ea premere que in ysaie scptis reperimus. q; mediocb; 7 usitatis
sermonib eqlitate natie celestis exprimit dicens. qd firmauit
celũ sic fumũ. subtile eius natura nec solida cupiens declara
re. Ad spem qq; eius abundat qd ipse de celi firmamẽto
locutus est. q; ds fecit illũ sic camerã qd infra celi ambitũ

ii mia

uniúsa claudantq; quę l'in mare gerunt 7 tris·qd similit signi
ficat cũ legit q; cęlu dns extendit· Extendit H l'q̃si pelli ad ta
bnacula habitationesq; scoꝝ l'q̃si lib ut plurimoꝝ scbantur
noia·q xpi fide q̃ram 7 deuotione, qb; dr gaudete q; noia ura meruerit,
septa s mcęlo. De treqq; l'q̃litate l'positione tctare nichil p
sit ad spem futi·cũ satis sit ad scientiã qd septuraꝝ diuinaꝝ seies
cophendit·q; suspendit terrã in nichilo. Qd nob discute utrũ
i aere pendeat an sup aq ut in nascat 7 tuersia·qm aeri nata
tenuis 7 mollior mole possit sustentare trenã·aut qm si sup aqs
ñ dimgat·in aq graui tiraꝝ ruina·aut qm 7 mari unda ñ cedat
7 in latera ei sese loco suo mota diffundat· Multi 7 in medio
aeris terrã ee dixerit·7 mole sua imobile manere·qd eq̃bili motu
hinc atq; inde ex oi parte ppendeat·Deq satis putam dictũ a
dno ad iob seruũ suũ·qndo locut pnubẽ ait· Vbi erã cũ fun
dare terrã· Indica m si habes scientiã·qs posuit mũsurã ei si
nosti·aut qs e qsup i dux mũsuras sup eã·aut sup qd circuli ei c
fixi s· Et infra·Conclusi mare portis a·dixi·usq; huc uenies
7 ñ tm sibis·s; inte cõminuent fluct tui·Nonne euident osten
dit ds oia maiestate sua cõsistere·ñ numo·pondere atq; mũsura·
Neq; H creata lege tbuit s; accep·aut seruat acceptã. Nq qd
i medio sit tra quasi eq̃ lance suspendit·s; q; maiestas di uolu
tatis sue e ã lege cstringit ut sup istabile atq; i ane stabilis
pseueret·Sic 7 dd qq; ppha testat dicẽs·Fundauit terrã sup
firmamtũ ei·ñ inclinabit in sclm scli· Non utiq; hic q̃si tan
tũm artifex ds·s; q̃si omps pdicat·qñ centro qda terrã s;
pceptis sui suspendit firmamto nec eã inclinari patiat·Non
q mũsurã cent·s; iudicii diuini accipe debem·q; ñ artis mũ
sura ẽ s; potestatis·mũsura iusticie·mũsura cognitionis·qa
oia ñ tanq in mũsa ptereant ei scientiã·s; cognitioni eius

tanq̃m dimisa subiaceat. Neq; enim cũ legimus ego firmauit co
lumnas eius. uere columnis eã subnixã possumus estimare. s; ea uir
tute q̃ suffulceat subam tre atq; sustineat. Denq; qd impotes
tate dei sit tre cõstitutio. ⁊ hinc collige quõ sẹptũ ẽ. q; respicit
terrã ⁊ fac eã tremere. Et alibi. Adhuc ego semel ẹcutio tiã.
Non q̃ libramentis suis immobilis manet. s; frequenter dei nutu ⁊ ar
bitrio cõmouet. sic ⁊ Iob dicit. q; dns cõmouet eã a fundamẽ
tis. columnẹ aũ eius exagitantur. Et alibi. Nuda iferna in spectu eius.
⁊ ñ ẽ mortis uolucrũ. extendens boream p nichilo. suspendens
terrã in nichilo. alligans aq̃ in nubib; suis. Columnẹ celi uola
uerũt ⁊ expauerũt ab increpatione eius. uirtute mitigauit mare.
disciplina strauit cetũ. claustra aũ celi timent eũ. Voluntate q̃ dei immobilis manet. ⁊ stat i sclm tra. sedm ecclastes sen
tentiã ⁊ uoluntate dei mouetur ⁊ mutat. Non q̃ fundamentis
suis nixa subsistit. nec ful chis suis stabilis pseuerat. s; dns statuit
eã ⁊ firmamẽto uoluntatis suẹ ẹtinet. q; i manu eius os fines t
rẹ. ⁊ hec ẽ fidei simplicitas. q̃ argumentis oib; antecellit. laudent alii qd nusquã decidat tra. q; sedm naturã in medio re
gionẽ possideat suã. eo qd necesse sit eã mane in regione
sua. nec i partẽ inclinari alterã. quõ contra naturã mouetur.
s; sedm naturã pdicet artificis diuini ⁊ opatoris ẹtni excel
lentiã. Qis h artificũ a illo ñ accepit. aut q̃s dedit mulie
rib; texture sapientiã. aut uarietatis disciplinã. Cognoscẹ q̃ p fundũ maiestatis eius ⁊ artis excellentiã ñ queo cõprehen
dere. ñ disputaturũ me libramentis cõmitto atq; mensuris. s;
oia in eius reposita existimo potestate. qd uoluntas eius fun
damentũ sit immuse q̃. ⁊ ppter eũ adhuc mundus hic maneat. Qd apli
ce q̃q; licet astruere auctoritatis exemplo. Septũ ẽ h q; ua
ntatis creata subiecta ẽ ñ sponte. s; ppter eũ q̃ subiecit i spe.

Liberabitur autem ipsa creatura a seruitute corruptionis cum gratia diuine
remunerationis effulserit. De natura autem qualitate subiecti celi quid enumerem
ea quae disputationibus suis philosophi texuerunt. Cum alii compositum celum ex
iiii elementis asserant. alii quinta quandam naturam noui corporis ad constitutio
nem eius inducant atque fingant etereum esse corpus. cui neque igni ad
mixtus sit. neque aeri. neque aquae. neque terrae. quae huiusmodi elementa siue quendam
habent cursum atque usum motumque naturae. ut quinque diuigant. et ipsum fe
rant. uacua et leuia insuperiora se subrigant. Est enim proprius cuique motus in
spere autem circuitu ista confundi. nec sui cursus amittere. quo spatio orbe
suum uoluit. et superiora inferioribus. superioribus quoque inferiora mutantur.
Quae autem secundum naturam motus mutatis. hoc necessario fert mutare
solere qualitates subiectae. Quid igitur. Defendemus etereum corpus esse. ne ui
deatur corruptioni obnoxium. Quid enim compositum ex corruptibilibus ele
mentis esse necesse est resoluatur. Nam hoc ipso quod diuisae eadem sint elementa
naturae simplice et inmobile motum habere non possit. cum se diuisis elementis
motus impugnet. Vnum enim motum omnibus aptum esse non potest. et elementis distantibus
euenire. Nam quae leuibus accommodatum est. non modo quinoribus elementis.
Itaque quando ad superiora motus celi est necessarius. tunc eum quatenus ad
inferiora decursus expetit. igneus uigor ille uolentem adtrahitur.
Et ecce naturae suae usum deorsum cogit. Omne autem quod in contrarium cogit.
innatae seruiens. necessitatem cito soluit. et in ea scindit exque; ui
det esse compositum. in sua quaque regione singulis recurrentibus.
Haec quae alii considerantes stabilia esse non posse etereum corpus celi stellas
que arbitratus. quinta quandam naturam corporis inducentes quae diuina
celi putarent mensura esse subiam. sed nisi ista opinio, pphice potuit
obuiare sententiae. quae diuina quoque domini nostri ihu xi maiestas domini
euangelio comprobauit. Dixit enim dicens. Principio terram tu fundasti domine.
et opera manuum tuarum sunt celi. ipsi pibunt. tu autem permanes. et omnia sicut uest
uetascent. et tanquam amictum mutabis ea et mutabuntur. tu autem ipse es et

anni tui ñ deficient. Qd adeo pbauit dns in euglio ut dicet. celu 7
tra ptab unt mea. aũ uba ñ pribt. Nich g agt q ppt celi asserendã appe
tuitatẽ q ntũ corp ethereũ in ducendũ putarẽt. cũ equę uideat
dissimile cetis adiunctã mbri uni portionẽ labẽ corpi magis af
ferre ẽ sueuisse. Simul illud adute q ppha dd p ori loco tra nomi
nauit. 7 p ea celu credidit op dni ee declarandũ. Qm h dixẽ 7 facta
s. nich int e q d pys exp mas. cũ simul utrũq; sit factũ simul ne ea
salti progatiua celi diuine uideat adiudicata substantię. ut p
mogenitę creatę p uilegio potior estimet. Itaq; illos sui relin
q mys ctentionib; q mutui disputatiob; refellunt. nob aũ satis
e ad salutẽ ñ disputationũ 7 tũsia s; pceptę uita. nec argum
tatois astutia s; fides mitis. ut seruiam creatori potius q creatę.
q e ds bndict in secla. Terra aũ erat iuisibilis 7 incõposita.
Bon artifex pus fundamtũ ponit. p ea fundamto posito edifi
catois mbra distinguit. adiunq ornatũ. Posito g fundamto
tre 7 cfirmata celi subia. duo h istas uelut cardines rerũ.
sub texuit. Terra aũ erat iuisibilis 7 incõposita. Qd e erat?
Ne forte infinitũ 7 sine pncipio extendat opinionẽ suã
7 dicant. ecce q materia id e ylẽ sic philosophi dicẽt. etiã
secdm scptura diuina ñ habuit initiũ rerũ. Hoc dicentib;
respondebis q scptũ e. erat aũ cum opari tre. 7 de eo q tu
bal dicẽt e hr scptura. Hic erat pat q demonstrauit psal
terũ 7 cytharã. 7 ho erat iausitidis regione cui nom iob.
Desinant g de ubo qstionẽ mouere. cũ pserti pmiser moyses.
q fec ds terra. Erat g ex q facta e. Nã si sine pncipio ea dicuntur
ee. ia ñ solũ dm s; z ylẽ sine pncipio dicentes diffiniant
ubi nã erat. Si i loco. g z locus sine pncipio fuisse astruit. in
q erat materia rerũ q principiũ ñ habebat. Qd si absurdũ uid
t de loco credere. uidete ne forte uolatile terra debeam

estimare · quę ñ habens fundamentū alarū remigiū suspendebat.
Vnde ḡ ei alas sumenti · ñ forte huc diriuentī ppheci sermonis int̄
pretationē · apenni tirę pdigia audiuimus · ⁊ illō · ve tirę nauiū pennę.
§; ut sic accipiamus · in q̄ aere uolabat tira. Sine aere ꝗ uolare ñ po
terat · q̄ ñ erat sine rerū materia elementorū facta distinctio · cū ip
sa adhuc elementa ñ essent · Vbi ḡ erat materia ista alarū suffulta
remigiis. In aere ñ erat · q̄ aer corpus est mundi · Corpus aū esse
aerē docet lectio · q̄ missa sagitta ī locū q̄ iaculator intendit.
ī eius aer statim in seipsū resolutus est. Vbi ḡ erit ylen ñ forte
dicat · q̄d dicimus ī intentione q̄ mundus erat. Ergo ds ide ī uisi
bilis natę atq; ī uiolabilis q̄ luce habitat ī accessibile · ī cōp
hensibilis ⁊ purissimus spē. Loc erat materię mundialis · ⁊ erat ī
do mundi portio · cū ipse de hoc mundo dicat ñ s · sic ⁊ ego sum
de hoc mundo. Quē ad modū ḡ ī uisibilia uisibilib; ⁊ ei q̄ ordinē
ac decorē omnib; donauit ī cōposita copulantur · ñ forte q̄ dix̄
terra erat ī uisibilis · uisibile ei ꝑ suam credant · ⁊ ñ ideo q̄ aq̄s
opta uisibili corporei oculi esse ñ potant quē ad modū plerq; ī
profundo aq̄rū sita uisū oculoq; aciēq; pretreunt. Ꝗ ꝗ do aliq̄d ī
uisibile s; creata mundi creatę uniq; estimatione censetur.
Inuisibili ⁊ tira q̄ ñ dū lux q̄ illuminaret mundū · ñ dū sol · p̄ea
luminaria cęli facta s. Q̄d si soli radi plerūq; ⁊ aq̄s opta illu
minat · ⁊ profundo in sa splendore luminis sui pdit · q̄s dubitet
do ea q̄ ī profundo s inuisibilia esse ñ posse · ñ forte sic accipiam.
ñ uisibile terra · q̄d ñ dū ubo dei ⁊ pretio oē uisitabat · q̄ hominē
ñ habebat ppter q̄ respicet dns in tira · sicē sēptū est · dns respex sup fili
os hominū · sicē intelligens aut requirens dm. Et alibi ait · De cęlo
iaculatus est iudicū · tira timuit ⁊ quiū · Et mito ī uisibili q̄ī com
posita · q̄ figurā ⁊ speciē congruentē adhuc ñ accepat · ąp̄po cōdi
tore · Et fortasse dicant · Cur ꝗ ds sic dix̄ ⁊ facta s · ñ simul ornat

congruos rebꝫ surgentibꝫ donauit elementis. Quasi ñ potuit celu
insignitũ stellis subito vt creatũ ẽ refulgẽ. ⁊ floribꝫ ac fructi
bꝫ terra uestiri. Potuit utiq; ſ; ideo p̃mo facta p̃ea cõposita
declarant ne uetꝰ ĩcreata ⁊ sine p̃ncipio crederent. si ſpes rerũ
uelut ingenerate ab initio ñ p̃ea addite uiderent. Jncõposita
ẽta legitur. ⁊ eſ de aphilosophis ẽtitatis qbꝫ ds p̃uilegiis ho
noratur. Qd dicerent si ab initio ei pulchritudo uetꝰ nasset.
Dimisa a qſ describit. uelut eundã p̃ncipiꝫ suꝫ addicta naufra
gio ⁊ adhuc a ñ nulli facta ñ credit. Qd si decorẽ p̃mo genitꝰ
uendicaret. Accedit illud qd imitatores nos sui ds ẽe uoluit.
vt p̃mo faciam aliq postea uenustem. nedũ simul utrũ
q; adorim neutrũ possim implere. fides aut nrã qdã gradu
crescit. Ideo p̃mo fecẽ ds postea uenustauit. ut eunde credam
ornasse q fecẽ. ⁊ fecisse q ornauerit. ne alterũ putem ornasse. alte
rũ creauisse. ſ; eunde utrũq; ẽe opatũ. ut p̃mo faceret p̃ea cõ
poneret. ut alterũ alto crederetur. hns in eugilio huꝰ rei
eundem testimoniũ. Hã resuscitatur lazarũ dns iussit ut
iudei remouerent lapide de sepulchro. ut mortuũ iudeꝰ
tes p̃ea resuscitatũ crederent. Deinde uocauit lazarũ ⁊ resur
rexit. ligatis pedibꝫ ⁊ manibꝫ exiuit foras. Nonne potat re
mouere lapide q potat mortuũ suscitare. ⁊ q potuit de
functo uitã reddere. ñ potuit soluere nexibꝫ uinculorũ.
Cui unctis pedibꝫ dedit gſſũ. huic ñ potuit rupti uinculi
cessũ reddere gſſuũ. ſ; utiq; aduertim qd uoluit p̃mo
demonstrare mortuũ ut oculis sui crederent. deinde resusci
tare. tertio iubere ut ipsi uincula funis soluerent. ut int
ista fides ĩfunderetur infidelibꝫ. ⁊ p gdꝫ qſ da credulitas
nasceret. fecit g p̃mũ ds celũ ⁊ terrã. ⁊ ea tam ñ q si ppe
tuas; q si corruptibiles create. cõsumationi uoluit subiace.

Vnde 7 ysaie libro ait. Tollite in celum oculos uros 7 aspicite tra
deorsum. qz celum ut fumus solidatum est. tra autem ut uestimentum uete
rascet. Hec tra e q̃ adhuc incomposita erat. Nondum ii. erant ma
ria suo fine distincta. 7 ideo uago fluctu 7 profundo gurgite
tra inundabat. Considerata 7 nec plaustrum limo sordiditate
humore trę perpetuo uligine tra inhorrere consueuit. nec pa
tiens est uomeris. ubi infusus tris humor exundat. Erat q̃ im
posita utpote sollertia agricolę inarata cultus. qz adhuc deerat
cultor. Erat incomposita. qz nuda gignentium nec thoris herbo
sa riparum. nec opaca nemoribus. nec leta segetibus. nec um
brosa supciliis montium. nec odora floribus. nec grata uinetis.
Merito incomposita q̃ ornatibus indigebat. cui uirtutum deerant
serta germanitum. Ostendere ii. uoluit ds q̃ nec mundus ipse
habebat gratam. si eum uario cultu opator ornasset. Celum ipsum
intextum nubibus horrore oculis. mesticiam animis excitare
consueuit. terra imbribus madefacta fastidio est. maria procellis
turbata qs non incutiunt metus. Pulcherrima est rerum species.
qd esset sine lumine. qd sine temperie. qd sine aeris gratione.
qb; adhuc dimissa poli huius habebant exordia. Tolle sole tris.
tolle celo stellarum globos. oia tenebris inhorrescunt. Sic e
rat adhuc lumen huic mundo nisi infunderet. 7 ideo septa ait. qa
tenebrę erant super abyssum. Tenebrę erant qz splendor deerat
lucis. tenebrę erant qz aer ipse tenebrosus est. Aqua ipsa sub nu
be tenebrosa est. qz tenebrosa aqua in nubibus aeris. Erant q̃ tene
brę super abyssos aquarum. Non ii. malas intelligendum arbitr
potestates qd dns earum malicia creauit. cum uniq; nisi substan
tialis sit; accidens sit malicia q̃ a natę bonitate deflexerit. Itaq;
in institutione mundi opinio malicię interim sequestrete
ne diuinę operationi 7 pulcherrimę creatę ea q̃ de colo

rata s̄ admiscere uideam̄. maxime cū sequat̄. ⁊ spc̄ dī ferebat̄
sup aq̄s. Quē ⁊ si aliq̄ paert accipiant. aliq̄ p spū quē spiramus
ē carpim̄ au re hui uitalis spm̄. nō tm̄ cū sēcōq; ⁊ fideli ū sententia c̄
gruentes spm̄ sēm accipim̄. ut ī institutione mundi operatio tm̄
tatis eluceat. Premisso ꝗq; ī principio fec̄ ds̄ cēlū ⁊ tr̄ā. id ē ī xp̄o
fec̄ ds̄. t filio dī ds̄ fec̄. ut p filiū ds̄ fec̄. q; oīa ipsū facta s̄. ⁊ sine ipso
factū ē nīch̄. superat plenitudo operationis ī spū sic̄ sēptū ē. Ver
bo dīni cēli firmati s̄. ⁊ spū ori eī oīs uirt̄ eōq;. Itaq; q̄ad modū in
psalmo docem̄ operationē ubi qd̄ ē ubū dī ⁊ uirtutē q̄m dedit
spē sēs. ita hic pphicū resultauit oraculū. qr ds̄ dix̄ ⁊ ds̄
fec̄. Spc̄ q̄q; dei sup ferebat̄ sup aq̄s. Ornando ꝗ polo cēli. ḡmi
natis tr̄is. pulchre spc̄ sup ferebat̄. q; ipsū habebant nouæ
partuū semina germinare. sēdm qd̄ dix̄ pph̄a. Emitte spm̄
tuū ⁊ creabunt̄. ⁊ renouabis faciē tr̄ę. Denīq; syrus q̄uidam he
breo ē. ⁊ sermone c̄sonat. ī plerisq; ⁊ c̄gruit. sicut̄. ⁊ spc̄ dī fouebat
aq̄s. id ē uiuificabat. ut ī noua coqeret creatas̄. ⁊ fotu suo ani
maret aduitā. Nā ⁊ spm̄ sēm legim̄ creatorē dicente iob. Spc̄
dium̄ q̄ fec̄ me. Siue q̄ spc̄ sēs sup ferebat̄ sup aq̄s. tenebrę. ⁊ tr̄iæ
uirtutū sup eas ēē n̄ poterant. ubi locū tanta s̄ grā uendicabat̄
siue ut q̄dā uolunt aerē accipiant. respondeant q̄ ratione spm̄
dī dixerit. cū satis fuer̄ spm̄ nuncupare. Hi q̄ uolt ad no dōnō
.nii. p mū elem̄ta genata cēlū ⁊ terrā mare aerē. eo qd̄ cause
rerū igni ⁊ aer terra ⁊ aq̄ sint. ex q̄b; mundi spēs c̄stat. ⁊ forma.
Vbi q̄ tenebrę neq; tr̄iæ spāliū locū habe potuert̄. cū angustę
hui decorē figurę mundō induēret. Nūq; simul malitiā
ds̄ creauit. §; ea ex nob orta. n̄ adeo creatore c̄dita morū leui
tate genat̄. n̄ ullā creatę hns progatiuā nec auctoritatē
substantię natālis. s; mutabilitatis uitiū. ⁊ errorē plapsio
nis. Eradicari hanc ds̄ uult de animis singlōq; q̄ eā ipse ge

neraret. Clamat ppha. desinite amalicii surisi. 7 pcipue scs
dauid. desine amalo 7 fac bonũ. Quom ei iitũ ad no damus.
S; hec opinio feralis eq; q pturbanda ecclam putauerit. Hinc
martioni. hic ualentini. hic pestes illę manicheq; funesta
seq; mtib; tẽptauerit iferre ctagia. Qd nos ipsi inlumine
uitę tenebras morti inqrimus. Scptura diuina salutẽ suggerit.
uitę odorẽ flagrat. ut suauitatẽ legen capias. ñ pcipiciem
mincurras. Simplicit lege oho. ñ t ipse fouea puus inter
pres effodias. simplex sermo ẽ qz fec ds cętu 7 tta. fec qd ñ
erat. ñ qd erat. Et tra erat iuisibilis. Cx q facta ẽ erat. 7 erat ivi
sibilis qz exundabat aq 7 opiebat eam. 7 erat sup ea tenebre
sup fuse. qz ñdu erat lum diei. ñdu solis radiis q solet sub 7 aqs la
tentia declarare. Qo q dicit qd ds creauerit malu. cũ ex con
trariis 7 adusis neq quã s adusa genent. Ñ ita uita mortẽ ge
nerat. nec lux tenebras. Non ita sic mutabilitates affectuũ.
ita etiã genationũ pgressiones s. Illę exctrariis in tra ria
ppositi deflexione uertunt. istę ñ ex tris in adusa deflec
tunt. s; ex eisde genis t auctoribus t causis create isimilitudi
nẽ sui refert auctoris. Qd q dicem. Si ita neq sine pncipio ẽ.
qsi ĩcreata. neq; ado facta. um habet naturã malicia. Nam
mala ee in hoc mundo null sapien denegabit. cũ sit tã fre
quens in hoc selo lapsus ad mortẽ. S; ex his q iã dixim possum
colligere qz ñ ẽ uitia substantia. s; mtis atq; animi de piuatio
atmite uirtuti deuia. q incuriosq; ais freqnt obrepit.
Non q ab extneis ẽ nob. quã a nob metipsis. Mai piculũ int
ẽ. adusari int auctor erroris intys. Est inq clausus in nob
metipsis. ppositũ tuũ speculare. habitũ tuę mtis explora.
excubia optende ad usus mtis tuę cogitationes 7 animi
cupiditates. tu ipse t causa es impbitatis. tu ipse dux fla

gitiorũ tuoꝝ atq; incentor criminũ. Q'd alienã naturã accer
sis ad excusationẽ tuoꝝ lapsuũ? Vtinã te ipsũ ñ impelleres.
utinã ñ precipitares. utinã ñ inuoluueres. aut studia in mode
rationib; aut indignatione aut cupiditatib. q̃ nos inexos
uelut q̃bus dã retib; tenent. Et certe in nob ẽ modãri studia
cohibẽ iracundiã. cohercere cupiditates. in nob ⁊ ẽ indul
gere luxurie. adolere libidines. inflamare iracundiã. vl' in
flamanti aurẽ accõmodare. eleuari magis superbia. effundi
ise uicia. q̃ repimi humilitate. diligẽ mansuetudinem.
Q'd naturã accusas o hõ? Habet illa uelut ipedimẽta q̃dã senectu
tẽ. infirmitatẽ's; senect ipsa i bonis moribꝫ dulcior. i ꝫ si
lis utilior. ad cõstantiã subeunde mortis paratior. ad repi
mendas libidines fortior. Infirmitas q̃q; corpis sobrietas
ñ tis ẽ. Vñ ait apl's. Cũ infirmor tũc potens sũ. Itaq; ñ in
uirtutib; s; infirmitatib; glabar. Responsũ q̃q; diuinũ
refulsit oraculo salutari. q̃ uirt infirmitate cõsummat.
Illa cauenda q̃ ex nra uoluntate pdeunt delicta iuuentutis.
⁊ irrationabiles passiones corpis. Quoꝝ q̃ nos sumꝰ dni. hoꝝ pn
cipia extinsecus ñ req̃ramꝰ. nec deriuemꝰ i alios s; agnoscamꝰ
ea q̃ ppe nra s. Qd ꝗ possumꝰ ñ facẽ si uolumꝰ. hui electionẽ
mali. nob potꝰ debemꝰ q̃ alis asseribẽ. Ideo ⁊ in iudicis
tis uoluntarios reos ñ ex necessitate cõpulsos. cul
pa stringit. pena cõdẽpnat. Neq; ꝗ sip furore aliq̃s i nocen
tẽ peccerit. ob nocꝰ mortẽ. q̃n ⁊ ipsiꝰ diuine legis ora
culo siq̃s pinprudentiã intulerit necẽ. accipit i pum
tatis spem. refugii facultatẽ. ut possit euadere. Hoc
q̃ de eo qd ppe malu uidet dictũ sit. Mala aũ ñ s n q
crimine mentẽ implicant ⁊ scientiã ligant. Ceterũ
paupitatẽ. ignobilitatẽ. egritudinẽ. mortẽ. nemo sapiens

mala dixerit nec in mala q̃ sortem numerauit · q̃ nec ĉtraria
istis ĩ boni habent̃ maximi · quq̃ alia nob̃ exnata · alia ex ĩcõ
moditate accide uident̃ · Non nob̃ excursus iste pcessit · ut p
barem tenebras ⁊ abyssũ simplicit̃ accipienda · Frat̃ ⁊ tenebre
de obumbratione celi · q̃ omne corp̃ umbrã fac̃ · q̃ obumbrat
l finitima l inferiora ⁊ ea maxime q̃ opire atq; ĩclude uide
at̃ · Includit aũ celi pol · q̃ celu sic camera extendit̃ · que ad
modũ sup̃ demonstrauim · Non q̃ pncipalis erat tenebrosa
substantia · s; q̃si umbra secuta ē mundi corp̃ · caligo tenebrq;
l taq; mon̄to diuine pceptioni mundi assurgens int̃ se ĩclu
sit umbrã · ut siq̃s in cãpi medio q̃sol meridian illuminet ·
locũ aliquẽ repente obsepiat · densis ramq; frondib̃ tegat ·
ñ q̃ splendidior foris spes loci ei effulgeat · s; ut hoc horren
tis desup scene gurgustriũ ei int̃ obscuri sit · dur uñ antrũ
clausũ undiq; huiũmodi uocar̃t locũ · ñ qd̃ at̃ inhorrescat si
tu atq; effusione tenebrarũ · Iste q̃ tenebre sup abyssos aq̃rũ
erant · Nã qd̃ abyssũ multitudinẽ ⁊ pfundũ aquq; dicat · lec
tio euglii docet · ubi roqabant demonia saluatorẽ · ne iubet
illos ut ĩ abyssũ irent · S; q̃ docebat uoluntates demoniq; ñ
ee faciendas · pcepit illis ut irent ĩ porcos · Porci aũ se ĩ stagnũ
aq̃rũ pcipitauer̃t · utqd̃ recusabant demonia ñ euadent · s;
digno pcipitio dimergerent̃ · Frat q̃ hec mundi ĩ ⁊ posita
spes ⁊ forma · Et spc inq̃t di sup ferebat̃ sup aq̃s · Et dixẽ ds · fiat
lux · Merito pmissus ē spc di · ubi diuina ĩcipe habebat opatio ·
Fiat inq̃t lux · Vñ uox di in sepiura diuina debuit ĩchoare ñ a
lumine · Vñ ornat̃ mundi · ñ aluce exordiũ sumere · Frustra
enim eet · si ñ uideret̃ · Frat q̃d̃e ds ipse ĩlumine · q̃ lucem habi
tat inaccessibile · ⁊ erat lumen uerũ qd̃ illuminat omnẽ ho
minẽ uenientẽ in hc mundũ · s; ea lucẽ fieri uoluit q̃ oclis

corpalib' cōphenderet. Qui edificiū dignū habitaculo patris fa
milias struere desidat. an quā fundamtū ponat ūn lucē et in
fundat explorat. 7 ea pma grā ē q sit desit tota dom' deformi
horret ī cultu. Lux ē q reliqs dom' cōmdat ornat. Fiat ī qt
lux. Plena uox luminis ñ dispositionī apparatū significat.
s; opationis resplendet effectū. Hature opifex lucē locut'
ē 7 creauit. sermo di uolunta ē. op' di nata ē. Lucē creauit.
tenebras illuminauit. Et dix' ds. Fiat lux. Et facta ē lux.
Non ideo dix' ut sequeret' opatio. s; dicto absoluit negotiū.
Ý ñ pulchre dauiticū illud. dix' 7 facta s. q dictū impleuit
effectus. Auctor q lucis ds. loc' aū 7 causa tenebrarū mun
dus ē. s; bon' auctor ita lucē dilex. ut mundū ipsū infuso
apiret lumine. atq; ei spem uenustaret. Resplendunt q
subito aer 7 expauert tenebre, noue lucis claritate re
pssit eas 7 qsi in abyssos dimisit repente puniūsa mundi
fulgor lucis infusus. Pulchre itaq; 7 ppe dix. 7 facta ē lux.
Sic enī cito lux celū 7 terras maria illuminat 7 moñto ptrs
sine ulla cōphensione retectis surgenti diei splendore
regionib; nro se circūfudit aspectui. ita ort' ei cito debu
it explicari. Qd miram si ds locut' ē lucē. 7 caligantī mun
do lum emicuit. qndo fiqs int aqs mersus oleū ore emise
rit clariora faciat ea q profundi tegebant occultis. Dix'
ds. ñ ut p uocis organa qda son' sermonis exiret. ñ ut lin
que mot' celeste formaret alloqū. aut aerē istū qda uer
borū strepit' uerberaret. s; ut sue cognitionē uolunta
ppderet opationis effectu. 7 discreuit int lucē ac tenebs.
Et uid ds lucē q bona ē. Dix' 7 sonū uocis nemo audiū.
discreuit. 7 opationis molimina nemo deprehendit. uī
dit 7 octa ei intentionē null' aspex. Et uid int qt deus

lucē q; bona ē. Hec qd ignorabat aut nō uidet cōpbauit·s; bonoq; opū ꝓpium ē ut
ex tno cōmdatore nō eqeant·s; qm̄ am suā cū uident ipsa tes
tent. Plus ē qd pbat aspectu·quā qd sermone laudat. Suo
n·uti testimonio. nō alieno suffragio. Qd si apd nos oculis
iudicū emittit·qb; simul qm̄ uenustati ⁊ rerū mēsura cō
pbendit. qnto magis ds oīa q̄ pbat uidet ⁊ q̄ uidet pbat
sed in qd sēptū ē·q; oculi dni sup iustos. Lucis natura hui
mōi ē·ut nō in numero·nō in mēsura·nō in pondere·ut alia·s;
oīs ei in aspectu sit qm̄; Ꝑ pris itaq; sermonib; naturā lucis
expssit·que uidendo cōplacet·quo ipsa uidendi officiū
subministrat·Hec mm̄ito tantū sibi pdicatorē potuit in
uenire·aq iure laudat. prima·qm ipsa fec·ut ⁊ cēta mēbra
mundi digna sint laudib; Vidit q; ds lucē ⁊ uultu suo il
luminaut·⁊ uid q; bona ēēt·nō ex parte di·s; genale iudi
cū ē·Itaq; nō in splendore tantū nō s; in omni utilitate qm̄
lucis pbat. Vnde ⁊ discretio fit inter lucē ⁊ tenebras·ut separa
lucis natā atq; tenebraq; nich uideat inter se habe cōfusū.
Et uocauit ds lucē die·⁊ tenebras nocte·ut noīe ipso diem
noctemq; distinqueret·Aduertim̄ itaq; qd lucis ortus ē
anq; sol die uideat apire·Principia ꝗ diei noctis exitū clav
dunt·finisq; ēpris ⁊ stat limes nocti ⁊ diei uideat ēe pscpt.
diem sol clarificat·lux fac·frequent celū nubib tegit ut
sol tegat nec ull ei radi appareat·lux tn die demonstrat
tenebras abscondit·Et factū ē uespe ⁊ factū ē mane·dies
un·Quert aliq cur pus uespū pea mane sēptura memo
rauit·ne forte nocte pus qua die uideat sigare·nec ad ū
tunt pmo qd pmisert die dicendo·⁊ uocaū ds die lucē·
⁊ tenebras uocaut nocte·deīn qd uesp finis diei sit·⁊ mane

finis noctis. Ergo ut p̄ rogatiuā 7 p̄mat̄ nat̄uitat̄ diei daret. p̄ius finē diei sig̃at. p̄ quē secuta nox ēt. deīn p̄ea finē noctis adiunx̄. Eo aū usq; noctē diei sēp̄tā aīferre n̄ potuit. ut 7 diei 7 nocti t̄p̄ra. diei appellatione ēcluserit 7 tanq; p̄n cipalis auctoritate nōis uendicauit. 7 hanc sēp̄tur̄ ēē 7 sue tudinē ut potiori appellatione deputet 7 freq̄ntib; exem plis p̄bam. Siq̄dē 7 iacob dix̄. Dies uit̄ meē pusilli 7 magni. Et iterū. Omis dies uit̄ meē. Et dd̄. posuit dies annoq; meorū. ñ dix̄ 7 noctes. Yñ aū tum ea q̄ nē in spē historiē td̄unt̄ uim statuisse legis in posterū. Principiū q̄ diei uox di ē. fiat lux. Et facta ē lux. finis diei uesp ē. ia sequens dies ex noctis fine suc cedit. Sententia aū dei ēuidēt. q. diē p̄mo uocauit lucē. 7 secō uocaū tenebras noctē. P̄clare 7 unū ñ p̄mū diē dix̄. Nam secutur̄ secō 7 tertio die 7 deinceps reliq̄s p̄mū potuit dicere. 7 hoc ūidebat̄ ordinis. s; legē statuit. ut xxiiii horē diurnē atq; nocturnē diei tantū nomine difiniant̄. ut sic dicēret xxiiii horarū m̄sura diei uni tēp̄ē. Sic et uirq; geniario cō putat̄. 7 intelligit̄. etiā feminarū q. nectunt̄ sēdā portionib. ita 7 dies numiant̄. 7 noctes estimant̄ ad iunctē. Sic q̄ circu it̄ uni. ita uni dies. Nā pleriq; 7 ebdomadā unū diē dicī. qd̄ ī se q̄si in unū redeat diē. 7 q̄si sēp̄ies in se recurrat. Est aū hēc circuit̄ figura ase incipe 7 ī se rediū. Vñ 7 sēm unū in tēdū sēp̄tā diē. Nā 7 si alis loci sēla appellat uidet̄ magis diui tates statuū publicorū t negociq; sig̃tare q̄ sēlē successio nes aliq̄s diffinire. q. dies dni magnus 7 p̄clarus. 7 alibi qd uob q̄rere diē dni. 7 hic tenebrē 7 ñ lux. Manifestū ē enī qd̄ male ēsēiis 7 ī dignus dies ille tenebrosus sit. q̄ fulgebit ī nocentia. 7 mens noxia cruciabit̄. Ceterū qd̄ sine intēpo latione noctiū 7 successiōe tenebrar̄ dies ppetuus ille

renuntiationis etiam futurus sit. scriptura nos docet. Pulchre autem uicem utriusque unum diem matutino cum fine conclusit. ut 7 a luce incohare diem doceret 7 in lucem desinere. Non enim integrum diei tempus 7 noctis. nisi fuerit expletum. Unde 7 nos quasi semper in die honeste ambulemus. 7 abiciamus opa tenebrarum. Nocte enim ad quietem corporis datam esse cognoscimus. non ad muneris alicuius et operis functionem. quae somno et oblitione transcurritur. Non sit in nobis commessatio 7 ebrietas cubile impudicitiae. non dicamus. tenebrae et parietes operient nos. et quis scit si uidebit altissimus. sed sit in nobis amor lucis 7 cura honestatis. ut tanquam in die ambulantes opera nra coram deo patre lucere cupiamus. cui est honor. laus et gloria. potestas cum domino nostro ihesu xpo. et Spiritu Sco

A Seculis et nunc 7
Semper. et in
omnia secula
Seculorum.
AMEN.

Incipit tractatus de die secundo.

Fit firmamentum spera sequente die

DEM PRIOVS VT POTIVS IHV̄ manet enim ex ipsi pro gratia sermonis ut potuimus absoluimus. in q̄ cditu celu. terra creata. aqrū ex undantia circūfusū aerē. discretione facta lucis atq; tenebrarū di omīpotis ⁊ dni ihu. Spc q̄q; sci opatione cognouimus. Qs q̄ n̄ miret dissimilib; mbris disparē mundū in corpus unum assurgere. ⁊ in solubili ccordie caritatisq; lege in societate ⁊ cnexione sui tā distantia iuenire. ut q̄ discreta natura s̄ inuinitatis ⁊ pacis uinculū uelut i diuidua cōpassione nectant. Aut q̄s hec uidens possibilitate rationis infirmo igenio rimet. q̄ oma uis diuina in cōprehensibilis humanis mtibus ⁊ ineffabilis sermonib; nris uoluntatis sue auctoritate conexuit. Fecit q̄ ds celu ⁊ terra ⁊ ea q̄si auctor ee pcepit. n̄ tanq̄ figure iuentor s; tanquā opator natē. Nā q̄m s̄ inuenitur opatoria ipassibilis di uirtus ⁊ passibilis matie nata. tanq̄ altera abalta quindiguerint mutuantes. Nā si ī creata matia uidet. q̄ deo creande potestas matie defuisset. ⁊ ab ea opationi subiacentia mutuat. si ū mcōposita mirū ad modū coetna d̄o materiem decore s̄ n̄ potuisse cferre que subam n̄ a creatore d̄o accepit s; sine tpre ipsa possederit. Plus H. īuenit opator omniū q̄ ctulit. Inuenit materie in q̄ possit opari. ctulit aū figurā q̄ decore inuentis reb; afferret. Vn excipiend̄ acetis tanq̄ uni dies. n̄ cferend̄ cū cetis tanq̄ dies pm̄ ē. q̄ fundamtarerū omniū posita ⁊ cause ee cepert q̄b; mundi hui atq; uniūse uisibilis creature fulta suba ē. Quadere ad scdi diei mtan

ta opa sermo nob ꝑdeat · quoꝝ eminentia ñ secdm tractat nrī
possibilitatē · ñ secdm sēptoꝝ ad laudē referenda ē creatoris ·
Vos q̄ queso ut naturalit estimare q̄ dicim ꝑbabilit ac simplici
ñte 7 sedulo ingenio pensare dignemini · ñ secdm philosophi
ç tdictionē 7 ianē seductionē suasoriā · ueri similia colligēn
tes · s; secdm regulā ueritatis q̄ oraculis diuinis sermonis ex pri
mit · 7 ē ēplatione tantę maiestatis fideliū pectoribus ī sim
dit · q; sēptū ē · Confirma me ī ūbis tuis narrauerī m̄ mīq̄ ex
ercitationes · s; ñ ut lex tua dñe · oīa pcepta tua ueritas · Non
q̄ secd ele mīnoꝝ natās · s; secdm xp̄m q̄ oīa q̄ uoluit fec abundans
plenitudine diuinitatis suę · ē sidemy q̄ facta s · 7 natę possibi
litatē mīrogem · Neq; h · cū meuglio lępsū curaret · cęci uisū
refundet · ppls q̄ aderat 7 exspectabat illa medicinę ordinē
recognouit · s; potestatē dñi mirat dedit ut sēptū ē do laudem ·
neq; secdm numos ęgyptioꝝ 7 ē cursus siderū mīsurata elemīnoꝝ
extendit manū suā moyses · ut diuidet mare rubrū · s; divi
nę impio potestatis obtēpans · Vñ 7 ipse ait · Dextera manus tuę
dne q̄lificata ē in uirtute · dextera manus tuę dne ē fregit inimicos ·
Illo q̄ sēa plebs eleua mentē tuā · 7 totū animū tuū eō confer ·
Non sic ds uidet q̄ ad modū ho · Ds in corde ho ī facie · Nec sic q̄ ho
uidet q̄ ad modū ds · Audis q̄ q; ds uid 7 laudauit · noli q̄ tuis
oculis estimare q̄ facta s opiniomb; q; colligē · s; q̄ ds uid ꝑ
ꝑbauit ea tu retractanda ñ putes · Et dix ds · Fiat firmamētū
in medio aq̄m 7 sit discernens inter aq̄m · Et factū ē sic · Audi
ūba dñi · Fiat dicit · iubentis ē · ñ estimantis · impar natē ñ pos
sibilitati obtēpat · ñ mīsuras colligit · ñ pond examinat · Vo
luntas eius mīsura rerū ē · sermo finis ē opis · Fiat inq̄t firma
mētū in medio aq̄ · Firmū ē oīne q̄d statuit ds · Et satis
pulchre ꝑmisit Fiat firmamētū ānq̄ subiceret ī time

dũ aq̃ ut tu p̄ꝗ credes firmamẽtũ exp̄cepto di factũ. q̃ de aq̃rũ
pflua q̃litate dubitares. Si naturã elemẽtoꝝ cõsideres. q̃m int̃ a
q̃s solidatũ et firmamẽtũ. Illę pfluunt illud cõstingit. illę cur
runt hoc manet. Et sit mq̃t discernen int̃ aq̃. s. aq̃ ꝗ fundẽ ñ
discernie solet. Quom̃ iubet qd̃ fieri secd̃m elemẽtoꝝ rationẽ ee
ctinarũ. S; cũ sermo ei ortus natę sit. iure usurpat dare legẽ
natę. q̃ originẽ dedit. S; p̄us cõsideremꝰ qd̃ sit firmamẽtũ utrũ
ipsũ sit qd̃ i supiorib; celis appellauit an illud. ꝗ siduo celi an
plures. Hã s q̃ unũ celi ee dicant nec alterius celi faciendi cũ uma
eet ylę ut ipsi aiunt potuisse suppetere subam. quo cũ omni supi
ori celo eet expensa mch reliq̃ fuit qd̃ ad edificationẽ secdi ce
li tertii ue pficeret. alii ũ innumios celos ꝗ mundos ee asserẽt. q̃s
irrident sui. Non ꝗ nobcũ illis maior quã cũ suis pugna e. q̃
geometris numis ꝗ necessitatib̃ cõtendunt plane. qd̃ aliud
celi ee ñ possit. nec pati naturã ut secd̃m aut tertiũ sit.
nec opatoris uirtutẽ idoneã. ut multos celos fa ceret.
Et q̃s ñ hac eoꝝ artificẽ facundiã irrideat. Qui cũ ex uma
atq; eadẽ causa plura eidẽ genis ab hominib; fieri ñ posse
abnuant. decreatore omnium dubitant. utrũ plures ce
los facẽ potuerit deq̃ sẽptũ ẽ. dns. aut̃ celos fec. ꝗ alibi
omã quecũq; uoluit fec. Qd ꝗ difficile ei cum uelle fe
cisse ẽ. Fluitat q̃ illis ĩ possibilitatis ratio cũ de eo dis
putant. cui uere dr. q; mch ĩ possibile t ẽ. Itaq; nos non
sdm̃s. ꝗ tertiũ celũ negare ñ possumꝰ cũ apls raptũ se
ad tertiũ celũ scriptoꝝ suoꝝ restificatione cõfirmet. dauid
aũ etiã celos celoꝝ millo laudantũ dnm cõstituat choro.
quẽ imitantes philosophi. vii stellarũ ꝗ solis ꝗ lunę
globoꝝ cõsonũ motũ in tẽ duxerũt quoꝝ orbi l̃ poti glo
bis cõiexa memorant. oia q̃s ĩ nexos ꝗ uelut ĩ sertos

uersari·retro ⁊ tanto motu cetteris ferri arbitrantur·eoq; ī
pulsu ⁊ motu ipsoq; orbium dulcem quidam ⁊ plenum suauitatis at-
q; artis ⁊ gratissimi modulaminis sonum reddi·quum scilicet aer
tam artifici motu ⁊ acuta cum gratiam; tempante ita uarios equabiliter
concentus efficiat·ut omnem insuper gradiatur musici carminis suauitatem·
Huius rei fidem si quaeras atq; expetas·sensu ⁊ auditu nos pharithesi
tant·Nam si uera foret·quum tanto motu orbium concrepante cum ille ce
lestis orbis cui affixos ferunt stellarum cursus quasi immissione
uoluuntur concitatione habant conuersionem atq; acutum sonum excitet·
hic aëris lunaris gratissimum non audiret·a nobis·cum leuiora audire
solebamus·Fide ut ei disputationis si testimonio nostro ⁊ audit
munere exigam·Pharis·refert obsurduisse aures magis ⁊ hebetio
rem nobis sensum audiendi factum propter illam a principio nostre gene
rationis concepti soni consuetudinem ⁊ exemplum affert·eo quod nilus
fluuius maximus eo uidelicet loci ubi se excelsissimis montibus
in ca[illegible] tacyta illa precipitat magnitudine fragoris sui
aures [illegible]accolarum obstruat·ut audiendi munere carere di
cantur· Sed facile his ipsa respondet ueritas·Nam quotiens tua
audimus nubium collisione generata·tantaque orbium conuersiones
quam maiore utique sic motu ferri estimantur·ita uehementiores
soni excitarent nos audirem? Addunt preterea ideo sonum
hic non peuenire ad terras·ne capti homines pro suauitate ei
atq; dulcedine quem celerrimus ille celeq; motus efficit·abori
entalibus paratibus usq; in occasum propria negotia atq; opa deere
linquerent·⁊ omnia ociosa hic remanerent quod a humanis ad ce
lestes sonos mentis excessu·Sed ea quas alienas a studio nostro ⁊ adi
uuine lectionis serie his quoque foris seruandum non in hercam scip
turarum celestium magisterio·Propositum quod nobis est·quod dum distes
fiat firmamentum in medio aquarum·⁊ sit discernens mare aquas ⁊ aquas·

æ hinc tractatus utrũ hoc firmamentũ appellet qd̃ anteriã
fec̃ deq̃ sẽptũ ẽ. In pnciplo fec̃ ds̃ cẽlũ 7 trã. Nec fallit qd̃ aliq
aĩ nos ita accepmt eo qd̃ sup̃ creatũ auctore d̃o. 7 ẽditũ cẽlũ
sẽptuma exp̃sserit. hic expositionẽ opis creationi q; diffuderit
ut ibiq̃ si summa opis breuit cõphensa sit. hic operationi q̃ litas
pipsas ẽcurrentiũ rerũ digesta sit spẽs. S; mouet nos qꝛ æ nom
aliud sigtat̃. 7 spẽs solidior. 7 causa disẽnit̃. 7 psona cooperatoris ad
iungit̃. Sic ꝗ sẽptũ ẽ. Et discreuit ds̃ mtũ mediũ aq̃ quẽ erat sub
firmamẽto. 7 intẽ mediũ aq̃ q̃ erat sup firmamẽtũ. Et pmo uolt
id destruere qd̃ freq̃nti scriptãrũ lectione ĩ ólitũ mtis 7 impsi
sũ ẽ mtib; qꝛ aq̃ sup cẽlos ẽe ñ possit dicentes rotundũ ẽe orbẽ
illũ cẽli cui in medio trasit. 7 ĩ circuitu aq̃ stare ñ posse. qd̃ ne
cesse ẽ diffluat 7 labat̃. cũ de supioribꝫ ad inferiora decursus ẽ.
Quom ꝗ aq̃ sup orbẽ stare ut aiunt potest. cũ orbis ipse uoluat̃.
Hẽc ẽ illa uersutia artis dyaleticẽ. Dam ĩ ũn t respondeã. qꝛ si
ñ det̃ nullũ uerbũ refert̃. Petunt s ẽcedi axem cẽli torquen
motu ẽcto orbe aut tẽrẽ ẽẽ inmobile. ut astruant aq̃s sup cẽ
los ẽe ñ posse. qd̃ omis eas uoluendo se axis effundet. q̃si ũ ut
ẽcedã illis qd̃ postulant. 7 sedm eoꝝ opiniones illi respondeã.
cũ negare ñ possint ĩ illa altitudine 7 pfundo. 7 longitu
dinẽ ẽe 7 latitudinẽ. qꝛ nemo potest cõphendẽ n is q̃ imple
t̃ omnẽ plenitudinẽ di ut apls ait. Qs ꝗ facile potest
ẽẽ diuini opis estimator. Est q̃ latitudo ĩ ipsa cẽli altitu
dine. Et 7 ut de his dicam q̃ scire ñ possum pleraq; ẽdificia
foris rotunda int q̃drata 7 int rotunda. q̃b; supiora pla
na sint ĩ q̃b; aq̃ herere solent. q̃ tam ideo dicam ut ad utas
opiniones suas opim onib uerisimilibꝫ re
uinci posse. 7 desin ant tantũ op di humanẽ o
perationis 7 nrẽ possibilitatis ẽtẽplatione metiri. Nl osaũ

scripturam seriem atq; ordinē sequamur. Nos autem templatione
estimemus auctoris. Quid dictum sit. Quis dixerit. Cui dixerit.
Fiat inquit firmamentum in medio aquarum. Et sit discernens inter aquas.
Audio firmamentum fieri perceptum quod diuideret aquas. Ab inferiori
ore superior discerneret. Quid hoc manifestius. Qui iussit aquam
discerni interiecto medio firmamento puidit quem ad modum di
uisa atq; discreta manere possit. Sermo dei uirtus natura est. Et di
uinitatis substantia. Quod aduertit manere ea quae statuit. sic septem est.
Statuit ea in sempiternum. perceptum posuit. Et non preteribit. Et ut scias quia
deistis aliquis hoc dixerit. Quis tu negas posse in superioribus celi esse. audi su
piora. Laudate eum celi celorum. et aquae quae sup celos sunt laudent nomen
domini. Nonne quasi adusanti et dixerit quia ipse dixit. Et factas. ipse mandauit
et creata sunt statuit ea in sempiternum. perceptum posuit. Et non preteribit. Dominum in
dicit et auctor idoneus. Quia legem suo opi daret dominus. Est quidem uenerabi
lis natura. inestimabilis magnitudine. immensus in numerationibus. in
comprehensibilis in operibus. Cuius altitudinem sapientiae quis inuestigare
facilis. Iste dicit filio id est dicit brachio suo. dicit uirtuti suae. dicit
sapientiae suae. dicit iusticiae. et fac filii quasi potens. fac quasi uirtus dei.
fac quasi sapia dei. facit quasi iusticia diuina. Cum haec audis. quod mira
ris si super firmamentum celi potuit tantae maiestatis operatione unda
suspendi. De aliis haec colligere. de his quae uidetur oculis hominum.
quomodo aduidetur. Et non sit rationem queri se unda diuisit. Nonne sol
hoc est natura ut aqua se discernat ab aqua. Et in profundo interfusione aquarum
ire medio separent. Gelauerit inquit fluctus. Et firmamenti speciem
cursum suum insolito fine frenarit. Nonne etiam potuit alit hebre
um populum libare. Si uoluit os . . . tendere ut eo spectacu
lo etiam illa quae non uidisti estima . . . res esse credenda. Jor
danisque reflexo amne in suum . . . fonte reuertit. Ita re
re aquam cum labitur usitatum redire in superiora sine ullo repugnulo
impossibile habet. Si quid impossibile ei quod deci posse quibus uoluit.

Dedit posse infirmitatib; ut infirmus dicat oia possũ in eo q̃
me cfirmat. Dicant certe q̃ admodũ aer cogat in nubẽ. utrũ
pluuia nubib; generet. an sinu nubiũ colligat. Videm plerũq;
exire nubes de montib; quero utrũ de tris ascendat aqua.
an ea q̃ sup celos ẽ largo ymbre descendat. Si ascendẽ utriq;
ctra naturã ẽ ut ascendat in supiora q̃ q̃uior ẽ 7 portet aere
cũ aer subtilior sit. aut si cẽtro orbis totiy motu rapit aq̃. sicut
ior be rapit ita sũmo orbe diffundit. Si fundi ut uolt ñ desinit
utriq; ñ desinit rapi. q; si axis celi semp mouet. 7 aq̃ semp hauriẽ
si descendit. manet q̃ iugit sup celos q̃ habet ũn descendat.
Deinde q̃d obstat si cfitrant q; aq̃ sup celos suspensa sit. Nam q̃
uerbo dicẽ terrã in medio ee suspensã. 7 immobile mane. cũ
utriq; q̃uior sit quã aq̃. Quaratione possunt dice ñ pcipitari
aq̃ orbis illi celestis 7 ũsione q̃ sup celos ẽ. Sic enim manu tra suspendit
l'pondere libraro undiq; immobilis pseuerat. ita 7 aq̃ aut q̃uoribus
aut eq̃s cũ tra ponderib examinat. ideoq; ñ facile supfundit
mare tris. ñ cũ iubet exire. Dem cũ ipsi dicat uolui orbẽ celi
stellis ardentib refulgentẽ. ñne diuina puidentia necessario
pspex. ut int orbẽ celi 7 sup orbẽ redundaret aq̃. q̃ illa feruen
tis axis incendia tẽperet. Pterea q; exundat ignis. 7 feruet.
etiã aq̃ exundauit in tris. ne eas surgenti solis 7 stellarũ micantiũ ardor exureret. 7 tenera rerũ exordia in solitus uapor lederet. Quanti fontes fluuii lacus irrigant tras. q; eas interi q̃d a ignis uaporat. Vñ ii. aut arbores q̃minarent aut frumta aut sata prũpent aut orta coquerent. ñ ea intior q̃q; ignis animaret. Qui 7 de saxis freq̃nt excutit. 7 de ipso ligno sepe d̃u cedit exilit. Ergo sic necessaria ignis creata ut ordinata 7 disposita p maneant. celiq; clemtia tẽpet aq̃rũ rigorẽ. ita 7 aquarũ redundantia ñ supflua ne al

terum altero cōsumeret·q; ñ conueniens utriq; mensura sit sic
igni aqm exsiccat·ita 7 aq restinguit ignē·Ideo q pondere 7 mē
sura examinant umusa·numata s enim ei stillicidia pluuiaq;
sic in libro iob legim·scient t rerū facile defectū fore t solutionē
umusitatis·si alterū ab altero exsuparet·ita utusq; tēpant
dispendia ut neq; plus ignis excoqueret·neq; exsuparet aq quā
imminutio fieret utriq; moderata·quē 7 supfluū detheret·ne
cessariū reseruaret·Itaq; cū tanta de terris erūpant maximaq;
fluenta amni ū·nylus effuso egyptū stagnans flumine·danubius
de occidentalib; partib; barbaraq; atq; romanos intersecans ppl'os
donec ponto ipse cdat·ren de iugo alpiū usq; i oceanī pfunda
cursus suos dirigens·romanu memorand ad usus feras gentes
murus impn paludus maritimaq; cōmeatuū italicis subsidiis fi
dus inuector·rodan rapido ceitus cursu tyrēni equoris freta
scindit·inq ñ mediocre fert nauigantiū piculū·dū int se ma
ris fluet 7 amnis fluenta decernunt·itēq; de septentionali par
te fasis caucasis montib fusus cū plurib; alius in euxinū se pci
pitat mare·Plixū ē singulaq; pseq fluuiaq; noīa·q t mnrm
mare diriuant t xianynt oceano·Cū tanta q ubtas aqrū
sit·tam plerūq; tra meridianē plage torret ardorib; atq; es
tu soluta fatiscit i puluerē miserandi agrolē labore csūpto·
ut freqnt adpotū siccatis puteis aridogur gite
subsidiū uitale deficiat·t erit qde qn dicat
abysso deserta eris·7 omis fluuios tuos sicca bo·sic pysaia
futurū annuntiant·s; 7 ām q illa dies aduenat diuino
pstituit arbitio ñ minime mt se clemitaq; nauta decernit·
Crebro itaq; aut inundationib; mundi hic qtt aut immo
estu 7 ariditate uexat·Noli q incredibile opinari aqrū
multitudinē·s; respice ad uim calori 7 incredul ñ eris·

Multũ est qd ignis absorbet · qd ut ex illo nob debet ee ma
nifestũ · cũ medici uasa q̃da angusto ore plenora desup
int ccaua leui lucne conceptio lumine affigunt corpi
que ad modũ calor ille omne inserapiat humore · Quis
g dubitet qd ignis ether 7 magno feruens uapore iflamaret
atq; exureret oña · nlege q̃da sui cohiberet auctoris · ut nec
flumina nec lacus nec ipsa maria uũ ei possent extinguere ·
Et ideo desup aq impetu q̃da descendens in tantos plerũq; ymb
res rumpit · ut flumina lac repente repleant ipsa maria ex
undent · Vñ 7 frequent solem uidem madidũ atq; roranem ·
Inq euidens dat indicium · qd elemtũ s aquarũ ad tepiem sui sup
serit · Tantũ aũ me illis inpugnan de ueritatis studiũ ut sole
ipsũ negent calide natũ ee · eo qd albus sit nrubicundo aut ru
tilus in spem ignis · 7 ideo aiunt qd nec ignis nata sit · 7 siqd hr
caloris fert ex nimio motu cusionis accedere · Qd ideo dicendv
putant ut nichil uideat humoris csume · q2 calore q humor l
minuit l plerũq; exhaurit nhabeat naturale · S; nich agunt
cũ ista coponunt · q2 nich int e utrũ ex natura calore qs ha
bear an expussione aliq atq; ex causa · q2 ignis ois suptor e
humoris l huimoi materie qm flamma csueuit exurere · Nã
siue ex lignis haur qquã semiustulatis; int se collisis · ignis
excussus excipiat foliis · eque flamam urit adolet · ac si de ig
ne accendas face · siue de flame lumine lum accendas · eade
spes 7 nata e luminis · ac si illud n natalis ignis adoleuit · s; ac
cidens causa genauerit · Vl hinc salte e tremplent soli scalo
re qd diusa ei ds cstituit cursus sui loca et tepa · ne si sempr in
eisde moraret locis cotidiano ea uapore exureret · Mare ip
sũ ideo fert ipsi salsã atq; amarã habe aq · qd ea q fluuius infreta
influat calore absumit tantũq; uapore diurno csumi qntv

cottidie ex diuersis fluuiorum cursibus inuehat quod ex solis quotidie
iudicatione fieri prohibet. quod purum ac leue est rapit quod gue
atque terrenum relinquit. ex quo salsum remanet illud atque aridum quod sine
usu et suauitate potandum sit. Et reuitam ad propositum. Fiat firma
mentum in medio aquarum. Non moueat sicut iam dixi quod super celum aut hic
dicit firmamentum. Ha et dicit aut Celi enarrant gloriam dei et opera ma
nuum eius annuntiat firmamentum. hoc est mundi opus cum uidet suum
laudat auctorem. Inuisibilis enim maiestas eius per ea que uident agno
scitur et uidet. Michi uidetur non celorum commune esse quod plu
mos celos scriptura testificatur non autem esse speciale firmamentum.
Si quidem et hic ita habet et uocauit firmamentum celum. ut uideatur
super generaliter dixisse in principio celum factum. ut omnem celestis cur
ature fabricam comprehenderet. hic autem specialiter firmamenti hui
exterioris soliditatem. quod dicit celi firmamentum sicut legimus in ymn
no prophetico. Benedictus es in firmamento celi. Ha celum quod oy
PANOC grece dicitur latine quia impressa stellarum lumina ue
lut signa habeat tamquam celatum appellatum. sicut argentum quod signis
eminentibus refulget celatum dicimus. oy PANOC autem ANO TOYO
PACOAI dicit quod uideatur AY POTAN TI DI ACTON HIN. Igitur tyrus
quo obscurior est TY PANOC nuncupatur quo lucido et tamquam inuisibi
lis. Vnum puto et illud dictum. uoluntia celi semper uident faciem
patris mei qui in celis est. et uolantia circa firmamentum celi eo quod
potestates quas in illo uisibili loco spectent hec omnia et subiec
ta suis sint et spectibus. Denique clausum celum dictum est tribus heli
e quinquennium machab et ie zabel perfidia regnabat cum populus regalis ac
religio desineret. eo quod nemo ad celum oculos erigebat. nemo
eius auctorem uenerabatur. sed ligna et lapides adorabant. Vnde hoc
colligimus. quia in maledictionibus populi israel dixit dominus. erit
celum super caput tuum ereum. et terra tua ferrea. quinque perfidie

luens ppls uideq; intēpie cęli 7 tīrę infecunditate multat.
De cęlo ꝗ causa fertilitatis. Denq; 7 moyses benedictiones tbu
ioseph a fimib; cęli 7 rore ab abyssis fontiū deorsū. 7 sedm horā
a solis cursu 7 a cūcementib mūsib; 7 a uertice montiū 7 collīū et
norū dedit. eo qd moderatione celesti tīrę fecunditas mutat.
Ferreū q̄ celū qd nullū exudat humore q̄n nullī nubib; ymb
rumpit. Est etiā ferreū cęlū subobscurus aer pssius atq; nu
bilosus colore ferrugineo q̄n rigore frigoris stringit tīra
tē uelut sup caput nrīm humor suspensus uidet. 7 pmonīta
immere. Plerūq; ꝗ glacialib uentis flatib rigentes aq solī
dantur in niue. 7 rupto aere nix fundit. Neq; ꝗ potest fir
mamētū hoc sine aliq rūpi fragore aut penetrari. Ideo firmamētū dr. qd ñ sit inualidū nec remissū. Yñ 7 de tonitrib;
q̄ cēcepto intō sinū nubiū spū cū se uehement eruptur illisertu
magno cōcrepant sonitu. ut aut septā firmamētū tonitrua. A fir
mitate q firmamētū ē nuncupatū. ul qd diuina uirtute fir
matū sit sic septā nos docet dicens. Laudate eū in firmamēto
uirtutis ei. Hęc preter retulisse aliqs cęlos cęlq; ad intelligibiles
uirtutes. firmamētū ad operationes. 7 ideo laudare cęlos ul enar
rare qtam di annuntiare firmamētū. s; ñ qsi spūalia; qsi opa
mundi enarrant quē ad modū sup dixim. Diuq; purificatori
as uirtutes intēptati s. aqs quę sup cęlos s. Accipim hęc qsi ad
tēlat decorē. nob tam alienū uidet atq; absurdū si aqs uera
ppt illā causā qd dixim intelligam. Illā 7 ros 7 gelu 7 frigus 7 es
tus sedm ymnū ppheticū benedicunt dnm. benedicit 7 tra.
7 illa ñ ad intelligibiles natas referim s; ad ueritatē. Laudant
7 dracones dnm. qi nata eq; 7 spes cū uidet ñ minimū de
coris offundit. Inse rationi ostendit. Et uid ds qi bonum ē.
Facit filio qd uult pat. Laudat pat qd fac filio. Nichil illi nate

degéneris inuenit cuiopy patria ñ degenerat uoluntate. Vidit u
triq; ñ oculis corporalib ĩtendit; definuit plenitudinem gr̃ę ꝯuen
re ut in ei iudicii cognosceret. Nos n solem etiã debis quę diuina
s disputare. ꝯqd mirũ si de ope rete tare possent. q de ipsius opato
ris geniatione faciunt q̃stionẽ. Ipsũ in iudicii uocant. ipsũ in ęq̃le
atq; degeniem asserere conant. ideo legis. ꝯdixit ds. ꝯfecit ds. Eo de pat
ꝯfili maiestatis honorant nomine. Vt uid ds q̃a bonũ. Dixit tanq̃
omã q̃ pat uellet scienti. ꝯuid tanq̃ oma q̃ fili facet scientia tenes
ꝯefficien operatione ẽ sorti. Vid q bonũ. ñ utriq; cognouit qd nesci
ebat. s; pbauit qd sciebat. Non q̃si ignorãs pbauit op. q nec q̃si ĩcog
nit pat q coplacuit ĩ filio sic ẽ septũ ẽ. Hic ẽ fili ms dilect ĩ q̃ copla
cui. Scit aut semp fili uoluntatẽ pat. ꝯpat filii. ꝯaudit patrẽ fili
semp. ꝯpat filiũ p unitatẽ natę uoluntatis atq; substantię. Denq;
testat hoc ĩ euglio suo fili dicẽs ad patrẽ. Sciebã qd semp me audis.
l mago ẽ n ĩuisibilis di fili. oma pat q̃si imago exp̃mit. oma eius
q̃si splendor q̃ę illuminat nos atq; manifestat.
Videt ꝯfili pat op sic ꝯpat filii. sic ipse dns declarauit. Non pot
fili face a se q̃cq̃. n qd uiderit facientẽ patrẽ. Videt q̃ facientẽ
patrẽ. uidet p secretũ inuisibili natę. ꝯaudit similit. Denq;
ait. Sic audio ꝯiudico. ꝯiudicii meũ uerũ ẽ. q ñ sũ sol. s; ego ꝯ q
misit me pat. Hoc misticũ ẽ. illud morale. Vidit in pbauit in. qd
ds pbauit tu reꝑhensibile ne dixeris. quo qd ds mundauit tu
comune ne dixeris. septũ ẽ t meministi. Ergo bonũ di nemo
blasphemet. Si firmamtũ bonũ q̃ n tonagis bon ei creator.
Etiã si arriani nolint eunomiani reclament. radicis degeñis
fruct deterior. Vidit in q̃t ds q bonũ. Solent artifices singu
la face pus ꝯpea habili cõmixtione ẽnectere. ut q̃ uult homi
nũ l corpa excludant de marmore l ere fingant l ceris exp̃
mant. ñ tamẽ sciunt q̃ admodũ s possunt mbra singula cuenire

7qd gre afferat futura enexio. 7 ideo aut laudare ñ audent
aut p parte laudant. Ds ũ tanq estimator uni usitatis pui
dens q futa s. qsi pfecta ia laudat; q adhuc inpmi opis exordio
s finē opis cognitione puemens. Nec mirũ apud qm rerũ pfecto
ñ mēsuratione opis. s; insue pdestinatione ē uoluntatis. Laudat
singula qsi euentia futuris. laudat singulq plenitudinē
uenustate cōpositā. Illa ē enī uera pulchritudo 7 ī singuli mē
bris ēē qd doceat 7 in toto. ut singulis gra ī omib; formę eue
nientis plenitudo laudet. S; ia etiam secundus nobis clau
datur dies. ne dum opus astruimus firmamenti infirmi
ores eos qui audiunt dicendi pluritate faciamus. dum
in noctem sermo producitur quę adhuc carens lunę
stellarumq; lumine. nondum enim luminaria creata
sunt. cęli obscuritatem possint afferre remeantibus.
simul ut cibo potuq; curentur corpora. ne animis
epulantibus fragilitas carnis de nocturno quoq;
ieiunio queratur.

Incipit tractatus de die tertia.

IESTERCIVS

Nob hodie in sermone nascatur. q ortus ē in lectione. Preclarus dies q terrā a naufragio lib̄auit. dicente dno. Congregetur aq̄ que est sub cęlo in ꝯgregationē unā. Deq̄ p̄fationē adoriri placet. Congregē aq̄ dictū ē. 7 ꝯgregata ē. 7 frequenter dr̄ egregē ppls. 7 n̄ ꝯgregabit. Non mediocris pudor ē impio di insensibilia elemēta parēre. 7 homines n̄ obedire. q b; sensus a ipso tbuit auctore ē. Et fortasse hic pudor fecerit ut hodie plures cueniretis. neq̄ die ꝯgregata ē aq̄ in ēgregationē unā. eo die populi neq̄quā ꝯgregatus in ecclam dni uideret. nec hoc solū obedientis aque exemplū habemus. Nā 7 alibi sēptū ē. Viderūt te aque ds. uiderūt te aque 7 timuerūt. Neq; h. ueri simile n̄ uidē de aqs dictū. qn̄ alibi q̄q; idē ppha ait. Mare uid. 7 fugit. Iordanis ꝯuersus ē retrorsū. Hoc enim uere factū qs ignorat. qd hebreos transitū mare fugerit. qn se unda diuisit. Transiuit ppls uestigio puluerulento. p̄sse mare credens. fugisse fluctus. Denq; credidit hoc egypti 7 mersus ē. s; illi rediit unda q fugerat. Nouit q aq̄ diuidi 7 ꝯgregari. 7 timere 7 fugere qn ds precepit. Hanc imitemur aq̄m 7 unā ꝯgregationē dni unā ecclam nouerimus. Congregata ē hec aq̄ qnd a ex omni ualle. 7 ex omni palude ex omni lacu. Vallis ē heresis. uallis ē gentilitas. q ds montiū n̄ uallium. Denq; i ecclā exultatio ē. in heresi 7 gentilitate flet 7 meror. Vn̄ ait. Disposuit in ē ualle fletus. Ex omni q ualle ēgregat ē ppls catholic. ia n̄ multe ꝯgregationes s. s; una ē ꝯgregatio. una ecclā ē. Dictū ē. 7 hic ꝯgregē aq̄ ex omni

uallē·æ ficta ē ⁊ q̄ gatio spālis· factus ē un ppl's ex hereticis ex
gentib; repleta ē ecclā· Vallis ē scena· uallis ē circ ubi currit m̄
dax equus ad salutē· ubi uilis·æ abiecta ē trentio ubi ltrū feda
deformitas· Ex his q̄ q̄ circo ī herere ē sueuerant· fides creuit
ecclē· cottidian cet augetur· Palus ē luxuria· pal ē intēpantia·
palus ē mētinentia· in q̄ uolutabra libidinū s· bestiarū mur
mura· latibula passionū· ū m̄sant q̄ cūq; incederint ⁊ n̄ emer
gunt· ū labunt pedū uestigia· fluitant singulos ī cessus· ū fu
lice secū lauant polluunt· ū flebilis desup gemit colubarū·
ū pig testudo cenoso heret ī gurgite· Denīq; ap in palude· cer
uus ad fontes· Ex omī q palude ū quasi rane uetere canebant
q̄ reta ē gregata ē puritas animi m̄tis q; simplicitas·
Congata ē aq̄ ex omī lacu ⁊ omī fouea· ut nemo fr̄i suo foue
am fodiat· in q̄ m ipse incidat· s; omī se mutuē diligant· omī s
se mutuē foueant· ⁊ q̄ si unū corp diuisa se m̄bra sustentent· q̄s
ñ mortifer cantus· aromatū scenicos q̄ m̄tē emolliant ad
amores s; cēcent ecclē· s; cōsona circa dī laudes ppli uox· ⁊ pia ui
ta deflectet· q̄b; ñ purpurea peripetasmata ñ aulea pciosa
spectare uoluptati sit· s; hac pulcherrimā mundi fabricā· hac
distantē in se elem̄tos copulā· cētū sic camerā extentū· ut ī ha
bitantes in hoc mundo tegat· terrā ad opandū data· diffusum
aerē· clausa maria· ppl'm hc diuinę operationis organū· in q̄
diuini modulam resultet· oraculi ⁊ dī spe inter operet· tēplu
istud sacratū ī tnitatis· sēitatis domicilū· ecclam scam ī q̄ re
fulgent aulea celestia de q̄b; dictū ē· Dilata locū tabnaculos
tuos ⁊ aulea tuos fige ne parcas· longiores fac funiculos
tuos ⁊ palos tuos cōfirma adhuc ī dextera ⁊ sinistra extende·
⁊ sem̄ tuū gs hereditare possidebit· ⁊ ciuitates desertas ī habitabit·
Habet q̄ aulea q̄b attollit bona uita· peccata tegit· culpā

obumbrat. Hec ē ecclā que sup maria fundata ē. 7 sup flu
mina ꝓparata. Sup uos ꝗ firmata ē 7 ꝓparata. q̄ sic flu
mina puro ī eā mundi fonte decurrit. De q̄b; dictū ē.
Eleuauerūt flumina dne. eleuauerūt flumina uocē suā. uo
ce aq̄rū multarū. Et addidit. Mirabiles elationes maris.
mirabilis in excelsis dns. Bona flumina hausistis ex illo pen
ni 7 pleno fonte qd fluit. q̄ ait uob. Qui credit in me sic dic
sēptā flumina de uentre ei fluent aque uiue. Hoc aū dicebat
de spū quē incipiebant accipe q̄ cdūt erāt ī eum. S; iā q̄ sibo
ni iordanes retrorsum in mecū in originē. Congēt in q̄ta q̄
q̄ sub celo ē in ꝯgationē unā. 7 apparebat arida. Et factū ē
sic. fortasse parū credidit aliq̄s superiorib sermonib; nris
q̄b; tēta uim inuisibile ideo fuisse terrā qd aq̄s operta tegere
ret. ut corpeis oculis ñ posset uideri. Ad se ꝗ ꝓpharetulit
hoc ē ad nrām ꝯditionē ñ ad diuinę maiestatē natę. quinq;
omā uidet. S; ut adutaris qz ñ ḡsi nri ingenii p bandi gra
s; uīe causa īstructionis suscepimus hc tēta ndi laborē. astipu
lantē nob lectionis seriē testificam. q̄ apte p bat p ꝯgatio
nē aque q̄erant sup tēram 7 p deriuationē ei ī mā ria appa
ruisse arida. Desinant q̄ nob dialeticis disputationib mouere
negocia dicentes. Quom tēra īuisibilis cū omī corpi natalit
spes 7 color insit. omīs aū color sit subiectus aspectui. Clamat
di uox. Congēt aq̄ 7 appareat arida. 7 iterū sēptā dic. Cong
gata ē aq̄ in ꝯgationē unā. 7 apparuit arida. Qd op fuit ita
re. ñ occurrendū questionib; iudicasset ꝓpha. Nonne uidet
dice. ñ dixi īuisibile secdm natam. s; secdm supfusionē aq̄rū.
Denq; addidit sublato uelamine apparuisse arida. q̄ an ñ vi
debat. Iterū q̄q; questiones alii afferūt dicētes. Si ī ꝯgationib
diuisis aq̄ erat. q̄ nulle ꝯgationes in superiorib; erāt ñ de flu

ebat aqua ad eũ locũ ad quẽ postea dñi impio deriuata est.
Hatã h· aqrũ sponte miseriora plabit. Sim ũ miseriorib;
erant ille ꝯgãtiones. qm ꝯ naturã suã aq ad supiora con
scendit. Itaq; aut natãlis cursus impio ñ eguit. aut ẽ tra
naturã ñ pfecẽ impio. Hã ñ pficere aũ potuit. Cui q̃stioni fa
cile respondebo sim ãn respondeant. ãn pceptũ dñi hac aqrẋ
fuisse natãm ut laberet ut flueret. Non h· ex usũ hr cetꝫ hoc
elemtꝫ ꝯ speciale 7 ppũ ñ exq dã ordine. ꝯ magis ex uoluntate
& opꝶ tione dñi sumi. qcq iusserit ds audiunt. Vox aũ
dñi efficiens natẋ ẽ. eã uocẽ effectus opationis impleũ. Cepit
labi aq 7 iuna ꝯgãtione ẽ fluere. q ãn erat diffusa sup tras
7 plurimis receptaculis inherebat. Cursũ ei ãn ñ legi. motũ ei ãn
ñ didici. neq; oculis uidit. nec auris audiuit. Stabat aq diuisis locis. ad
uocẽ dñi mota ẽ. Nonne uidet. qz natura ei huiusmõi uox dñi fe
cit. Secuta ẽ creata pceptũ. 7 usũ fecẽ ex lege. Prima h· ẽ stitu
tionis lex formã in posterũ dereliqt. Deniq; semel fecẽ diẽ & nocte. ex illo manet utq; diuina successio. 7 diuina repatio.
Iussae ẽ 7 aq curre in ꝯgãtione. ex illo currit fontes labunt in
fluuios. in freta currunt flumina. lacus diriuant in maria.
ipsa se aq pcedit urget 7 seqt. un duct. unũ corp. 7 cũ sit altitu
do diuisa indiscreta tñ dorsi eqlitas. Vñ 7 eqr appellatũ arbitr.
qd superficies ei eqlis sit. Respondi secdm illꝫ ppositũ. illi nec
m respondeant. si unq uidert fontes ex inferiorib; scaturi
re. de pauimto aq surgere. Qs eã cogit. un prupit. quẽ ad mo
dũ ñ deficit. Quom fiat ut ima solidiora unda uomant.
Hec secdm occultꝫ secreta natẋ. ceterũ qs ignorat qd rapido
plerũq; impetu in ima descendens in supiora se subrigat.
atq; in supeliũ montis attollat. Plerũq; 7 chanalib; manu
artificis deriuata. qntũ descendert. tantũ rursus ascen

dit. Itaq; si ul impetu suo fert. l artificis ingenio ē trana
turā suā ducit 7 eleuat. miramini si diuini operatione p
cepti aliq̄d ad usū natę et accessit. q̄d ī usu ann̄ fuerit.
Dicant nē m. q̄m̄ tanq̄ in utre ꝯgg̃auerit aq̄s maris. ut sēptū
ē q̄m̄ eduxerit de pet aquā. Qui potuit de pet aq̄m p̄duce
q̄n̄ erat. n̄ potuit aq̄ educe q̄ erat. Fecissit mare 7 fluxerit
aquę clamat dd. 7 torrentes inundauerūt. Et alibi. sup mon
tes stabūt aq̄. Habes in euglio. qd cū g̃uisset p̄cella. 7 magn̄
ī mari mot ita ut trepidarent apli naufragii piculū. exci
tauīnt ī puppe dnm ihm. 7 surgens impaū uento 7 mari. se
data tēpestas sit refusa tīnq̄llitas. Qui potuit ī pio totū ma
re sedare. n̄ potuit aq̄s impio mouere. Atq̄ in diluuio sic
accepim̄ q̄d erupint abyssi fontes. 7 q̄d ī duxerit postea spm
7 siccauerit aq̄s. si nolt obedisse naturā usūq; elemēti impio di
ē ꝯusum. l hoc ēcedant potuisse in misso uento aq̄s currere.
qd cotidie uidem̄ in mari. ut in aq̄ currant ūn flauerit uent.
Si tēpre moy si excitato ualido austro siccatū ē mare. eo de n̄
siccari n̄ potuit ꝯggatio aq̄rū 7 ī mare p̄fluere aq̄ quę postea
diuisa ē ap fundo. S; discant naturā posse ꝯuti q̄n petra aq̄s
fluē. 7 ferrū aq̄ sup natau. qd utiq; helyseus orando face me
ruit n̄ impando. Si q̄ heliseus ferrū leuauit ꝯ naturā. xpc
aq̄m mouere n̄ potuit. S; mouit q̄ potuit dice lazare ueni
foras. 7 mortuū resuscitau. Ds enī qd iubet fac. Itaq; pari ex
empo dictū accipe. ꝯgget aq̄ 7 ꝯggata ē. Dicendo au ꝯgget n̄
solū mouit ea de loco. s; etiā statuit ī loco. ut n̄ pt fluere t s; ma
nāret. Hoc itaq; maioris miraculi ē. q̄m̄ os ꝯggationes ī unā
ꝯggationē defluxerīt. 7 una ꝯggatio n̄ ad ī pleta sit. Hā 7 sc̄p
tura hoc int̄ mirabilia ēstituit dicendo. os torrentes eunt ī
mare. 7 mare n̄ ad implet. Vtrūq; q̄ ex p̄cepto di. ut 7 fluat

ꝗ dormiente

aqua 7 ñ supfluat. Circũscripta q̃ impositio fine mária clau
dunt. ne supfusa tris mundent omia. 7 destituto aruo cul
tu mun̄ tirene fecunditati impediant. Cognoscant q̃ di
vini ee pcepti opationusq; celestis. Ait h. dñs pnubẽ ad iob
int alia 7 de maris claustro. Posui ei fines. apponens claustra
7 portas. Dixi aũ. Vsq; huc uenies nec tns q̃ dieris. s; int ipso
rerent fluctus tui. Nonne ipsi uidemus mare frequent
undosũ. ita ut al tũ fluct ei tanq̃m mons aq̃ pruptus in
surgat. ubi impetũ suũ ad lit illuserit. ispumas resolui re
pagulis q̃b; dã harene humilis repcussũ. sed m qd septi est.
aut ñ timebit me dicit dñs q̃ posui harenã fines mari. Infir
missimo itaq; omniũ uilis sabuli puluere ui maris intepes
ta cohibet. 7 uelut habenis q̃b; dã celestis impii pscpto s fine
reuocat. uiolentiq; eq̃ris mot in sese frangit. atq; in reduc
tos sin suos sendit. Ceterũ ñ uis statuti celestis inhiberet.
q̃d obstaret. q̃n pplana egypti q̃ maxime humiliorib ia
cens uallib; cãpestris asserit. mare egypti aca pelagomis
ceret. Denq; docent hoc q̃ uoluerit hec duo s maria c
nectere. atq; ise tnsfunde. se sostris egypti q̃ antiqor fuit. e
darij med q̃ maiori ctuitu potentie i effectu uoluit ad du
cere qd abin digena fuerat aũ tẽptatũ. Que res indicio ẽ
qd supi ẽ mare indicũ m q̃ mare rubrũ quã equor egypti.
qd inferi alluit. 7 fortasse ne lati se mare effunderet. de supi
oribꝫ ad iferiora pcipitari. ideo molimina sua rex utq; reuo
cauit. Quero ñ cũ dixerit colligat aq̃ in collectionẽ unã.
q̃n diffusas plac. paludes. stagna. aq̃s. 7 supfusas uallib; 7
campis. amnib q; planioribꝫ locis currentes. fontib; atq;
fluminib; una poruerit recipe collectio. cũ hodie diuisa
sint maria. Nã 7 oceanũ mare dicim. 7 tyrenũ. 7 adriaticũ.

⁊ mídicũ·⁊ ęgyptiũ·⁊ ponticũ·⁊ ꝓpontide·⁊ ellespontꝫ·⁊ eu
xinũ·⁊ egeũ·ionicũ·athlanticũ·pleriq; ⁊ creticũ·⁊ septen
trionale caspiũ appellant mare·Vñ ⁊ sidem sęptę ůba q̃
librato s̃ trutinata examine·Colligat inq̃t aq̃ in collectione
unã·Vna aq̃rũ ingisq; ⁊ ẽtinua ⁊ ꝯgatio ẽ·s; diůsi sin maris·
ut q̃dã descriptoribꝫ forensibꝫ ait· Hãq: pont maris nr̃i sin
amplissim·meritoq; ĩdiůsis locis diůsa s̃ noĩa q̃uocabula
aq̃s ex regionũ uocabulis adheserꝫ·Vna aũ ⁊ ꝯgatio aq̃rũ
eo q̃d ingis unda atq; ẽtinua abindico mari usq; ad gadita
ni oĩã litoris·⁊ ĩn immare rubrũ extrema circũfuso orbe
tĩarũ includit oceano·Interq̃q; tyrreno adrias adrię ceta
maria miscentꝫ·noĩbꝫ distincta ñ fluentis·Vñ pulchre habes·
q̃ d̃s ⁊ ꝯgationes aq̃rũ uocauit maria·ita ⁊ una genialis col
lectio q̃ d̃r mare·⁊ multę collectiones q̃ maria pregionib;
nuncupantꝫ·Sic ꝗ·multę tĩę ut affrica·hispania·tracia·
macedonia·syria·ęgyptꝫ·gallia atq; italia·pregionũ appel
lantꝫ uocabulis ⁊ una tĩa ẽ·ita multa dicuntur plocę appel
lationib; maria ⁊ unũ ẽ mare·sic aut ꝓpha dicẽs·Tu s̃ celi ⁊ tua
ẽ tĩa·orbẽ tĩarꝫ ⁊ plenitudinẽ eĩ tu fundasti·aq̃lonẽ ⁊ ma
re tu creasti·Tradit ipse d̃ns aut·Conclusi aũ mare portis·Nẽ
q̃ de una collectione dixim illud occurrit mirũ cũ pomẽ fe
re tĩã ⁊ sup terrã fuerint diffuse aq̃ pualestria, ~~cãpęq;~~ ẽcana
montiũ·planiciẽq: cãpęq; in eq̃ris fusa ⁊ ꝯgatio una potuerint
ōs illas aq̃s recipe atq; ex manure tĩas q̃ ãn fuso pumũsum
flumine stagnabantur·Nã si ita opta erant oĩa·ñ enĩ dicet
unsa ẽ tĩa·ñ retectã uellet locis omib demonstrare·si dilu
uii ⁊ noe tpre abscondit ⁊ montes q̃n aq̃rũ iã ⁊ sup celos
⁊ ista firmamẽtũ fuerat facta discretio·q̃ntomagis dubi
tari ñ potest etiã montiũ uertices·illa sup fusione latius

se. Quo q̄ illa oīs aq̄rū redundantia deriuatae. Quę re
ceptacula eā tā ꝯtinua atq; cōnexa absorbere potuerūt. Deq̄
multō nob sermo potē suppeterē. Primū q̄ potuit creator om
niū ⁊ ipsa terrarū spacia diffundere. qd̄ aliq̄ eōr ante nos cō
firmantes ꝓpias posuerūt sententias. Ergo q̄d facere potuerit
nō pretermittō. q̄d fecit qd̄ apte scripturarū auctoritate nō dicit.
q̄si secretū pterēo. ne forte ⁊ hinc alia ꝯ q̄stiones req̄rant.
Assero tēn secūm scripturas q̄ potuit locōr humilia ⁊ cāporū apta
diffundere. sicut ipse ait. Ego ante te ambulabo. ⁊ montes planos fa
ciam. Potuit ⁊ ipsa aq̄rū uis profundiora ea facere q̄ī sederat.
tanto fluctuū motu. tantoq; estu cōcitatiori elemēti. Qui
cotidie in pelagi torquere ⁊ harenas uertere soleat de profundo.
Qs nō sciat in q̄ntū se illud magnū ⁊ in ausū naugantib atq;
ī tēptatū nauti fundat mare. qd̄ britannia frēmiti īcludit
eōrē. atq; multiora ⁊ ipsis fabulis in accessa secreta seporti
git. Qs deinde nō colligit q̄ntū lucrino ⁊ iano ī italia. tybe
riadi q̄q; ī palestina. ⁊ ei lacui q̄ inter palestinā ⁊ egyptū ara
bię deserta pretendit. portub; q; diuūsis augusti atq; traiani
cetisq; pum ūsū orbē infusū addiderit mare. Sed et etiā nō
fusi lacus ⁊ stagna q̄ nō misceantur fluctib; utlari ⁊ uenacus.
albanīq̄q; aliq; plures. q̄m una ꝯ gregario aq̄rū. Sed quēadmo
dū dr q; fecē ds duo luminaria id ē sole ⁊ lunā. cū sint utq;
⁊ stellarū lumina. ita ⁊ una ꝯ gregario dr. cū sint plurimę.
Neq; ꝗ annūmerantur q̄ nō ferūtur. Sed ut uideat quō de mari
loq̄bar aliq̄ntulū exundauim. ad ppositū reuitam ⁊ ꝓsidere
rem q̄d sit qd̄ ait dns. ꝯgregat aq̄ in ꝯgregatione unā. ⁊ appa
reat arida. ⁊ nō dixerit terra. Qd̄ pclare positū q̄s nō adūtat.
Terra ꝗ potest ⁊ luto ēē pmixta aq̄s madida. cui spēs supfu
sis aq̄s nō appareat arida. nō solū ad genus. sed etiā ad speciem

terra refertur. ut sit utilis. sicca habilis 7 apta culturis. Si
mul spectū ē neuideat sole magis q̄ dī pceptō ēē siccata. qa
arida facta ē ānq̄ sol crearet. Vnde 7 dd̄ dis ēnes mare 7 terrā
aut de dno dō. quō ipsī ē mare & ipse fec illud. 7 aridā man
ei fundauerī. Arida ⁊. expssio naīr ē. terra appellatio sim
plex quedā negocii. q̄ in se habebat ppetatē. Sic enī animal
generis significatio ē cui inē ppium ali q̄d excellens. rationabi
le aū ppv ē hominis. ita 7 tra potest cōmunīr dici t scatens aq̄s
t deserta 7 inuia 7 sine aq̄. Ergo 7 illi q̄ scatet aq̄s in ē ut habeat
ariditatē. Remota ⁊. aq̄ incipit ēē arida. sic habes septū.
posuit flumina i deserto. 7 exit aq̄rū in sitī. hoc ē de tra aq̄sa
aridā fec. Habet g tra ppam q̄litatē suā. sic 7 singula ele
mta sint. Nā 7 aer humida q̄litatē 7 aq̄ frigida 7 ignis cali
da. 7 hoc ē pncipale ppriū elemtis singulis qd ratione colli
gim. Comphendere aū sensibilīr 7 corporalīr si uelim ue
lut ēnexa 7 cōposita reppim. ut sit tra arida 7 frigida. aq̄
frigida 7 humida. aer calidus 7 humid. ignis calidus 7 siccus.
7 sic s phasiugales q̄litates singula miscent elemta. Nā
tra cū sit frigide 7 aride q̄litatis ēnectīr. aque pcognatio
nē q̄litatis frigide. et pa quā aeri qa humid ē aer. Ergo aq̄
tanquā brachiis q̄bus dā frigoris 7 humoris. alterō trā. alto
aerē. uidet amplecti. frigido terrā. aerē humido. Aer.
q̄q; medius int duo ēpugnantia pnaturā. hoc ē int aq̄m 7 ig
nē. utrūq; illud elemtū ꝛciliat s. qa 7 aq̄s humore. 7 igni
calore ꝛiungīr. Ignis q̄q; cū sit calid 7 siccus natura. calore
aeri adnectīr. siccitate autē in cōmunione trē ac societate
refundīr. atq; ita s phic circuitū 7 chorū quendā ꝛcor
die societatisq; cuemunt. Vn 7 gre ēcordantia CT OIXIA
dicunt. q̄ latine elemta dicim. qd s cuemant 7 ēcinant.

Hinc aũ pgressi sumꝰ qꝫ scriptura ait · qd ds uocauerit terrã
arida · hoc ẽ qꝫ qd principale eius ẽ nuncupauit ppetate na
turę · Naturali h · ppetas · siccitas ẽ terris · Hęc ei prouogatiua
seruata ẽ · Principalis q̃ siccitas sub ẽ etiã ut sit frigida · s; ñ
pferunt secda pmis · Vt aut humida sit aqrũ affinitate sor
tit · Ergo illud suũ istud alienũ · suũ qd arida · alienũ qd hu
mida · Auctor itaq; natę qd pmo donauit hoc tenuit ·
qa istud ex natura · illud ex causa · Ex pncipalib; q̃ ñ ex ac
cidentib; tre debuit ppetas definiri · ut secdm prerogatiua
qlitatis ei informaret nra cognitio · Et uid ds qꝫ
bonũ · Nonꝫ terimꝰ qa aliq nec in hebreo putant ee nec in cetis
intpretationib; qa ꝯggata ẽ aq in cgregationes suas · Ap
paruit arida · Et uocauit ds arida terrã · Ꝛ collectiones aqrũ
uocauit maria · Cũ h · dixerit ds qꝫ factũ ẽ sic · satis ee pu
tant · uocẽ opatoris ad celebratę opationis indiciũ · S; qa
in aliis qq; creaturis habet definitionẽ pceptionis · Ꝛ repe
titũ opationis l indiciũ l effectũ · Ideo nos ñ putamꝰ id ab
surdũ qd phibet addi tũ etiã si cetis intpribus l ueritas
doceat suppeere · l auctoritas · Multa h · ñ ociose a septua
ginta uiris hebraicę lectionis addita Ꝛ adiuncta cõpimꝰ.
Vidit q̃ ds qꝫ bonũ mare Ꝛ pulchra sit spes hui elemti · l cũ
surgentib; albescit cumulis · ac uerticib; undarũ · Ꝛ cauties
niuea rorant aspgine · l cũ eqre cspanti clemtiorib; auris
Ꝛ blando serene tranqllitatis purpurascentẽ pfert colo
rẽ · q̃ emin spectantib; frequent offundit qn ñ uiolentis
fluctib; uicina tundit litora · s; uelut pacifici ambit Ꝛ sa
lutat amplexib; q̃ dulcis son qm iocund fragor · q̃ q̃ta Ꝛ
cõsona resultatio · Ego tam ñ oculis estimatũ creaturę deco
rẽ arbitror · s; secdm rationẽ opationis iudicio opatoris ꝯue

mre ꝫ cōgruere definitū. Bonū q̄ mare ꝑmū q̄ tras necessario suffulcit humore. q̄bus ꝑuenas q̄sdā occulte sucū q̄ndā haut inutile subministrat. Bonū mare tāquā hospitiū fluuiq; fons ÿmbriū. deriuatio alluuionū in uectio cōmeatuū. quo s distantes ppli copulant. q̄ pliq; remouent picula. q̄ barbaric furor claudit. subsidiū mnecessitatib. refugiū in piculis. grā in uoluptatib; salubritas ualitudinis. separatq; ciunctio. iuuis cōpendiū. tnsfugiū laborantiū. subsidiū uectigaliū. sterilitati alimtū. ex hoc pluuia intras tnsfundit. Siq̄dē de mari q̄si radi solis haurit. et q̄d subtile ei ē rapit. deīn q̄nto altiꝰ eleuat. tanto magis etiā nubiū obumbratione frigescit. ⁊ fit ÿmber. q̄ nisi ita terenā tempat siccitatē. s; ⁊ ieiuna arua fecundat. Q̄d enumerē insulas q̄s uelut monilia plerūq; ptexit. Inq̄b; hiq̄ se abdicant intē pantie secularis illecebris. fido ctinentie pposito eligt mundo latere. ꝫ uite hui declinare anfractus. Mare ē q̄ secretū tē pantie exercitiū ⁊ tinentie. q̄uitatis successꝰ portus securitatis. tnq̄llitas scti mundi hui sobrietas. tū fidelib; uitis atq; deuotis incentiuū deuotionis. ut cū undarū lenit aluentiū sono certent cant psallentiū. plaudant īsule tnq̄llo fluctuū scoq; choro ÿmnis scoq; psonent. Vñ m ut omnē pelagi pulchritudinē cōp henda. q̄ uid opator. Ctq̄ plura. Q̄d aliud ille c̄ centus undarū. n q̄dā c̄cent plebis. Vñ bene mari plerūq; cōparat ecclā. q̄ pmo mgdientis ppli agmine totis uestibulis undas mouit. deīn in oratione tot plebis tanq̄ undis refluentib; strider tū responsoris psalmoq; cant uiroq; mulierū. uirginū. paruuloq; c̄sonus undarū fragor resultat. Hā illud q̄d dicā q̄d unda

dubios

pecem abluit. 7 sci spc aura salutaris aspirat. Det uob dns
illa successuu flumina, ps poligno currere. tuto portu esistere.
7 neq; cie spalis guiora qua ferre possim. tep tam ta nescire.
fide ignorare naufragia. habe pace psunda. 7 si aliqndo aliqd
sit qd gues nob seli hui excitet fluctus euigilante p nob habe
gubnatore dnm ihm. querbo impet. ac tepestates mitiget.
7 tnqllitate maris refundat. cui e honor. gla. ppetuitas se
culis. 7 ne 7 semp i oma scla sclorq. Discedente aq cueniebat
ut spes tire daret. 7 gra. ut uisibilis 7 i copositia desineret
ee. Na pleriq; etia hoc dicet ee inuisibile qd spem n hr. 7 ido
accipiunt tra inuisibile fuisse. n qa uideri n posset a sumodo
l angtis et. na adhuc hoies creati n erant. l 7 pecudes. s; qua
sine sua spe erat. Species aii tre gminatio 7 uiridita sag. Vn
ut uisibile ea 7 copositia facet ds. ait. Germinet tra herba fe
ni seminans sem secdm gen. 7 lignu fructiferu faciens fructu
secdm gen. cui sem suu in ipso. Audiam uba uitati. quoru
series salus e audientiu. Prima ii illa uox di singulis crea
turis inptita. gignendis lex natre e. q tris in ome euu re
mansit. futurq successionis datura pscriptu. que ad modu
l generandi l fructificandi u reliquu. usus adolescere. Pri
ma itaq; gminatio e qn nascentia uidentur erupe. deinde
cu erupit 7 pfecerit gm fit herba. herba q q; ubi paulu u
pcesserit fit fenu. Qua utilis qua uehemens e uox. Germi
net tra herba feni. hoc e ipsa pse gminet tra. nullu alteri
querat auxiliu. n cui qm indigeat ministerio. Solent ii
pleriq; dicere. Nisi clemtior solis calor tepefecerit tras. 7 qda
m radius suis fouerit. n pote gminare tra. Et ppter gentes
diuinu honore deputant soli. qd uirtute caloris sui terrae
penetret sm. sparsaq; foueat semina. l rigentes gelu uenas

arborũ relaxet. Audi q̃ dm uelut hac uocẽ emittentẽ. Conticescat inepta sermo hominũ q̃ futurus ẽ fatiscat uana opinio. Ante qm solis fiat luminare herba nascat. antiqor sit ei progatiua q̃ solis. ne error hominũ ĉualescat. Germinet tra pus qm for folis accipiat. sciant os sole auctorẽ ñ ee nascentiũ di clemtia tras relaxat. di indulgentia prũpe fac fruct. Quom sol uuuendi usũ ministrat oriundis. quo illa pus diuine opationis uuuificationes edita q̃ sol in hos uuuendi usus ueniret. Junior ẽ herbis. junior ẽ feno. Et forte miret aliqs. cur pus pecori pabulũ q̃ cib hois sit creat. Inq̃ pmũ pfundũ di debem adutere. qd etiã minima q̃q; ñ negligat. sic in euglio sapientia di die. Respice te uolatilia celi quo ñ seruntneq; metunt. neq; cgtant in horrea. 7 pat uũr celestis pascit illa. Nonne uos pluris estis illis. Cũ it. illa pascunt di gra nemo sic debet de sua idustria. 7 uirtute blandiri. dein qz simplice uictũ 7 naturale cibũ reliqs cibis debuit aferre. Hic ẽ it. sobrietatis cib. reliq deliciarũ 7 luxurie. Hic comunis omib; animalib cib. ille paucoq; ex emplũ itaq; frugalitatis. magisteriũ parsimonia ẽ. Herbe simplicis uictu holerisq; utlis. aut pomi ĉtentos ee omis oportere. q̃ nata obtulit que libalitas di pma donauit. Ille salubris. ille utlis cib. q̃ morbos repellat. q̃ resecet cruditates. nullo hominũ opat labore. s; diuino effusus mune. sine satione fruges. fruct sine semine. ta dulcis ac gtus ut 7 repleti uoluptati atq; usui sit. Deniq; ad pmas datus mlas. ad secdas remansit. Qd aũ create hui ad texã miraculũ. 7 sapientie opa tcis argumtũ expmã. In hac q̃ gminũ spe 7 illo uirentis herbe mune ẽ imago uite humane. 7 nate ĉditionis q; mte ĩsigne qdda spectatur 7 speculũ. Elucet illa herba 7 flos feni figura ẽ carnis humane. sic bon diuinitatis intpres or-

gano suę uocis expssit dicens. Clama. Qd clamabo. Omis ca
ro fęnũ. 7 omis gla hominũ ut flos feni. Aruit fenũ 7 flos deci
dit. uerbũ aũ dni manet ī ęternũ. Dei sententia uox humana
ē. Ds dicē clama. sj in ipso esaya loqr. ille respondet. Qd clama
bo. Ctrtãquã qd loqret audisset adiunx. Omis caro fęnũ. Ex
uere. uiret H. gla hominis ī carne qsi fęnũ. 7 quę putat esse
sublimis. exigua ē qsi herba. pmatura ut flos. caduca qsi fę
nũ. germinat uita uiriditatē inspecie ñ in fructu. solidita
tē hilarioris uitę qsi flos prendens iocunditatē. breuiori
spacio occasura sicē herba fęni qd pusq euellat arescit. Quę
enī firmitudo ī carne. quę salubritas potē ēe diutna. Hodie
uideas adolescentē ualidu. pubescentis ętatis. uirtute floren
tē. gta specie. suaui colore. crastina die t faciē 7 ora mutat
occurrit. 7 q pdie t lautissim decore forme uisus ē gra. alio
die miserandys apparet. egtudini alicui infirmitate reso
lut. Plerosq; aut labor frangit. aut iopia macerat. aut
cruditas uexat. aut uina corrũpunt. aut senect debilitat.
aut euiratos delicię reddunt. luxuria decolorat. Nonne
uerũ ē. qz aruit fęnũ 7 flos decidit. Alius auis attauis q
nobilis 7 maiorũ honestat insulis. psapie uetis clar insig
nib; amicis abundans. stipat clientib; 7 utrũq; lat rectus
pducens maxima ac reducens familia. repente aliq acci
dentis piculi mole turbat destituit ab omib; aso dalib;
dereliqt. impugnat aprimis. Ecce uerũ ē qz sic fenũ uita
hois pusq euellat arescit. Est ī q ducu ubtate affluens
copiaq; libalitatis fama pora uolitan. singulq; clarus ho
norib; pminen potestatib tbunalib; celsius solio subli
mis beatys pplis estimat. diu pconũ clamore deducit. su
bita rerũ ꝯusione ī eũ carcerē rapit. qalio ipse detruse

rat. ⁊ mē reos suos imminentis pęnę deflet erūpnā. Quan
tos p die catua plaudentiū. ⁊ muidiosa frequentiū ppli
domū pompa deduxē. ⁊ nox una gl'ose illius splendorē de
ductionis aboleuit. ac repentinus latis dolor effusis gau
diis luctuosā quis successionē meroris admiscuit. Hui
mōi g ē gl'a hōis sic flos fęni q ⁊ cū defert nichil opib; ad
iungit. in q nullus fructus acquirit. ⁊ cū amittitur e
uanescit omnē scenā hōis ⁊ quā desup obumbrabat re
pente destituens ⁊ quā intus animabat. Atq; utinā im
tarem hac herbā de q ait dns. Germinet tra herbā fęni
seminantem sem secdm genus suū ⁊ secdm similitudinē. Semi
nem g sem secdm genus. Qd sit genus audi dicentē oportere
nos querere illud diuinū. si quom illud tectare possimus
aut inuenire. quānus nō longe sit ab uno qq; nrm. In ipso
n. uiuimus mouemur ⁊ sumus. sicē qda urm in quit dixerunt.
cui ⁊ genus sumus. Secdm hoc genus seminem sem ñ in carne s;
ispū. Non n. carnalia s; spūalia seminare debemus. q ad uitā
puenire uolumus eternā. Quę sit aū similitudo ñ ignoras.
q ad imaginē æ similitudinē difactus es. Herba geni respo
det suo. ⁊ tu ñ respondes geni tuo. Triticū gnū sparsū trę
genis sui grām reddit. ⁊ tu degenias. Fruges ñ adulterat
sui sinceritatē seminis. tu adulteras puritatē animę
uigorē mētis corpis castitatē. Non agnoscis op ee te xpi.
Manib; suis ut legimus te ille formauit. æ tu manichee alterū
⁊ ascisis auctorē. Pat ds die ad filiū. faciamus hominē ad i
magi nē ⁊ similitudinē nrām. ⁊ tu fortuitane dicis. q in
estitutione mundi adhuc ñ erat xpc. ⁊ tu euno mitane
dicis. q a dissimilis ē pat filio. Hāsi imago ñ dissimilis
utiq; s; totū exp mens patrē. quē pat substantię suę

unitate signauit. Pat dicit faciam. ⁊ tu cooperatorē negas.
Qd dicit pat filio sed. ⁊ tu eq̃le negas. in q̃ cōplacuit pat. Ger
minet inq̃t tra herbam fenī secm genus. Inomib; q̃ dicun
t nascentia tres. pmū ē gm̄. ubi se paululū sustulerit fit her
ba. p̄ea fenū. inde fit fruct. Sī nascentia q̃ de radice gminas
ut arbores. q̃ ñ sī sate exaliarū arborū radice nascunt. In
harundine uidem q̃ in extremo ei uelut q̃da fit nod alate.
⁊ inde alia harundo gminat. Est g̃ ī radice uis q̃da semi
narii. insita a q̃q; in superiorib; gminant. Alis a radice. a
lis diuso mune series successionis acq̃rit. In ē nascentib;
singulis aut sem̄ aut uirt aliq̃ seminaria. ⁊ ea secm genus.
ut qd nascit ex ea simile eis; que sata s̄ p q̃rū de radice
sint gminet. de tritico tricū. de milio miliū. de piro pirus.
albo flore pruū pirī. castanea q̃q; surgit de radice castanee.
Germinet inq̃t tra herbā fenī secm gen. Et ē tm uo partu
rien tra nouos se fudit ī partus. ⁊ induit se amictu uiridi
tatis grām fecunditatis assūpsit. diūsis q; cōpta gminib;
p̄pos suscepit ornat. Miram qd tā cito gen̄ auerit. q̃n
to maiora s̄ miracula si spectes singula q̃m ad modū iacta
in terrā semina resoluant. ac ñ mortua fuerint nullū fruc
tū afferant. si ū fuerint q̃da morte sua resoluta ī ubiores fruc
tus resurgant. Suscipit g̃ g̃nū tici puris gleba. ⁊ sparsū cohi
bet occatio. ac uelut matno tra gmio fouet ⁊ cōpmit. inde
cū se g̃nū illud resolūit herbā gminat. g̃ta ipsa iā spēs her
bescentis uiridicatis q̃ statū genus satiui similitudinē sup
dit. ut ī ipso suę stirpis exordio cui genis herba sit recognos
cas. atq; ī herbis fruct apparean. paulatīq; adolescit ut
ī fenū culmoq; pubescens erigit ac assurgit. Ast ū se geni
culata iā spica sustulerit uaginę quedā frugi future paran

tur inq̃b; granũ format̃ interiꝰ. ne tenera ei p̃mordia aut
frigꝰ ledat. aut solis est exurat. aut uentiq; icleꝫtia t ymbriũ uisseua decutiat. Succedunt q̃da ordines spicę mirabili arte formati. t ad spem g̃ti. t ad tutam̃ nexu q̃da int̃sena turalis colligationis astricti. q̃m puidentia diuina formauĩt. Et ne frugis numerosioris pondere q̃da cedat sultura culmoq; uaginis q̃b; da ipse culm̃ includit. ut geminatis uiribꝫ frugē possit multiplicē sustinere. ne impar oneri curuet̃ i terra. tũ sup ipsa spica uallu struit̃ aristarũ. ut q̃si q̃da in arce p̃tendat ne auiũ minoq; morsib̃ spica suis exuat̃ fructib; aut uestigiis p̃terat̃. Q̃d dicã quē ad modũ clemtia dei humane p̃spexerit utilitati. Fenerati tĩra restituit q̃d accepit. 7 usuraq; cumulo multiplicatũ. Homines sepe decipiunt. 7 ipsa feneratore suũ sorte defraudant. tĩra fideli marty. Et siq̃ndo ñ soluerit si forte aũsata fuerit frigoris icleꝫtia. aut nimia siccitas. aut immensitas ymbriũ. alio anno sup̃ioris anni d̃apna cõpensat. Ita 7 q̃ndo puent̃ spē destituit agricolę. mch tĩra delinq̃t. 7 q̃ndo arridet ubtas. fecundę mat̃is separtus effundit. ut nullũ dispendiũ suo ĩferat creditori. Quę ṽ spes plen ag̃. q̃ odor. quę suauitas. q̃ uoluptas agricolarũ. qui digne explicare possum̃. si m̃o utam̃ alloq̃o. Si habem̃ scp̃turę testimonia q̃b; ag̃ suauitatē benedictionis 7 grę scq; ad utum̃ cõpatã. dicente sco ysaac. O dor filii mei odor ag̃ plen. Q̃d q̃ desc̃bam purpurascentes uiolas. candida lilia. rutilantes rosas depicta ruta. nē aureis nē uariis nē luteis floribꝫ. inq̃b; nescia utrũ spes ampli florũ an uis odoris delecter. Pascunt̃ oculi g̃to spectaculo. longe lateq; odor spargit̃. cui suauitate cõplem̃. Vñ p dd dns ait. Et spes ag̃ mecũ ē. Cũ ipso ē enim. q̃ ipse formauĩt. Quis

Et alius artifex posset tantarum rerum singulas exprimere uenustatem.
Considerate lilia ad quid sit candor in foliis. quae admodum sint pura
ipsa folia ab imo ad summum uideantur assurgere. ut scyphi expri
mant formam. ut auri qualis species intus effulgeat. quam uallo in circu
itu floris obsepta nulli pareat in iuriam. Si quis hic florem decerpat. et
sua soluat in folia. quam tanta est artificis manus. quae possit lilii speciem refor
mare. Quis tam imitator naturae. ut florem hic reintegre presumat.
Cuidam tantum testimonium dedit. ut diceret. nec salomon in omni
gloria sic uestiebatur sicut unum ex istis. Rex opulentissimus et sapientis
simus inferior iudicatur. quibus floris pulchritudo est. Quid enume
rem succos herbarum salubres. Quid uirgultorum ac foliorum remedia.
Cerui egerentes ramusculos oleae mandit. et sani fit. Locustas quoque foli
a oleae abrosa libant abegitudine. Rubi folia superiacta serpen
tum intimunt eum. Culices non tangunt te. si absinthii herba cum o
leo coquas. et eo repunxeris. Sed forte dicat aliquis. Quid quod cum utilib
ertam letalia et pernitiosa generantur. cum tritico commum quod interalim
ta uitae noxium reperitur. et in pulsum fuerit esse eum saluti nocere.
Inter alia quoque nutrimenta uitae elleborum deprehendit. aconita quoque fal
lunt frequenter. et decipiunt colligentem. Sed hoc ita est. ac si reprehendat
tria quae non os hominis boni. sed quod plus est accipe. quae non os boni an
geli in celo. Sol pernimio calore spicas torret. adurit aui gignen
tium prima exordia. luna quoque uiantibus iter monstrat. Latum pditi
sidias. Nunquid dignum est. ut in his quae utilia sunt. pro habentes oditoris
gratiam efficerey. propter aliquam alimentorum noxia creatoris prospicientiae
derogem. Quasi omnia gulae causa debuerint pereari. aut
exigua sint. quae nouerit diuina indulgentia ministrauerit.
Definitae omnibus nobis escae sunt et notae omnibus. quae uoluptatem generent. ac
corpis salubritatem. singula aui eorum quae generant eteris. speciale
quidam rationem habent. quae puerili portione complet uniuse ple

nitudinē creaturę. Alia q̄ esui alia alii nascant̄ usui. nich̄ ua
cat. nich̄ mane ḡminat̄ tra. Qd̄ t̄ putas inutile aliis utile ē. im
mo ipsū t̄ frequent̄ alio ē usu utile. Qd̄ escā ñ adiuuat medi
cinā suggerit. 7 sepe cade ḡ t̄ noxia s̄. auib; aut feris in noxiū
ministrant pabulū. Denq; sturni uescunt̄ como. nec fraudi ē
eis quō q̄litate sui corpis uenenū sui lętalis euadunt̄. frigida ⸗
uisei ē sui q̄ subtilib poris in cordis sui sede ducentib; p̄ co qui
digestione p̄uenium̄t̄ p̄ius q̄ vitalia ipsa p̄tē p̄tet. Ellēborū aū
piti locunt̄ escā ee. ⁊ alimonia coturnicū. eo qd̄ natāli q̄ dā
tē pam̄ro. sui corpori uī pabuli nocenti euitent. Et ēnī sitati
one medicinę plerūq; ad salubritatē humani q̄q; corporis
tēpat̄ cui uidet̄ ee ⁊ tiū. q̄ ro magi pp̄ etate natę ad cibū p
ficit. qd medica manu ⁊ utit̄ ad salutē. Et mandragorā q̄q;
somni freqnt̄ accersit̄. u uigiliax eq̄ afflictant̄ incōmodo.
Hā q̄d de apiolo q̄r. Qd̄ ⁊ nob cotidiano ppe usu ī notum.
quō dolores eo q̄uissimi in ī norū sepe uiscerū sopiunt̄. Hec
illud p̄terit. qd̄ a como plerūq; furores libidinū marcuent̄.
⁊ ellēboro uetustę passiones eq̄ corpis s̄t solutę. Non solū q̄
nulla ī his rep̄hensio creatoris s; ⁊ incremētū ē q̄ax. Si q̄d de
qd̄ ad piculū putabas ee generū. remedia t̄ salutis operat̄.
Hā ⁊ id qd̄ piculiē p̄ ppuidentiā declinat̄. ⁊ id qd̄ salutis p̄in
dustriā ñ amittit̄. An ū oues ⁊ capre ea q̄ s̄ noxia s̄ declina
re didicerūt. ⁊ solo odore p qdd̄a natę mysteriū cū sint ratī
ones expres. rationē tam̄ euadendi piculi t̄ tuendę salutis
agnoscunt. noxiaq; parit̄ ac p futura distinguunt. ita ut ple
rūq; cū armata uenenis tela senserint. notas petē herbas
atq; his remediū uulnī dicant̄ adhibē. Cib illi q̄ medi
cina ē. ut resilire sagittas uideas euulne. ⁊ fuge uenena
ñ serpe. Denq; ceruis cib uenenū ē. colub ceruū fugit

t̄ ci ⁊ festim

leonē inficit. draco elephantē ligat. cui ruina mors victoris
ē. Et ideo sūme utrūq; certat. ut ille pede alliget. inq; casus
ivicti s noce ñ possit. iste ne posteriore extremū pede aut
calle capiat anguisto. ubi ipse ñ queat retorqre. 7 draconē
qui pterere uestigio. Et seqntis elephanti auxiliū ñ habere.
Ergo si irrationabilia aīalia norūt qb; sibi aut medicent
herbis aut subsidiis opē afferant. Ho nescit cui rationabili
sensū innascit. aut tā alienū auero ē. ut qcūq; apta sint usui mini
ne deprehendat. aut ita natē in qtū bonis. ut quō taurini haustus
sanguinis letalis ē homini; pptea putet laboriosū aīal aut nas
ci ñ debuisse aut sine sanguine debuisse genari. cui uirtus ad
cultū agrō utili ad usū plaustrō habilis. ad alimoniā suauis
diuiso munē fulcit agrcolas. qb; ds sibona sua norint unūsa do
nauit dies. Germinet tra herbā fēm spiran semē scdm genus. Non
solū ⊥ spontaneā alimoniā cōprehendit q inē herbis 7 radicibus
atq; arboribus reliqsq; fructibus; 7 eā q industria cōparat ac cul
tu rusticam laboris acqrit. Quā decorū aū qd ñ statū fundē iuf
sit tras semē 7 fructus; primo ḡminare dein herbescere cāpo sta
tuit. postea scdm ppetatē sui genis semē adolescere. ut nūq;
aruō uacaret grā. q primū ḡto decore ūnarent. pea fructuū
suggerent utilitatē. Si forte qs dicat. Quom scdm genus tra pfert
semina cū plerūq; semina iacta degenerent. ac cum bonum
triticū fuerit seminatū. decolor spēs ei. 7 inferior formaret
dat. Si hoc si qn accidit. ñ ad tnslationē genis. s; ad eqtudinē
qnda 7 ineqlitatē seminis uidet ēe referendū. Non ⊥ desinit
ēe triticū si aut austri qnea durat aut ymbre irrigetur. s; spe
magis q genie. colore qq; 7 corruptione mutatū. Deniq; madi
data freqnt frumēta i sui genis spem reūtunt. si aut sole aut
ignib; torreant. aut diligentib; cōmissa culturis aeristē

peric tarũq; feratiũ ubtate foueant. Itaq; repat insobole. qd degenauerat iparente. Vñ ñ piclitam nec pceptũ di illud cui usus natę moleuit ĩ reliquũ successionis uitio destitutũ sit. cũ hodieq; ĩ seminib genis sui sincerita reseruet. Nã loliũ 7 reli qa adulterina semina q frugib; sepe miscent. Zizania nuncupa ri euglii lectione cognouim. s; ea ppum qdda gen hnt. ñ ex tritici semine ĩ aliud gen seminis decolora mutatione tinsiata degenerẽ traxere naturã. Deniq; hoc docet dns dicẽs. Simile ẽ regnũ cęlo; homini q seminauit bonũ sem in ag suo. Cũ aũ dor mirent hoies. uenit inimic ei 7 sup seminauit zizania int triticũ. Adutim vtiq; qd zizania 7 triticũ ut noib ita 7 gene uideant ee discreta. Deniq; 7 serui dixerit ad patrẽ familias. Dne. nne bonũ sem seminasti ĩ ag tuo. Vñ g habet zizania. Ctartillis. Inimic ho hoc fec. Aliud enĩ sem ẽ diaboli. aliud sem ẽ xpi. qd serit ad iusticiã. Deniq; aliud fili hois aliud diabol seminav. adeo diuisa natã utiusq; seminis. ut ꝑtiuus seminator sit. Qd semi nat xpc regnũ dei. qd seminat diabol peccatiẽ. Quom g potest uni genis ee regnũ atq; peccatũ. Sic ẽ inqt regnũ di q ad mo dũ si ho iactet sem sup terrã. Ist 7 ho q seminat uerbu deq septi ẽ. Qui seminat ubũ seminat. Hic ho uerbũ seminaũ sup trã. qn diu gminet tra herbã. 7 subito terrariũ gmina pullulart diuseq; rerũ spes refulsert. Hinc prorũ uiren gia abundantiã pabuli ministrauit. in capq; spica flauescens imaginẽ pelagi fluctuan tis cõmotione segetis ubioris expssit. Sponte os fruct tra sug gessit. 7 si arata sine cultore ee ñ poterat. ñ diu ꝛ. erat formatus agrola. in arata tam opimis messib; redundabat. 7 haut dubito an maiore puentu. siqde nec cultoris desidia tra destruere poterat ubertatẽ. Sic enĩ fecundita uniciuiq; pmerito laboris acqrit. ubi cult spectat agrorũ 7 negligentia offensa aurdi

luuis pluuiarū aut terrarū aridi tatib; aut ḡndinisi actu
aut q̄cūq; ex causa soli ubis sterilitate multat̄. tc aūpuen
tu spontaneo tra fructus loci omib; ī uehebat. quo is pce
pat q̄ uniūsq; ē plenitudo. Verbū ꝗ. dī fructificabat in
trris. nec ullo adhuc erat tra dapnata maledicto. dnicq
ora ꝗ. mundi nascentis exordia quā nra pecca st. ⁊ recenti
or culpa ppt q̄ dapnati sunt. ī sudore uult nri panē man
ducare. sine sudore ali mta nescire. Denq; hodieq; fecun
ditas trę uetere affluentiā spontaneo usu fertilitatis opat.
Quā multa s enī q̄ adhuc sponte genant. s; ⁊ in his ipsis quę
manu querunt magna ex parte manent nos diuina be
neficia. ut frumta ipsa q̄escentib; inferant. Qd ppositū edo
cet lectionis exemplū dicente dno. qz sic ē regnū dī quē ad
modū si ho iactet semē sup terrā. ⁊ ob dormiat inqt. ⁊ exur
gat nocte ⁊ die. ⁊ semē ḡminet ⁊ increscat dū nescit ille.
Vltro ꝗ. tra fructificat pmo herbā. deīn spicā. deīn plenū
triticū in spica. ⁊ cū pduxerit fructū (tarm) mittet falcē qm ad ē
messis. Dormienti g t ho ⁊ nesciente. fructus suos ult tra
pduc. Dormis ⁊ surgis. ⁊ frumta p noctē incremta miraris.
Dixim de herba sęm. nc dicam de ligno fructuoso facienti
fructū sdm genē. cui sem ei in ipso. Dixit ⁊ facta s. ⁊ subito
ut sup floribus herbarūq; uiriditatib;. ita hic nemoribus tra
uestita ē. Concurrerūt arbores surrexerūt silue. uertices re
pente montiū fronduerūt. Hinc pinus hic cypressus in alta se ex
tulerūt cacumina. cedri ⁊ piceę conuenerūt. Abies q̄q; ñ ꝗtenta
trenis radicib; atq; aerio uertice etiā casus marinos tuto
subitura remigio. nec solū uentis s; ⁊ fluctib creata pcessit.
nec ñ laurus assurgens odorē suū dedit. nūq̄ suo exuenda
uelamine. umbrosę q̄q; ī luces uertice ptulerūt. in horrentē

comam hi bnis qq; tempieb; seruaturę. Hoc ꝗ in singulis pui
legiũ nata tenuit in reliquũ. qd subiectu mundi surgenti acce
pit. ⁊ inde manet sua licib; progatiua manet cỹ pssib; ut nul
li uenti eas crinis sui honore despolient Surrexerat an flori
b; inmixta trenis sine spinis rosa ⁊ pulcherrim flos sine ulla
fraude uernabat. postea spina sepsit gram floris tanqm huma
ne speculu uitę. q suauitatẽ pfunctionis suę finitimis curarũ
stimulis sepe cpungat. Vallata ẽ enim elegantia uitę nrę & qbusda
sollicitudinib; obsepta ut tsheia adiuncta sit grię. Vnicũ unqsq;
aut suauitate rationis. aut pspioris cursus successib; gratulat.
meminisse eũ cuenit. culpę pquã nob in paradisi amenitate
florentib; spinę mitis animiq; sentes iure cdẽpnationis assẽpti
st. Irrutiles q licet oho aut splendore nobilitatis aut fastigio
potestatis aut fulgore uirtutis semp t spina prima ẽ. semp i
feriora tua respice semp spinas gminas nec plura gra manet.
Breui unqsq; decurso etatis flore marescit. Sane ut caduca
t noueris comunia ee cũ floribus. ita etiã leta cũ uiribus qbus ge
nerat uinũ q cor hois letificat. atq; utinã ho hui generis
imitaris exemplũ. ⁊ ipse t leticiã iocunditatẽq; fructifices.
Inte ipso suauitas grę tuę ẽ. ex te pullulat ite manet. in ty t
id ẽ inte ipso qrenda iocunditas. tua ẽ ⁊ scientia. Et ideo aut.
Bibe aquã de tuis uasis. ⁊ de puteis tuis fontib; Primũ omniũ
nichil gratius florentis odore uitis. Siqd de flore earũ suc ex
pssus. poculi gen cficit. qd ⁊ uoluptati ⁊ saluti sit. Deinq s ni
mirẽ ex acim uinacio uitẽ usq; i arboris sũmũ cacumẽ prũ
pe. Quã uelut qda amplexu fouet & qb; da brachiis ligat.
⁊ circũdat lacertis. pampin uestit. sertis coronat uuarũ q admi
tatione uitę nrę pmũ uiuã defigit radicẽ. deinq natã
flexibilis ⁊ caducae. qsi brachiis qb; da ita claui culis qcqd cõ

p ferens

p̄henderit stringit. hisq; se erigit & attollit. Hui similis ē plebs
ecclē q̄ uelut q̄dā fidei radice plantat. 7 repmit humilitatis p
pagine. De q̄ pulchre ait ppha. Vineā de egypto transtulisti.
eiecisti 7 plantasti radices eius. 7 replesti terrā. Operuit montes um
bra eius. 7 arbusta eius cedros dei. Extendit palmites eius usq; ad mare.
7 usq; ad flumē ppagines eius. Et pesaiā ipse dns locut ē dicens.
Vinea facta ē dilecto i cornu i loco uberi. 7 maceria circūdedi 7
circūfodi uineā sorech. 7 edificaui turrī in medio eius. Circūdedit
ut eā uelut uallo q̄dā celestiū p̄ceptōr. 7 angl̄or custodia. Inmit
tit ut angl̄s dni i circuitu timentiū eū. 7 posuit i ecclā uelut turrē
apl̄or 7 ppharū. atq; doctōr. q̄ solent p ecclē pace p̄tendere. circū
fodit eā. q̄m exonerauit terrenōr mole curarū. Nich enim magis
mentē onerat q̄ istū mundi sollicitudo 7 cupiditas t̄ pecunie t̄
potentie. qd t̄ demonstrat in euangl̄io cū legis. qd illa mulier q̄
habebat spm infirmitatis curua erat ut sursū aspicere n̄ posset.
Curuata ut erat eius anima q̄ inclinabat ad terrena cōpendia 7 ce
lestē grām n̄ uidebat. respexit eā ihc & uocauit. 7 stati mulier ter
rena onera deposuit. His cupiditatib etiā illos onatos fuisse
demonstrat q̄b; ait. Venite ad me oes q̄ laborati 7 onati estis.
7 ego uos reficiā. Ergo illa anima mulieris q̄si circū fossa fue
rit religat 7 erigit ne reflectat in terrā. recidunt alia sar
mēta alia ppagant. ea q̄ bon agricola iudicauerit fructuosa.
Qd ego ad minicula ordines iugationisq; describa grām. q
uere atq; manifeste eq̄litatē docent in ecclā ee seruandā. ut
nemo se diues aut honorat extollat. nemo pauper deiciat ig
nobilisq; despet. omib; sit in ecclā par atq; una libtas omib im
petrat iustitia cōmunis 7 grā. Ideo turris in medio ē q̄ exem
plū de illis rusticanis. de illis circūferat piscatorib; q̄ uirtutū ar
cē tenere meruerūt. quōr exemplis nr erigat affect. neq; humi

uilis 7 despicabilis iaceat · s; uniꝰ cuiq; mens ad supiora se subri
gat ut audeat dicẽ · nrã aũ 9 vsatio ĩcelis ẽ · Vñ ne aliq̃b; p cel
lis sceli possit reflecti · 7 tẗpestate deduci clauiculis illis 7 circulis
q̃si amplexib; caritatis primos q̃sq; cõplectit · 7 inecꝫ ĩiuncti
one reqescit · Caritas ẽ q̃ q̃ nos supiorib; nectit celoq; ĩserit ·
Qui ꝗ · manet ĩ caritate ĩ dõ manet 7 dñs ĩ eo · Vñ 7 dñs ait · O a
nete ĩ me 7 ego ĩ uob · Sicꝯ palmes ñ potẗ fructũ afferre a se ñ
manserit ĩ uite · sic 7 uos ñ ĩ me manseritis · Ego sũ uiti 7 uos
palmites estis · Cuidentẗ q̃ exemplũ uitis ad nrẗ uite istitui
onẗ accersiendũ eẗ signauit · q̃ pmũ ueris tẗpe facta tẗpie gmi
nare phibet · deĩn ex ipsis sarmẽtis articulis fructũ emittere ·
deq̃b; oriens uua format · paulatiq; augescen in maturi part
retinet acerbitatẗ · nec potẗ ñ matura iã 7 cocta dulcescere ·
Vestit intea uiridantib; pampini uinea q̃b; 7 ad usum frigus
omnẗq; ĩiuriã ñ exiguo munit subsidio 7 a solis ardore defen
dit · Q'd aũ eo uel spectaculo graci t fructu ẽ dulci · uidere ser
ta pendentia uelut q̃dã speciosi ruris monilia · carpe uuas
t aureo colore t purpureo renitentes · iacinctos ceteras q; gẗ
mas fulgere existimes · coruscare indicos albarũ emicare
grãm · nec aduertis ex his admoueri te o ho ne in maturos fructs
tuos dies supms inueniat · aut plenẗ tẗpus ẽtatis opa ĩparata
dedereant · Acerb enĩ fruct amarior eẗ ẗsueuit · nec potẗ dul
ce eẗ ñ qd ad maturitatẗ pfectionis adoleuerit · Huic uero
pfecto nec frigus horridẽ noctis · nec sol in iqtati nocere ẗsuev ·
qi obumbrat ei grã spãlis · 7 omã a mundanẽ cupiditati 7 corpẗ
libidinis restinguit ĩcendia · defendit ardores · Laudent te
q̃cũq; ẗspiciunt · 7 agmina ecclẽ uelut q̃dã palmitũ serta
murentẗ · spectent singuli fideliũ pulchra animarꝫ monilia ·
delectentẗ maturitate prudentiẽ · splendore fidẽ 9 fessionis

decore · iustitie pulchritudine ubertate misericordie ut dicatur tibi.
Uxor tua sicut uitis abundans in lateribus domus tue. eo quod redundan
tia uitis fructifere copiose munere libalitatis imitetur. Si quod
ego in sola uite immorior cum omnigena arborum utilia sint alia
ad fructum naturalia, alia ad usum data. Ha quibus non est fructus ubior.
tamen est usus preciosior. Cedrus suspendendis tectorum aptacul
minibus. eo quod huiusmodi materies et pceta sit spacius. nec onerosa
parietibus lacunaribusque communandisque fastigiis habilis est
cypressus. Vnde ecclesia dicit in canticis canticorum trabes domorum
nostrarum cedrine. lacunaria nostra cypressine. in esse declarant decoras vi
ornamenta fastigii. quasi trabes uertice ecclesie sua uirtute sus
tineant et fastigium eis exornent. Laurus et palma adinuicem sig
ne victorie. lauro victorum capita coronantur. palma manus
victricis ornat. Vnde et ecclesia ait. Dixi ascendam in palmam et
apprehendam altitudines eius. Que eminentiam uidens ubi et spansquod
ad altitudinem eius possit ascendere et scientie summitatem
dicit ascendam in palmam. ut omnia relinquat inferiora et ad supe
ora contendat. ad brachium xpi ut suaues eius fructus carpat et
gustet. Suauis enim uirtutis est fructus. Populus quoque coronis
arbor umbrosa victricibus et salix uitibus lenita habilis um
ciendis quod aliud mistice declarant nisi bona esse xpi uincu
la quae nocere non soleant. uincula gratie. uincula caritatis. ut
unusquisque uinculis suis gletur. sicut glabat et Paulus dicens.
paulus uinctus ihu xpi. His ligatur uinculis dicebat. quis nos
separabit a caritate xpi. uinculis abstinentie ligatus
uinculis caritatis. His ligatur uinculis etiam dd ait. Insa
licibus in medio eius suspendimus organa nostra. Buxus quoque ele
mentorum apicibus utilis ex primordiis leuigata usum manus
puerilis informat. Vnde ait septa sibe in buxo simul ut

materia

admoneat te ipsa q̃ semp uiret nec unq̃ foliis exuit̃ suis ne
unq̃m spei tuę dissimulatione nuderiss; semp t̃ p fidem
ꝗminet spem salutis. Q'd q̃ enumerẽ q̃nta uarietas arboꝝ
quã diuĩsus in singulis ꝗ pulcher ornat? quã parulę fagi.
q̃ peere abietes. quã comantes pini. q̃ umbrosę ilices. q̃
bicolores pplĩ. q̃m nemorosa ꝗ rediuiua castanea. q̃ simul
ut excisa fuerit. tanq̃ siluã ex se pullulare cõsueuit. q̃ ad
modũ in arboribus ipsis ętas aut senilis aut nouella depẽ
hendit. Iuniorib; enĩ exiliores rami. antiq̃oribus uali
diora ꝗ nodosa s̃ brachia. illis folia leuigata atq; diffu
sa. istis cõtractiora ꝗ aspa. Sẽ ꝗ arbores q̃ senili atq; emor
tua radice successionũ sui si forte cedantur reparare ñ no
uerint. alie q̃b; aut iuuent? uiret. aut nata fęcundior ẽ. q̃b; ex
caso lucro potĩ q̃m de ĩnito fit. ut pplures sui rediuiua succes
sione renouentur heredes. Est etiã q'd miretis. ipsis sexus vt
pomis ẽ discretio sexus in arboribus. Illã uideas palmã quędac
tilos gẽnat plerũq; inclinantẽ ramos suos. ꝗ subicientẽ ꝗ c̃
cupiscentię atq; amplexus spẽm prendentẽ ei arbori q̃ ma
rẽ palmã appellant pueri rusticoq;. Illa q̃ palma feminea ẽ.
ꝗ sexũ suũ subiectionis spẽ cõficiẽt. Vñ cultores locoq; p̃ iacuis
ramis el dactiloq; l palmitũ semina masculoq; q̃b; illi femi
neę arbori uelut q'd a sensus p functionis infunditur. ꝗ expeti
ri cõcubit? grã rep̃sentat. Quo mũe rursus donata erigit̃ ꝗ
eleuat ramos suos. ꝗ in uetem statũ comã suã rursus attollit.
Deficu q̃q; eade ẽ opinio. Ideo plerq; sc'd m domesticã ꝗ fructi
ferã ficũ agreste ficulneã ferunt̃ ĩserere. eo q'd ciw fructus
fecundię illi? ꝗ domesticę fic? l aura cẽptari aliq̃ l estu de
fluere ferant̃ in terrã. Vñ gnari hui? remedii grossis arbori
ag̃stis alligatis ad illã feracẽ arborẽ medent̃ ei? infirmitati.

ut possit fructus pprios reseruare. iamq; si deforent reme
dia lapsuros. Quo admonem uelut qdā enigmate natę. nfu
gere cos q̄ anta fide 7 sortio separati st. eo qd 7 gentilis q fu
erit acq̄sit q̄ gūior fuerit assertor erroris eo uehemtior
possit fidei defensor existere. 7 si q̄s de hereticis ꝟtatur
uelut cfirmet eā partē in q̄ se cōmutata opinione ctulerit.
maxime si habeat aliqd directū natę. ut uuida ei possit
ee sententia. si ad minimulet ei attentio sobrietati obser
uantia castitatis. Pfunde g̃ circa eā studiū tuū. ut similitudi
ne fructifer ęilli fic de psentia ac cunctione agsti illi arboris
tuā possis corroborare uirtutē Ita ꝗ tua nec dissoluet in
tentio. ac diligentię fructꝰ gia reseruabit. Quā multa st
aū q̄ doceant naturale duriciā posse diligentię studio
tēperari q̄b; affert cultꝰ ruralis exemplū. Nā plerūq; citosto
rent malagnata. 7 fructū afferre nō possunt. n cōgruis pitq;
remediis excolant. Plerūq; sucꝰ uanescit mtior. 7 foris spes
eiꝰ pulchra pōtendit. Quę nō immerito cōpat ęcclę. ut habes
īcanticis ad ęcclam dictū. Et cortex mali punici genę
tuę. f tīsta. floruit uitis. floruerūt malagnata. Ecclā
enī bonū fidei fulgore cfessionisq; pōtendit. tot mrūm
sanguine speciosa. 7 qd ē amplius xpi cruore dotata. simul
plurimos in se fructꝰ usui istī pomi sub una munitione
cseruat. 7 uirtutū negotia multa cōplectit. Sapiens
7 enī spū celat negocia multa cōplectens. Amigdalis q̄q;
hoc genę medicari ferunt agrolę. ut ex amaris dulces
fructus fiant. ut terebrent eiꝰ radices arboris. 7 īmediū
īserant surculū eiꝰ arboris quā gcipetice nos piceā dicim.
Quo facto. suci amaritudo deponit. frgosi ag cultura ꝟ
tit stirpiū q̄litate. nne studia doctrinę 7 disciplinę.

attentio mitigare possunt. q̃s libet egritudines passionum.

Nemo g̃ posit uel ĩ adolescentie l'in tẽpantie lubrico desui c̃ vsione despet. Si ligna plerũq; ĩmeliores fuerunt usus. ñ possunt hominũ corda mutari. Docum ñ solũ mt diũsi geniis arbores ee fructuũ diũsitates. s; plerũq; in eade spe arborũ cõpugnare s fructus. Alia enĩ spes masculoq; alia femineq; fructuũ. sic de dactilis sup̃ dixim. Q's aũ possit cõphendere uarietate speciẽ. grãmq; pomoq; singuloq; q̃q; utilitate fructuũ sucoq; q; ppetate. quecunq; rei apta uideat. quẽ admodũ egis uiscerib; hominũ amariora poma medicent. ⁊ inflationẽ aspitatẽq; intiorẽ tẽpent. q̃m admodũ rursus humoq; aspa pomoq; dulcib tẽpent. Deniq; ea medicina antiqor q herbis curare c̃sueuit ⁊ sucis. nec ulla firmior sanitas. q q salubribus reformat alimtis. Vñ secũm naturã docem qa sola nob esca ẽ medicina. Herbis certe ulcera apta claudunt. herbis curant intina. ideoq; medicoq; op ẽ herbarũ potestates noscere. Hic enĩ medendi usus ĩoleuit. s; ut ad simplicia poma reuocem stilũ. alia s q coquunt sole. alia q testis aut corticib clausa cõplent. Mala ⁊ pira uuaq; q̃q; gena omã nuda ⁊ obiecta s soli. nuces. uũ ẽ nucleę nuclei q̃q; fructus ⁊ testa opit. ⁊ cortice. alit tamẽ ⁊ ipse calore solis nutrit ẽ q̃nta pineę densitate nucleus abscondit. q̃nta dem dni prudentia ut ubi mollior fruct ita folii crassitudo ualidis tegumtũ tuendo deferendo pomo. q̃d uidem infructuosiculneę. Delicatiora itaq; ualidioribus munienda s. ut te ipse dns p̃ Ieremiã docet dicẽs. Sic ficus istas bonas recognoscã ñis latos iuda q̃s emisi de loco isto mtra chaldeoq; ĩ bona. ⁊ c̃firmabo oculos supillos ĩ bona. Tanq̃m delicatos et uelut q̃dã mię sue ualidiori sepit tegmine. ne teneri fructus maturi intirent. Deniq; de ipsis etiã in posteriorib; ait. Delicati mei

meos

ambulauerũt pnas aspas. Quib; mfra ait. Constantes estote
filii. ⁊ pclamate ad dm. Hoc enim solu ad usus omis pcellas
atq; iniurias inuiolabile regni ipenetrabile munimtũ ẽ.
Ubi g teneri fructus. ibi crassiora regnina. ⁊ muniminta foliq;
ctra aut ubi fruct ualidior ẽ ibi tenuiora folia. ut malus
arbor docet. Pomũ n. ualidi ñ multo idiget pectioni au
xilio. nã ipsa pectionis crassioris umbra pomo plus nocere
possit. Denq; doceat nos pampin nate gratiam. ⁊ diuine sapienti
e intna misteria. Uidem n. ita scissũ atq; diuisũ ut triũ fo
liq; spem uideat ostendere. ita pars media distincta ẽ. ut
ñ inferioribus hereret. separata spectantib uideret. Ca aurau
o uidet seruata nate. ut a sole facili admittat ⁊ umbrã ob
tegat. Denq; pceri media pars ei extendit. ⁊ in ipsa summitate
tenuat. ut plus pulchritudini qm regumini pferat. Cremibra
uit spem uidet effinge. significans qd uua impendentes centros
fructus habeat principatũ. cui tacito qdã iudicio nate. si; eui
denti idicio inascit spes. ⁊ progatiua uictorie. Secũ g habet
brachiũ suũ. q ⁊ munim s pbet ad usũ iniurias taeris pariter
ymbriũq; uiolentiã ⁊ impedimtũ ñ adfert ad recipiendũ so
lis ardorẽ. q tepefacta alit colorat auget. sicut nec qq; fo
liũ eque ppe ut pampin qdrifidi mtscindit diuisione. qd
eo clarius uidet qm mai ẽ foliũ. sane ñ ita ut pampin uelora
omi tsumitate crispanti. Sic n. i ficulnec folio crassitudo ua
lidior. ita i pampino spes elegantior. Crassitudo g pficit ad folii
tepestatis iniurias repellendas. in tscisio ad fructus gram
uaportandi. Denq; hoc gen pomi gnidinẽ ñ cito. mastitate
cito sentit. q ⁊ latere uidet ad usum iniuriã. ⁊ patere ad
gram. Qd g foliq; desebã diuisitates. q ad modũ aliarum
da. alia longiora. alia flexibiliaõ. alia rigidiora sint. alia

nullis facile uentis labentia alia que leui motu decurrant
aurarū. Inexplicabile ē singularū rerū exqrere ppetates.
7 diūsitates earū manifesta testificatione distinguere. Latentes occultasq; causas indeficientib apire documentis. Vna nempe atq; eadē ē aq 7 diūsas plerūq; sese mutat ispecies.
aut int harenas flaua. aut int cautes spumea. aut int nemora uiridantior. aut int florū leta discolor. aut int lilia fulgentior. aut int rosas rutilantior. aut i gmine liqdior. aut in palude turbidior. aut i fonte pspicatior. aut i mari obscurior. assumpto loco q; qb; influit colore decurrit. Rigore ē qq; pari ratione comutat. ut int uaporantia feruear. int umbrosa frigescat. sole repcussa exestuet. nuib irrigata glaciali humore canescat. Quē admodū aū sapor ei ipse cuertit. ut nē aspior. nē amarior. nē uehemtior. nē austerior. nē dulcior. pspē rerū qb; infusa fuerit qlitate uariet. aspat immaturiorib; sucis tunso cortice nucis. foliisq; tritis. amara fit absinthio uino uehemtior. austerior allis. guescit ueneno. melle dulcescit. Si v ei lentiscū therebinti qq; fruct uel nucis intior misceat. in olei molle natura facile tnsfundit.
Cū sit aū alix omniū uirgultq; diūsos singulis usus ministrat. si radices abluat nubib; fusa descendat. discretas dat omib; uires. radice inpinguat. stati caudice puebit. ramos diffundit. folia uirescere fac. fructuū alit semina. pomū augere csueuit. Ergo cū eadē sit omniū nutix. alia arborū gena tristiores fert sucos. alia dulciores. alia tardos. alia pmaturos. Ipse qq; int se discrepant suauitates. Alia suauita in uinea. alia i olea. alia i cerasis. alia i ficu. discreta in malo. dispar i dactilo. tactus ipse aque alibi lenis. alibi aspior. plerūq; pinguior ē.
Pondere qq; distat freqnt ut spe. Nā plerisq; locis guior. ple

risq; lenior estimat. Non mirū q̄ sicū ipsa in se discrepet. disere
pent etiā in se lacrimę arborū. q̄ ei de aquę alluuione gen̄ant.
Et ceū una sit omniū causa. diuisus singulos. usus diuisa natā ē.
Aliā unm hr cesari arboris lacrima. aliā lentisci. Disparē quoq;
balsam guttā odorata orientis ligna sudare ꝓdunt. Diuersū
q̄q; lacrimarū gen̄ urgulta ferularū in egypto ac libia q̄dā vi
natę secretioris illacrimant. Q̄d aūt referā. Dementē licet
ēē sermonē q̄d electrū lacrima urgulti sit. Intantę natę solidi
tatē lacrima durescat. nec leuib; id astruit testimonii. qm̄ folia
aut surculos minutissimę portiones aut exigua q̄dā animan
tiū gen̄a i electro sepe repiant. quę uident cū adhuc gutta
ēēt mollior recepisse. solidata tenuisse. S; q̄d ego uili sermo
ne decerto cū alta atq; p̄ciosa ratione natę. cū iste sermo hu
mano ala ingenio. naturā aū omniū puidentia diuina for
mauerit. Vn̄ uelut habeni q̄b; d̄a ubos cohibenda diffusioē.
neq d̄ salemoni specialit sapientię munie diuinit undet ēē col
latū usurpatorie videam̄ exponē differentiā arborū. iuxta
tes radicū. quęcūq; s abscondita impuisa sic septū ē. quę nec
ab ipso tam̄ manifestata ꝓdunt. ut m̄ uideat potuisse eū dis
putare de urgultis genib; n̄ potuisse tn̄ plenī oīs creature
explicare rationes. Q̄d si irriguis aq̄rū plerūq; segetes le
tiores st. uirides fabę. hortos multiplex suscitat. irrusci
tat grā. siuri dantib; thoris fluuios exundantiū ripa deco
rat. quē ad modū aduerbū d̄ni q̄d omī aq̄rū cursuē redundan
ti. subito creata urgulta omī efflorunt. festinart capi n̄
comissam s frugē edere. ignorata horti holerū gen̄a. florū
miracula ḡminare. ripę fluminū se uestire myrtetis. spa
uert arbores cito surgere. cito se iflorē iduere. unctū h̄oib;
pecori pabulū ministrare. fruct comuni ē omib; usus q̄q;

ē datus omib; simul utrq; arbores germinarent aliud q
uescerem aliud refrigerante umbra defenderem a sole.
cibꝰ i fructu. usus amenitatis ē in folio. tam q a pscia erat
puidentia creatoris qd fructꝰ s maxime hominū auidi tas
uendicaret. reliqs puidit animantib; ut speciale his dona
ret alimonia. Itaq; esca ē his n medio cs in foliis corticib; q;
siluestrib; ea qq; que ad usū medendi pficerent. id ē suci
lacēq; surculi parit ministrati s. Itaq; illa q pt exp mito.
usu. exemplo utilia cognovimꝰ. ea a pncipio creature
cui usui apta donaret. pscientie sue maiestate de sinu ter
rarū iussit exire. Utq; iussit dnis ut gminaret terra herba
fenis / lignū fructiferū faciens fructꝰ, cui semen ei ineo. ne forte sed mgen,
qs dicat i multis arboribꝰ neq; fructū neq; sem uideri. æ
putet diuinū in aliq uacillare pceptū ut auertate sit
dubiū. illud ad utat q neq quā fieri potest ut n aut semi
nib; utant unius signientia. aut habeant aliq quidem
cū uirtute seminū euenire. idq; siqs diligenter intendat.
manifesta testificatione poterit cōprehendere. Nichil ui
dent semini hre salices. hnt tam in foliis gnū qdda qd ha
beat uirtute semini. ut eo cōmisso tris tāq posito surgat
arbor de surculo / tanq de semine se suscitet. Grano itaq;
illo radix pma coalescit. de radice pullulat n solū salicis
s; etiā reliqrū adsimilitudinē huiusmōi genus arborū silua.
Habet aū / radicis uirtute / seminis. Vn pleriq; ea satione
incremtꝰ sui nemoris ppagauerē. Magna di uirt in
singulis. nec miret qs si in uirgultis magna di dixi esse
uirtute. Siq de magna uirtute sua in locustis et dixi. /
bruco. eo qd diuine maiestati offensa magno modera
mine sterilitatis iudaice atq; iopie soluerē. Magna

enī uirtus patientia. magna uirtus prudentia. Indig
ni etenī erant q̄ uterentur secunditate terrena. q̄ terra
rū leserant creatorē. Et uere magnī qui miserabili
fame nefas tante impietatis ulciscit. Itaq; si magna de
uirtute sterilē brucum terra genuit. q̄nto magis
magna uirtute que fecunda s̄ pereat. Quis pinea ui
dens ñ stupeat tantam diuino p̄cepto artē inolitā.
inp̄ssamq; naturę. quē ad modū ab ipso cent distan
tib; licet m̄suris pari as surgat glutino quo
pprios fouet fructus. Itaq; pcirculū eadē spēs ordo
seruat. 7 q̄dā in singulis plagis nucleoq; partus exube
rat. atq; ī orbem redit fructu 7 grā. Itaq; pinea ista i
maginē sui natā uidet expmere. que a primo illo di
uino cęlestiq; mandato puilegia accepta custodit. &
part suos q̄dā annorū uice 7 ordine refert. donec con
summatio tp̄ris impleatur. S; ut in hoc fructu grata
spēm sui signat. ita etiā in muricib; id ē humilibus
gulis figurā imphę callidtatis exp̄ssit. Sic ut duplī
ci corde uiri ubiq; p̄sto s. 7 grām simplicitatēq; apud bo
nos p̄tendunt. 7 uiciosissimis glutinant. ita 7 & iaq; sis &
ī desertis ē contrario q̄dā usu hęc uirgulta nascunt. Vñ 7 here
mias dubia morū atq; ī sincera muricib; cōparat. Germi
net inq̄t terra. 7 statī omis surgunt in gmine. terra cōpleta
ē 7 hoi dr. diligē dnm dm tuū. 7 ñ ē caritas di omnū in
fusa uisceribus. surdiora corda hominū st q̄m dura saxa.
Terra ī debitos nob fruct ministrat. dū obsecundat auc
tori. nos debitū munī negam. dū ñ ueneram auctorē.
Vide ī paruis que puidentia sit di. Et q̄a cōphendē ñ po
tes. mirare quom alia semp florentia reseruant. alia

mutationes habere uoluerit expoliationis. ⁊ amictus mīt canas
mui ū pruinas ⁊ frigorū uiriditatē suā arua cōseruant. ⁊ eū
ipsa tecta sint gelu. part sui tamē aut exiguā spēm uiridita
tis obtexunt. Inipsis genib; q̄q; arbores q̄ diutīus frondib ues
tiunt. ñ mediocris distantia ē. Seruat indumētū suū semp o
lea l pīn. ⁊ tamē folia sua sepe cōmutant. nec ea q̄si diutīna s; q̄si
succedanea p̄tendunt sue arboris pulchritudini ppetui ite
grate uestit. uicē munis obumbrantes. Palma aū uirens sēp
manet cōuersatione ⁊ diutīnitate ñ in mutatione foliorū. Ñ ā
q̄ primo germinauerit folia. ea sine ulla substitutioni successio
ne cōseruat. Imitare ḡ eā o ho ut dicat. t. statura tua similis
facta ē palmoe. Serua uiriditatē pueritiē tue ⁊ illi innocen
tie natalis q̄m a primordio recepisti. ut plantat sec decurs
aūrū fructū suū uiriditatē grē semp florentis in xpo secuta
ecclā dic. In umbra ei ēcupiui ⁊ sedi. Hāc p̄ogatiuā domi
uirentis accepant ⁊ apli. quōq; nec folium unq̄ potuit elabi.
ut eōq; etiā umbra curaret egrotos. Obumbrabat ut. ī fir
mitati corpis fides mītis. ⁊ florentia merita uirtutū. Ja
ne ḡ plantat in domo dni. ut matris ei sic palma floreas.
⁊ ascendat in tegrā ecclē ⁊ sit odor nariū tuarū sicut ma
la. ⁊ fauces tue sicut uinū optimū. ut inebrieris in xpo.

Bene admonuit iste uersiculus repetere pene intermissū.
q̄a diximus p̄cepto dni uitē etiam pullulasse quā post
ea post diluuiū a noe plantatam esse cognouimus. Sic
enim habes quia noe agricola erat terre. ⁊ plantauit ui
tem. ⁊ bibit de uino eius & obdormiuit. Non ḡ noe
auctor ē uitis. sed plantationis. Neq; enim nisi eam
repperisset ante generatam plantare potuisset.
Cultor ḡ. ñ auctor est uitium. Deus aū qui sciret qd

ī tēpre tuo habeas ppatū. ⁊ folium tuū ñ defluat. Hanc uiri
ditatē

uinum sobrie potatum sanitatem daret · augeret pru
dentiam · in modice sumptũ ad uitia causas daret crea
turã dedit · abundantiam humano arbitrio reserua
uit · ut parsimonia naturę esset magisteriũ sobrieta
tis · abundantiae noxam lapsumq; ꝛemulentię sibi
asscriberet humana conditio · Denique ⁊ ipse inebriatus
est noe · ⁊ obdormiuit consopitus a uino · Itaq; puinũ
patuit deformitati · qui p diluuium excreuit ad glo
riam · Sed dns ⁊ in eo creaturę suę grãm reseruauit ·
ut ei fructum nob conuerteret ad salutẽ · ac peccam
nobis peccatorum remissio pueniret · Vnde pie ysa
ac dixit · odor iacob odor agri pleni id est naturalis
odor · Quid enim pleno rure suauius · Quid uitis o
dore iocundius · Quid fabę flore gracius · Vnde
quauis ingeniose q̃s ante nos dixerit ñ uitẽ aurficũ
patriarcha olebat · aut frugẽ · s; uirtutũ spirabat
grãm · ego tamẽ ⁊ odorem ipsum terrę simplicem
atq; sincerũ p grã benedictionis accipiam · quẽ fraus
nulla cõposuit · s; ueritas indulgentię cęlestis infu
dit · Denique inter benedictiones sacratissimas compu
tatur · ut tribuat nobis dns ꝛore cęli uim uini ·
olei atq; frumenti · cui est honor gloria potestas
in sęculis ⁊ nunc ⁊ semp ⁊ in omnia sęcula sęculorũ
A M E N ·

Explicit de die tercio

Stellarq specula quarta nitet facie

INCIPIT DE DIE QVARTO

QVI VINDEMIAM colligit · uasa prius qb; unū infundit mundare consueuit ne sordes aliqua uinigram decoloret · Quid enim pdest pone uite ordine fodere qt annis · aut arat sulcos ducere · putare · subrige · adiungere ulmis · ⁊ qd conubio copulare · si tanto labore uina quesita in uase coacescant · Oculos quoq; solis ortus siqs spectare desiderat · emundat oculos suos neqd pulueris · neqd purgamentorum oculis et insideat · qtuentis hebetet obtutū · neue aliqua caligo nebulosa corporeos usus spectanti obducat · Nob inlectione ex oriundo e sol qam nō fuerat · Primū iam diem sine sole insiuimus · sed in sine sole insegimus · et iv sine sole effectum · qrto die iubet ds fieri luminaria sole q luna ⁊ stellas animiq; interioris obtut · Neq festu capecam acie tui pstringat ingenii · ⁊ puri cordis turbet aspectū · emunda aure ut uase sincero scripture diuine mirida fluenta suscipias · neq in gdiat contagio · Preced sol magno iubare diem · magno mundū coplens lumine uapor ans calore · Caue o homo sola ei ppende magnitudine nemi fulgor ei usus tue mitis obceret · sicq regione iradiū eius intendit · repcusso lumine omnē subito amittit aspectū · ac n in cetera partes multū suū oculosq; euertat · estimat se nil uidere ⁊ tuendi

munere ee fraudatu siu deflectat obtutu integru sibi
officiu pseuerat. Caue g ne 7 tuu radi ei et oriens esim
dat aspectu. Et ideo pusfirmamentu celi aspice qd an sole
factu e terra aspice q an qm sol pdire cepit ee uisibilis.
atq; coposita germina ei aspice anteriora solis lumine. An
terior bruey quasol antiqor herba q luna. Noli g dm cre
dere cu uides di muna ee plata. Tres dies tnsacti s. 7 sole ne
mo quesiuit 7 lumnis clarita abundauit. Habet tt et dies
sua luce q pcessor e solis. Non g te tanto solis splendore te
mere comittas. Oculi e enu mundi iocunditas di celi pul
chritudo nate gia s; pstantia create. S; qndo hc uides auc
tore ei esidera qndo hc miraris. lauda ipsi creatore. Situm
gty e sol esors 7 particeps create. q bon e sol ille iusticie. Si
ta uelox e iste ut rapidis cursib; in die ac nocte lustret oma.
qnt ille q ubiq; semp e. 7 maiestate sua coplet oia. Si admi
rabilis q iubetur exire qm sup admiratione q die soli 7 ñ ex
ortu ut legim. Si magn q p horaru uices locis aut accedit
aut decedit cotti die qlis ille q etia se cu exi amiret ut nos
eu uidere possem. erit lum uerum qd illuminat omne ho
mine ueniente in hc mundu. Si pstanti q obiectu tre pa
tit sepe defecty. qnte maiestatis q aut adhuc ego semel
mouebo terra. Illu tra abscondit. isti motu ñ pote susti
ne ñ uoluntati ei substantia fulciat. Sicecodapnu e hui
solis gram ñ uidere. qntu peccatori dapnu uera lumi
mune defraudatu. ppetue noctis tenebras sustinere.
Ergo cu uides sole attende tram q an fundata e adtende
herba fem q pstat ordinis punlegio. adtende ligna q plau
dunt qd pora luminib celi ee cepert. Nunqd meritu fem
maiora quasolis. Aut nunqd potior lignu proga tua.

Absit vt insensibilia tanti muneris p̄feramus ministro. Qd g
p̄uidit altitudo sapientiē 7 scientiē dī ut p̄us incipent lig
na ee q̄m illa duo mundi lumina · 7 q̄dā oculi eē celestis firma
mti · n̄ ut cognoscerent ōs diuinē testimonio lectionis ter
rā sine sole posse ee fecundā. Nā q̄ potuit sine sole p̄mare terū
semina ḡminare · potē utiq; semina accepta nutrire · 7 fotu p
prio sine calore solis part̄ edere · Hoc g uoce q̄dā suoq; munerū
clamat terra nata · Bon q̄ de sol s; ministerio ñ impio · bon meē
fecunditatis adiutor · s; ñ creator · Bon itaq; meoq; aliter fruc
tuū · s; ñ auctor · Intdū part̄ meos 7 ipse adurit · freq̄nt̄ m̄ 7
ipse dāpno ē · Plerisq; me locis indotatā relinqt · Hon sū ingta
ē seruo · m̄ ē in usū dat · mecū ē labori mancipat · mecū sub
iectus ē uanitati · mecū subiect̄ corruptionis seruituti · me
cū ē gemiscit 7 cōpartuit · ut ueniat adoptio filioq; 7 huma
ni generis redēptio · q̄ possim̄ 7 nos a seruitio liberari · mecū assis
tens laudat auctorē · mecū ymnū dic dno do nro · Vbi ma
ior grā ē · ibi mecū ē 7 cōmune ē sortiū · Vbi sol benedicit · i
bi terra bndicit · benedicē ligna fructifera · bndicē pecora ·
bndicē uolucres celi · In mari posit̄ illū nauta accusat · me de
sidera · in montib; pastor illū declinat · ad mea ḡmina ad
mea festinat arbores q̄b; ex estuans ob umbrē · ad meos
fontes siciens 7 lassus accurrit · S; ne oculoq; t̄ exiguū uidea
t̄ ee testimoniū · emunda aurē · admoue eā celestib oracu
lis · Duob; it · 7 tb; testib; stat omē uerbū · Audi dicentem ·
fiant luminaria i firmamto celi · ad illuminationē t̄re ·
Q's hoc dic · Ds die · Cui dic · n̄ filio do · Ergo pat̄ dic fiat
sol · 7 filius fec̄ sole · Dignū it · erat ut sole mundi faceret sol
iusticie · Ipse g eū in lum̄ addux · ipse eū illuminauit · ip
se ei donauit · funden di luminis potestatē fact̄ ē g sol ·

ideo & ipse seruit quō dictū ē. Fundasti terrā ⁊ p manet.
dispositione tua p manet dies. quō uniūsa seruiunt tibi.
Et enī cū dies seruiat. q̄m ñ seruiat sol q̄ fact ē in potestatē
diei. Quom ñ seruiat luna ⁊ stellę. q̄ factę s in potestatē noctis.
Et enī q̄nto maiorē his grām donauit creator. ut aer solito
ampli solito claritate resplendeat. dies serenī luceat. noctis
illuminent tenebrę. p lunę stellarūq; fulgorē. cęlū uelut
q̄busdā coronatū floribus ita ignitis luminaribus micet. ut
paradyso putes uernante depictū. spirantiū rosarū uiuis
monilibus renitere. q̄nto q̄ ampli decoris uidet ēe collatū.
tanto ampli debet. Cui enī plus cōmittit plus debet. Et
ideo aplerisq; bene ornamēta cęli ē nuncupatū. eo q̄d sit
stellarū monile pciosū. Atq; ut sciam q̄ fertilitas terrę
ñ calori solis ascribit s; diuinę ī dulgentię deputatur.
ait ppha. Oma a te expectant. ut des illī cibū in tēpore.
Dante te eis colligent sibi. apiente te manū tuā oia im
plebunt bonitate. Et ī isa. Emitte spm tuū ⁊ creabunt.
⁊ renouabis faciē terę. Et ī euāgelio. Considerate uolatilia
cęli. q̄ neq; seruant neq; metunt. ⁊ pat ūr cęlestis pascit
illa. Non q̄ sol aut luna fecunditatis auctores st. s; ds
pat p dnm ihm oma libalitate fertilitati impti. Pul
chre aū exposuit nob ppha q̄d sit q̄d ipse ait. q̄ fecē ds
sole in potestatē diei. ⁊ lunā in potestatē noctis. Nā in
isto psalmo centesimo tertio deq; sup̄ dixim sē psit. fecē
lunā in tēpora. sol cognouū occasū suū. Cū ꝗ. dies horas
suas cōplere cepit. sol debitū s agnoscit occasū. Est q̄
ī diei potestate sol ⁊ luna ī potestate noctis. quę tēpo
ribus obędire cōpellit. ⁊ nē ī plet lumine atq; uacuat.
licet pleriq; hc locū mistice dexpo ⁊ ęcclā uideant acci

pere. qd agnouit xpc ppi corpis passione q̃ant patri
uenī hora. clarifica filiū tuū. ut ille occasu suo omib; uitā
donaret etnā. q̃ppetuę mortis urgebant occasu. ecclā
tē pasua habeat psecutionis. uidelicet. ē pacis. Nā uidet
sic luna deficere. ñ deficit. obumbrari potest. deficere
ñ potē. Quę alioq; qdē impsecutionib; discessione minuit.
ut martyrū cfessionib; impleat. effusi pxpo sanguis
clarificata uictoris maiē deuotionis fidei suę toto orbe
lumī effundat. Nāq; luna luminis imminutionē hīt ñ cor
poris. qndo puices mistrua deponē uidet suū lumī ut mv
tuet a sole. qd facile puro aere atq; pspicuo. qndo nulla
eū obducta nebula caligantē facē. colligi potē. Orbis enī
integer manet lunę. si ñ similit tot ut pars ei effulgeat
q̃lis uideri solet cū plen ē luminis. talis ē magnitudine
sed pumbrā qndā lumine suo uiduat apparet. Indecor
nua ei refulgent. qa corpus ei morbe diffundit. s; uelut
deficiente portionis luce sinuat. Mouere aū potē qd
ait. fiant luminaria ad illuminationē sup terrā quę
discernant int diē. et noctē. qr. et sup ia ubi luos fēc dire
rat sepauit ds int lucē et tenebras. et factū ē uespe et ma
ne. dies un. S; ē sidem qr aliud ē lumī diei aliud lumī soli
et lunę. ē lumī stellarū. eo qd sol ipse radiis suis fulgorē di
urno lumini uideat adiungē. qd uel ort diei pot pdē
r occasy. Nā ā sol lucet qdē s; ñ refulget dies. q amplius
qq; meridiano sole resplendet. Qd ostendit ppha dicens.
Et reducet sicī lumī iusticiā tuā. et iudiciū tuū tāq meridiē.
Non solū it. luminis s; et meridiano luminis sci iusticiā cō
pauit. deīn ñ solū unū signū s; et duo uoluit ēē diurnę
discretionis atq; nocturnę. ut lux diei discretionē faciat

⁊ solis exortus ⁊ iterũ lucis defectus ⁊ stellarũ ortus int occasũ
diei distinguat ac noctis exordiũ. Nã ubi occiderit sol manet
tamẽ adhuc aliquid reliquarũ diei donec tenebre terrã opiant
⁊ tẽ luna orit ⁊ stellę. Et de nocte quidẽ apte liquet quia lunę
⁊ stellarũ illuminatio noctis spacia testantur. Siquidẽ p diẽ ful
gorẽ illũ luminarẽ stellarũq; omniũ sol exortus abscondit.
De die aũt ipsa solis flagrantia docere nos potest diuisã diurni
luminis et solis ee naturã ⁊ ipsã speciẽ et discolorẽ. Simplex
it lucis ẽ spes ut lumẽ pbeat at ũ sol ñ solũ ut tuitẽ illumi
nandi hꝫ s; ⁊ uaporandi igneus ẽ enim. Ignis aut ⁊ illuminat
⁊ exurit. Vñ ds uolens oy oy si ostendere sue opationis mira
culũ q moysen ad obediendi studiũ puocaret atq; ad fide
inflamaret ei affectũ in igne uisus ẽ in rubo. ⁊ rubus ñ exu
rebat s; tantũ splendere ignis spe uidebat. Alterũ igitur
ignis uacabat alterũ opabat. Vacabat exustionis uis opa
bat illuminationis. Ideo stupebat moyses qꝫ ꝯ naturam
suã ignis ñ exurebat rubũ. q etiã uehementiorẽ materiẽ ẽ
sueuit exurere s; dñi ignis illuminare solet exurere ñ sol ⁊.
Denforte dicas qd sepiũ ẽ. ego sũ ignis cõsumens. Bene admo
nuisti ñ solet cõsume ñ sola pecca. In retributionib; qq; meri
tꝫ colligimus diuidi ignis naturam ut alios illuminet alios
exurat. illuminet iustos exurat ipios. Non eos de qs illumi
nat exurit. ⁊ qs exurit illuminat s; illuminatio eis in ex
tinguibilis ẽ ad pfunctionẽ bonorũ. exustio uehemens
ad supplicii ũ peccatorũ. S; reuiuam ad discretionẽ diei ac noc
tis. Oriente diei lumine nox fugat decedente die nox in
fundit. Non ẽ enim lucis societas ulla cũ tenebris. Siquidẽ na
turali lege hoc dñis impma opatione cõstituit. Et tenebras quando
lumẽ fecit ⁊ discretionẽ fecit int lumẽ ⁊ tenebras. Denique in

ipso die iã sole infuso tris. uidem umbrã uel hominis turgulu alicui alumine separi. ut mane ad occasũ dirigat. uespe retorqueat. in oriente. meridiani horis in septentõ ne inclinet. lumine tam ñ infundit atq; miscet. s; cedit q refugit. similit. / nox cedere uidet. diei / se a ei lumine declinare. Est ut pertinores phart. q nob. ętate. mu nere pcurrerit umbra tre. natalit enim umbra corpi adheret. atq; adiungit. adeo ut etiã pictores umbras corporũ q pinxerint conent expmere. idq; artis ee asserant. ñ intermittere uim natę. / q si natalis juris puaricator habeat. cui pictura umbrã ñ etiã suã expmat. Ergo sie in die cũ e regione solis aliqd corp occurrit ex ea parte q lumine repcurrit umbra subsistit. sic cũ decedente die e regione lumini ei aut solis tre obiect occurrit ob umbrat aere.

Vnde liquet qd noctẽ faciant umbre tiarũ. Fec q sole / lunã / stellas. / pstituit illis mũsuras tẽporũ soli diurnas. lunę. e stellis nocturnas. ut iste augeant diei gram. ille umbrã tenebrasq; illuminent. / sint in signa / in tẽpora. / in dies / in annos. Diuisa tẽpra hnt pariesq; mũsuras pmisiũ uicib; sol / luna cũ stellis. / sint insigna. Non possum negare qd ex sole. e luna signa aliq colligant. Nã / dns dix. / erit signa in sole / luna / stellis. Et querenti b. aplis signũ aduentus ei respondit. Sol obscurabit. / luna ñ dabit lumẽ suũ. / stellę cadent de cęlo. Hęc dix fore signa futę cõsumatois.

S; cũ ueniens debet curę nrę mũsura seruari. Denq; ñ nulli natiuitatũ tẽp tauert expmere q lustres q lis futur sit unq; q nat sit. cũ hoc ñ solũ uanũ s; / inutile sit q rentib;. impossibile pollicentib; Qd ut tã inutile. quã utq; psuadeat s hoc ee qd nat e. Nemo g debet uitã suam

statū·moresq; uitare· enim q̃ melior fiat·s; mea psuasio
ne neq; pbū pures laudare nec cēdempnare impbū· qui
necessitati natiuitatis suę respondere uideat· Et q̃d ns
aut bonis pmia ppositum·aut impbis penas·si hac necessitas
disciplinā·& cuersationē stellarū cursus informat·
Et q̃d ē aliud q̃m hominē de hoīe exuere·si nech moribus
nech institutioni·nech studius derelinq̃t· Quā multos
uidem ereptos ē omnib; atq; peccatis in meliorē statū
ēē cūsos·Redempti s apli 7 ggati ap eccatoribus·ñ uniq;
natiuitatis suę hora·s; xpi eos sēificauit aduent· Iho
ra dnicę passionis redemit a morte·Latro dapnatus
capitis·ille cū dno crucifixus·ñ bnficio natiuitatis
suę·s; fidei cōfessione ad paradys si etna tn sunt·Jonā
mirare ñ nus natiuitatis s; dissimulatę diuinę pcep
tionis pcipitauit offensa·eundeq; cetus excipiens ad
idiciū fuit misterii pt tri duū reuomuit·7 pphetice
merito grię reseruauit·Petrū de carcere imminenti morte
pin dū angls xpi ñ stella series libauit·Paulū cecitas 7 uitr
ad gram·7 pcussū aut pa turbatūq; naufragio ñ remedia na
tiuitatis s; deuotionis mita seruart·Q̃d de eis dicim qui
eos pcib; cū fuissent mortui resurrexert·utrū illos sua
natiuita an aplica gra resuscitauit· Q̃d op fuit ut re
iunuis se piculisq; cōmitterent·si q̃ uolebant natiuita
tis bnficio poterant puenire· Q̃d si ere didissent·d̃u expec
tant fatę necessitate·nunq̃ ad tanta puenissent gram·
Inutilis igit tua psuasio·q̃d q̃d etia impossibilis· Hau
de eo aliq̃d disputatione sumam·redarguendi gra ñ p
bandi·magna ui dicit ēē natiuitatis·eaq; minutis q̃b; d̃a
7 certus colligi oportere monitis·ac si ueri colligatur

summā ēē distantiā. Breui enī a homo exiguoq; mōmto
distare dicuⁿ natiuitatī inopis ⁊ potentis · egentis ⁊ diui
tis · innocentis ⁊ noxii ⁊ plerūq; cadē hora genari longeui
tati debitū · ⁊ p̄ma puericie ętate moriturū. Si reliq̄ dis
paria sint ⁊ puncto aliq̄ discreta · hoc q̄ad modū possint
colligē respondeant. Constitue partū feminę obstetrix
utiq; eū p̄ma cognoscit · explorat uagitū · q̄mti uita colli
gitur · attendit utrū mas sit an femina · quot uis in h̄a
horas p̄teriisse mōnta. Pone mathematicū p̄paratū.
Nunq̄d uir potē m̄ēē puer pio. Dū mandat obstetrix
audit chaldeus oroscopum · i. thori nuncium · in alteri sortē iā natiuitata
migrauit. De alto querit · ⁊ altius genita pponit. Pone
uera eq; ēē opinionē de natiuitatū necessitatib; · n̄ pone
uera ēē collectio. Puncta ī seunt · fugit tp̄s irepabile.
Non ē dubiū q̄d tēp̄ in a thomo ⁊ mōmto oculi sit. Adducq;
ut credā q̄ndo ōs in a thomo ⁊ mōmto oculi resuscitam̄ ut
apls p̄testat dicēs. Ecce mysteriū uob dico. Omēs q̄dē resur
gemus · ñ ōs aū immutabim̄ · ī a thomo ī mōmto oculi ī no
uissima tuba · ⁊ mortui resurgent ī corruptī · ⁊ nos immu
tabim̄. In tēssusionē ⁊ susceptionē depositionēq; pignorū
fletū ei ⁊ nunciū q̄t a thomi ī sierit. Et hoc ut simplicit
ista teruerī. H̄a ⁊ ipsi uitalē illū signiq; duodecī circuitū
in xii partes diuiduⁿ. Et q̄ xxx dieb; sol duodecimā
partē spere ei q̄n enarrabilis habet ēgdit q̄ gir ussolis
anni circuitu cōpleat · in tginta porciunculas q̄s RVMAS
gtu uocant unūqd̄q; xii illarū distribuunt portionū
ipsam q̄q; porciuncula in sexaginta uices cōfert. Rursus
unūqdq; de illis sexaginta sexagies secant. Quā m cōpre
hensibile ē inq̄ tot sexagesimę porciunculę natiuitati

mōnta ēstituant. Et qui singulos signos sit aut motus
aut spēs in natiuitate nascentis. Vñ cū impossibile sit
tā subtiles diminutias ēprīs cōprehendere. exigua autē
īmutatio mūtuebat uniūsitatis errorē. totū negocium
plenū ē uanitatis. Disputatores eos q̄ sua s̄ nesciunt.
q̄m aliena noueřt. Qd s̄ immineat ignorant. possunt
aliis q̄ futā s̄ denuntiare. Ridiculū ē credere. q; si pos
sent sibi potī puidēnt. Iam illud q̄m in eptū ut si q̄s sig
no arietis ortū ēe dicant. ex usu pecudis estimet pstan
tissimū ēsilio. q̄d ingenie huī mōi īmineat pec. aut locu
pletior eo q̄d uestitū habeat aries natāle. 7 q̄t annis lu
crū capiat in dumti. eoq; uiro illi familiaria uideantur
q̄stiū ēe cōpendia. Similit 7 de thauri 7 de piscīū signis
arguūtant. ut ex nata uiliū animantiū cęli motus
7 signos intēptandas existiment potestates. Cib; q̄nr
uiuendi nob decreta ēstituit. 7 alimēta nrā nob id ē aries
thaur. 7 piscis morū impmunt disciplinā. Quom q̄
de cęlo nob causas rerū 7 subam uitę hui arcessunt. cū ip
sis cęlestib; signis causas mot suī exq̄litatib; escę uilis
īpriant. Libale q̄ aiunt signo ortū arietis. eo q̄d lanā
suā arietis nuī deponat. 7 hui mōi uirtutē malunt
uilis animantis natē deputare q̄ cęlo. uīn nob 7 serenī
tas fulget. 7 pluuia sepe descendit. laboriosos 7 patien
tes seruicii q̄s nascentes thaur aspexerit. q̄a animal
laboriosū 7 assuetū iugo spontanea seruitutī colla
subdentē. pcussorē q̄q; cui natiuitatē scorpio īsua
parte cōplexus sit. 7 maliciae uenena reuomentem
eo q̄d animal uenenatū sit. Qd q̄ auctoritatē uiuen
di te daturū signos cęlestiū dignitate pēndis. Et

de nugis q̄bus dā argumentū assertionis assumis. Nam
si de animalib; assūpte huiūmōi mores ppetates celi mon
bi impmunt. Ipsū uidet bestialis natē potestati ēe
subiectū. ex q̄ causas uitalis substantie q̄s hominib impri
ret accepit. Qd si hoc abhorret auero. multo magis il
lud ridiculū uere eos subsidio destitutos. hinc fidem sue dis
putationis arcessere. Deinde illud considerem qd planetas ea signa
appellant. quoq; moribus hominū assertunt uite mīe necessitates. Siue
q̄ ut nomē sonat semp uagent. siue ut ipsi dicūt qd ēcēto motu fe
rant. et decē milibus unde aut si hoc incredibile uidetur multipli
cē spēm unum mera sui ēuersione cōmittent. fide caret qd tam uago
sui errore ētā celeri motu fixā nobis atq; immobilē uiuendi sub
stanciā sortemq; decernant. ferunt tūc non ēt equales omnium
motus. sed alios mores celeriores. alios tardiores ēt circuitus. ut in
eadem hora et uideant se frequenter et frequenter abscondant dum
aliud ab alio pteriū. Aiunt autē plurimū referre uirtū generū
benefica signa uideant an malefica et ngria. et in conuenientis
ēt distanciā qd benefici signi aspectus plurimū conferat. malefici
et ngri plurimū nocent. Si enī eadē signa que uenerant appella
re consuerunt necesse habeo eos uiri nōib; quos uitor assertionib
ne ignorata magis quā uacuefacta atq; destructa sua argumēta
cōmentorum. Itaq; cū illū uagū celere q; motū nō queant ēprehendere
sepe fit ut pūctā puncti et momentū uncēpiensibilis subulnate ponāt
benefici signi aspectū. ubi grauis atq; nocituri incurrit offensio.
Qd mirū si hoīes illudunt. cū signa uitiosa blasphemant. Que sina
tura ngria ēt credunt. ds q̄ summū arguit si fecit qd malū ē. et
fuit impbitatis operator. Si uero ex sua uoluntate putant assumpsisse
qd nocet insontib; et nulli ad huc sermonis pessimi s consensi quib
pena asscribitur ante quā culpa. qd tā irrationabile qd et irrationa

biliū excedat bestiarū immanitatē. ut usus fraudis
aut grē ñ meritis hominū deputet. ſ; signoq motib
deferatur. Hichil inq ille deliquit ſ; noxia eū stella c
spē. saturni eiſydus occurrit. auertit se paululū 7 erūpnā
abstulit. crimē aboleuit. S; hęc eoq sapientia telę araneę cō
parat. inquā siculix aut musca inciderit. exuere se ñ potē.
Siū ualidioq animantiū ullū genī incurrisse usū ē ptransiū.
7 cassestrupit. infirmas. atq; ī anes laqueos dissipauit. Talia
ſ retia chaldeoq. ut ī his infirmi hereant. ualidiores sensū
offensionē hre ñ possint. Itaq; uos q ualidiores estis. cū ui
detis mathematicos dicite. tela aranee texunt. quę nec
usū aliquē potē hre nec uincula. ſ; tu ñ qſi culix aut mus
ca. lapsu tuę ī firmitatis incurras. ſ; qſi passer aut colūba
casses in ualidas ppetis uolat celeritate dissoluas. Ctenī
q ſ prudentiū credat. qd signoq mot q ad diē sepe mutant.
7 multiplicē inse recurrunt. ī signia deferant potestatū.
Nā si ita eēt. qntę ad diem regaliū natiuitatū exp̄merent
figurę. Cottidie q nascerent reges. nec regales in filios
tnsmitteret successio. ſ; semp ex diuso statu q ius impia
lis acq̄rerent potestatis orirent. Qs q regū genitura, col
ligit filiī sui. si ei debeat impium. 7 ñ ppriū successionem
regni ī suo tnscribit arbitrio. Legim, qd ab ia genuit
asa. asa genuit iosaphat. 7 iosaphat genuit joram. 7 iorā
genuit oziam. 7 reliq omīs usq; ad captiuitatē p reges
genis parit 7 honoris. ducta successio ē. Nunq̄d qr reges
fuerē. signis cęlestib; formandos mot impare potuerē.
Qs enī hominū potē in his habe dnatū. Deinde si ad
necessitatē genitale ñ ad īstituta morū act nrī factaq;
referant. cur leges ppositę st. iura etiā pmulgata.

quib; aut pena impbis decernitur: aut securitas defertur
inoxius? Cur ñ uenia dat reis· cũ utiq; ut ipsi aiunt ñ sua
uoluntate s; ex necessitate deliquerũt? Cur laborat agricola
7 ñ magis expectat ut ĩ elaboratos fructus pui legio sue na
tuitatis inueheat receptaculis horreorũ? S; ita natũ ẽ ut
ei diuitie atq; opes affluant· ut qd opat ut sibi spontaneus
reditus· sine ullo semine ĩra parturiat· ñ uomere aruis
impmat· ñ curue mun falcis ad moueat· ñ legende uinde
mie subeat expensa· s; ultro in omis seriat fluentia uina fun
dant· sponte ei oleũ nullis inserta caudicib siluestris olee
baca desudet· nec diffusi eqris ĩnsfretator piculũ ppe salu
tis sollicitus mercator horrescat· cui ocioso potẽ qd aut aurũ
sorte genitali diuitiarũ thesaurus illabi? S; ñ hec ẽ uniu
sq; sententia· Denq; impiger depsso aratro terrã scindit a
grola· nudus arat· nudus serit· nudus sole feruenti torta estu
mare terit fruges· 7 negociator ĩpatiens flantib eurisim
tuto plerũq; naufragio sulcat mare· Unde ĩportunitate
eq; temeritatẽq ĉdẽ pnas ppha ait· Erubesce sydon dicẽs
mare· hoc ẽ si pricula uos ñ mouent· l pudor cõpmat· uere
cundia cõfundat· Erubesce sydon in qua nullus uirtutis locus·
nulla salutis cura· nulla juuentus per cubiis patre bello de
dita· armisq; exercitata· s; omis sollicitudo de questu omẽ
studiũ mercature· Semẽ in qt mercatorũ sic messis· Que
aut merces hominis xpiano· si ñ ex uoluntate s; ex necessita
te curas suas 7 opa cõponit· Ubi ꝗ· directa necessitas· ibi in
honorata ĩdustria· Multa dixi m plura nolui· neq; ea q
a nob de illorũ assertionib; usurpant· ad refellendũ ad
agnoscendũ assũpta arbitrent· Nã q pueri risim· ea se
nes cõmemorare qm l uim possim· Nec ad ea q secdm lecti

onem sup st dirigamus stilu. Sint inquit luminaria in sig
na & in tpa. & in dies & in annos. Designis diuinis tepora autem
q st in mutationu uices. hiemps. uer. estas. atq; autumnus.
nisi g tpribus aut uelocior e tinsit solis. aut tardior. dum
pstringit radius suis. alia inflamat caloribus. Itaq; cu sol
meridianis partibus immoratur hiemps nobis peul e. Nam cu
sol longius ab e tra rigescit gelu. stringitur frigore. & plu
ma noctis umbra tras opit. ut multo pluriora sint diei
spacia qm noctis. Hinc causa oritur. ut hibernis flatibus nimia
uis nuiu pluuiaq; fundatur. Cu u ex meridianis decedis
partibus sup terra redit noctis ac diei exequat tpra. & qma
gis moras suas adiungit cursibus eo paulatim tepie aeris hui
reduc & reuocat auraq; clementia. q fouens omia petendos
cogit in part. ut tra gminet ac resoluta sulcis semina reu
uiscant. uirescant arbores. ad ppetuitate qq; cseruandi ge
neris eoq; q tinitris stinaq; gaudent. annuis fetibus successio
ppagatur. Ast ubi ad estiuas cuersiones insepentione se subri
git. spacia diurna pducit noctes u artat ac estringit. Itaq;
quo magis usu assiduo aeri huic copulatur atq; miscetur. eo am
plius & aere ipsu uaporat & terraq; exsiccat humore. adolesce
re semina facit & tanqm in sucos uirides maturescere poma
siluarum. tuq; a flagrantior e minores umbras fac in meri
diano. quo exaltio he humiliat locu. Vn & synagoga die in
canticis canticoq; annuntia m quem dilexit anima mea. ubi
pascis u manes in meridiano. ne forte fia circu amicta sup
gregis sodaliu tuoq; hoc e annuncia mxpe q dilexit aia mea.
Cur n poti quem diligit. Si synagoga dilexit. eccla diligit.
nec unq circa xpm suu mutat affectu. Vbi inq pascis u
manes in meridiano. Sequi te cupio q si alu pnaq quasi

copulata ante retinebā. ⁊ ggestuos querere. qz amisimeos.
In meridiano pascis hoc ē in ecclę loco. vbi iusticia resplen
det. ubi fulget iudiciū sic meridies. u umbra ñ cernitur.
v maiores dies s qd eis sol iusticię tāq estiuis ms ib; diuti
ī morett. Deniq; dies dni ñ ē breuis s; magni qa sēptū ē.
donec ueniat dies dni magni. Vñ ⁊ iacob ait. O ms dies
uitę mę. qs ago breues ⁊ magni. Est ut magna lux dubia.
Ergo dies breues dubię lucis s ⁊ umbrosi dies magni ⁊ sine
umbra s ut plurimi ī aliq b; locis feruentiorib; usu ex
emploq; cognouerī. Sinagoga itaq; in dieb; breuib; ex
magnis cui typū plerūq; iacob ī psona sua expmit. uel
ppli ei umbrā habebat plurimā quę sole iusticię ñ ui
debat. ⁊ uidebat illū ñ exalto sup caput suū. s; ex meridi
ano illuminantē qndo hiemps illi erat. Ecclę aūdr hiēps
abiit discessit s. flores uisi s in tra. tēp messis aduēnt.
Ante aduentū xpi hiemps erat. p aduentū x flores st
ueris ⁊ messis ⁊ estatis. Ex meridiano q ⁊ ex gentiū ⁊ ūsi
one illū illuminantē uidens obumbrat. Popul aūgentiū
q erat ī ⁊ fusione gentili q ⁊ sedebat ī tenebris lucē uidēt
magnā. q sedebant ī regione umbrę mortis. lux ortaēts.
Magna lux diuinitatis q nulla umbra mortis interpolat.
ideoq; exalto illuminat. qz ⁊ hoc sēptū ē dicente Zacha
ria. ⁊ nq b; uisitauit nos oriēs exalto. illuminare his q
ī tenebris ⁊ umbra mortis sedent. Est sane ⁊ aliq salutis
umbra ñ mortis ut ē illa. sub umbra alarū tuarū p
tege me. Vmbra qdē qz corporis umbra qa crucis. sub
umbra salutis. qa mei erat peccatoq; remissio ⁊ resuscita
tio mortuoq. Exemplū q possum cape. qz hiemales di
es breues ⁊ umbras maiores habent faciunt. Medio qq; die mi

nor umbra quã uel in principio ẽ die uel fine. ⁊ hoc apud nos in
parte occidentis. Ceterũ s q̃ p duos totos anni dies sine umbra
fuerint i partib; meridianis eo q̃d sole habentes sup uertice
ẽ suũ. undiq; p circuitũ illuminent. Vnde ⁊ asci dicunt̃ gre-
Plerique etiã ferunt sic e regione exalto fieri sole. ut p anguste
tã puteq; aq̃m q̃ in p fundo ẽ uiderint refulgere. Esse aũ
dicunt̃ in meridiano q̃ anfisci uocant̃. eo q̃d umbrã eru
trq; latere tẽ ĩsmittant. Vmbra enĩ e regione solis ambu
lantib; postergũ ẽ. meridie a latere ẽ. ut puta si ẽ ita orien
tẽ p gas matutinis horis. si ẽt meridiaq; ã plaga ⁊ tendas
medio die. si ẽt occidentẽ in occasu diei. Ex ĩtib; q̃ partib;
fit t sol obuius. ex oriente. ex meridiano. ex occidente.
Mane ⁊ sero postergũ ẽ. meridie q̃q; a latere ẽ. dr ũ ex sep
tentrione nũq ẽ sol. ⁊ ideo umbrã si ẽt septentionẽ dirigas
siue mane siue sero siue meridie. ñ potẽ ẽe postergum.
Soli enĩ s in hoc quẽ nos in colim̃ orbe ĩtarũ circa meridiẽ
positi. q̃ in australe plaga uideant̃ umbrã ĩsmittere.
Hoc aut̃ fieri dr sũmo estu. cũ ad aq̃lonẽ sol dirigit. Postea
nos autũ nus excipiens in fringit q̃d e estu ũ magnitudinẽ.
s; paulisp relaxato ac deposito calore ptẽ piem medii mo
deramm̃is sine fraude nos atq; ullanoxa flatib; ẽdit hie
malib. Sint inq̃t ⁊ in dies ut ñ faciant dies. s; ut ĩ eis habe
ant p̃ncipatũ. ut ortũ diei uberiore sol illuminet q̃ã.
ut p totũ diẽ designandi ei habeat potestatẽ cursus sui
mune. Sic accipiunt ñ nulli q̃d ait ppha. sole in potestatẽ
diei. lunã ⁊ stellas in potestatẽ noctis. Circũfert enĩ lum̃.
ĩ annos q̃q; ordinati s sol ⁊ luna. Luna p trecentos dies du
odenis uicib; suũ cursũ ẽficiens ⁊ sũmat annũ. sc̃d̃m he
breos aliq̃b; dieb; adiectis. sc̃d̃m Romanos bissex tos semel

intra quinquennium unius diei adiectione celebrato. Solsticialis
qq; annis ē. cū sol expleto pomā signa circuitu. in id unum pnci
piū cursus sui sumpsit recurrit. Annua enim fert. 7 totius spa
cii ēē pfunctio. Fecit q̄ ds duo hec luminaria magna. Qua ag
na possum accipe ñ tā aliorū cōparatione magna. quā suo
munere. ut ē cęlū magnū. 7 mare magnū. Nā 7 magnus sol
q cōplet orbē terrarū suo calore. Luna suo lumine. nec solū
tras ſ; 7 aerē huic 7 mare cęliq; faciem. q̄ q̄ cū q; parte fue
rint cęli. illuminant omnia 7 ęque spectant a cunctis. ut ea
tamq̄ suis tantū regionib immorari 7 s tantū adēē atq; lu
cere singuli ppli credant. cū similit luceant uniūsis. ut ne
mo his ppior ē aliū q̄ ipse ē arbitret. Exemplū magnitu
dinis eoq; cūjdens. qd omnib; hominib orbis lumē idē uidet.
Nā si 7 interdū augeat lumē ei atq; minuat. tamen eōdē nocte
q̄lis m apparet talis 7 omnib. Nā si longe positus minor unde
ret. ppter ēstu tis maior refulgeret. pderet angustiarū ser
iguitatis ī dicū. Cū enim reliq̄a alia longe posita minora arbi
tramur. ppter ē tuentes maiora credimus q magis finitimus fueris
eo t eius rei q̄ cernis magnitudo cumulat. solis radius nullū p
prior nulli longinquior ē. Similit 7 lumē glob ęq̄lis ē omnib;.
Similis ē sol indis 7 britannis. eodē modo uidet cū oritur.
Nec cū uergit in occasū minor apparet orientalib q̄ occidentalib.
nec occidentalib; cū orit inferior q̄ orientalib; estimatur.
Quantū distat inquit ort ab occidente. Hęc mutuo s distant. ſ; sol a
nullo distat nulli pſenti or nulli remoti or ē. Neq; tamen
uerat qd tanq̄ cubitalis. t orbis uidet solis cū orit. s; ēsidera
q̄ntū intersit spacii inter sole 7 terras. qd aspectus nri infirmitas
sine magno sui ñ potē tnsire dispendio. Caligat aspectus nr.
nūq̄d sol caligat aut luna. Angustat nr obtutus nūq̄d ideo

angustiora efficit quę uidentur. Speciesq; minuit. ñ magnitudo detrahit. Neq; ꝗ infirmitatis nrę passiones passioni luminariũ debemus asscribere. Mentis nr̃i aspectus noli q̃ fideleet estimare iudicium. Sit cęlestiũ minor spectaculi figura ñ sui forma. De sũmo uertice montiũ si subiectũ oculis tuis cãpũ spectare desideres. atq; illic armenta pascentia. ñ ne formicarũ similia corpora iudicabis. Si mare spectes especula aliq̃ litorali. ñ ne t̃ nauiũ maxime in cęruleos fluctus uela candentia refulgentes uelut collibarũ uolitantiũ speciẽ enim posito uidentur obtexere. Qd ipsę insulę quę mare diuidunt terrasq; arua diffundunt. q̃ angusto estimantur fine ĉcludi. q̃ ad modũ rotunda apparent de aspęritis spissa de raris. Has q̃ infirmitates uisus tui ppende. ꝗ eoq; quę astrum fide ex te ipso arbitrũ iustius arcesses.

Si uis magnitudinẽ solis ñ solũ oculo mitis si etiã corpis estimare. Considera q̃nta stellarũ globi axem celi uidentur intexere. ꝗ innumeris ĩsignire luminib; ñ q̃ untanũ tenebras noctis ꝗ cęli nubila detigere. Simul ut sol ortus sui signa pmiserit ois stellarũ ignes subumi lumnaris fulgore euanescunt. aperitur aer. cęliq; facies purpurascenti rubore pfundit. Adhuc spiran exordiũ etiã moñtaria celeritate plenilumnis micat splendor. ꝗ surgentis solis pina aura dulcis aspirat. Diem quesoñ magni orbis eet. q̃ñ magnũ posset orbem illuminare tiarũ. Qd aũ de tanto loq̃r tempamto ꝗ moderamine ĉditoris q̃ea mensurã muneri solis attribuit. ut neq; uapor eius ignes ut undet terras uenas. sucos rerũq; species infusus exureret. neq; iterũ pranta mundi spacia refrigerat nullũ tris sen̄ caloris in oleret. sed

ieiunā atq; inopē fructuū relinquens ad nullā fertilita
tis grām uaporaret. Similia de lunę ratione cueniunt.
q̄ de cōsorte ac frē memorauim. Siq̄dē in id se iduit mini
terīū mq̄d 7 frē. ut illuminet tenebras fouear semina au
geat fruct. Habet etiā pleraq; a frē distincta. utq̄ toto
die calor humorē trę siccauit. eundē exiguo noctis tē
pore ros reponat. Nā 7 ipsa luna larga roris asserit. De
inq; cū serenior noxē 7 luna p nox tunc largior ros fert
arua pfundere. 7 pleriq; sub aere q̄escentes q̄ magis sub
lumine fuissent lunę. eo plus humoris se capite collegis
se senserī. Vñ 7 in canticis dicē xpc ad ęcclam. quō caput
meū plenū ē rore. 7 cincinni mei guttis noctiū. Iū dem
minuit 7 auget. ut minor sit nona cū resurgit. cū sic
minuta cumulet. Inq̄ q̄nde misteriū. Nā 7 defectuei
cōpatiunt eleñta. 7 pgissv ei quę fuerint ex manita cumu
lant. ut ammantiū cerebraq; maritimorū humida. siq̄dem
pleniores ostreę reppiri fateant. multaq; alia cū globus
lunaris adolescit. Et de arborū q̄q; in mēnis id allegant.
q̄ hoc usu ppro cōperī. Videm q̄ ortū ei 7 defectū rationis
ēē ñ infirmitatis. Nunq̄ tanta reb mutationē daret.
ñ pstantē uirtutē habet. 7 grām accidore collatā. Aerē
q̄q; ñ nulli etiā docti 7 xpiani uiri allegauerī lunę ex
ortu solere mutari. Si id mutationis lunari q̄dā fiet 7
uiolentia. ad ei ortū intexeret nubib; cęlū. pluuię fun
derent. Denq; cū aī diessermo ēēt de pluuia quę fo
re utilis diceret. ait q̄dā. Ecce neomenia dabit eā. Et
q̄ uis cupidi ēēm ymbriū. tam huimōi assertiones
uerās ēē nolebam. Delectar sum denq; qd̄ nullī imber
effusus ē. donec pcib; ęcclę dar manifestaret. ñ de ñ icis

lunę eū speranda ēē s; de ꝓuidentia 7 de mia creatoris.
Sane europi cū exundent undiq; secdm reliqs spēs lunę 7
acceptos fluct refundant. l 7 ipsi magno ferant impetu.
ī ortu tam ei stant placidi q ad usq; lunā lumine ē. At ū
ubi eā dierū accessus retexerit. tc in suos cursus refluos
reuituntur. dmpotis qq; q in oceano ēē phibet cū reliqs dieb
ordinē suū seruare dicat. lunari ortu euidens mutatio
nis sue fert indiciū dare. ut mare ipsū occidentale iq
amplius solito amplius accedat 7 maiore estu ferat. tanq
lunę qb; da aspirationib; retrorsū trahat. 7 iterū eisde in
pulsū ac retractū in mīsurā ꝓpriā fundat. Vnsi miraris qm
defectū luna patiat cū tanta ui mutationis hat sue. esi
dera 7 in eo magnū ēē mysteriū qd ei exemplo cognoscis.
o ho nich rerū humanarū ēē posse 7 mundanę toti crea
turę qd ñ aliqndo resoluat. Nā si 7 luna cui tm dns cō
misit ministeriū ut illuminet orbe terarū 7 crescit 7 de
ficit. omia q; ex nichilo orta usq; ad ꝓfectionē uenerit.
7 iterū ꝓfecta minuunt vt. cęlū ii. 7 tra pteribit. cur ñ
id moderationis assumim. ut neq; in ad usis abiciam animū.
Qui ii omia fecit ex nichilo. facile te qq; potent ē ad sūma
7 ꝓfecta ꝓuehere. Et rursus ñ extollam in ꝓspis neq; ī potes
tate aliq nos diuitisq; iactem. neq; in uiribus corpis aut pul
chritudine gtem. inq ē facilis corruptio. crebra mutatio.
s; manente in futurū animi gram ꝓsequam. Nā sicę lunę
ē tristat occasus q se semp repat ac reformat. multo magis
ꝑstare te debet si anima ꝓfectu uirtutis impleta cū fue
rit ꝓtea pīstinentia mtis atq; ī curia a suo deflexa ꝓposi
to. studia q; sua sepe ad hoc cōmutet qd ē insipientię atq; ī
scientię. Vñ 7 sēpta ait. Stultus ut luna mutat. Crideo

sapiens ñ cũ luna mutat's; pmanebit cũ sole. Vñ 7 luna ñ ē
particeps stulticię. q̃ a ñ luna mutat ut stult's; stult ut luna.
Denq; sem iusti sic luna pfecta mętnũ manet. 7 cęstis męlosidlis.
Aliud ē ꝗ fungi ministerio. aliud circũferri ingenio. 7 sensus in
firmitate fixã ñ habe sententiã. Luna pte laborat. 7 ppt uo
luntarē di subdita ē. Vanitati ꝗ creata subiecta ē ñ sponte's;
ppt eũ q̃ subiecit ispe. Illa g ñ sponte mutat. tu sponte mutaris.
Illa ēgemiscit 7 cõpartiunt isua mutatione. tu ñ intelligis ęgrtularis frequent. Illa tuã redeptionē expectat ut a cõmum
toti creatę seruitio libet. tutuę redeptioni 7 illi libtati af
fers impedimtũ. Tuę g ñ sue stulticie ē. qd diu tu expectaris
7 nec sero cũ eueteris. adhuc 7 illa mutat. Noli g lumã oculoru
i corporis estimare's; mtis uiuacitate. Oimuit luna ut ele
mta repleat. Hoc ē g uere gnde mysteriũ. Donauit hoc ei
q̃ omib; donauit grãm's; exinaniuit eã ut repleat. q̃ etiã
se exinaniuit ut omis repleret. Exinaniuit ꝗ se ut descen
deret nob's. descendit nob ut ascen deret omib. Ascendit ꝗ
inqt sup omis cęlos. ut impleret omia. Itaq; q̃ exinaniuit
adueneratt. de plenitudine sua aplos. adimpleuit. Vñ in ex
his die. Nã de plenitudine ei os nos accepim. Ergo annun
tiauit luna misteriũ xpi. Non mediocris quę typũ habet
dilectę ęcclę. Qd sigtat ppha dicēs. Oriet in diebus eius iustitia
7 abundantia pacis. donec extollat luna. Et in cantic is dns
de sua sponsa ait. Quę nã ē hęc pspiciens tanq̃ diluculũ spe
ciosa sic luna electa ut sol. Et merito sic luna ęcclã q̃ toto
mundo refulsit. 7 tenebras scli hui illuminans dicit. Hor p
cessit. dies appinquabit. Pulchre aut pspiciens q̃ si suos
de supiore pspectans. sicut habes. dns de cęlo pspex sup filios
hominũ. Pspiciens g ęcclã sic luna defectus sit. 7 ortu frequn

tes sed defectib; suis creuit. ⁊ his meruit ampliari dupsecutio
nib minuit. ⁊ cfessq martyrijs coronat. Hęc ē uera luna quę
d fratrna sui luce ppetuū lumē s immortalitatis ⁊ grē mutuat.
Fulget ꝓ ecclā ñ suo s; xpi lumine. ⁊ splendorē s arcessit de
sole iustitię ut dicat. Ijuo aut iā ñ ego uiuit aut iuuenis xpc.
Beata planę q tantū insigne meruisti. uñ te ñ tuis neomenijs.
s; typo ecclę beatā dixerī. Jn his enī seruis. in hoc diligeris.
Quā ridiculosū aū qd tepleriq; credunt homines magicis
carminib; posse deduci. anilesq; istę fabulę ac uulgi opinoēs.
Qs ꝓ op di tanto ministerio deputatū arbitret chaldaicis
supsticionib posse tēptari. Lapsus sit ille qse insinuat.
⁊ angli in lucis ⁊ deduct uoluntate ppa ñ carminū potestate.
Sane ē hoc qsi ecclam putaris posse de loco suo ⁊ stationede
duci. Multi tēptant ecclam. s; sagacitatis ei carmina noce
re ñ possunt. Nichil incantatores ualent. ubi xpi canticū cot
idie decantat. Habent incantatorē suū dnm ihm pquem
magorū incantantium carmina ⁊ serpentium uenena
euacuauit. ⁊ ipse sicut serpens exaltatus deuorat colu
bros egyptiorum. Ferale licet carmen immurmuret.
hebetatur in xpi nomine. Sic elymam ymum magū paulus
non solum sagę artis infirmitate sed etiā oculoq; amis
sione cecauit. sic petrus symonem alta celi magico uola
tu petentem dissoluta carminū potestate deiecit ⁊ stauit.
Pulchre ut arbitror cessit dies quartus. Quom igitur
quartū pleriq; consueuerunt cauere ⁊ inutile putant
hoc numero aliqd ordiri. quo totius noua luce mun
dus emicuit. Ansimistris sol cepit auspicis. Qquomō
alius potest bona signa dare qui sibi eligere diem sui
nesciuit exortus. Aut quomodo signa eius pbant cui

ortum non pbant. Quid etiam de luna dicimus. que
et quarto die cepit & quartam decimam diem signat
salutis. An displicet numerus quo celebratur mys
terium redemptionis. Ideo demones declinandum
esse psuadent. numerum eum quo eorũ destructa ne
quitia est. ideo gentiles nichil ad oriendũ asserunt
quia sciunt tunc primum artes suas uacare cepisse.
et populos gentiles demigrasse ad ecclesiam. Lunam
certe quartam si pura fuerit neq; obtusis cornibus
dare reliquis diebus usq; ad exactum mensem indi
cium serenitatis existimant. Nolunt ergo eisdem
exordiis inchoare quibus serenitas inchoatur.
Sed iam cauendũ ne nobis in sermone dies quartus
occidat. Cadunt enim umbre maiores demoni
bus. lumen minuitur. umbra cumulatur.
Explicit de die quarto.

Quinta dies peracta et alius p̃dicit ad ornat

INCIPIT DE DIE QVINTO

ES ITA DIVERSIS terra germinib; uirebat omis cetu q̃q; sole ⁊ luna geminis uult sui luminib; stellarũq; insignitũ decore fulgebat. superat elementum terciũ mare scilicet ut ipsi gra uiuificationi diuino puenirent munere. Ethero uespu omis terra fetabunt. Terra q̃q; semina resoluens uiuisa uiuificat. ⁊ maxime te primũ uerbo di iussa in resce uiuificationis sue mune pullulabat. Vacabat aq. ⁊ diuine opationis frustrata bnficio videbat. Habet adhuc creator qd illi cferat. q̃ muma terra possit eqre. seruabat ei ut ⁊ ipsa s ppv ⁊ speciale aliqd progatiue collati s munis uendicaret. Viuificauit pv tras; ea q̃ spiran te anima nhabebant. aq iubet ea pducere. q̃ uuentis animę uigore dignita teq; pferrent. ⁊ sensũ tuende saluis & fugiende mortis accipent. Dixitq; ds. Pducant aque reptilia animantiũ uiuentiũ secdm gen suũ. ⁊ uolatilia uolantia secdm firmamtũ celi. Venit mandatũ. ⁊ subito aq iussos fundebat in part. generare fluuii. uuificare lacus. mare ipsũ cepit diuisa reptiliũ gena parturire. ⁊ secdm gen effundere qd cũq; formauerat. Non exigui gurgites nscenosę paludes uacabant. q̃ noma data s creandi assumerent potestate. Pisces exilibant de flumine. delfines pludebant ifluctib;

concaue saxis ostree adherebant profundis. adolescebant echini.
Yem. an hominem cepit illecebra ⁊ abundantia copiax nre
mar luxurie. an hominem delicie. Prior q̃ hominū tēp
tatio q̃m nata. S; nichil creata deliq̃t. alimēta dedit. nui
cia pscripsit. Hec cōmunia dedit. nec aliq̃ uelut ppa uendi
cares. Tibi suos fruct tra pducit. t scaros ⁊ accipenseres.
Jos fet suos genant aque. Jhis n̄ ꝯtent mēdicta t alimēta
gustasti. Adinuidia tua oma cēgerunt. ut puaricatio
tue auiditatis oneret. S; neq; q̃m multe spes ⁊ noia sint pos
sum enarre. q̃ oia monito diuine pceptionis aata st.
Simul cohibat forma corpis ⁊ opabat aia uitalis. ⁊ uigor
alicui uirtuti. Repleta erat tra gminib; mare implet
animantib. Jbi sensibilia pullulabant. hic sensibilia uer
sant. Jn tris qq; aq̃ suas uendicat portiones. Lambunt t
ra pisces aqrū. ⁊ ex ea s pcta req̃rt. Culices qq; ⁊ ranunculi
circa genitales strepunt paludes. ⁊ ipse audiert dni man
datū dicenti. Pducat aq̃ reptilia ⁊ animax uiuentium.
Scim reptilia dici gena serpentū eo qd sup tra repant.
s; multo magis omne qd natat reptandi habet l spem ul
naturā. Nā ⁊ si ipsum qse de mseris aq̃ uideant finde
tam cū sup innatant repunt toto corpe qd trahunt sup
quecta dorsa aqrū. Vn ⁊ dcta ait. Hoc mare magnū ⁊ spaciosū
illic reptilia quax ñ ē numerus. Quin ⁊ cū pleriq; pedes
habeant ⁊ ambulandi usū. eo qd sint amsibia q̃ ul mtris su
uant. ut st phoce. corcodrilli. eq̃ fluuiales q̃s ippopotamos
uocant. eo qd hi genent nilo iflumine. tam cū in alto
aqrū s ñ in ambulant s; natant. nec uestigiouriunt
pedis ad i cedendū. s; tā q̃ remo ad reptandū. Siq de ⁊ na
uis arta remis labit. ⁊ aqs sulcat carina. Pducant aq

reptilia dux dns. Breuis sermo ſ; uehemens ⁊ late patens. cō
munē minimis ⁊ maximis naturā infudit. Eode momento p
ducit ballēna q rana. eode uiopationi innascit. Non laborat
in maximis ds ñ fastidit in minimis. nec doluit nata parturiens
delfinos sic ñ doluit cū exiguo muricēs cocleasq; pducere.
Adūtē ofio qnto plura in mari qn̄tis sint. Numerasi potes.
omia piscium genia. t minuta t ⁊ maxima; sepias. polipos. li
thostrata. carabos. canceros. ⁊ ī his innumabilia sui genis. Qd
dicā genia serpentū. dracones. murenas. anguillas. nec pter
mittā scorpios. ranas. testudines. mustelas qq; ⁊ canes mari
nos. ecce ī mania. delfinos. focas. leones. Qd ate xā etiā meru
las. turdos. pauos qq; quoq; ⁊ colores in auibus uidem expssos. ut
nigre merule. paui diuso colore dorsa ⁊ colla depicti sint.
turdi aluouarii. ⁊ cetera quoq; s tres spes ⁊ nomina uendicant.
Hā pv in mari ista cepunt diusisq; flumnib. Siqde aq por am
max uuentiū reptilia diuino nutu impata pduxē. adde hac
grām qd ea q tumem intris. amam in aqs. t eni noria ī tris
ī aq innoxia s. atq; ipsi angues sine ueneno. Leo tribili intris.
dulcis in fluctib; Oyurena qm fert aliqd habe noxiū escapci
osior ē. rana horrens in paludib; decora ī aqs. omib ferepstat
alimtis. Plura si qs uult cognoscere. adiusis locoq; piscatorib
qrat. Nemo n. potē oia cōphende. Canes sane ⁊ in mari caue.
qs ⁊ ī ecclia molestos ee ⁊ cauendos apls docet dicēs. Cauete ca
nes. cauete malos operios. Mustele quis intris odor. ī aqs sua
uis. Terrena se nouit fetore ulcisci. hec ñ mimore hr grām cap
ta q liba. Neq; te ī honorati nrā psecutione thimalle dimittā.
cui aflore non moleuit. seu ticin unda te flummi seu ame
ni athesis umbra tuerat flos es. Deniq; sermo testat qd de
eo q gtā redoleuit suauitate dictū facete sit. aut piscem o

let aut florem. Ita idē pnuntiatus ē piscis. odor ēē qui floris.
Q'd spē tua ḡtī. qd suauitate iocundi. qd odore fragranti. Q'd
mella fragant. hoc tu ī corpe tuo spiras. Q'd loqr coruoq; qd
lupoq; ⁊ teneritudines. Nescit hō lupos agn timere. Tanta ē
aqrū grā qrū uirtuloſ fugiunt ⁊ leones. ut his pphetic illud
dictū de ecclē scitate jure ēueniat. Tē lupi ⁊ agni simul pascen
t. leo ⁊ bos simul paleas manducabt. Nec mirū qndo qdē etiā
ī eccla aq illud opant. ut pdonū abluta neq tia cū innocen
tib; cōpatur. Q'd ⁊ purpuras cōmemorē que ornant regū ⁊ ui
uia amict imbuunt. d quaq ē g qd in regib; adorat. aqrū
spēs illa q fulget. Adde porcos mari etiā iudeis qtos. q amich
ē cōmune qd ñ aq abluat. ⁊ ideo cōmunes eos sic in tris editos
estimare ñ possunt. Innumeri itaq; usus. in numa q na piscū.
Alii oua generant ut uarii maiores qs uocant troctas ⁊ aqs fo
uenda cōmittunt. Aq q animat ⁊ creat. ⁊ ad huc mandat illi
pmi usq; nc tāquā legis ppetue mun exeqt. blanda q dam at
animantiū. Alii uiuos fetos edunt de suo corpe ut mustele. e
canicula. ⁊ cete ī genera. delfines ⁊ foce. aliaq; cetā hui modi.
q cū ediderint part si qd forte ī sidiarū tiroris q pſenserint.
circa catulos suos q q m moliri. q tueant eos t tenere etatis pa
uore mātno affectu cōpmant. apire ora ⁊ ī ore ro part suos
dente suspendere. in tno q q; recipe corpe ⁊ genitali ferum
aluo absconde. Q's human affect hac piscū pietate possit
imitari. O culis a nob satiati s. illi ñ sati ē apire uiscera.
natos q; recipe ac reuocare in tegs. atq; iterū foti q d ī eos
sui caloris animare ⁊ spū alere suo. duos q; ī corpe uno ui
uere donec aut securitate deferant. aut corpore suo obiec
to natos suis defendat piculis. Q's hec uidens ⁊ si possit opti
nere ñ tante piscū pietati cedat. Q's ñ miret ⁊ stupeat.

ut seruet natura inpiscib; qd ñ seruat in hominib. Plerq;
ex suspicione nóucalib odii appetitos suos occidert filios.
aliq infame ut legim part pp os comedert humani pig
noribꝰ mat sepulchrū facta ē. pisciū pli parentis uterus
sic murꝰ uallo qdā intimoq; uiscerū pigneratā offensa ꝗ s uat.
D iúsa g pisciū gena. diúsos usus hnt. Alii oua genant. alij
uiuos pariunt atq; formatos. Et tq oua genant ñ in dos tex
unt ut aues. ñ diutni fot labore indurunt. ñ cū molestia
sui nutriuꝝ. Cecidit ouum qd aq gmio qdā natę sue qsi
nutx blanda suscepit. 7 animal celeri fotu reddidit. Conti
nuo ꝗ tactu parentis animatū ouū cecidit. 7 pisces exi
int. Tū deīn qpura 7 iuiolata successio. nullꝰ alteri ñ suo
genii miscet. thimallꝰ thimallo. lupꝰ lupo. Scorpena qq;
castitate inmaculati conubij gni suo seruat. Itaq; hr
pudicia genis. s; uenenū gnis sui ñ hr. Hon ꝗ pcutit scor
pena. s; reficit. Nesciunt g alieni genarū pisciū adulte
rina ctagia. sic s ea q coeunte asinorū eqrūq; int se gne
magna cura hominū ppetrant. ut rursus cū equus asine
miscet. quere adulteria s natę. Nā utq; maius ē qd in
natę colluuione cōmittit. q qd in psone iniuria. 7 hoi sta
p curas int pres adultij iuñ talis. 7 illud aīal pciosius
putas. qd adultinū qm qd uerū ē. Ipse gena aliena cfun
dis. diúsaq; misces semina. atq; ad uetitos coit plerūq; co
gis inuitos. 7 hoc īdustria uocas. Hoc qa de hominib; fa
cere ñ potes ut diúsi genis cōmixtio fetū possit excludere.
tollis hoi qd nat est. æ uirū de uiro exuis. abscisaq; cor
pis parte sexū negas spadonē efficis. ut qd negauit nata
ī hoib; ipleret audacia. Quā bona aut mat sit aq. etiā
hic cōsidera. Tu hec o ho docuisti abdicationes patrū

mfilios·separationes odia offensas·disce quę sit parentis 7 filiorę
necessitudo. Quiere pisces sine aq̃ ñ q̃unt nec asuę ẽ sortio pa
rentis separi neq; asuę alitis discernu mune·7 fit hoc nata
q̃da ut separati moriant ilico. Neq; ꝗ ut oma hui aeris
uiuunt spiramine·qz hauriendi spe 7 respirandi nata his
ñ suppetit. Alioqn sub aqs semp ñ possent uiue·ñ capien
tes spe ifusione q̃d ẽ nob spe. Illi sita aq̃ uiuendi ministrat
substantia·nos mcluso cõmeatu spe·qa ne breui q̃de spacio
possum exortes ee uitalis spe stati extinguum. Pisces q̃q;
sublati de aq̃ sine suba ee sui ñ possunt·7 causa manifesta ẽ·
qm nob pulmo pthoracis laxiora penetlia recipit spm·ꝗ
cura sit ipse plerisq; penetbilis spe infusione mtiore calore
refrigerat. Thorax ꝗ ut suscipit alimta·ita supflua cibo ꝗ
sucos salubres sanguineq; discernit·fit pulmo puius·unde
facili ad eu pote aspiratio spe puenire. Pisces u branchias hnt
qs nec plicant 7 colligt·ñ explicant atq; apiunt. In hac
q̃ collectione 7 apione du suscipit aq̃·7 tnsmittit ac pe
netrat respirationis mun uidetur iplere. Ppa q̃ nata ẽ
piscu nec comunis cu ceti specialis usus·7 aceti uiuendi
q̃da separata ac secreta suba. Ppter ñ nutunt neq; ut trena
animalia man humane tactu 7 delimnto aliq delectan·
s; 7 si seruant mutuaris suis uiuun. Qd au de densitate dicã
dentu. Non ꝗ ut bos aut ouis ex una parte dentes hnt·
s; utq; par armata ẽ dentib; qz iaq̃s·7 si diuti cibu usa
rent·ñ cito tnsmitterent eu·aqru alluuione de dentib eoꝝ
esca posset auferri 7 diuelli. Ideo densos 7 acutos hnt ut ci
to iciant cito efficiant·cibuq; facile·7 sine aliq mora 7 di
latione tnsmittant. Deniq; ñ ruminant·solus tam scar
i his ruminare phibet ut fert q̃b; aut euent aut usus

fuit aut studiũ talia cõphendere. Sane nec ipsi a sui spo
tentię euasere uiolentiã. Auaricię potiq; subiecti ubiq;
s̃ inferiores. Qq; ifirmior eo pdę patet. Et pleriq; qde
herbis pascuntur ac minutis uermib; Et tãq; mutuo
se deuorent. Sua carne pascant. Minor ap̃ illos escama
ior sẽ. rursus ipse maior a ualidiore ĩuadit. Fit esca alti
pdator. Alieno itaq; usu euenit. ut cũ ipse aliũ deuora
uerit ab alio deuoret. Si unũ uentrẽ utq; cũeniat cũuo
ratore ppo deuorat. sitq; simul ĩ uno uiscere pdę uindic
tęq; cõsortiũ. Et ipsis sponte hęc forte accreuit iuria sic in
nob ñ ernata cepit s; ex auaricia. aut qz ad usũ hominũ
dati s̃ insignũ qq; facti s̃. ut his morũ nrq; uicia uidem
Cauerem exempla. neq; potior inferiorem ĩuaderet. da
tur inse potentiori exemplũ iniurię. Itaq; q alterũ ledit
s laqũ parat. inq ipse ĩcidat. Et tu piscis es q aliena uisca
ĩuadis. q dimgis infirmũ q cedentẽ pseqeris usq; ĩ pfun
du. Caue nedũ seqris incidas ipse ĩualidiorẽ. Et deducatte
ĩ aliena insidias q tuas uitat. pusqm tua spectet erũpnã
qte pseqntẽ pus reformidabat. Qd int ẽ int diuitẽ impbę
cupiditatis ingluuię absorbentẽ infirmq; patrimonia. Si
turũ minq; piscẽ uiscerib aliũ replentẽ. Defunct ẽ di
ues Mich ei sua spolia pfuert. immo magis eũ rapinaq; su
detestabiliorẽ fec infamia. Capt ẽ situr. Si utilis preda
detecta ẽ. Quanti eo reppiunt q alios deuorauerant.
Tu diues habes in simutuo alius pdatorẽ. Ille habebat
facultates pauperis qs ĩuaserat. tuc ũ oppmeris duo patri
monia tuis facultatib; addidisti. Ad huc tanto ñ sanaris
augmto. Dicis qd alios uindicaueris cũ eade cõmitta q
ulcisceris. ĩiusto iniustior. iniq ĩiqor. Auaro auaricior.

Vide ne idē te qui piscem illū finis inuenat. Hamū caue. ca
ue retia. S; p̄sumis de potentia. qd nemo t̄ possit resistere.
Presumebat ⁊ silū qd nemo s̄ hamū iaceret. nemo tendet
retia. ⁊ si ī cadisset unū ūsa disrumpet. ⁊ tam̄ fuscinā ñ euasit.
⁊ nexus uinculi ualidioris incurrit. q̄b; se ñ posset exuere.
Sine dubio ⁊ hominū inīq̄tas q̄ q̄uiora cōmiserit. eo magis
scelere suo tuta ēe ñ poterit. qn aliq̄ndo dissoluat qd p̄sce
lerū p̄cio ē stat difficile posse uitari. Piscis es q̄ oho. Audi
q̄ piscis es. Simile ē regnū cēlo rēti misso ī mare. ⁊ ex omī
gēne piscīū ꝗgēanti. Cū aū ēēt impletū dixerūt adlit. ⁊ se
dentes elegerūt optimos ī uasis suis malos aū foras miserūt. Sic
erit ī ꝗsūmatione scli. Exibūt angeli ⁊ separabūt malos de medio
iustōr. ⁊ mittent eos in caminū ignis. Sūt q̄ boni ⁊ mali pisces.
Boni seruantur ad p̄ciū. mali aū statī ardent. Bonū piscē nec
retia ī uoluunt s; eleuant. nec ham̄ ī t̄ necat. atq; int̄ficit.
s; p̄cioso uulnere s; p̄fundit sanguine. in cui ori ꝗfessione bo
nū p̄ciū reppit q̄ tributū aplicū ⁊ census x̄ possit ex solui.
Sic sēptū ē dicente dno. Reges terre a q̄b; accipiunt t̄butū uel
censū. a filiis suis an a alienis. Respondente petro ab alie
nis. ait dns. Vade ad mare ⁊ mitte hamū ⁊ eū piscē q̄ p̄m̄ as
cenderit tolle. ⁊ ap̄to ore eī inuenies ibi stātēr̄. illū sumīs
dabis eū p me ⁊ te. Noli q̄ o bone piscis pet̄ hamū timere.
ñ occidit s; ēsecrat. Noli q̄si uile te ētēpne. q̄ uides corp̄ in
firmū. Habes in ore tuo qd ⁊ p̄xpo ⁊ pet̄ offerat. Noli time
re pet̄ retia cui dic ihc. duc mal tū ⁊ laxate retia. Ñ ī si
nistrā partē mittit. s; ī dextrā sic iussus ē axpo. Noli time
re sin ei q̄ dictū ē ei. ex hoc eris hoies uiuificans. Ideo
misit retia ⁊ cōplexus ē Stephs q̄ de euāngelio p̄m̄ ascendit.
hns ī ore suo statēr̄ iusticie. uñ ēstanti ēfessione clama

uit dicēs· Ecce uideo cęlos aptos· ⁊ filiū hois stantē ad dexterā
dei; Hoc pisce stabat dnsihc· Scribat ꝗ·cē more ei· pcuūsu
census· O enīq; glōso martyrio ⁊ pet iudicīū atq; doctri
nā ⁊ xpi grām locuples assertor impleuit· Nec te mouear
qd pmari eugīm posui· Cugīm ē qd xpc ambulaūit· eugīm
est mq licet petrus titubauerit qndo negaūit· tamen dexte
rā xpi fidei mym mtū ⁊ stationis inuenit grām· Cugīm ē
deq martyr ascendit· eugīm ē mare iq piscant apli· mqd
mittit rete qd simile ē regno cęlorū; Cugīm ē mare iq xpi
figurant mysteria· eugīm ē mare dequo euasit hebreus.
egypti in tempt ē· Cugīm ē mare· qz sponsa xi ęcclia diui
nę grię ē plenitudo· q sup maria fundata ē sic dicit ppha· Ipse
sup maria fundauit eā· Cxili sup undas oho qa piscises· ne
te oppimant scli isti fluct· Si tempestas ē pete altū ⁊ pfun
dū· si serenitas lude ī fluctib· si pcella caue a scopulosolito
re· ne te ī rupē furens est illidat· Sēptū ē enī· Cstore astum
sic serpentes· Et qz de serpentib; astutis ppositū exem
plū ē· simi astuti circa grenda et seruanda ē iugia diliga
mi tbuta nob ē sortita· hi q longinqs fuerant ort sunt pre
regionib separati mtse cuenīnt· ⁊ si uir ad pegna ītendit·
nulla longinqtas nulla absentia cōplacitā immutat ca
ritatē· Ad e lex psentes absentesq; conectit· idem natę
uinculū mtē distantes ⁊ ēsistentes ēiugalis caritatis iu
ra ēstrinx· rode iugo benedictionis utusq; colla sociat·
etiā si alt obeat separatū regionū longa diuortia· qa
ñ corpis ceruice s; mtis iugū grię recepunt· Ipa neqssi
mū genus bestię ⁊ sup oīa quę serpentum s genus astuti
or· ubi coeundi cupiditatē assūpserit murenę maritumę
notā s reqrit copulā· t nouā ppurat; pgssaq; adit sibilo

testificata p̄sentiā sui ad c̄iugale amplexū illa euocat.
Murena aū mutata ñ deē. Iuenenate serpenti expetitos
ysus sue ip̄tit c̄iunctionis. Q'd s' uult sermo hus modi. ñ
ferendos ee mores c̄iugū. Si absens ē ei optanda p̄sentia.
sit licet asp. fallax inēdit. lubric temulent. Q'd peiuene
no qd ī coniuge murena ñ refugit uocata ñ deē. Serpentis
lubricū sedula caritate cōplectit. Ille tua mala portat.
Leuitatis feminee facilitatē. tu uirū tuū ñ potes mulier
ñ potes sustinere. Ada p euā decept ē. ñ eua p ada. Quem
uocauit ad culpā mulier. iustū ē ut eū gubnatorē assumat.
ne iterū femnea facilitate labat. S; horrid Inculti sē.
semel placuit. Nunqd uir freqnt ē eligend. Cōparē suū
Bos reqrit. Equus diligit. Si mutat alis tam ē here jugū
nescit cōpar alteri. Se ñ tutū putat. Tu uiū gale repudias
tuū. Puta sepe mutandū. Si uno defuerit die suspectari
uale es. Stati incognita causa q̄si cognita pudoris exseq
ris iniuria. Ypa absentē reqrit. absentē uocat. Blando
pclamat sibilo. atq; ubi aduentare cōparē senserit ue
nenū euomit. reuerentiā marito deferen. uerecunda
ta nuptiale gram. tu mulier ad uenientē de longinq
maritū c̄tumeliis repellis. Ypa mare pspectat. explo
rat ī c̄iugis. tu iuris uia uiro obstruis. tu liti ūmo
ues uenena ñ reicis. tu c̄iugalis amplexus tēpore dirū
uirus ex estuas. nec erubescis nuptias. nec reuerēris mari
tū. S; si tu uir possum. etiā sic accipe. depone tumorē
cordis aspitatē morū. cū sedula uxor occurrit. Pelle
ī dignationē. cū blanda c̄iux ad caritatē uocat. Non
es dignus; marit ñ ancilla sortit es; uxorē Gubnato
rē te ds uoluit ee sexus inferioris ñ ppotentem.

Redde studio uicem · redde amori gr̃am · Ypa uenenũ sum
mit suũ · tuũ potes duricia m̃itis deponere s; habes natalem
rigorem · Debes tẽpare eã cõtẽplatione cõiugii · reuenta
cõjunctionis · Potest ꝗ sic · Nolite q̃rere uiri alienũ thorũ ·
nolite ĩsidiari alienę copulę · Graue ẽ adulteriũ · natę in
iuria ẽ · Duos p̃mũ ds fecit ad̃a 7 eua · 7 jussit ambos ee in u
no corpe 7 ĩ unos p̃ũ · Q'd ꝗ separas corp̃ · unũ diuidis p̃m na
turę · Adulteriũ ẽ · Hoc docet murene 7 uipę ñ jure ge
neris s; ardore libidinis expetit amplexus · Discite omni ·
q̃ alienã p̃mouere q̃rit uxorẽ cui serpenti ascisceere cupi
at cõtubiũ · cui 7 cõpand̃ ipse serpenti sit · festinat adui
pam q̃ se ingẽmiũ uiri ñ directo tẽmite ueritatis · s; lubri
co deuii amoris infundit · festinat ad eã q̃ uenenũ suũ resu
mit · ut uipa q̃ fert̃ pacto cõjunctionis m̃uĩe uenenũ q̃d euo
mueat rursus haurire · Adulta ꝗ uipa ẽ · Yñ 7 salemon
ait · q̃d is q̃ fuerit temulent · cũ puiniũ libido feruere cepit
tanq̃ a colubro ict̃ extendit · 7 tanq̃ a cornuta diffundit
illi uenenũ · Et ut scias q̃ de adulterta dix̃ · adiec · Oculi
tui cũ uiderint alienã · os tuũ loquet̃ p̃uersa · Nec q̃ sq̃ quã
uelut ꝗtria posuisse nos credat ut 7 ad bonũ 7 ad malũ
uipę hui exemplo uterem̃ cũ adĩstitutione utriũq; p
ficiat · sier ubescam̃ aut fidẽ ñ exhibere dilecto cui ex
hibet serpens · aut relinq̃ntes scã cõjugia lubrica 7 noci
tura salutarib; p̃feram̃ · q̃d fac̃ q̃ cũ serpente miscetur ·
Utq̃ de astutia cepim̃ sermonẽ subtexere q̃ uir q̃sq; frem
suũ circũ uenire 7 decipe nitit̃ · 7 innouas se fraudes cõ
pone · utquẽ ui oppm̃ere ñ potẽ circũ sẽbat dolo · 7 su
co q̃d̃a artis obducat · fraudolentũ illud polipi ĩgeniũ
ñ p̃tibo q̃ uadoso ĩ litore petrã nact̃ affigit̃ ei · atq; ei

nmuta nomẽ
pentis · v · ceuis
es.

p̃ nomẽ pis
· multipes · 7
ẽtor marin̄.

nebuloso ingenio colorem subit / similis spe tiga obductus
plurimos piscium sine ulla suspitione fraudis adlapsos diu notan p
cauent / saxu opinant cassib; furtiue artis includit / sinuq da
sue carnis intercipit. Sic spontanea uen pda talib capit argumtis.
qlias eoq; q ingenu suu sepe comutant. / diusas nocendi artes
mouent ut singulae mtes sensusq; pteprent cu ctinentib po
siti ctinentia pdicantes incetu tempantiu tanq deum assidio
castitatis. / dimsi intepantie uolutabris. ut q eos audiunt aut
uident icauta facilitate se credant eoq; citi labunt dudecli
nare nnorit. nec cauere qd noceat cu guior sit / magis noxia
ipbitas benignitatis. obumbrati uelamine. Et ideo q crines
cauendis sue fraudis / brachia longe lateq; dispgunt. t spem
induunt multiformem. Et isti polipis nexus plurimos ha
bentes / callidoq; ingenioq; uestigia q; retrire possint q eqd
iscopulo sue fraudis incederit. Cancer qq; qs cabigia pstigias
struit. Naq; / ipse ostrea delectat. / carnis ei epulis querit.
Sq; qa ut appetens cibi ita spiciens e piculi. qm cu difficilis e ue
nitio tu piculosa. difficilis qa testis ualidioribus esca intior i
cludit. na uelut muris qb; da mollicie carni pceptu ipia
lis intpres nata mumuit. qua medio testaru qda sinu cca
ue nutrit ac fouet. / qsi in qda ualle diffundit. / ideo cassa st
oma tepta mita cancri. q apire clausa ostrea nulla ui pote.
/ piculosu e siche ta ei includat. ad argumta efugit. / isidi
as noua fraude molit. Itaq; qa oma gena delectatione
mulcent. explorat si aliqndo ostreu in remotu ab omni
uento locis ctra solis radios secretum diptcum illud suu apiat / re
seret clausa testaru. ut libo aere uisceris sui uoluptate
qnda capiat. / te clanculo calculu immittens impedit
eclusionem ostrei. ac sic apta clausa reppiens. tuto iserit

chelas uiscera q; interna depascit. St q̃ hoies q̃ caneri usu
i aliene usũ circũscriptionis irrepant 7 infirmitate ppe ur
turis astu q̃dã suffulciant. fri dolu nectant 7 alteri pascan
t eriũpna. Tua autẽ ppis esto ẽtent. 7 aliena te dãpna non
pascant. Bon cib ẽ simplicitas ĩnocentie. Sua bona hns ĩ
sidiari nescit alienis. nec auaricie facib; inardescit cuilu
crũ omne ad uirtutẽ dispendiũ ẽ. ad cupiditatẽ incendiũ. Et
deo beata ẽ si bona sua nouit cũ ueritate pauptas 7 omib;
pferenda thesauris. q; melius ẽ exiguũ cũ timore dĩ. quã
thesauri magni sine timore. Quantũ ẽ enĩ qd hominem
alat. Aut si queri qd etiã alii abundet ad grãm. id q̃q; ñ
multũ ẽ.))) etior ẽ enĩ hospitalitas in holeribꝫ cũ grã q̃
uitulo; pinguiũ ppatio cũ discordia. Vtã q̃ ĩgenio
ad q̃rendã grãm 7 salutẽ tuendã. ñ alienã circũscribẽ
dã in nocentiã. Licet nob uti exemplis maritimis ad p
fectũ nre salutis. ñ ad alienę periculũ. Echin animal exiguũ
uile ac despicabile maritimũ loq̃r plerũq; index future
tempestatis aut ĩnq̃llitatis. ac nunci solet ee nauigantib;
Denq; cũ procellã uentos p̃sensertit. calculũ ualidũ arripit.
eũq; uelut saburram uehit. 7 tã q̃m anchorã trahit ne
excutiat fluctib;. Itaq; ñ sui se librat uiribꝫ. s; alienos ta
bilit 7 regit pondere. q̃m dicio naute uelut signũ fuere
perturbationis capessunt. 7 s p̃cauent ne eos in paratos tur
bo ĩpetus inueniat. Qui mathematic. q̃ astrologus. q̃
Chaldeus potẽ sic siderũ cursus. sic celi motus. 7 signacõ
phendere. Quo ingenio ista collegit. q̃ doctore ista p
cepit. q̃ si ei fuit tanti in tẽpres augurii. Sepe homi
nes ẽfusionẽ aeris uident. 7 sepe fallunt. qd plerũq; eã
sine tẽpestate discutiat. echin ñ fallit. echinũ suane

quaq̃m signa p̃tereunt. Unde exiguo animali tanta scientia
ut futura p̃nuntiet. Quo magis meo nichil ē q̃ tantā possit
habe prudentiā. Crede qd p̃ indulgentiā dni rerū omniū
hec q̃q; p̃scientię huius mundi accepit. Fenī si fęnū ds sic uest
it ut miram. si pascit uolatilia. si parauit coruo escam. pul
li enī ei ad dm clamant. si mulierib; dedit texturę sapiam.
si araneā quę tā subtilit ac docte laxos casses suspendit i fo
rib; sapientię ñ reliqt in mune. si ipse uirtutē equo ded.
7 soluit deceruice ei formidinē ut exultet i campo 7 oc
currens regibus rideat. odoret bellū emin excitet sono
tubę. si hęc irrationabilia pleraq; 7 alia i sensibilia ut fę
nū. ut lilia repleuit suę dispositione sapientię. qd dubita
mus qd 7 inechinū ēculeri hui gram p̃scientię. Nichil enī
i exploratū nich dissimulatū reliqt. Oma uidet q pascit
oma. oma replet sapientia. qoia fecit i sapia ut scriptu ē.
Crideo sic echinū uisitationis sue exortē ñ pretermisit. sed eū ē side
rat 7 futuroq; i format indicii sua ñ sidat. Immo ē sidat.
sic testat testat ei diuina sapia dicēs. Si respicit uolatilia.
si pascit illa. nne uos pluris estis illis. Si fęnū ag qd hodie ē
7 cras in igne mittit. sic ds uestit. qn to magis uos minime
fidei. An ū sine q̃da dote natę manere piscib; 7 illa puta
mus gram. qd unūqdq; genus piscū p̃ septa s domicilia ht.
q suū genus nullū exceedat ñ incurset alienū. Qs geometra
his diuisit habitacula. nullis rūpenda temporib;. S; geo
metre audium. or secta philosophorum thalassometriam nunq audium. Cram
pisces mensurā suā nort. ñ muris urbiū portisq; p̃ septā. ñ do
moq; edificiis ñ agroq; finib; limitata. s; mensurā ei qd oportet
ut tantū satis sit unicuiq; q̃ntū ad usū abundet. ñ q̃ntū aui
ditas q̃da immoderata s uendicet. Lex quedā natę ē tantū

quererere quantũ efficiat ad uectũ. ⁊ alimẽtoꝝ m̃ sortem censere
patrimonii. Hoc genꝰ piscium in illo sinu maris alit ⁊ gignitur:
illud ĩ alio. Denique ñ reppies ẽ fusa gena piscium. si q̃d hic abun
dat alibi deẽ. Iterũ ille sinꝰ maris cetalos alit. lupos ille. ille
saxatiles. locustas. aliꝰ. Non ẽ libera uacandi potestas. nec tñ aut
intẽl usa montib copia aut fluuiis in t̃ labentib; t̃ nisi ⁊
impedit. si usus nata impssius. tanq̃ pate finib; unũquẽq;
sese tenere ⁊ ult incolas p dire fac suspectũ. At nobis lon
ge alia sententia. mutare exilio domos incolarũ fastidio
teneri. aduenarũ captare gram. t̃ nisi ferre t̃ minoꝰ ppetuos.
q̃ sp̃ posuerẽt patres nri. agrũ ad agrũ jungere. domũ ad
domũ. Defecit t̃ra hoib; sternunt ⁊ maria. rursus p̃ sin
gulaꝝ libidine ĩcidit t̃ra. mare ĩfundit. ut insulas faci
ant. possideant freta. spacia maris s uendicant jure
mancipii. piscium q; iura sicut uernaculorũ ẽditione ser
uicii s subiecta cõmemorant. Iste inq̃t sinꝰ maris ms. ille
alteriꝰ. Diuidũt elemẽta s potentes. His influctib ostreę
nutriunt. his in uiuario piscis intludit luxurie. nec mare
efficit ñ apothecas habeant ostrearũ. Itaq; ę t̃ te fecundi
numerant ⁊ piscium receptacula struunt. nec uiuum mari
diuitis ñ possit impleri. Nã uicini nom q̃b; audiunt. ui
rib; q̃b oculis intuent. possessiones ecꝝ quẽ ad modũ die noc
tesq; excogitant. ut aliq̃d primi auferant. Nunq̃d soli hab
tabitis sup t̃ra clamat ppha. cognoscit hęc dns ⁊ iudicte
reseruat. Quanto aliena a piscib auditati rapina. Illi na
turalia captant secreta. ⁊ ult orbis t̃rarũ t̃minos ima nort.
q̃d nulle mtpolant insulę. nec t̃ra aliq̃ mtiacet. ul ulteriꝰ
ulla sit posita. Illi q̃ ubi diffusũ late mare omnẽ spectan
di usũ. utilitatis gram nauigandi mtcludat audaciã ⁊ dere

referuntur. cete illa immensa genia piscium equalia montib;
corpora ut tradiderunt nob quidere potuerunt. illic qetiam ew
exigunt discreta ab insulis ⁊ ab omnib; maritimarum ur
bium ctagiis separatas hnt suas regiones. ⁊ habitacula dis
tributa. manent inhis in offenso uicinoq; limite. nec uago
tnsitu mutationes querunt locoq; s; tanq patriu solu diligt.
⁊ inhis immorari dulce arbitrtur. que ideo elegerunt ut so
litaria uitam remota possint arbitroq; intpellatione tn
sigere. Sed tam aliq gnia piscium qn ingenii facilitate locamu
tent. s; fouendi part necessitate. que oportuno atq; legiti
mo pcurantes tpre explurimis locis ac diuso maris sinu
uelut comuni csilio cuientes cjuncto agmine aqloni
flat petunt. ⁊ ad illud septentonalium mare partiu qda
natę lege ctendunt. Dicassi ascendentes undeas reuma
qdda ee. ita pruunt fluctusq; intsecant pp pontide in
euxinu portu uiolento impetu pfluentes. Qs piscib hec
annunciat loca. pcepta. tpra. Qs tbuit dispositione uiandi.
comitandi ordine metas ⁊ tpra reutendi. Homines sim
patore hnt. cui expectat impiu. pcedit tessera. pponunt
edicta puncialib ut cuenant. tribuni militu litterę
dirigunt dies statuit. ⁊ pleriq; ad dies statutos occurrere
ii queunt. Qs impator pceptu piscib dedit. Qs doctor hac
tbuit disciplina. Qui metatores iti na disponunt. qdu
cesit dirigunt ut null desit occursus. Sed agnosco qsil
le sit impator. qordinatione diuina sensib uniuso, siui in
fundat impiu. qtacit muti sanum annib natalis disciplinę
ordine tbuat. nec solu magna penetrat. s; etia pminima qq;
se fundat. Diuinę legi piscis obsequt ⁊ hoies qtdicunt. piscis
sollenit obedit mandata celestia. An ctepribilis to undet

q; mutet rationis q; expers. Si; unde ne tu tibi magis incipi
as cete temptui. si irrationabili irrationabilior deprehendaris.
Q'd aut rationabili hoc piscium institu. cum ratione q de uerbis non ex
plicant si; factis locuntur. Equum estatis tpre ad fretum pontic
co qd reliq maris sinu hic sin dulcior sit. Non n. tandiu sol a
freto qm diu ceteris immorat. eaq; fit causa ut n omne aqm
exhauriat. que dulcis atq; potabilis sit. Q's aut ignoret qd ea
q maritima s aq; plerumq; dulcib delectent. Denique du flumi
na secunt. ad supiora ascendunt. frequent alieni pisces gmis
capiunt influuiis. Cum hec q causa pontum illis faciat quore
ut qd est tepet solenis illic flat aq; lonis tu oportuit more cetis
iudicant mq geniare. part possint ppos enutire qd teneri
fet laborem alienę regionis ferre uix possent. qs illic fouerae
ris blanda clemtia. traq; pacto mune os simul eo q uenerat
agmine reuuntur. Quena sit istarum cideremur. Obiect est
pontu sin boreę ceterorumq; uentorum uiolentissimis flatib. tum
quis illic pcella furit. tepestates mouent. ita ut deprim
do harena uerset. cui rei fluct harenosus indicio est. quum en
tq; motu isurgens alte tu pondere quor haut dubie insolu
nauigantib; maritimis ipsis animantib intolerabilis
habet. Accedit illud qd cum plurima maxima pontu flu
mina misceant cum hibno tpre sin ipse frigidior. iuxtentum
rigescat ad lapsu. pptea pisces tanq arbitri fluentq estate
illic aspiranti aure clemtia tectare consuet. cum amenitate
pfuncti rursus hiemis aspa declinare contendunt. septen
trionalis plagę seua fugientes in relique se sin conferunt. in qbus
aut uentq mollior sit placidior aut solis solent unare tem
pies. Nouit q pisces pariendi tepus. qd p magno mysterio
dix salemon in sapientia. Nouit tempus eundi atq; rede

undi·nouit tempus pfunctionis 7 ætationis·7 nouit ut ñ
queat falli·q; ñ rationis estimatione 7 disputationis argu
ñto utit·s; ispiratione natureq; quera ē magistra pietatis·
Denq; omñ animantes pscepta hnt pariendi tēpora·ho solo
indiscreta atq; ēfusa. Reliq; gia clemētia tēporis quert·
mulieres solę part suos inclemēter effundt·Yagi enī 7 intē
pans libido geriandi uagā pariendi ętatē exhibet·Piscis
tanta maria tñsmittit·ut utilitatē aliqm gñi suo queat·
nosq; diffusa equora tñsfretam·s; qnto honestiq; d successi
onis amore·qm qd pecunie auiditate suscipit·Denq; illis ad
pietatē nob ad questū tñs missio deputat·Illis sobolē refert
omib mercib carior·nos mice longe inparē ad piculi uce
miseraliter cupidine reportam·Itaq; illi patriā repetunt·
nos derelinqm·Illis nando ierementū gneris acquirit·
nob minuit nauigando·Qs q; neget diuinit illis ifusū
igeniū ēē hui mōi atq; uirtutē·cū uideat istos maglo
niē tā sollenem obeunde fecunditatis pegnationē uua
ci igenio cōponē·alios in exiguo corpore tantū uaritv
dinis assumē·ut maximas nauiū plenis currentē suelis
i medius fluctib sistant·sic breuis piscicul echin tanta fa
cilitate memorit naue ingentē statuere·ut q;si radi
cata mari herere uideas nec mouerī·Aliqndiu ⊕ imo
bile seruat·An 7 huic putassine creatori munē tantū
potuisse suppetere uirtutis·Qd gladios loqr aut sertas
aut canes maritimos·aut falenas·aut Zigenas·Qd 7 tur
turis aculeū centrū·7 hoc mortuę·Sic ⊕ uipeos siq; cal
uerit renes dū taxat qui quenenū nocere phibet·7 ī
medicabile uulñ serpe·ita etiā turtur aculeo suo mor
tuo ampli q; uiua piculi afferre memorat·Lepusculys

qq; timidū animal in tristissimum mari formidabile·citā 7 quę
ñ facile possit auferri corruptela minuit·Voluit h·te cre
ator nec ī maris ātis abīsidi antib ēē securū·ut ppī pauci
quę noceant q̄si ī extrubius posit arma fidei semp 7 scuto deuo
tionis accincty ad ño tuo debeas salutis spare p̄sidiū·Vema
m ad ąlantheū mare·q̄ ingentia illię 7 ī finitę magnitu
dinis cętę·quę si q̄n sup natant fluctib adnatare īsulas puts
montes altissimos sūmis ad cęlū uerticiby eminere·q̄n in acta
nec ī litorib s; ī athlantici maris pfundo ferunt uideri·ut
eoq; ēspectu nautę anauigandi ī illis locis p̄sumptione reuo
cent·nec secreta elemtoq; adire sine sup mę trore morti v
surpent·S; iā assurgam ipsi de pfundo maris·7 aliq̄ multū
sermo nr emergat·atq; ad supiora se subrigat·Spectem ea
q̄ usitata multis 7 plena st q̄ę·q̄m aq̄ in salis uertat solidi
tatē·ut ferro sępe cedat·q̄d debritannicis salib mchi miri
q̄ spem marmoris ualidi eidē metalli nitico candore resple
dent·salubris corpi cibo 7 potui nimis q̄ti·q̄m 7 ñ ī decoris
lapis coralii ī mari herba sit·si ī aerē tnsferat lapidis soli
det firmitate·ūm 7 ostreis p̄ciosissimā margaritā natura
ī fixerit·quom eā maris aq̄ intā molli carne solidauerit·
Quę difficile apud reges inueniunt·ea ī litoribs q̄si uilia ia
cent uulgo·7 saxis aspis 7 cautib colliguntur·Aureū etiam
uellus aq̄ nutrit·7 lanā in memorati spem metalli gignunt
litora·cui colorē nullus adhuc eoq; q̄ sucis diuisis obducunt
uellera imitari potuit·adeo natę maritimę grām huma
na ī plere nescit ī dusta·Scim q̄ sollicitudine uellera o
uū 7 min pciosa curent·sint licet optima neq̄q tam his
suc in nascit·Hic natalis color ē q̄ nullus adhuc suc equit
hoc qq; piscis ē uellus·S; 7 ipsi murices q̄ ī signe dant regiū·

st maritimi. Circque prox qua hortox amenitas potest ce
ruli maris eqppare pictura. Aurilicet mpris flores refulge
ant. auri qq; fulgore in mari lana resplendet. Illic to mar
cescunt. ista diu duratura seruant. Lilia hortis emni mirent
uela in naub. Hic odor: illic uent aspirat. Que utilita in folio
in naub qnta comertia. Lilia suauitate narriu. uela hominu
salute muchunt. Adde pisces salientes. Adel finos ludentes. ad
de rauco sonantes fluct murmure. adice recurrentes naues
ad littora. Adelitorib exeuntes. utdu ecarceribus mittunt q
drige. qnto studio spectantiu amore certat. Et quus tin iua
nu curritur. in mu anu nauigia. Ille iuanu qr uacuus. ista adu
tilitate qr plena frumiti. Qid his qui qn uerbe agunt s; uen
tox spiramine. ubi nemo refragator s; os fautores sit. ubi ne
mo unnerit qcuq; puenit. s; os puppes q puecte fuerint coronat.
ubi palma merces salutis e. uictoria pciu regssionis e. Qn
tu ⸸ distat i tdirectos cursus ac reflexos. Istipperuant hi
resoluunt. Adiunge remigis e texta litora. qb; uexillu eun
di aura de celo e. Itaq; aurige plausu mane refert. hi sol
uunt uota seruata. Qid de iona dignu loqr. qm cet excepit
adiutu reddidit. ad pphetandi gram. Cmdaunt aq qm trena
deflebant. psallebat i utero cti. qmerebat mtris. Et ut
uirtusq; recepto n preteat eleuiti. tirarusa l mmari an
pcessit. qasignu filii hominis signu ione. Sic iste iutero cti
sic ihc in corde tre. In utq; remediu. mai tam in mari pieta
tis exemplu. quo excepunt pisces q hoies refutart. Iquem
hoies crucifixert. pisces seruauert. Petrusqq; i mari tiru
bat. s; n labit. Confessis in fluctib negau in tris. Itaq; il
lic qsi deuor manu adphendit. hic qsi oblit aspectu censo
rio cuenit. S; ia rogem dnm ut sermo mr qsi iona eciat

mtertam: ne diuti in salo fluctuet. Et bene ia exiuit cu
curbita q obumbret nos a malis nris. s; 7 ipsa pcedente
sole arefacta ammonet requescendu. ne int estuare ige
mo ica piam. 7 nob etiã iuba deficiant. Certe plusq mm
uitis data ẽ remissio peccatorũ iaqs. Et cũ paululũ tacuis
set. iterũ sermonẽ adorsus. ait. Fugerat nos frs dilmi neces
saria de natã animũ disputatio. 7 sermo huiusmõi nob cũ ipsis
anib euolauerat. Fit H. natã aliq ut hq aliqd inuenẽt. Et
dicendo expmere uolt. eoq qlitatẽ q ul inuent. Et locum
assumant. ut 7 cũ pigoribũ immoretur. 7 cũ uelocioribũ ce
leri rapiant aspectu. stilo qq; aut tardiore uam aut ra
pido. Itaq; du caueo ne mari dimsa pteream. 7 aqs opta
me lateant. effugit omẽ uolatile. q du inclinatissimos a
quarũ gurgites scrutor. aerios ñ respexi uolat. nec umbra
salte penne me ppetis reclinauit. qm aqs potuit relucere.
Verũ ubi omẽ negotiũ expeditũ putaui. 7 absolutũ me ee
credidi. 7 die qntũ arbitrat sũ esũm atũ. uenit mmẽ
uor animũ q cũ eunt cubitũ qsi pacto lete mane etheri
canti mulcere esuert. ut de ursi uel adorendi noctis
mutata ac diuturni tporis laudes suo creatori refe
rant. Magnũ q incentiuũ excitandẽ nobis deuotionis
amisera. Quis enim sensũ hominis gerens ñ erubescat
sine psalmorũ celebritate die claudere cũ etiã minuris
sime auessollem deuotioni 7 dulci carmine ortũ diei ac
noctis psequi. Redeat q uolatile sermo q pene fuerat
elapsus ex oculis. 7 aqle m alta petens uolat suos obdux
erat nubib. q oculos abluti aq. du de gurgite leuam
ad celũ speculari uacuũ aeris uolatib ferri. ad necessita
te stili putauim ee reuocandũ. Fratres uos iudices qestis

aucupes uerbi utrũ ẽ sultꝫ euolasset an utilit̃ inmãrena
sit relapsus. Nec uereor ne fastidiũ nob obrepat ĩuolatib;
req̃rendis. q̃d ñ obrepsit ĩ gurgitib; pscrutandis. aut aliq̃
nob indisputatione obdormiat. cũ possit aurũ cantib; ex
citari. S; pfecto q̃ int̃ muros pisces uigilauerit. ñ dubito
q̃d int̃ canoras aues somnũ sentire ñ possit. q̃n tali ad ui
gilandũ gr̃a puocet̃. Neq; ũ uile putet̃ q̃d potuit p̃term̃.
cũ sit tta pars in ammantib creature. Tria ꝛ genia am
mantiũ ee ñ dubiũ ẽ. terrenũ. uolatile. aq̃tile. Demq;
sic sẽptũ ẽ. Educant aque reptilia anima uiuentium
secũm geñ. ⁊ uolatilia uolantia sup terrã. sec̃ firmamẽtũ
secũm geñ. Reuocam̃ ad supiora sic obliuiosi uiatores. q̃ ꝗ
ĩ ꝛsulto p̃tereunt ĩ sua reuertentes uestigia incurie suę
multã regressionẽ repetito itineris sui labore suscipiunt.
Est tm̃ bonꝰ uiator q̃ dispendiũ regressionis reliq̃ itineris
cõpendiosa celeritate cõpenset. ut m̃ faciendũ arbitror.
maxime cũ de auib sermo sit. q̃ solent oculos hominũ uo
latu ꝓpatiori p̃stringere. Q̃d enim ẽ uenit ĩ his demorari. ĩ
q̃b; celeritas placere ẽ sueuit. Auius q̃ atq; inusitat in
tali q̃ie sẽptionis sermo nr̃ canoris auib resonet ac resul
tet. S; uñ m̃ cignea carmina. q̃ etiã sub q̃ui mortis imi
nentis t̃rore delectant. Vñ m̃ illos naturalis modulos
cantilenę. q̃b; etiã paluides sonore cant̃ edunt dulcissi
mi suauitatẽ. Vñ m̃ uoces psitaci. dulcedinẽq; merula
rũ. Vtinã saltẽ luscinia canat. q̃ dormientẽ de somno
excitet. Ea enim auis signare solet diei surgentis exortũ.
⁊ effusã diluculi deferre lęticiam. Tam̃ illoꝝ suaui
tas de ee. sꝫ gemites turturesi ⁊ raucę columbę. Tũ etiã cor
nix plena uoce pluuiã uocat. Vñ rurale auiarium

sermone q possum scientia quã nos rusticam docuerit
p seqm. Et quõ de aqtilib; reptilib; dixim. arduũ ẽ ut
subito ad aues celi sermo nr ascendat. Et iõ p dicam
q circa aqs maris fluminũq; uersant. cũ qb; possumus
emergere. Itaq; ab altione sermonẽ adoriam. Fac
uis maritima q litoribus fet suos edere solet. ita ut i hare
nis oua deponat medio fere hiemis. Nã id tpris fouendis ha
bet deputatũ partub. qndo maxime isurgit mare. litori
b; q; uehemtior fluct illidit. q magis repentine placiditatis
sollemitate amis hui eluceret grã. Nãq; ubi undosũ fuerit
mare. positis ouis subito mitescit. Ros cadunt uentq; pcelle
flatq; aurgq; qescunt. ac placidũ uentis stat mare. donec oua
fouet altionis sue. Septẽ aũ dies fot st. qb; decursis educit
pullos suos. fetuq; absolut ilico. Alios qq; septẽ adiungit
dies. qb; emitat part suos donec ieipiant adolescere. Nec
miteris exiguũ mitm tem. cũ absolutio fetuũ tã paucq
dierũ sit. Tanta aut gram minuscula auis diuinit indulta
bit. ut hos qtuordecim dies nauticis psuptis serenitatis obser
uent. qs Alcyonidas uocant. qb nullos mot pcellose tẽ
pestatis obseruent. Nonne uos passeribus plures estis aut dns.
Si q auis minuscule ctẽplatione Insurgit mare Irepente
cõpmit. atq; aspa hiemis int gues pcellas tẽpestatesq; uen
tosq; detrgit celi nubila. fluctq; cõponit. elemtis omnib; subi
to ifusa tnq llitas. qntũ psumere debeas o ho ad imaginẽda
fact agnoscis. si tm auicule isti fide studio deuotionis mi
tis. Illa tẽpestates uides isurge. seuire uento. int hibni
seua ñ reuocat neq; reflectit. s; impellit. Denique i litore
oua sua cstituit. ea relabente fluctu madida adhuc
harena suscipiat. nec isurgentes fluct qs imurmurare

atq; illâ ubi uideat. reformidat. Et ne putes qd ouq; uideat
habe ē tēptū. ē tinuo ubi deposuerit oua nidificat. ⁊ suo par
tus corpe fouet. nec saluti ppē alluuione lītorib primescit.
s; secura degīta uentī se cōmittit. ⁊ fluctib. Parū ē hoc adiun
git tot de alios adnutendū dies. nec mīpellari tot dieb;
mfidi maris tīqllitatē uereī. tēptatq; meritū suū natē
iā sollemitate fundatū. Illa tenerosfet nec ī latibulis aliqb;
abscondit aut tectis. nec īcludit cauīs. s; nudo ⁊ rigenti cō
mittit solo. nec defendit a frigore. s; diuino fotu q magis ce
tā despiciat tutiores fore existimat. Qs nrm paruulos suos
ñ uestimītis tegat. tectisq; abscondat. Qs ñ claudit eo sepīis
cubiculoq; Qs ñ ita diligentī undiq; fenestras obstruat. neq
possit aura penetre. O erito qs tā sollicite īdum. ac fouem.
ex uim eos clemītie celestis in uolucro. altione ū qs piecit.
eos diuino uestit indutu. Nec uos pteribo ingi. qb; ab assi
duitate ingendi nom hoc hesit. qm sepe ingentes aurarū
signa colligitis. et pūidentes tēpestatē futurā ppere medio
reuolat ex eqre. ⁊ ad litorū tuta cū clamore ē tendit. q
m etiā fulice que maritimo delectant pfundo. refugien
tes q pūsentiīt cōmotionē maris in uado ludit. Ipsa ar
dea q paludib; īherere ē sueuit notas deserit sedes. ymb
resq; formidan sup nubes uolat. ut pcellas nubiū sentire
ñ possit. Considem diūsas uolucres maris. qm ad modū ī
minente uentoq; motu ad tutiora ⁊ tē tpris dulciora s se
stagna ē ferant. atq; ī abscondito tīrq; simu īcognita s ali
mīta rimunt. Noctīnas aū anserū qs ñ miret excubias.
q uigili assiā etiā cant assiduitate testant. Denq;
etiā eo romana capitolia a gallo hoste seruarunt.
O erito illis debes Roma qd regnas. dū tū dormiebas.

uigilabant anseres. Ideo illis dieb; anseri sacrificas. ñ
iouj. Cedunt ꝗ dij uñi anseribꝰ aq̃b; se sciunt ee defensos.
ne ipsi ab hoste capentur. Pulchre aũ pꝰ desceptionẽ pis
ciũ de his aub que assuete s aq̃ sermo successit. qz ipse si
milit usu natandi mune delectant. uñ pma cognatio
uidet aub; istis ee cũ piscib; qm natandi cõmune qdã
uidet utq; gñi ee cõsortiũ. Sed q̃q; cognatio oib; aubs
piscib ẽ. eo qd uolantis usus spes sit natantis. Sic ꝗ aq̃
natando piscis incidit. ita auis aerẽ uolatu celeri secat.
atq; utq; gñi similit caude suppetit alarũq; remigiũ.
ut pisces ad pora se alis subrigant. atq; ad ultiora pceda.
caude q̃q; gubnaculo ꝗ uelint. se facile cũuertant. uel
impetu qdã e regione it suũ dirigant. Aues q̃q; aeri vo
latib; suis uelut aq̃s in natant. q̃si quedã extendunt bra
chia. cauda q̃q; se ul ad supiora subrigt. ul ad iferiora di
rigt. Vñ quo mñ nullis ide usus spes. ideo de aq̃s utrusq;
genis natiuitas. diuina pceptione pcessit. dixit enim ds.
Producant aque reptilia animarũ uiuentiũ secũdm gen. uo
latilia uolantia sec firmamtũ celi secũdm gen. Non mirũ
q̃ qa de aq̃s gen utrũq; pducit. natandi ppetas utq; sup
peditat. Sane cũ coluber lubric omsq; serpentes. ideo
enim serpendi nom ẽ indictũ. qz ñ possunt ambulare s;
serpe. draconesq̃q; simili m pisces cũ pleriq; sine pedib;
smt. nullũ animũ gen pecũ officio caret. qz oib uict eis.
ideo pecũ munere fulciunt. qz hui mõi ad escã qren
da indigent ministrio. Itaq; alie uolucres unguibus
armantur ad raptũ ut accipetres. aq̃le q̃ rapinã uena
tionis exercent. alie ꝗ ad incedendũ ꝗ ad cibũ spiran
dũ usu ministrioq; utuntur cõmodo. Vnũ aũ nomen a

uium s; genera diuersa. quę quis possit aut memoria aut
cognitione cõprehendere. Sũt itaq; aues q carne uescuntur. idõ
his ungues aspę curuatũ atq; acutũ os. uelox uolat qm raptu
mutuunt. ut possint facile corripere pda qm secunt. ppe l ore ul in
guib eius cerare. Sũt ꝫ aues q repto semine pascuntur. alię diuso ⁊
fortuito cibo. Est ꝫ diusitas copulę qrũ gra carent alię. alię i
tendunt rapinis. Hã ppt auiditatẽ pdandi l pp insidias explo
randi nec ipsis int se cuenit. ⁊ ideo declinant sui copulã. Refu
git ꝫ auaricia cõsortiũ plurimoq; ne facile ipsa sepderet. His
gaudb nich ẽ copulatoriũ. pt ꝯnugale cõsortiũ. Ergo aqlis ac
cipitrib; q; hic usus ẽ uitę. ctra ũ palubes grues. sturni. coruu.
atq; cornices. etiã turdi gaudent plurimoq; cnexione. Alia
qq; auiũ gnia enchoria q manent i locis semp. alia aduentricia
quę obeunt regiones alias. ⁊ pacta hieme reuertuntur. Sũt alia
q hieme redeunt estate pegnant anob. siue qd alia hiemis
tẽpę ad calidiora se cferant. siue qd pleraq; rursus estatẽ in
his locis exigant q ameniora nouerũt. Turdi denq; autũni
fine hiemis confinio qsi exacta estate se referũt. quib; nos
in hospitali immanitate molim insidias. ⁊ diuso gne nc insi
da sede decipe. nc uisco fallere nc laqis eos captare ctendim.
Ciconię redit uexillũ ueris attollit. grues qa alta petunt.
amant freqnt pegnari. Alię aues ad manũ se subiciunt.
⁊ mse assuescunt. tactuq; mulcentur. alię reformidant. alię
eisde qb; homes domiciliis delectant. alię secretã in desertis
uitã diligũt. q reqrendi s uict difficultatẽ libertatis ocio cõ
pensant. alię uocib tantũ strepunt. alię canoro delectant
suauiq; modulamine. qdã exnatã. alię ex institutione diusax
uocũ oblocuntur disemina. ut homine pvtes locutũ. cũ locv
tasit auis. Quã dulcis merularũ. qm ex pssa uox psitaci ẽ

St 7 alie simplices ut columbe: alie astute ut pdices. Gallia
tantior: pauus speciosior. St 7 unte in auib 7 opū diūsitates.
ut ille ament ī cōmune esulere. 7 collatis uirib; uelut qnda
curare rē publicā. 7 tanq sub rege uiuere. alie qsq; s pspice
impiū recusare. 7 si capiant indigno uelint exire seruitio.
Abhisq ordiam q nro usui imitationē dederūt. Inillis polina
quecta 7 milicia natalis. in nob coacta atq; seruilis. Quāin
jussu 7 uoluntario usu grues innocentē 7 sollicitā exercent
custodiā. dispositos uigiles cernas. 7 cetis esortib gnis qes
centib; alie circueunt. 7 explorant neq exparte īsidie
rēpterent. atq; omnē effert ī pigro sui uigere curelam.
Post ubi uigiliarū fuerit tēps expletū. pfunctamune in
sommū se pmisso clangore coponit. ut excitet dormientē
cui uicē muris tditurae. At illa uolens suscipit sortem.
nec usum mō inuita 7 pigor somno renuntiat. s; impigre
suis excurit estatis. uicē exequit. 7 qm accepit grāmpari
custodia atq; officio repsentat. Ideo nulla discretio qade
uotio natalis. io tuta custodia. qz uoluntas liba. hē etiā
uolantes ordinē seruant. 7 hac modatione omnē labo
rē alleuant. ut puices fungant ductu sui muneris.
Pcedit in una cetos pstituto s tpre. 7 qsi ānsignia pcurrit
dein cvtit 7 sequenti sortē ducendi agminis cedit. Qd
hoc pulchri 7 laborē omnib 7 honorē ee cōmunē. nec
paucis arrogare potentiā s; qdā mos uoluntaria sorte
tnsebi. Antiq hoc rei publice muns. 7 instar libe ciui
tatis ē. Sic a principio accepta anata exemplo auū
politiam hoīes exercere cepant. ut cōmunis eet labor
cōmunis dignitas. puices singuli partiri curas disce
rent. obseqa īpiri atq; diuide. nemo eet honoris exsors.

nullus immunis laboris. Hic erat pulcherrimus rerum status.
nec insolescebat quisquam perpetua potestate nec diuturno frange
bat seruitio. quia sine inuidia erat ordine muneris et priusmo
datione delata pmotio. et tolerabilior uidebat quae comunica
debat sorte custodia. Nemo audebat alium seruitio premere. cui
successuri in honorem mutua forent subeunda fastigia. nemi
ni labor quus quem dignitas securura releuaret. Si pquam
dnandi libido uendicare cepit indebitas et susceptas nolle
deponere potestates. pea quam militia nimis comune cepit esse si
seruit. postea quam ordo factus est suscipiendae potentiae. si studium
uendicandae. cepit etiam ipsa laboris functio duri sustineri.
et quam est uoluntaria cito locum relinquit iniuriae. Homines quam minuti
subeunt uigilias munia quae egre unusquisque in castris piculum sorti
tur excubat. quod tuendum is regali preceptione committit. si ponit
pena desidiae. et tamen obrepit incuria. nisi seruant excubiae.
Necessitas et quinuito imponit obsequio. affert plerique fastidium.
Nichil est tam facile quin habeat difficultatem si faciat inuitus.
Ergo iugis labor auertit affectum. et cinnua ac diuturna potentia
gignit insolentiam. Quae inuenias hominum quisponte deponat
imperium. et ducat succedat insigne. fiatque uolens numo postremus.
ex primo. Nos autem non solum de primos. et de medio sepe extendimus. et p
mos discubitum cuiuuio uendicamus. ac si semel delatum fuerit.
uolumus esse perpetuum. Ideo unt graues equanimitas in laboribus est.
humilitas in potestatibus. ammonent ut exerceant custodiae
uices. non ammonent ut de potestate decedant. quibus natalis
quiessomni impellanda. hic uoluntariae sedulitatis gratia pstolanda est.
Ciconias fert collecto pficisci agmine. siquidem piculum pu
tant. et simul plerique circa orientem locis inuehi. et quasi tessera ami
litari parit os mouere. Exercitum credas cum signis suis pgere.

sic os mandi comeandiq; 7 peundi ordinē seruant. Cornices
aut deducunt eas ac dirigūt. 7 uelut qb; da turmis stipantib;
psecunt. Ideo ut adiumēta qda bellantib; adusy inimicas
aues cferre credant. 7 ppis piculis bella aliena suscipe. Hui
rei idiciū ē qz nulle pintū allu aliqd tpris residere in ullis
locis repiunt. 7 cū uulnib; reuentes manifesta qda sangnis
sui uoce cetisq; locunt in dicis. quū se certaminū subisse ē
fictū. Qs gillis penā desertionis indix. Qs derelicte milicie
supplicia psepsit formidolosa. ut nulla psequendis hospitalib
turmis se subtrahere nitat. s; certatim os deductioni munie offi
cioq; fungant. Discant hoies hospitalia seruare iura. ex auib
cognoscant. qd religionis hospitib; sit deferendū. q obseqa
depiranda. qb; cornices 7 picula sua negare nō soleant.
His gnosianuas claudim. qb; 7 aues aias suas cferunt. 7 qs ille
cs sortio psecunt discminis. eos tecti phibem hospitio. qrūue
ille bella suscipiunt. his nos bella freqnt ingerim. Memor
si nō sodomitani hec fuit causa supplicii. aut egypti furor
genti hospite, du bellu conat inferre. i hospitalitati penas
infide naufragio plebis exsoluit. Que ū rationabiliū nex
citet ad pietate ac pdentiā. auis hui clemētiā cs id antium.
quā nemo p exemplu qde irracionabiliū qsq nrm imita
ri potuit. Nā depositi patis art plongeuū senectuti plu
mex tegmine alarūq; remigio nudata circūstan soboles p
pis fouet pennis. Et qd dicā. Collato cibo pascit. qndo 7 ipsa
repat natę dispendia. ut hic atq; inde subleuantes senē
sulchro alarū suax aduolandū exerceant. 7 i pistinos usus
desueta pripatis iā reuocent mbra. Qs nrm leuare egrū
nō fastidiat patrē. Qs fessū senē suis humeris imponat.
Qd i ipsa historia uix credibile habet. qs ut pi sit nō hoc

seruulis mandet obsequiū. Ar ū auib; ñ ē gue q̄d pietatis
ē plenū. ñ ē onerosū q̄d soluit natę debito. Non recusant
aues pascere patrē. q̄d 7 p̄scepta necessitate sub ītrore pe
nax pleriq; hominū recusarī. aues ñ scepta s; nata lex strin
git. Aues ad hoc mun nulla p̄cepta cueniunt. s; grę natu
ralis officia. Aues ñ erubescunt reuendi senis mbra portare.
Est h. uectura pietatis. q̄d eō usq; freqnti testificatione p
crepuit. ut cgrue mercede remunationis iueniit. Hāro
manq; usu pia auis uocat. 7 q̄d uir uni ī pator cōsul tosena
tō delatū dr. hoc istę aues incōmune meruerī. Habent q̄
istę aues decreta patrū. ac ppe insigne clemntię. Pios enim
filios. patrū pus oportuit iudicio p̄dicari. Habent 7 univ
sax suffragia. Nā beneficiax retributio antipelargosis nomi
nat. Pelargosis enī ciconia dr. Virt itaq; ab his nom acce
pit. cū relatio grārū ciconię uocabulo nuncupat. Habe
m auiarię sobolis erga cultos patros pietatis exemplū. ac
capiam ñc matrię sedulitatis ī filios gnde documtum.
Hirundo minuscula corpes; eggia pio sublimis affectu. q̄ in
diga rerū omniū p̄ciosiores auro nidos struit. q̄ sapient
nidificat. Nid h. sapientię p̄ciosior ē auro. Q̄d enī sapient v
qm ut uolandi uaganti uaga libtate potiat. 7 hominū domiciliis
paruulos suos a tectis cōmendent ū sobole null incurset.
Hā 7 illud ē pulchrū ut a primo ortu pullos suos humanę v
su cūsationis assuescat. 7 p̄stet ab inimicarū auiū insidiis
tutiores. tū illud p̄clarū q̄ grā domos s sine ullo adiuto
re tanqm artis pita cōponat. Legit h. festucas ore. easq;
luto illinit ut cglutinare possit. S; q̄ lutū pedib; defer
re ñ potē. sūmitatē pennax aquę īfundit. ut facile his
puluis adhereat. 7 fiat lim. quo paulatī festucas l mi

nutos surculos s colligat. atq; adherere faciat. cogne nudito
ti fabri cāstruit. ut q̄si pauimēti solo pulli ei mt edes sua sine
offensione usent. ne pede aliq̄s mt serat primula textura.
aut teneris frig irrepat. S; hoc idustę idiriū ppe cōmune
ē multis autib; Illud ūsingulare iq̄ p̄clara ē cura pietatis.
7 p̄dentis intellect. cognitionis isigne. tū quedā medicę
artis pitia. Qd si q̄ pullie fuerint cecitate suffusi. oculossi
ue cpuncti. ht qdda medendi gen. q̄ possit eos lumina
mt cepto usui reformare. Nemo q̄ de iopia grat. qd uacu
as pecunia ppas edes reliqrit. Paupior ē hirundo q̄ uacua
eris abundat idusta. edificat nec ipendit. tecta attollit.
7 nihil aufert primo. nec idigentia 7 pauptate adnocen
dū alii cōpellitur. nec mq̄ui filios ibecillitate despat. Nos
ū 7 pauptas afficit. 7 iopię necessitas uexat. 7 plerosq; in
digentia cogit iflagitiū. impellit ierim. Iveriqq; stu
dio ifraudes uersam ingeniū. aptam affectū. atq; iguis
simis passionib spem deponim. fractiq; aio resoluimur.
ipundi 7 inertes iacem. cū de diuina miseratione spe
randū amplius sit cū p̄sidia humana defecerint. Discant ho
mines amare filios exusu 7 pietate cornicū. q̄ 7 uolantes
filios comitatu sedulo psequnt. 7 sollicite teneris si forte
deficiant cibu suggerunt. ac plurimi tpris mutendi offi
cia ñ relinquunt. At ū femine nri gens cito ablactant
7 illos q̄s diligt. aut si ditiores s lactare fastidiunt. pau
piores v abiciunt parulos 7 exponunt 7 deph̄ensos ab
negant. Ipse q̄q; diuites ne ppl ures suū patrimoniū diui
dat. in utero ppos necant fęt. 7 parricida alib; sucis ipsa
genitali aluo pignora sui uentis extinguit. pusq; aufert
uita q̄ tradit. Qs docuit n̄ho filios abdicari. Qs reppit

tã inmitia patrũ jura. Qs in tã naturę firma ẽ sortia fresim
pares fecit. Unũ ius diuitis filii diuisa sorte cedunt. Alii uti
paternę sortis assẽptionib; ĩundat. Alii opulentię heredi
tatis patrę deplorat exhaustã atq; ĩ opẽ portionẽ. Illũq d
natã diuisit mita filiq. Ex pari omnib; tribuit. qd ad nas
cendi atq; uiuendi possint habe subam. Ipsa uo doceat ñ
discertie patrimonio qs titulo germanitatis ęqstis. Ereni
qb; dedistis cõmunit ee qd nati s. ñ deberi his ut id cõmu
nit hant inqd anata substituti s inuidere. Accipitisse
runt dura in eo adusũ pposset habe inclemtia. qd ubi
eos aduterint tẽptare uolat. pmordia in dis eiciunt suis.
ẽtinuoq; eliminant. ac si morent ppulsant pennis.
atq; pcipitant. uerbant alis. cogtq; audere qd trepidant.
nec ullu pea defert mun his alimonię. Qd mirũ. Tam
sirape assueti nutre fastidiunt. ẽ sidem ad hoc eos gena
tos ut 7 aues ad cauendu formido exerceat. nec passim
curas relaxent. s; picula apdonib declinanda pspiciant.
Deinde cũ his nata qda pdandi mun inoleunt. magis ate
nero pullos suos instituere uident ad pda qpast abdica
re cõpendiis. Cauent ne ĩ tenera ętate pigrescant. ne
soluant deliciis. ne marcescant otio. ne discant cibũ ma
gis expectare q querere. ne natę suę deponant uigorẽ.
intermittunt studia nutrendi. ut ĩ usus rapiendi audere
cõpellant. Aqla qq; plurimo sermone usur pat qd su
os abdicet fet. s; ñ utrũq; uerũ unũ expullis duob qd
aliq putauert fieri geminandoq alimtiq fastidio. S; ñ id
arbitror facile credendu. pserti cũ moyses tm testimo
niũ pietatis in pullos suos dedert huic aui ut diceret. sic
aqla pregit nidũ suũ 7 sup pullos suos ẽ sidet. 7 expandit

al assuas · 7 assumpsit eos · & suscepit eos supscapulas suas · dns
sol ducebat eos Quom g expandit al as sioccidentalterum.
Vn puto nauaricia nutrendi eā inclemtē fieri s; examine iudican
di · Semp h · fert pbare qs genuit · negnissu int os aues qdda
regale fastigiū degnis part deformitas decoloret · Itaq; asse
rit qd pullos suos radis solis obiciat atq; i aeris medio propar
nulos ungue suspendat · ac siqs repcusso solis lumine intrepi
dam oculoq aciem ioffenso tuendi uigore seruauerit · is pba
t qd uerritatē natę sincerī obtut cstantia demonstrauerit.
sm ū lumina sua pstrict radio solis inflexerit · qsi degenet.
tanta indigni parente reiciat · nec estimat educatione digni.
q fuit susceptione idigni · Non g eū acerbitate natę s; iudi
cii iregtate cdepnat · nec qsi suū abdicat s; qsi alienū recu
sat · Hanc tam utqb; da uidet regalis auis iclemtiam plebe
ię auis excusat clemtia · Auis h · cui fulica nom ē · q gcedr
fenix susceptū illū siue abdicatū siue ñ agnitū aqlę pullū
cū sua ple conectit · atq; intimiscens suis · eo de q pprio sset
matnię sedulitatis officio · 7 pari nutritoq; sub ministratio
ne pascit 7 nutrit · Ergo fulica alienos nutrit · nos ū nros
imiti crudelitate picim. Aqla ūsipicit ñ qsi suū picit
s; qsi degenerē ñ recognoscit · nos ū qd pei ē qs nros recognos
cim abdicam. S; ueniam ad turturē qm lex di uelut castę
hostię mun elegit · Denq; cū dns carcū cideret oblata ē
q sēptū ē · in lege dni ut darent hostiā · par turturē aut
duos pullos columbarū · Hoc ē enī uerū x sacrificiū · pudicicia
corpalis 7 grā spālis · Pudicicia ad turturē refert · t enī tur
tur ubi regalis ppi fuit amissione uiduata · presū thalamo.
7 nom ht cjugii · eo qd pm amor fefellerit eā dilecti morte
deceptā · qm 7 infidelis ad ppetuitatē fuit · 7 amar ad grām.

qui plus doloris ex morte quā suauitatis ex caritate geniarit.
Itaq; ita re cōjunctionē recusat. nec pudoris jura aut cōpla
cari uiri resoluit federa. illi soli suā caritatē reseruat. illi
custodit nom uxoris. Discite mulieres q̄nta sit uiduitatis
gra. q̄ ⁊ in auib; pdicat. Qs q̄ has leges turturi dedit. Si
hominē q̄ro ñ inuenio. Homo ꝛ. nullus ausus ē. q̄ndo nec paul
ausus ē leges tenendę uiduitatis pscribere. Denq; ipse ait.
Volo aut juniores nubere. filios pcreare. matres familias ēe.
nullā occasionē dare adūsario. Et alibi. Bonū ē illis si
sic maneant. q̄d si se ñ cōtinent nubant. Melius ē ꝛ. nube q̄
uri. Optat paul in mulieribus. q̄d in turturib; pseuerat. Et
alibi. iuniores hortat ut nubant. q̄a mulieres nrē tur
turū pudicitiā implere nūr poss. Ergo turturib ds hunc i
sudit affectū. hanc uirtutē cōtinentiē dedit. q̄ solus potest p
scribere qd omes sequant. Turtur ñ uritur flore iuuentutis.
ñ tēptat occasionis illecebra. Turtur nescit primā fidē irritā
facere. q̄a nouit castimoniā seruare prima conubii sorte p
missam. Dixim de uiduitate auiū eaq; ab illis primū exortā
ēe uirtutē. ñ de integritate dicam. q̄ in pluribus q̄d ita ēe as
seuerat. ut possit ⁊ in uulturib; deprehendi. Negant ꝛ. uul
tures indulgere cōcubitui. ⁊ cōiugali q̄d ad usū nuptialisq;
copulę sorte misceri. atq; ita sine ulla masculoq; cōcipe semi
ne. ⁊ sine cōjunctione geniare. natosq; ex his in multā ętatē
longę uitę pcedere. ut usq; ad centū annos uitę eoq; series
pducat. ne facile eos angusti ęui finis excipiat. Qd aiunt q̄
solent nra ridere mysteria. cū audiunt q̄d uirgo geniauit.
⁊ impossibile inuptę cui pudorē nulla uiri cōsuetudo te
merasset. existimant partū. Impossibile putat in dei
matre. q̄d in uulturib possibile ñ negatur. Auissime

sine masculo parit / nullus refellit / qz desponsata Maria peperit · pudori ei faciunt qstionē. Nonne ad utim
qd dns ex ipsa nata plurima exempla ann pmisit · qb
susceptę icarnationis decorē pbaret / astrueret ueri
tatē. Sic age q aues uelut qndarē publicā curare uidean
t expediā · atq; uitę hui etatē age sub legib. Hic re
rei publicę usus ē leges oib; ee comunes · atq; obseruan
eas deuotione comuni · uno os teneri uinculo · n alius
ee qd alis intelligat n licere s; qd liceat licere omnib.
/ qd n liceat oib; n licere · ee ȳ comunē reuentia patrū
quorū cilio res publica gubnet · comune oib; urbis
domiciliū · comunis cusationis offitiū · unū pscptū oib;
unū ee ciliū · Magna hęc s; qnto i apib; pstantiora ·
q sole mo mi ghe animantiū comunē oib; sobole habi
una os incolunt mansionē · uni pate claudunt limine ·
in comune oib; labor · comunis cib; · comunis opatio · co
munis / un fruct ē · comunis / uolat · Qd plura · Comu
nis oib; gnatio · integtas qq; corpis uirginalis omib; comu
nis / part · quo neq; ullo ē cubitu miscent · nec libidine re
soluunt · nec part qtiunt dolorib · / subito maximū filioq;
exam emittunt · e foliis atq; herbis ore suo ple legentes · ipse s rege
ordinant · ipse ppl os creant · / licet posite sub lege · s n libere
Ha progatiua iudicii tenent · / fide deuotionis affectū · qa /
tamq ase substitutū diligt · / tanto honorant examine ·
Rex aū n sorte ducit · qi sorte euent ē n judiciū · / sepe ir
rationabili casu sortis meliorib ultim qsq; pfert · Neq;
impite multitudinis uulgari clamore signat · q n me
rita uirtutis expendit · nec publicę utilitatis emolumēta
rimat s; mobilitatis incerto · neq; pui legio successionis &

generis·regalib; thronis insidet·Si q̃d̃ ignar publicę ĕ v
sationis·caut 7 erudit ĕĕ ñ poterit·Adde adulationes atq;
delicias·q̃ teneris inolitę ętatib; t̃ aere ingenuũ eneruare
ĕsueuerũt·tũ institutiones spadonũ·quoq; pleriq; suo
magis q̃stui quã usui publico animũ regis inclinant·
Apib; aũ rex natę clarisformat insignib; ut magnitudine
corpis pstet·7 specie·tẽ q̃d ĩ rege perpuũ ĕ morũ mansue
tudine·Sã 7 si sit aculeũ·tamẽ eo ñ utit adiudicandũ·Sĩ ꝗ·
leges natę·ñ sĕptę litteris·s; impsse moribꝰ·ut leniores sint
adpuniendũ q̃ maxima potestate potiunt·S; 7 illę q̃ ñ ob
tẽpauerint legib; regis pęnitentis ĕ dẽpnatione se mul
tant ut moriant·aculei sui uulnĕ·q̃d psarũ ppli hodieq;
seruare dicunt·ut pcomissi pcio ipsi in se ppę mortis ex
eqnt sententiã·Itaq; nullis ic regẽ ñ pse qui q̃uissimas in
subditos hnt leges·ñ in di·ñ ppli sarmatũ tanta q̃nta
apes reuentia deuotionis obseruant·ut nullę ĕ domib;
exire audeant·ñ in aliq̃s pdire past nĩ rex fuerit eĩ ssus·7 uolat
s uendicant pncipatũ·Cessus aut ĕ prura redolentia·ũ in
halantes horti floribꝰ·ũ fugiens riuus p g̃mina·ũ amenari
parũ·illic lud alacris iuuentutis·illic cãpestrę exercicũ·il
lic curaq; remissio·op ipsũ suaue de floribꝰ·de herbis dulcib;
fundamina castroq; pma ponunt·Q̃d ꝗ·aliud ĕ fauus·ñ q̃d
castroq; spes·Deniq; ab ipsis psepib; apũ suc arcet·Quę castra
q̃drata tm posst habe artis 7 grę·q̃ntas hnt q̃tes fauoq; in
q̃b; minutę rotundę cellulę·conexione sui iuuicẽ fulciunt·
Q̃s architect eas docuit exagonia illa cellarũ indiscreta
laterũ eq̃litate cõponĕ·ac tenues in t domoq; septaceras
suspendĕ·stipare mella ĩ texta floribꝰ·horrea nectare q̃
dã distendĕ·Cernas ŏs certare demunc·alia ĩmigilare·

querendo uictualia. alias sollicitā castris adhibe custodiā.
alias furtos explorare ymbres. ⁊ specularī cursus nubiū.
alias de floribus cera fingere. alia rorē infusū floribus ore col
ligere. nulla tñ alienis insidiari laboribus. ⁊ raptu uitā querere.
atq; utinā raptores insidias ñ timerent. Habent tñ spicula
sua. ⁊ inter mella fundit uenena. si fuerint lacessite. aiasq;
ponunt in uulnere ardore uindicte. Ergo medius castrorū ual
lis humor ille roris infundit. paulatimq; processu pris in
mella cogit. cū fuerit ab exordio liquid. ⁊ cohalitu cere flo
rūq; odore fragrare incipit suauitatē. O perito qsi bonā
opariā scriptura apē predicat dicēs. Vade ad apē ⁊ uide q
oparia ē. opationē qq; que nabile mercat. cui laborem
reges ⁊ mediocres ad salutē sumunt. Appetibilis ē auibus;
⁊ clara. Audis qd dicat ppha. mittit utiq; te ut apiculeū
li seqris exemplū. imiteris opationē. Vides q laboriosa
q grata sit. fruct ei ab omib; desiderat ⁊ quirit. Hec ppso
na diuisitate discernit. ⁊ in discreta sui gra regib; qq; parti
atq; mediocrib eqli suauitate dulcescit. ⁊ ñ solū uolupta
ti; ⁊ salutiē fauces obdulcat. ⁊ curat uulna. intimisq;
medicamtis infundit ulceribus. Itaq; cū sit ifirma robore
apis. ualida ē uigore sapientie. ⁊ amore uirtutis. Denique
regē suū sūma protectione defendit. ⁊ pire peopulchrū
putant i colomi rege. nesciunt mutare iudiciū. mtē re
flectere. amisso fidē seruandi munis dereliquint. atq;
ipse sua mella diripiunt. qd is q principatū habuit munis
intempt ē. Itaq; cū aues alie uix in anno edant singlos
fet. apes geminos creant. ⁊ duplici cetis fecunditate ppon
derat. Considerem nc qd sit qd ait, p ducant aque reptilia
aia uiuentiū ⁊ uolatilia uolantia sup tra scdm gen. ⁊ sec

firmamentū cęli. Cur supterrā dixerit certū ē. qui c
tū de ēta querit. Sec firmamētū aū cęli qm cū aqlę
ultē ceteras aues uolent. ⁊ tn ñ ipse sec firmamētū cęli.
S; qr gce oy RANOS dr. qd latine cęlū appellant.
oy PANWC autē anotu yo PAC THE dr id ē aui
dendo. ideo qd aer pspicuus sit. ⁊ ad uidendū purior.
in aere uolantia gha dix animantiū. Et ne mo
ueat qd ait sec firmamētū cęli. ñ ppe firmamētū
hic posuit s; abusiue. eo qd cōpatione etherii
illius corpis ⁊ iste aer quē possum oculis cōphendere.
qvasi crassy ⁊ densior uicē hat firmamēti. Hc qr dixi_
m quę uolatilia q natura hant. t grm. ⁊ ei pauca de mul
tis. neq; enī uacat unūsa describere. cū sint similia atq; eid ē
genis. tū aues ipse quā unt se diusitatē hant cōsiderem. Inuenim
enī cornicis pedes uidit qbdā digitis distinctis separatos atq; diui
sos. corui qq; atq; pullos alit ⁊ formatos uiatura pedes. anūq;
quę cum e uescunt qsi uncinos atq; sinuatos uidit ad pdā pato.
Eaū q natandi hnt usū ⁊ cōsuetudinē latos hnt pedes ⁊ mē_
brana qdā illos digitos pedū s copulatos atq; cōnectos. in
q ammirabilis patet ratio natę. ut ⁊ illa ad uolandū ad ta
piendū cibū usu accōmodo fulciant. ⁊ ista ad natandū ad
iumēta habeant cōpetentia. q meli possint aqs supnatare.
⁊ qsi remis qbdā ita pedib suis mēbrane illi intensione la
tioribus aqrū fluenta ppulsent. Cigni qq; cur pceriore
collo utat in pmptu ē. ut qa ē paululū pigior corpore.
nec facile potē aquax īferiora penetre. ceruicē exten
dat ad pdā. q qsi praua reliqui corporis escā qm īuenit
rapiat. atq; eruat de pfundo. Adde ⁊ illud qr suauior æ
magis canorus ppcera modul colla distinguit. ⁊ longio

ri exercitatione purior longe resultat. Quā dulcis etiā
in exiguo cicadis gutture cantilena. q̃rū cantib⁹ medio
estu arbusta rūpunt. ⁊ q̃d ē magis canorū meridi ant
calorib⁹ q̃ puriorē aerē uel tēpris attrahunt spm.
eo cant⁹ resonant clariores. Nec apes ipse ī suauie
q̃ddā canunt. Habent enim q̃ tā in rauco illo uocis suę
murmure suauitatē. quā nos fracto tubarū sonitu
lenti⁹ pmū uidem imitari. q̃ crepitu ad excitan dos
animos in uigorē nich apti⁹ estimat. Et hęc illis q̃tā
manet. cū pulmonē respirandi q; mun⁹ atq; usū neq̃q̃
habe pdant. s; aeriō uesci spiramine. Denq; si q̃s eas uel
fuco pfundat. l' oleo ppe necant eo q̃d obstructis poris
aeri ū spiram illud hauire ñ possint. ĉtinuoq; si q̃s eas
aceto pfundat. ilico reuiuiscunt. eo q̃d uis aceti cito illos
poros q̃ ceretiore olei obstruunt humore feratur apire.
Ĉ tq̃ a deuolatib⁹ dicim⁹. ñ putam⁹ alienū ea cōplecti quę
de uerme indo ēdidit historia l' eoq; relatio q̃ uidere
potuerit. Fert hic corniger uermis cū ut pmū ī spēm
caulis atq; mea mutari naturā. inde pcessu q̃dā fieri
pampin⁹. nec ea tam formā figurāq; custodit. s; laxis ce
latoribus foliis pennā uidet assumere. ⁊ ex his foliis mol
lia illa sericarū depectunt uellera quę ad usus ppos
diuites uendicant. Vnde ⁊ dns ait. Q'd existis in deserto
uidere. Hominē mollib; uestimētis i dutū. Ecce q̃
mollib; uestiunt indomib; regū st. Cameleon q̃q;
diūsas spes fert uario colore mutari. Lepores certe q̃d
de pximo facile cognouim⁹ hieme albescere. estate
ī suū colorē redire ñ dubiū ē. Hęc ideo libauimus ad cō
mutationis fidē q̃ in resurrectione futa ē. etiā ista

8 April

exempla nos puocent·s; ita ut cōmutationē illā dicam
q̄ apls euidentē expsit dicēs·Omīs q̄dē resurgem·ñ oēs
autē immutabimur·Et infra ait·Cū mortui resurgent in
corrupti·⁊ nos immutabimur. Oportet ꝗ corruptibile
hoc induere incorruptelā·⁊ mortale hoc induere immorta
litatē·Pleriq; ꝗ cōmutationis genē ⁊ formas q̄s ñ acce
pant intpretati·neq̄q̄ psumptionis indebitę incōgrua
usurpatione caruerunt·fenix q̄q; auis in locis arabię
phibetur degere·atq; ea usq; ad annos q̄ngentos longeua
pcede·Que cū finē s uitę adēē ad uterit·facit s thecā
de ture ⁊ myrra ⁊ cetis odoribus·inquā impleto uitę suę
tpre intrat ⁊ moritur·De cuius humore carnis uermis ex
urgit·paulatīq; adolescit·ac pcessu statuti tpris induit
alas·ꝗ remigia·atq; in suprioris auis spem formāq; repatur·
Doceat q̄ nos hęc auis exemplo sui in resurrectionē cre
dere·quę ⁊ sine rationis pceptione ipsa s insignia re
surrectionis instaurat·Vtriq; aues ppter hominē·ñ ho ppter
aues·Sit q̄ exemplo nob q̄a auctor ⁊ creator auium scōs
suos in ppetuū pire ñ patitur·q̄ auē unicā pire ñ passus·
resurgendi eā sui semine uoluit ppagari·Qs q̄ huic
annuntiat diem mortis in faciat s thecā ⁊ impleat eā
bonis odoribus·⁊ ingdiatur in eā ⁊ moriatur illic ubi odoribus
q̄ fetor fumis possit aboleri·fac ⁊ tu ho t thecā·expo
lians uetere hominē cū actibus suis nouum indue·Theca
tua·uagina tua xpc ē·q̄ te pregat·⁊ abscondat te in die
malo·Vis scire q̄a theca pretio ē·Faretra inq̄t mea p
texi eū·Theca q̄ tua ē fides·imple eā bonis uirtutū tu
arū odoribus·hoc ē castitatis·mie·atq; iusticię·⁊ in ipsa
penetralia fidei suaui factor pstantiū odore redolen

de fenice

operatur

na totus in gdere. eaq; te amictũ fide exitus uite hui
mueniat. ut possint ossa tua pinquescere. ⁊ sint sicbor
t ebri cui cito gmina suscitant. Nosce q diem mortis
tue. sic cognouit ap̃ Paul q ait Certam bonũ certauicur
sũ cũ summa ui fide seruaui. de cetero reposita ē mi corona
iusticie. Intrauit g in theca sua q si bon fenix. qm bono
repleuit odore martyrii. Interrogabo te. tu aũ respon
de mi. uñ uultures mortē hominũ signus qb; da annun
tiare cũ sueuerint. q in dicio docti atq; istructi sint ut
cũ bellũ lacmabile in se adusę acies instaurant. multo
p̃ dicte uolucres seqnt agmine. ⁊ eo significent qd mul
titudo hominũ casura sit bello. futa p̃ da uulturib. qd
utiq; ex specie instructionis humana qda uident ratio
one colligere. Ysq; ad locusta qq; gra diuina penetrat.
q cũ agmine cũ ferto regionis cuiuscę occupauit latitu
dinē. in exio pmũ ferat habitaculo. nec fructus in hos
pitali incursione depascit. ñ diuine signũ p̃ceptoris
accepit. Et enim sic in exodo legimus. ea qq; celestis ultio
nē offensionis exequt pię ministra uindicte. Hac qq; a
uis deuorat seleucis. sic enim gco auis hec nuncupat no
mine. data ad meredium malo. q locusta cũ sueuit iferre.
cui creator inexplebile dedit deuorandi naturã. ut in
saciabili pastu plagã q sup̃ dixim possit extinguere.
S; qd hoc ē. Dũ sermonē pducim ecce tria ⁊ nocturne
aues circũuolant. ⁊ in eo ipso in q finiendũ sermonē
ammonent. sui qq; assumida cõmemorationē pduct.
Repetunt diuise aues ululatibula aniaria sua. q s uesp nocte cogit
decedere. ⁊ se in latibulissus abdunt. canoro occasũ diei
carmine pseqntes. ne immunes hant gratiax. qb; creatorem

8 vulc

suum omis creatura collaudet. Habet etiā nox carmina
sua. q̃b; uigilias hominū mulcere ēsueuit. Habet ⁊ noc
tua suos cant. Q'd aut deluseimia dicā q̃ cū pugil custo
cū oua q̃ d̃a sinu corporis & q̃ mio fouet. insomnē lon
ge noctis laborē cantilenę suauitate solatur: ut mui
dear hec summa ēē intentio q̃ possit ñ min dulcib modulis
quā foru corpis animare infert oua q̃ fouet. Hanc imitata
tenuis illa mulier s; pudica incussū molę lapide brachio
thens. ut possit alimtū panis suis paruulis ñ deesse. noctno
cantu mestū pauptatis mulcet affectū. ⁊ q̃ muis suauitate
lusciniā ñ possit imitari. imitat tam eā sedulitate pietatis.
Nocturia ipsa quē admodū magnis ⁊ glaucis oculoq; pupillis noc
turnaq; tenebrarū caligantē ñ sentit horrorē. ⁊ q̃ fuerit nox
obscurior. eo ctra usū auiū ceteraq; in offensos exercet uolat.
exorto aū die ⁊ circūfuso splendore solis uisus ei hebetat. q̃si
q̃b; d̃a erret ī tenebris. q̃ indicio sui declarat ēē aliq̃s q̃ cū
oculos hant aduidendū uide ñ soleant. ⁊ uisus sui officio
solis fungant in tenebris. Dedecoris oculis loqr q̃s hnt
sapientes hui mundi. ⁊ ñ uident ī luce. nil cernunt. ī tene
bris ambulant. dū demoniaq; tenebrosa rimant. ⁊ cęlia alta
se uidere credunt. describentes radio mundū. mīsurā ipsi ⁊
aeris colligentes. Porro aū a fide deui. ppetue cęcitatis te
nebris implicant. habentes in primo diem xpi ⁊ lumē ęcclę.
⁊ nil uidentes apiunt os q̃si scientes omā. acuti aduana
hebetes ad ętna. ⁊ longę disputationis anfractu. pdentes in
scientię ppę cecitatē. Itaq; dū cupiunt subtilib; uolitare
sermonib⁹. q̃si noctuę ī lumine uanuent. Hesperilio aīal
ignobile. auespe nom accepit. Est aut uolatilis ad d̃eq;
q̃ d̃ rupes. ⁊ dentib; utit q̃si in aliis aub repire ñ soleas. pa

rit ut quadrupedia ñ ouas; pullos uiuentes. Volitat aũ
ĩ aere auiũ more. s; crepusculo uesp̃tino c̃ sueuit offundi.
Volitat aũ ñ aliq̃ pennarũ s; mĩbranę sue fulta remigio. quo
suspensa uelut pennax uolatũ circũfert atq; uegetatur.
Habet ⁊ illud hoc uile aĩal q̃d s̃ in uice adherent. ⁊ q̃si ĩspe
ciem bot exaliq̃ pendent. ac si se ultima q̃q; laxauerit
os resoluunt. q̃d fit q̃da mune caritatis. que difficile in
hoib; huiusmodi reppit. Est ⁊ gallicant suauis ĩ noctibus.
⁊ nec solũ suauis; ⁊ utilis. Qui q̃si bon cohabitator ⁊ dor
mientẽ excitat. ⁊ sollicitũ ammonet. ⁊ uiantẽ solatur.
p̃cessũ noctis canora sig̃catione p̃testans. Hoc canente
mesticiã trepid nauta deponit. oĩsq; crebro uesp̃tinis
flatib; excitata tẽpestas. ⁊ p̃cella mitescit. Hoc canente
deuot affect exilit ad p̃ cãdũ. legendi q̃q; mun ĩstaurat.
Hoc postremo canente. ipsa ęcclę petra culpã suã diluit.
quã p̃ q̃ gall cantaret. negando c̃traxerat. Isti cantus pes
omnũ redit. eg̃ leui gat incõmodũ. minuit dolor uulne
rũ. febriũ flagrantia mitigat. reuocat fides lapsi. ihc ti
tubantes respicit. errantes corrigit. Denique respex petrũ.
⁊ statĩ error abscessit. Pulsa ẽ negatio secuta c̃fessio. q̃d ñ
fortuito accidisse s; ex sententia dni lectio docet. Sicenĩ
sc̃ptũ ẽ. q̃a dix ihc ad symonẽ. Non cantabit gall p̃ q̃ me
ter abneges. Bene fortis in die petrus. nocte turbatur. &
ãn galli cantũ labit. ⁊ labit tercio. ut scias ñ in c̃sultu effu
sionẽ sermonis eẽ plapsũ. s; ĩ tris q̃q; mutatione turbatũ.
ide tĩ n post gallicantũ fit fortior. etiã digne q̃ x p̃ c aspi
ciat oculi enĩ dni sup iustos. Agnouit uenisse remedium.
p̃ q̃d iã errare ñ posset. ⁊ mirtute iã a errore mutat.
amarissime fleuit. ut lacrimis suis deleret errorẽ. Respi

ce nos qq; dne iuv ut ⁊ nos ppria recognoscam errata. sol
uam pnis fletib culpā. meream indulgentiā peccatoq; Ideo
c̄sulto ptxim sermonē ut nob qq; gall cantaret ⁊ loqntib;
subuenuret. q si qd delictū obrepsisset in ubo. culpā ꝗ pēdo
nares. Da q so lac mas pet. nolo lēticiā peccatoris. fleuerī
hebrei ⁊ p mare s̄ undis dehiscentib libati. letat ē pharao
qd hebreos tenebat īclusos. ⁊ mari mersus cūpplosuo occidit
Exultaū ⁊ Judas inpditionis suę mercede. s; ipsi se mcedis suę
lanqo strangulauit. fleū errorē suū Petrus. ⁊ meruit ut
aliq; aboleret errores. S; iā tēp ē qsinire sermonē ⁊ claude
debeam. Temp ē q meli tacet aut flet. tēp ē q celebrat indulgn
tia delictoq; Nob qq; gall cantet mystic īsacs. qm iā pet gallus
in pro sermone cantaū. fleat pnob petrus q pse bene fleū. ⁊ in
nos pia x ora c vtat. appp et dni ihu passionē. q cottidie delic
ta nra c̄donat. ⁊ mun remissionis opat. Bon dns dimitte ie
iunos ñ uult. neq s deficiat īuia. Si ille dicit misereor hui tbę
qa tduū ē qd pseuerant mecū. ⁊ ñ hnt escam. ⁊ dimitte eos
ieunos nolo ne deficiant in uia. cui intenta maria sermoni
apparat recusabat epulari. qnto magis nos c̄siderare de
bem qr ñ multi s q indi uerbo uiuunt. ⁊ ideo refectio corpis
desidatur. certe illius triduo nrm pt tridie laboriosiy ē.
⁊ ideo qui cū auibus lusimus. cū Gallo cantaum. iā dni
nri canam mysteria. & ad corpus ihu conueniant a
quilę. peccatorum ablutione renouatę. Jam enim ce
tus ille magnus uerum nobis Jonam reddidit. & grā
tulemur quod factus est nobis uesper. fiat & mane
dies quintus.

Explicit de die quinto Tractatus Sci
Ambrosii episcopi.

Incipit tractatus de die sexto.

EXTVS IST EST DIES QVO MVNDANE CREAturę origo ēcludit. 7 ideo 7 sermonis nri quē de rerū exordis assumpsim finis parat. Qui ęsip qnq; iam dies ñ mediocri labore nob pcesserit. tam hodierno die maiore curaq; accrescit fēno re. qa in hoc 7 supioq; dierū picu lū ē. 7 toti summa certaminis.

Ct enī si in fidib; aut cantib; 7 athletarū ctentionib crebri licet 7 maximis ludicis. tam supiores dies sine ullo coronę insignit dispendio. postrem aū dies ht sortē coronę iq 7 de certandi piculū ē. 7 cedendi obprbriū. 7 uincendi pmiū. qnto magis in hoc tanto agone sapientię qnto ñ paucoq; s; uni usoq; iudicio. cū hodie nob uelut quedā certaminis corona pcedat. maior sollicitudo angit. ne 7 supioq; effundam laborē dierū. 7 psentes subeamus pudorē. Neq; enī eadē dicendi ēditio. q canendi atq; luctandi. cū in illis lud ostensionis. in isto lapsus mortis sit. illic si pcces spe rantiū fastidiū ē. hic dapnū audientiū ē. Assistite q m tanqm coronę iudices. 7 in gdimini mecū in hoc magnū ac admirabile toti uisibilis theatrū creaturę. Et enī si is q exploransq; nouoq; aduent hospitū. toto eos circūducit orbis ambitū. pstantiora quęq; opa demonstrans. ñ mediocrem locat gam. qnto magis sine fastidio accipe debe

atis· qd uelut quada sermonis manu phac cōmunē uos circū
duco patriā· ⁊ singularū rerū spēs ⁊ gna demonstro· ex omnib;
colligere cupiens qnto uob creator unus sor gram ubiorē
qm unus sis donauit· Uob q hec corona pponit· uos hodie
cupio uro iudicio coronare· Non ut nos athletas m marcentia serta deposcim· s; uiri de ure scitati exam· q decernatis pos q de creaturas prudentiā penetre diuinā· s; cū ceteris uob cōmune corporee fragilitatis ee cōsortiū· pceteris tam uos animi uirtute cōstare· q sola nich hr cōmune cū ceris· Nē age· natas bestias dicam· ⁊ hois genationem·

Audio ut· iā dudū aliqs insusurrare dicentes· Quādiu aliena discim· ⁊ nra nescim· Quādiu de reliqs animantib doceā scientiā· ⁊ nosmetipsos ignoram· Illud dicat qd m psit· ut me ipsū noueri· Et iusta cōqstio· s; ordo seruand est quē septa cōtexuit· simul qz ñ possum plenī nos cognosce· nisi p quesit nata omniū animantū cognouim· Educati qt tra animā uiuentē scdm gen· qdrupedia· ⁊ serpentes· ⁊ bestias tre scdm gen· ⁊ pecora scdm gen· ⁊ oia repentia tre ad gen· Et fec ds bestias tre· ⁊ oia pecora ad gen· ⁊ oia repti lia tre ad gen· Et uid ds qz bona· ⁊ dixit ds· Faciam hominē·

Hoc loco ñ ignoro qsda bestias ⁊ pecos ⁊ repentiū tre spes alio retulisse· ut hec adī manitates cōminū· stulticiā pecos neqtiā cogitationū referrent· Ego aū simplices natas unicuiq; gnis accipio· nec uereor neqs me paupis cūuue psūptioni cōferendū putet· qstudio humanitatis cōplures roget· nec his qcq n uiles ⁊ usitatos apponat cibos· ut tenuis mse paupis apparat plus rephensionis incurrat· ex fastidio cūuuas q gre referat ex hospitalitatis affectu·

Nec ut heliseū amici qsi malū cūuuā agstia apponentē

holera refutarī. Simile uanis refutationib; exquisitū
illud ⁊ accuratū luculente opipare con uiuiū ē. in q̄ fasia
aut turturis spēs apponit. ⁊ in his pull manducat. aut
pull infert. ⁊ ostreis ē fart aut spondilis. aut poculū
bibit q̄d diuiso colore atq; odore ī alienos mutet sapores.
maritima tīrenis. tīrena maritimis farciunt. hoc ē rep
hendere puidentiā creatoris. q̄ nob ad uictū omīa ministra
uit q̄d ñ illa miscuerit. S; hęc dulcia pmo uident. ⁊ fiunt
postea amara. Quo enī copiosior fuerit luxuries. eopnicio
sior ītēpantia ē. Heliseus aū amara apposuit. s; postea
facta s dulcia. Denq; q̄ ante ī illo cibo mortē putabant.
postea hęc suauitatis ⁊ uite grām s adepti. Neq; rursus formi
dimis ē ne plures uidear inuitasse q̄ possū pascere. ⁊ uob
deficiant panes ūbq; meq; qz ⁊ heliseus ⁊ si merito ī imita
bilis. nob imitand fide. ñ ē sic dauit q̄ntos haberet. s; q̄d hab.
diuidere oīb; uoluit. ⁊ sufficē oīb; judicauit. Itaq; decē
panes ordeaceos diuide in plebē iussit. ministro. Et dixē
minist. Q̄d dabo hoc mēspectu centū uirq;. Et respondit.
Da. ⁊ manducent. quō hęc dicē dns. Manducabit ⁊ relinq̄nt.
Fides q̄ nra faciet habundare pauperis linguę cuiuium.
nec uereor ne ieiunā uos edatiores faciant. q̄m ñ repleti
⁊ esurientes ac uacui reūtamini. qz sēptū ē. Confirmat
dns iustos. ⁊ in dieb famis saturabunt. Multo pulchri ē
ordeaceos panes ñ erubescere. ⁊ apponē q̄d habeas q̄ ne
gare. Heliseus q̄s nih reliqt. pplis abundauit. Heliseus
q̄ ordeaceos panes ñ erubuit apponē. nos erubescim sim
plices creatas intellegē. q̄ simplicib ⁊ suis declarant uoca
bulis. Cęlū legim cęlū accipiam. terrā legim trā intelle
gam frugiferā. Q̄d m̄ querere q̄ sit ei m̄sura circuitus.

quā geómetrę centū octoginta milib; stadiorq; estimauerūt.
Libenter me fateor nescire qd nescio: immo qd scire nil pdit.
Melius ē qm̃ a tratū scire q̃ spacia. quę circūfuso mari int̃
rectis barbarorq; regionib; suffusa. atq; in̄una paludib; hu
moq; q̃ admodū possum cōphendere. qd inpossibile eē ho
minib; septa demonstrat dicente deo. Qs mensus ē manu
aquā. ⁊ cęlū palmo. ⁊ uniúsam trā clausa manu. Qs sta
tuit montes in libra. ⁊ rupes in statera. ⁊ nemora in iugo.
Et infra. Qs tenet gyrū trę. ⁊ habitantes in ea sic locustas.
Qs statuit cęlum ut camerā. Qs q̃ eq̃le s cū do potestatem
audeat ⁊ scientiā uendicare. utquę ds maiestatissuę ee
pp̃o signaū oraculo. hec s ho ad cognitionē suppetere
posse p̃sumat. Certe moyses eruditus erat in omī sapia
egyptiorq; s; q̃ a spm̃ di accepit q̃si minist di in anē illa
⁊ usurpatoriā phylosophię doctrinā ueritatis rationi
pt habuit. ⁊ ea desc̄psit m̄ quę nrę spei accōmoda iudica
uit. qd terrā fecerit ds. qd pduxerit trā iuxta di omp̃tis
impiū opationēq; dni ihu uirgulta de tris. ⁊ omnē am
mam uiuentē sdm gen̄. At ñ ille putaū dicendū q̃ntū
de spacio aeris occupet umbra trę. cū sol recedit a nob
diemq; abducit īferiora aris illuminans. ⁊ quē ad mody
ūbrę īregionē hui mundi īcedens lunę glob eclypsin faciat
q̃m q̃ nich ad nos q̃si nich pfuta pterit. Vidit ꝗ īspū
sco ñ illas marcescentis iam sapientię uanitates seq̃ndas.
q̃ reb inexplicabilib mītē nr̄am occupant. ludumq;
opam. s; ea potī desc̄bendā q̃ ad uirtutis spectarent p
fectū. ⁊ in heream q̃ pphetic̄is dictis. nec spē sei q̃si uilia
de spectui habeamus alloq; ⁊ ducat īq̃t trā animā ui
uentē. pecorq; ⁊ bestiarq; reptiliū. Qd argumentamur alia.

ubi creaturarum euidenter terrestrium natura formatur.
Cuprit in institutione mundi pomnem creatam di ubi.
Subito de terris omnia quæ statuit ds animantium gnia pducus.
Si futurum lege præcepta secundum genus similitudinemque unum
sa succedunt. ut leo leonem generet. tygris tygridem. bos bouem.
cicur cicnum. aquila aquilam. Semel præceptum in perpetuum moleum natæ.
Ideo ministrum obsequi sui præbere tra non desinit. ut pscę animan
tium spes repabili generis successione inouas reparentur ętates.
Sunt ad usum homis deriuare quæ genita s. noli uertitare unicuique
gnis natę pperę denegare. Multo magis ea ad gram aptabis
humanam. primum qui omnia gnia pecora bestiarum ac piscium malum
nata pstrauit. ut alia uentre repant. aliaq; pedib sustent.
ut dimsa magis quadrupedo corpis gssu. Ueluti affixa tris
uideas ęę libera. Siquidem erigendi se non hnt facultatem de tra
uectum requrt. Uentris inquem deflectunt solas secunt uolup
tates. Caue homo pecudum more curuari. caue ne in alum te ni
mia corpe cupiditate deflectas. Respice corpis tui formam
Speciem congruentem celsitudinem uigoris assume. sine sola
animalia pna pascant. Cur te in edendo sternis ipse quæ natura
monstrauit. Cur eo delectaris in quo natę iniuriam. Cur noc
tes Dies cibo intent. pecoq; more trena depasceris. Cur il
lecebris copalib; dedit ipsum te in honoras. diuuent atq; eis
passionib; seruis. Cur intellectum tu adimis. quem creator attri
buit. Cur te iumentis copas aqb; te ds uoluit seggare dicens.
nolite fieri sicut equus Mul qb; non est intellectus. Aut sit
edacitas equi mtępantia q: delectat. admnnire ad femina
uoluptatem. delectet in freno maxillas tuas chamoq; con
stringi. Sic crudelitas pascit feras hęc rabies est. quippe seui
tia trucidat. unde ne in tęq; crudelitatis tuę uertat in

manitas. Piger asinus 7 exposit ad pdã sensuq; tardior: qd alivd
docet ñ nos uiuatiores ee debe. ne desidia corpis animiq; pi
grescere: cfugere ad fide q onera quia alleuare cseuerit.
Fraudolenta uulpes foueis se latibulisq; dem gens ñ ne idmo
e infructuosũ ee animal odioq; dignũ ppt rapinã. despec
tui pp infirmitate: 7 ideo sue icautã salutis dũ isidiat alie
nis. Et dice astutã q aliena oua diripiat hoc e pdicis alti
7 corpe foueat suo: s; fraudis sue fructũ hre ñ posse. qa cũ e
duxerit pullos amittit eos. qa ubi uoce ei audierint q oua
gnauit. relicta ea ad illã se natali qdã mune 7 amore cfert.
quã uetã s matre ouoq; gnatione cognouiint. sigcantes hac
muteis funqi officio. illã parentis. Itaq; icassũ pp ros fundit
labores. ac fraudis sue pcio multat. Vñ 7 Ieremia ait. Cla
maũ pdix 7 cggauit q ñ pepit. id e oua cggauit 7 clamaũ
qsi ouan sue fraudis effectũ s; ludit opam. qz ipenso labore
alii educit qs ipsa diutine fotu sedulitatis aiauerit. Huys
imitatore diabol q generationes creatoris etiã rape cten
dit. 7 siqs isipientes 7 sensy ppi carentes uigore potuerit
cggare. fouens eos illecebris corpalib. ui pmũ uox xpi par
uuli s fuerit ifusa. discedit. atq; ad eã se cfert matre q pul
los suos sic auis mato amore coplectit. Congauit enim
diabol gentiles qs ñ creauerat. s; ubi in euglio suo uocem
xpc emisit. ad eũ se potissimũ ctulerit. qs sub umbra alarũ
suarũ ipse suscepit. 7 mat ecclie dedit nutendos. Leo Hatie
sue supb ferocia aliarũ ferarũ gnib; se miscere nescit. s; qsi rex
quida plurimorũ dedignatur esortiũ. q 7 cibũ fastidit hes
ternũ. etiã ipsas sue escie reliquas auisat. Quie aũ ei se sociare
fera audeat. Cui uoci tanto natalitis me trror. ut multa
animantiũ q pcelerritate possent impetũ ei euade rugit

8 pdice

8 leone

eius sonitu uelut quadã uiatrõnita atq; icta deficiãt.
Hã de pardi spẽ nec sẽptura siluit. qd uarietate coloris motꝰ
uarios pdat. Dicit ꝓ ieremias. Si mutabit ethiops pellẽ suã.
aut pard uarietatẽ suã. Non solũ ꝓ defigura ſ; etiã demo
bilitate furoris istud accipit. eo q̃d tenebrosis ⁊ inq̃etis ac
mobilib infide mtis accipit. atq; animi mutationib; deco
lorat ppls iudeq; boni ꝓpositi grãm iã tenere ñ possit nec
ad emdationẽ ullã correctionẽq; remeare. qsemel fermã
iduerit immanitatẽ. Est tamẽ etiã innata q̃drupedũ q̃d
imitari nos sermo adhortet pphetic. q exemplo caueamus
desidiã ⁊ exiguitatẽ. ꝑ infirmitate corporis auiritissiu
dio mte flectamur. neq; reuocemur ab ulli ꝓpositi magnitudine.
Exigua ẽ enim formica que maiora suis audet uiribꝰ. neq; seruitio
ad opandũ cogit. ſ; spontanee. ꝓposito ꝓspicientie. futã alimtq;
subsidia s̃ pstruit. cuius imiteris industriã sẽptura te ãmo
net dicẽs. Confer te ad formicã opiger. ⁊ emulare uias eius. ⁊ esto
illa sapientior. Illa enim nullã cultura possidet. neq; eũ qseco
gat habens. neq; sub dno agens. q̃ admodũ ꝑparat escã. q̃ de
tuis laboribꝰ s̃ messem recondit. ⁊ cũ tu pleriq; egeas. illam
diget. Nulla s̃ ei clausa horrea. nulle ipenetbiles custodie.
nulli iuiolabiles aceruꝰ. Spectat custos furta. q̃ phibe ñ au
deat. aspicit sua dãpna possessor nec uindicat. nigro cũtit
agmine ꝑda ꝑ cãpos. feruent semite comitatu uiantũ. q̃ cõ
phendi angusto ore ñ possunt. humeris gndia frumta trudunt.
Spectat hec dns messis. ⁊ erubescit tã parca pie idustrie nega
re cõpendia. Qd autẽ decanib; loquar q̃ b; insitũ ẽ natura
q̃dã referre grãm. ⁊ sollicitas excubias pdnq; salute ꝓtendere.
Vñ adimemores beneficii ⁊ desides ignauosq; clamat sẽptã.
Canes muti. nescientes latrare. Sed q̃ canes q̃ nouerint latre

pdmis· nouerint sua recta defendere· Ysai 7 tu disce uocem
tuā exercere prpō· qndo ouile ecclē incursant lupi
gues· Disce i ore tuo uerbū tenere· ne qsi mut canis cō
missam t fidei custodiā qdā piuaricationis silentio de
seruisse uidearis· Talis canis uator 7 comes angeliē·
quē Raphael i libro pphetico n ociose s 7 tobis filio
adiungendu putauit· qn prex ut asmodeū fugaret·
firmaret copulā cōiugalē· Si emores ut affect grā pel
lunt demoniū· stabiliunt cōjugiū· Mure itaq; spe beste
Scs Raphael angls tobie iuuenis quē tuendū recepat·
ad relationē grē erudiebat affectū· Qs ut n erubescat
grām bene de se merentib; referre· cū uideat 7 besti
as refugere crimī mgti· Ci ille inpitē alimonie ser
uant memoriā· tu n seruas salutis accepta· Ursa isidi
ans licet ut scpta ait· ē enī plena fraudis fera· tamen fert
i formes utero part edere· s; natos lingua fingere· atq;
i spem sui similitudinē formare· Si mureris infera tā pi
oris officia· cui pietas naturā exprimit· Ursa g partus
suos ad sui effingit similitudinē· tu filios tuos istitue
re similes tui n potes· Qd qd 7 medendi i dustriā nō p
termisit· Siqdē gui affecta cede 7 cē sauciata uulneribus
mederi s nouit· herbē cui nomē ē flom ut gci appellat
ulcera subiciens sua· ut solo curent attactu· Serpens
qq; pastu feniculi cecitatē repellit exceptā· Itaq; v
oculos obduci s senserit· nota remedia petit· nec frustra
dat effectu· Testudo pasta uisceribus serpentis· cū uene
nū adutetit s serpe origano medicinā sue salutis
exercet· 7 cū sit uolutabris palustribus mersa· curare
se tam ppo nouit antidoto· certoq; auxilio sanitatis·

Potestates herbarũ etiã ipse scire se cõpbant. Videas etiã
uulpẽ lac̃mulã pin medentẽ s. 7 tali remedio ĩminen
tis mortis spacia pferentẽ. Clamabat ipse dñs mieremię
libro. Turtur 7 hirundo. 7 ag̃ passeres custodierũt tẽpra intro
itus sui. ppls aut̃ ms ñ cognouũ iudicia dñi. Nouit hirundo
q̃ndo uenias. q̃n etiã reuertat. nouũ 7 ceconia pia aus annun
tiare aduentũ sui testimonio uers miciũ. Nouũ 7 formica ex
plorare serenitatis tẽpra. Nã cũ ad ũtert madidatos ỳmbre
fructũ suos humescere. explorato diligentĩ aere q̃n iugem
possit seruare tẽpiem. aceruos reserat suos. 7 decaũmis foras
suis humeris exportat. ut iugi sole, ppa fruũta siccentur.
Denq; haurit quãq; illis dieb; omib; rumpi de nubib; ỳmbres
uideris. ñ cũ fruges suas horreis, ppis formica reuocauerit.
Boues impendente pluuia ad psepia se tenere norunt. dẽ v
natali sensu mutationẽ cęli collegerunt. foras spectant. 7 ult̃
psepia ceruices suas extendunt. una omis spẽ, pdire se uelle
testant. Ouis subaduentu hiemis in explebilis ad escã insa
ciabilit herbã rapit. eo q̃d psentiat aspo hieme defuturã.
ut sepus herbę pabulo farciat. q̃q gelu adurente oĩs herba
deficiat. Echinus iste terrenũ quẽ uulgo hericiũ uocãt. siqd
ĩsidiax p̃ senserit spinis suis claudit. atq; ĩ sua arma colligit
ut q̃cũq; eũ ẽtingendũ putauerit uulneret. dẽq; echinus
futuri, puid̃ gemina sibi respirandi uia munit. ut q̃n bo
reã flatur ũ collegerit septentionale obstruat. q̃n notho
cognouit de ĩgi aeris nubila. ad septentionale se ẽferat. ut
flat̃ declinet obuios 7 e regione nocituros. Vñ digna lau
de dño, ppha detulit dicẽs. Quã magnificata sũt opa tua dne.
omia in sapientia fecisti. Omia penetrat diuina sapia omia
iplet. idq; locupleti exirrationabliũ sensib̃ quã extati

onabilium disputatione colligit. Yalidi ē h natę testimonij.
q doctrinę argumtū. Cui animanti ī cognitū ē quē admo
dū suā tueat salutē. Si uirtus suppetit resistendo. si uelocitas fugiendo. si astutia pcauendo. Q's eas usū medendi herbarūq; docuit habe noticiā. Hominesq; sum 7 sepe spē herbarū fallim. 7 plerūq; qs salubres putam. noxias reppim.
Quotiens int dulces epulas cib lętalis irrepsit. 7 int ipsas aulicorū excubias ministrę. uitalia regū feralis esca penetrauit. ferē solo nort odore noxia 7 pfutura discernē. nullo
puio pgustat. ore carpit herba nec ledit. Melior h magistra uerittatis nata ē. Hec sine ulli magisterio suauitatē sanitatis nri infundit sensib; eadē doloris acerbitatē docet esse fugiendā. Hic uita dulcior. mors amarior. Hęc cōmdat leenę catulos suos. 7 in mitē ferā mano mollit affectu. Hęc tygridis intpellat ferocitatē. 7 imminentē eā pdę reflectit. Nāq; ubi uacuū raptę sobolis cubile reppit. ilico uestigis raptoris insistit. At ille quis equo uectus fugaci. uidens tam uelocitate fere se posse puerti. nec euadendi ullū suppetere s posse subsidiū. thecā huimodi fraude molit. Ubi se ctigvū uiderit. spera deuit picit. at illa imagine suiludit. 7 sobolē putat. reuocat impetū colligę fętū desiderans. Rursus in ami spē retenta totisse ad cōpehendendū equitē uirbs fundit. 7 iracundię stimulo uelocior fugienti imminet.
Cum illę spere obiectu seqntē retardat. nec tm sedulitatē matis memoria fraudis excludit. cassam uersat imaginē. 7 q si lactatura fęt residet. sicq; pietatis suę studio decepta. 7 iuindictā amittit 7 plē. Q'd nouis ęptā affert q dic. filii diligite patres uros. parentes. nolite ad iracundiā puocare filios uros. Nata hoc bestiis m fundit. ut catulos ppos

ament fet suos diligunt. Nesciunt ille nouercalia odia.
nec mutato ecubitu parentes a sobole depuant. neq; nouerit
pferre filios preter oris copulę. Supiores aut negligere nori
pignera sua. nesciunt caritatis differentia. odioq; irrentiua.
offensionu disemina. simplex ferarū nata e. nescit unitatis
calupnias. Sic omia tepauit ds ut qb; min rationis daret.
plus indulgeret affect. Quę fera pcatulissuis ñ ipsa po
tissimu offerat se morti. Que fera fet suos minimis licet ob
sessa cuneis armatoq; ñ suis uisceribus tegat. Ingruat lic
teloq; seges. illa tñ paruulos suos muro sui corpis septos. m
munes pstat piculi. Qd die ho qmandatu negligit.
naturā oblitterat. filu patre despie. pat abdicat filiu.
hoc putant ius ee ubi dapnat fecunditas. Se poti pa
t dapnat. q fae irritu ee qd genuit. hoc putat auctori
tatis ee v sterilitatis nata multat. Ex orte rationis ee
cane nemo dubitauerit. tam si sensus ei uigore esides.
cense seu sentiendi sagacitate uim s rationis assciscere.
Denique qd pauci in gymnasiis estituti q tota indiscendo, lon
geuitate etuerit. uix potuerit cognoscere. ut sillogismoq;
eiunctiones etexerent. hoc natali canes eruditione cōpre
hende. facile poterit estimari. Illa ubi uestigiu leporis cer
tu ue repperit. atq; ad diuiculu semite uenerit. qd da vi
arū cōpitū qd partes in plurima scindit obies singularū
semitaq; exordia. tacit secū ipse pctat. uelut sillogistica
uoce sagacitate colligendi odoris emittes. Aut i hac par
te inq; deflex aut in illa. aut certe i hic se anfractu etulit.
S; nec ista nec illa ingssus e. sup e q ut i ista separte sine du
bitatione etulerit. Qd hoies uix plura coposite artis me
ditatione coponunt. hoc canib ex nata suppetit ut ante

mendaciū deprehendant. ⁊ postea falsitate repudiata ī ue
ma ⁊ ueritate. Nonne totos dies ēterī philosophi ppositi
ones s impulerere diuidentes. q radio s desēbī singula. ⁊ ex
trib; cū unā exq uerā ēē necesse sit. duas primo inī fieunt tā
qm mēdacio ēgruentes. ⁊ sic mea q relicta ē iūi ueritatis he
rere definunt. Q's tā tenax potē ēē beneficii. ⁊ memor
grē. qnīdo q dē pdīto ⁊ in latrones insilire nouerī. ⁊ certa
neq accessus phibe noctīnos. ⁊ mori pdīnis ⁊ cōmori cū dīnis
sint parati. Sepe etiā necis illatę euidentia canes adre
darguendos reos indicia pdiderī. ut murto eq testimonio
plerūq; sit creditū. Antiochię fest in tenotiore parte
urbis crepusculo necatū unū. q canē s adiunctū habet.
Miles q dā pdandi studio ministī cedis erstinctat. tect idē
tenebroso adhuc diei exordio ī alias partes ēcesserat.
Iacebat ī humatū cadauer. freqns spectantiū uulgus as
tabat. canis q stu lacēmabili dīni deflebat animā. forte
is q necē intulerat ut se fīt uersutia humani ī genii q
usandi ī medio auctoritate psumpta fidē adscisceret
ī nocentię. ad illā circūspectantis ppli accessit coronā.
⁊ uelut miseran adppinquit adfuit. Tum canis seqstrato
paulisp q stu doloris. arma ultionis assūpsit. atq; app
hensū tenuit. uelut epilogo q dā miserabile carmī in
murmuratis. unūsos ēuertit ī lacēmas. fidē pharioni
detulit. q d solū tenuit explurimis. nec dimisit. Deniq;
pbat ille q d tā manifestū rei indicē neq; inimicia
rū. neq; ī iudię aut ī iurię alicui poterat obiectione
uacuare. crīmī diuī nequit refellere. Itaq; q d erat dif
ficili ultionē psecutē. q defensionē pstare ī potuit.
Q'd nos dignū nro referimī creatori. cui cibo uescim.

et dissimulam̃ inuitas. Sepe inimicis dei eas q̃ sad̃no ac
cepim̃ epulas exhibem̃. Qd̃ agniculis simplicib̃ q̃s minus
culę paruulęq̃ cõpam̃ infantię. Sepe ex his unum magno q̃
ge agnicul̃ pouliatora uagat̃ errata matre. ⁊ cũ eam
reppire ñ possit balatu frequenti absentẽ citat. ut res
ponsure uocẽ audiat. q̃ad ei sonũ errabunda replicet ues
tigia. Oues licet ĩ milib; uersẽt ouũ. recognoscit uocẽ
parentis festinat ad matrẽ. lactis q̃q; matrĩ notos fontes
requirit. Quãuis cibi desidio teneatur ⁊ por̃ tũ securit tam̃
aliena uba. q̃uida licet humore lactis exundent. sola matre
req̃rit. soli s matrĩ ubis paupis sucossigeat abundare. Illa q̃q;
mr̃ multa agnicul q̃ milia solũ filiũ nouit. im̃ plurimęq̃
balat. eadẽ spes. illa tam̃ fętũ suũ disenit aęteris. ⁊ solũ fi
liũ tacito pietatis testimonio recognoscit. Pastor errat in
discretione ouũ. agnicul in agnitione matis nescit
errare. Pastor fallitur spe. s; ouis pietate ñ fallit̃. Iny
odor omib;. s; tam̃ hit nata odorẽ suũ domesticũ. quẽ
soboles cara specialiq̃d̃a uidet̃ pp̃ etate redolere. Habꝰ
suos usus nata. ⁊ sensus domesticos. Vix infantulo den
tes cepunt prũpe. ę iam nouit sua arma ẽptare. ñ dꝰ
catulo dentes. ⁊ tãq̃m hat ore pp̃ose q̃rit ulcisci. ñ dꝰ
ceruo cornua. ⁊ tũ pfronte pludit. atq; ex ea q̃ ñ dꝰ ex
cussit tela uitat̃. Lupus si por̃ hominẽ uidert uocẽ
eripit. ⁊ despicit eũ tãquã uictor uocis ablatę. idẽ si se pũsꝰ
sensert deponit ferociã. ñ potẽ currere. Leo gallũ ⁊ ma
xime albũ uerẽt̃. Capra uulnata dic tamnũ petit ⁊ de
uulnę sagittas excludit. Mort̃ ⁊ bestię remedia sua. Leo
egerrimã quert ut deuoret q̃ possit sanari. Leopardꝰ
capręq̃ agrestis sanguinẽ bibit. ⁊ uim languoris euitat.

Omissera egra canis hausto cuiat sanguine. Ursus eger
formicas uorat. ceruus olee ramusculos mandit. frigo
fere nortē expetere q̄s psint. tu ignoras. ho remedia
tua. tu nescis q̄m uirtutē eripias adusario ut te tāquā
puerū lup effugere ñ possit. ut oculo tuę mitis ei psidia
deprehendas. ⁊ por cursū uerbōr ei impedias. ī pudentia
ei ⁊ acum disputationis obtundas. Qd si te ille puerū
uocē aufert. ⁊ si obmutuerit solue. amicū tuū ut ser
monē resoluas. ⁊ si in te īsurrexerit lup pertā capeæ
fugit. Petra tua xpc ē. si ad xpm ēfugias fugit lupus.
nec trere te poterit. Hanc petrā quesiuit petrus cū
turbaret. ⁊ ī fluctib; inuenit. qa dextrā amplexus ē xpi.
Qd dicā allio hoīes delectari. ⁊ illud ad escā sume qd ⁊ leopard
fugit. Denq; sicubi alliū aliqs ēfricandū putauit. leopard
inde exilit nec resistit. cui uenenata fera odorē ñ potē sustī
nere. id tu pcibo sumis ⁊ uisceribus fundis mīmis. Inūdolo
ribus sumit. ⁊ medicat. ⁊ medicamīto ñ pcibo sumat. ab egro
tantib. ñ abepulantib. O medicamīnū queris ⁊ ieiunū fugis.
q̄si maior aliud remediū reppire possis. Ieiūni hois spiritū
si serpens gustauit. morit. Uides q̄nta uis ieiunii sit ut spū
tuo ho trenū serpentē mīficiat. ⁊ merito spāle. Quantā
dns ⁊ minusculis auib īsundit prudentiā. Iurtīnidos suos
nepullos suos meuiset lup. gilgę folia sup iacit. Nonne eni
qd huiūmōi folia lupi fugē ēsueuerint. Noū uulpecula q̄ poste
ritatē fouear sua. ⁊ tu ignoras. tu negligis q̄ adusū lupos neq
eię spālis posteritatē uitę hui habeas tutorē. Reuertam
ad seriē creatę. ⁊ ēsidem q̄ ratione dns alis bestiis angus
tiora colla formauit ut leonib atq; tygrib; ursis qq; alis
pluriora ut elefantis ⁊ camelis. Nonne eundem causa ē qa

illis feris q̃ carne uescunt ñ erat op̃ plurimate ceruicis.
Ñ h· in tãta pascendi gr̃a ceruicẽ atq; ora deicunt·s; aut
ceruũ mutat aut bouẽ aut ouẽ discerpt· Camel⁹ ũ
cũ sit altior q̃m herbis minutissimis pascere ẽt n
longiora usq; ad tãta colla ad usũ pastioni extendet:
Itaq; camel⁹ prarione pceritatis suę pluriora colla sortit
q̃· equus prarione· bos q̃q; simili m̃. Hęc h· pascunt herbis·
Elephant⁹ aũ etiã pminente p moschidem habet· q̃ a cũ
sit eminentior cunctis ĩclinare se ad pascendũ ñ potest·
Itaq; ei ad colligendũ cibũ utit⁹ ministrio· eaq; ĩ manibes
tię ⁊ largi pot⁹ infundit humorẽ· ideoq; ĉcauẽ q̃ ad ex
tinguendã tantę bestię sitĩ plenos lacus hauriat ut col
lecto flumine possit undare potantę· Ceruus sane minor
est quã poscit tanti corpis moles· ne ea q̃q; oneri ẽet magis q̃m
usui· ideoq; nec genua ĩflectit· q̃a rigidiorib⁹ opus fuit cruribus
q̃ uelut columis tanta possit m̃bręq; machina sustineri· Calca
neũ leuit⁹ incurruat· rigent cetã pectũ a sũmo ad unũ· nec
sic nos curuationes in angi lassepe deponim⁹· ita se etiã bes
tia potẽ tanta deflectere· merito q; ñ uoluendi se neq; recu
bandi usũ cũ ceteis animantib⁹ potẽ habe cõmunẽ· Fulcit⁹ hic
in trabib⁹ maximis· ut ĩsomno aliq̃ntulũ sine piculo reflec
tat⁹· q̃ pes ei nulla artuũ ĉjunctione distinguit⁹· Mansuetis
q̃ uelut q̃dã fulchra eq; q̃b; hic usus ẽ parant⁹ ingenio· feris aũ
⁊ agrstib; q̃a nemo hum̃ōi q̃b; sustentari q̃ant fulchra sub
sternit· hic uenit usus piculi· Nãq; arborẽ nixi aut costas fri
cant· aut ĩsomno sese relaxant· q̃ę ñnũquã uncta aut ĩfle
xa tanto corpore frangit⁹· atq; ille q̃ sese in eã refuderat cor
ruit· nec erigere aut eleuare se potẽ· ibi iacens in tãta ira vt
gemitu suo pdit⁹ sternit⁹· dũ uentre cetisq; molliorib⁹ iuxta

ad uulnꝰ patet. Hã dorsũ eiꝰ ceteq; exteriora nulla fa
cile solent tela penetrare. Sed aũ q̃ ppt̃ ebur hasilla sin
si dias parent. ut arbores eas q̃b; se applicare cõsue
uerint. ex alia parte q̃ frequentior eis usus sit ali
quantulũ recidant. ut reflectente se elephante pondꝰ
mẽbroq; eiꝰ sustinere ñ possit. ruinãq; eiꝰ accersit. Sed
si q̃ sista reprehendit. reprehendat ⁊ altitudines edificioq;
q̃ citiꝰ graue minant ruinã. ⁊ difficili lapsa reparantur.
Verũ si illa aut ppt̃ pulchritudinẽ aut ppt̃ specula frequẽt
attollimꝰ. hec q̃q; i elephantis phare debemꝰ. q̃ magnũ
rebꝰ bellicis usum ministrant. Indi gens psarũ ferox
bellis ualida sagittis omniq; telo; iactu. qi de supiori
b; ad iferiora ualidiore nisu tela torquent. acies eorũ
uelut q̃dientib; turrib; sepe pcedit i medis campis.
⁊ uelut
⁊ tãq; de muro dimicant. i arce q̃dã ⁊ specula collocati
spectant magis bella quã subeunt. ita alien apiculo
uidentur. tuti molib; bestiarũ. Qis enim eas adire audeat.
cũ desup iaculis facile figatur. iferi elephantiq; eterat
icursu. Deniq; cedunt illis acies ⁊ armati cunei. ⁊ cista
illa q̃drata soluuntur. Intolerabili nãq; impetu i hostes
ruunt. ut nullo agmine bellati, nulla cõstipatione mi
litũ. nullo clippeo, retardentur obiectu. uelut q̃dã mo
biles montes versantur in p̃lios. ⁊ ut colles alto eminent
ũtice. mugit fragore omniũ pturbant cõfidentiam.
Qd his faciat pedester q̃uis lacertis ualidꝰ. ⁊ manu pmptꝰ.
cũ s̃ septꝰ armatis ppls q̃dienti motu murꝰ occurrat.
Qd faciat ⁊ miles eques. cũ equus eiꝰ pterrefactus tanti bestie in
manitate defugiat. Qd faciat sagittari cũ desup ferra
ta uirorũ corpa iaculi ictũ sentire ñ possit. bestia q̃q;

nec nuda facile penetrabilis ferro sit. ⁊ munita loricis ob
uias sine sui periculo acies secet. ⁊ terat turmas. Itaq; ut in
mīsa edificia ita elephanti fundamentis ualidioribus sisti
nent. alio q̄n imparib; fulti pedib; mt breuē labent. ⁊ ę
tatē. Nec aut ⁊ recentis ⁊ amplius ferunt annis uitā pducere.
q̄a oia s̄ ad magnitudinē m̄bra cōuenium. ideoq; n̄ distincti
ut nob. s; cōpacti art. s. q̄ sint robustiores. Quā cito homi
nib; si diu steterint. aut uelocē cucurrerint. iugit ambu
lauerint. genua uexant ⁊ plantę. Coniuncta ꝓ ⁊ articulata
facili q̄ creata atq; solidata. aut doloris sensū. aut casū offen
sionis admittunt. Et q̄d miraris si uestri armis timent.
q̄ndo q̄de dentib suis tā quā natalib; spiculis semp armati s.
Pmoschide sua q̄cq̄d ī uoluerint frangunt. pede q̄cq̄d cōprsserint
uel ut q̄da lapsu ruinę ī gentis exanimant. Inuoluunt
pmoschide nemora ad sui usū. ⁊ q̄si q̄de altissimi dracones
serpentinis q̄s cepint spumis flagellant. plerūq; eas morbē
colligunt maxime cū de tra cib legitur. aut poty hauriē.
Documēto itaq; nob s. q̄d nich supfluo sit creatū. ⁊ tamen hęc
tantę molis bestia subiecta nob. impiis seruit humanis.
Ut enī quō de hois creata dictum sum. cōm dationē ei pstru
ere ⁊ plibare debem. Videbat nich elephantis creata habe
robusti. nich tā tribile t̄pcerū. nih tā ferū q̄m leones t̄ty
grides s. ⁊ hęc seruiunt hoi. ⁊ naturā suā humana īstitutio
ne deponunt obliuiscunt q̄d nati s. in duunt q̄d iubent.
Q'd multa docem. Vt paruuli seruiunt. ut īfirmi uerbant.
ut timidi corrigunt. ut subditi mores nros tnseunt. quō
mot ꝓpos pdiderit. Mirabilis ḡ nata in maximis. Mirabi
lis ꝓ in excelsis dns. mirabilis etiā in minimis. Sic enī nmi
n plana cāpos quā montiū alta miram. nec plus altitudi

nem cedri stupem quā uitis aut oleę breuis fęcunditatem.
ita ñ ampli miror elephantū q̄a pcer ē. q̄m murē q̄a tri
bilis elephanto ē. Nat̄ę q̄ potentia hęc ē. ut tribilia alis.
alis miriculosa sint. Est enī donata progatiua q̄d̄ą singu
lis creatis. utq̄b; d̄a pui legis ppis fulciant. Formidabilis
thauris elephant. murē timet. Leo rex q̄d̄ fera exiguo
scorpionis aculeo exagitat. ut ueneno serpentis occidat.
Eximia leonis pulchritudo. comantes ceruicē thoros excu
tit. Et sublato pectore attollit ora. Sj q̄s ñ miret tā breui
scorpionis aculeo ut ī corporeū putes ingentiū corporū
exire mortē. Hec hoc q̄s q̄m reprehendat q̄d creator ser
pentes creatis suis aliaq; Et herbarū gena uenenata mis
cuerit. Nata s ut. hęc ad correptionē nr̄am ñ ad deforma
tionē. Nā quę ignauis aut īfirmis aut impiis plerūq;
offensioni s atq; errori. alis st usui. ita hęc ut pedago
gi paruulis amari uident. acerbi 7 mesti formidabi
les uerbe libtatē lasci uendi negant. necessitatē disci
plinę exigt. pueriles animos ne luxu deflua nt trore
estringūt. ideoq; hoc austeritate frugi euadunt sobrii.
ctinentes. laudi magis q̄ ludo dediti. Vides q̄d tribilia
illa flagella pficiant. Sic 7 serpentes flagella s eoq; q̄b;
īfirma animi ętas 7 q̄d̄ą puerilis ñtis ē uirt. ceterū forti
orib; nocere ñ posst. Denique efidenti ī d̄no dictū ē. Sup
aspid̄e 7 basiliscū ambulabis. 7 ēculcabis leonē 7 draconē.
Paulū momordit uipera 7 putabat eū q̄si peccatorē. ux
de naufragio seruatū ueneno ēe moriturū. sj ptea q̄ inui
olabilis mansit. excussa īignē uipa plus apd̄ intuentes
venationis inuenit. Sj 7 ipse ad os dn̄i ait. Qui credidit
7 baptizat fuerit hic saluus erit. q̄ ū ñ credidit d̄apna

bitur. Signa aũ credentiũ hęc dix̃ fore. ut serpentis ma
nu mulceant uenena. his aũ omne mortiferũ ⁊ si bibint
nocere ñ possit. Tua q̃ t̃ magis incredulitas o ho. q̃ue
nena metuenda serpentiũ st̃. Time q̃ illa. ut sal tẽ d̃ꝰ
formidant illa ad fidẽ p̃uocare te possint. Qd̃ si d̃m ñ
times. t̃ ultcia uenena p̃ fidię formides. Nẽ qm̃ ⁊ ele
phantos uides t̃ subditos. ⁊ leones ee subiectos. nosce
te ipsũ o ho qd ñ ut fert apollinis pithij; salemon sci
ẽ q̃ ait. ñ scias te formosa ĩ mulieribꝫ. quãq̃m multo ãn
moyses in deuteronomio sẽp̃ serit. attende t̃ o ho. t̃ at
tende ut lex ⁊ ꝓpha ait. ñ scias te. Cui hoc dicẽ. formosa
inq̃t ĩ mulieribꝫ Que ẽ pulch in mulieribꝫ ñ aĩa q̃ in u
troq; sexu p̃stantiã possidet pulchritudinis. Et m̃ito
decora ẽ q̃ ñ t̃rena s; cęlestia. ñ corruptibilia s; ĩ cor
rupta desiderat. inq̃b; decꝰ p̃ire ñ soleat. Corporalia ꝗ.
oĩa p̃cessu ętatis. aut eq̃tudinis inęq̃litate marcescunt.
Huic attende dicẽ moyses. inq̃ tu totus es. inq̃ melior por
cio tui ẽ. Deniq; int̃pretat ẽ d̃ns q̃d sis tu dicẽs. Atten
dite uob a falsis ꝓphis. Isti enĩ animã debilitant. m̃tẽ
subruunt. Nẽ q̃ caro tu es. Qd enĩ ẽ caro sine aię gubna
culo. m̃tis uigore. Caro hodie assumit. cras deponitur. Caro
t̃pralis. aĩa diuina. Caro amict ẽ aię. q̃ se ĩduit q̃d̃a cor
poris uestimẽto. Non q̃ tu uestimẽtũ es. s; q̃ uestimẽto uteris.
Ideo t̃ d̃r. ut expoliant ueterẽ hominẽ cũ actib suis no
uũ induas. q̃ ñ in corpis q̃litate s; in spũ m̃tis ⁊ agnitio
ne renouat. Nẽ inq̃ caro tu es. Hęq; ꝗ. carni d̃r. tẽplũ ꝗ.
d̃i sem ẽ qd estis uos. ⁊ alibi. tẽplũ d̃i uos estis ⁊ spc sc̃s ha
bitat ĩ uob. s; renouati d̃r ⁊ fidelib; ĩ q̃b; p̃manet spc dei.
In carnalib; aũ ñ p̃manet. qz sẽptũ ẽ. Non p̃manebit

ms intistis qm carnes st. S; ipsius creationis nre serie esi
derem. faciam in qt hominē ad imaginē ⁊ similitudi
nē nram. Qs hoc die. Nonne ds qte fec. Qd ē ds. Caro an
spc. Non caro utiq; s; spc cui similis caro ee ñ potē. qa ip
se ī corporeus ⁊ ī uisibilis ē. caro aū ⁊ cōphendit ⁊ uidet.
Cui dr. Non s utiq; qa ñ dicit faciā s; faciam. ñ anglis qe mi
nistri s. Serui aū cū dno. ⁊ opa cū auctore ñ possunt ha
be ē sortiū. S; die filio. etiā si iudei nolt. ⁊ si arrianis re
pugnent. S; iudei ē ticescant ⁊ arrianī cū suis patb; o bmy
tescant. qdū unū ac sortio diuinę opationis excludunt
plures insert. ⁊ progatiuā q filio negant seruulis donant.
S; esto. ut āminiculo seruulox ad opandū dns uob indigu
isse uideat. Si opatio cōmunis cū anglis do. nūqd deo ⁊
anglis imago cōmunis ē. Nūqd angelis dicet faciamus
hominē ad nram imaginē ⁊ similitudinē. S; q sit imago
di. audi paulū dicentē. Qui eripuit nos mqt de potestate
tenebrax. ⁊ tnstulit ī regnū filii claritatis suę. mq habe
m redeptionē remissionē peccox. q ē imago di ī uisibilis
pmogenit omnis creatę. Ipse ē imago pat. qsēpē ⁊ e
rat ī pncipio. Denique imago ē q die. Philippe. q uidet me
uidet ⁊ patrē. ⁊ qm tu cū imaginē uiua pat uuenis
uideas. dicis ostende nob patrē. Nō credis qr ego ī patre &
pat in me ē. Imago di uirt ē ñ infirmitas. imago di sapi
entia ē. imago di iustica ē. S; sapia diuina ⁊ sēpitna ius
ticia imago di ē. sol q illę dix. ego ⁊ pat unū sum. ita hns
similitudinē pat ut diuinitatis ⁊ plenitudinis hat unita
tē. Ubi die faciam. qm ī eqlitas. Cū iterū dicat ad similitu
dinē nram. v ē dissimilitudo. Sic ⁊ in euglio ū die. ego ⁊
pat utiq; ñ una psona ē. v aū ait unū sum. nulla ē disere

pantia diuinitatis aut opis. Non q̃ in utroq; una p̃sona ē.
s; una substantia. Et bene addidit sum. q̃a sēp ēē diuinū
ē. ut coētnū credas q̃ putabas ēē dissimile. Et tm ē enī.
deq dicē moyses. Quē misit me. Pulchre ⁊ illud p̃misit ego
⁊ pat. Nā si patrē p̃misisset. tu minorē filiū judicares; p̃
misit filiū quē ñ ēuenit credi pat̃ supiorē. ⁊ adiunx̄ pa
trē. ut ad ūtas dīm patrē ⁊ filiū ei ordinis p̃iudicio ñ teneri.
Attende ī q̃t t̃ soli. Aliud enī sum nos. alia s nr̄a. alia q̃ circa
nos s. Nos sum hoc ē aīa ⁊ ms. nr̄a s corpis mbra ⁊ sensus ei.
circa nos pecunia ē. seruī s. ⁊ uirtus hui apparat. Tibi q̃ at
tende ⁊ te ipsū scito. hoc ē ñ q̃les lacertos habeas. ñ q̃ntā
corporis fortitudinē. ñ q̃ntas possessiones. q̃ntā poten
tiā s; q̃lem, ac mtē. uñ oīa ⁊ silia pficiscunt. ad quā opū
tuq; fructus referūt. Illa ē enī plena sapientiē. plena pi
etatis ac iusticiē. q̃m omis uirtus adeo ē. cui dicē ds. Ecce
ego hier tm pinxi muros tuos. Illa aīa adeo pingit. quē
ht īse uirtutū grām renitentē. splendorēq; pietatis. Illa aīa
bene picta ē. inq̃ elūcet diuinē operationis effigies. Illa aīa
bene picta ē. inq̃ ē splendor glē. ⁊ patrīnē imago substantiē.
Secdm hac imaginē q̃ refulget pictura p̃ciosa ē. secdm hac
imaginē adam aīn peccēm. s; ū lapsus ē deposuit imaginē
cēlestis sūpsit terrestis effigiē. S; fugiam hac imaginē q̃n
trare ciuitatē dīn ñ potē. q̃a septū ē. Dne ī ciuitate tua
imaginē ipsoq; ad nichilū rediges. Non intrat ī digna i
mago. ⁊ q̃ intrat excludit. q̃a ñ intrabit inq̃t ī eā omē cōmu
ne ⁊ q̃ facit execrationē ⁊ mdaciū. s; ille ītrabit ī eā cui
ī fronte agni nom̄ insēptū ē. Anima q̃ nr̄a ad imaginē
dī facta ē. Jn hac tot es ho. q̃a sine hac nihil es. s; es tra ⁊ in
terrā resolūeris. Denq; ut scias q̃ sine aīa caro nichil ē.

nolite mq̃t timere eos q̃ possũt corp̃ occidẽ. aiam aũ ñ
possũt occidẽ. Q̃d q̃ in carne p̃sumus. Nich amittis icar
nẽ amiseris. S; illud time ne aiẽ tue defrauderis auxi
lio. Quã ꝗ. dab ho cõmutationẽ p aia sua. In q̃ ñ erigua
sui portioẽ. s; toti humanę uniuersitatis substantia ẽ.
Hęc ẽ p q̃m ceteris trarũ auiũ q; d̃naris animantib; Hęc ẽ
ad imaginẽ d̃i. corp̃ aũ bestiarũ. m hac pr̃ũ diuinę imita
tionis insigne. in illo cũ feris ac bẽluis uile ẽ sortiũ est.
S; tertem limati q̃d sit ad imaginẽ d̃i. Caro nũq̃d adima
ginẽ d̃i ẽ. Ergo in d̃o tra ẽ. q̃ caro tra ẽ. Ergo corporeus
d̃s. Ergo ifirm. ut caro passionib; q; subiectus. Et forte
capit tibi uideat adsimilitudinẽ d̃i q̃a eminet. aut ocu
li q̃a ĩtuent. Et aures q; audiunt. Si altitudinẽ spectes. nũ
pceri uidem q; paululũ uertice eminem atris. S; id ñ pu
det, nos similes d̃o dici q; serpentib; cetisq; reptantib aut
q; damulis. aut ouib aut lupis celsiores sumus. 7 q̃nto
ĩ ea parte cameli nob atq; elephanti pceriores s. obtut ẽ
q̃d ẽ pstans spectare. elemẽta mundi cognoscere. q̃ nullt an
nuntiet. s; tuus deph̃endat aspect. Verũ hoc ipsũ q̃ntũ
ẽ q̃d uidem. ut eo adsimilitudinẽ d̃i nos ee dicamus q
omã uidet 7 spectat oia. latentes deph̃endit affect. seru
tat cordis occulta. Non pudet hoc dicẽ. cũ ipsũ me uidẽ to
tũ ñ possim. Q̃d ante pedes ẽ uideo. q̃d ãgo uidẽ ñ possum.
Similit q̃ntũ ẽ q̃d audim. cũ id q̃d paululũ distet uidere.
id audire ñ possim. Si intiecti parietes sint ĩpedit audit.
dem corp̃ nr̃m uno ĩ loco coheret. angusto ĩcludit spa
cio. omis fere latiores s hoie os uelociores. Non q̃ caro
potẽ ee ad imaginẽ d̃i. s; aia nr̃a q̃ liba ẽ. 7 diffusis cogi
tationib; atq; ẽsilis huc atq; illuc uagat. q̃ ẽsidando

spectat omia. Ecce nc sum in italia 7 cogitam que ad ori
entales t ad occidentales partes spectare uidentur. 7 cu il
lis usari uidem q ipsi de s constituti. 7 illos uidem q degun
t in affrica. 7 siqs cognitos ea tra suscepit seqm phiciscen
tes. inherem pegnantib; copulam absentib; alloqm
separos. defunctos qq; ad colloqu resuscitam. eosq; ut
uiuentes coplectim 7 tenem. 7 uitę officia his usuq; dife
rim. Ea e q ad imagine di q n corpe estimat s; mtis uigo
re. q absentes uidet. tns maria uisu obit. pcurrit aspec
tu. scrutat abdita. huc atq; illuc uno momto sensus suos p
toti orbis fines 7 mundi secreta circufert. que do iungit
xpo adheret. descendit in fernu atq; ascendit. liba uer
sat in cęlo. Denq; audi apl'm dicente. Nra aut usatio in
cęlis e. Non e q ad imagine di. i q semp ds e. S; audi qa ad
imagine di. Dic enim apls. Nos itaq; omes reuelata facie glam
di speculantes. ad imagine eande reformam a gla i glam
sic ad ni spu. Qui q cognouim animam ad imagine di. nc
c sidem utru de aia potuerit dici. faciam hominem. Sed
audi 7 istud. q2 aia noie hominis nuncupat. Septu e enim.
i genesi. Filii aut ioseph q facti s illi in egypto. anime noue.
Omes q aię q intuert cu iacob i egypt u. septuaginta qnq;.
Et multo ampli aia t ho latine t gce antropoc dr. alte
ru abhumanitate. alteru abituendi hns uiuacitate. q
magis aię qm corpi euenire n dubiu e. Cuiei 7 illud
iure ecurrit dictu in threnis hieremię. Bon dns susti
nentib; eu. aięq; querenti eu. De hoib; dix. 7 anima adi
ienda putauit. Heli it quer ista si sola sit abducens
se a corpis sceno 7 a cupiditate carnali. ipsa ad imagine
di c formis dni ihu. Qui aut c forme filii di. sci s. Sic enim

legim⁹ dicente paulo. Scim⁹ quō diligentib; dēm oīa coo
pant⁹ in bonū. his q̄ secdm ꝓpositū uocati s̄ sci. Nā q̄s ꝑs
ciuit. ⁊ p̄destinauit cōformes fieri imagini filii sui. ut sit
ipse p̄mogenit⁹ in multis frib; Quos aūt p̄destinauit hos &
uocauit. ⁊ q̄s uocauit hos ⁊ iustificauit. q̄s aūt iustificauit hos ⁊
clarificauit. Vtrū q̄ secdm corp⁹ an secdm animā iustifi
catio t̄ cōferri uideat. q̄so respondeas. S; dubitare ñ po
tes cū iustitia uīs iustificatio deriuata ē. ñ tis tue umq;
ñ corpis sit. Pict⁹ es q̄ oīho. ⁊ pict⁹ ad no dō tuo. Bonū ha
bes artificē atq; pictorē. noli bonā delere picturā ñ fuco
s; ueritate fulgentē. ñ cera exp̄ssā s; grā. Dele pictura
mulier si uultū tuū matiali candore oblinias. sic q̄si
to rubore p̄fundas. Illa pictura uicii ñ decoris ē. illa pic
tura fraudis ñ simplicitatis ē. Illa pictura tp̄ralis ⁊ aut
pluuia aut sudore t̄get. Illa pictura fallit ⁊ decipit.
ut neq; illi placeas cui placere desideras q̄ intellegit ñ tu
ū s; alienū qd placeat. ⁊ tuo displiceas auctori q̄ uidet
op⁹ suū ēē deletū. Dic m̄i si sup artificē aliquē induca al
terū q̄ op⁹ illi⁹ supioris nouis opib⁹ obducat. ñne idignat
ille q̄ op⁹ suū adulteratū ēē cognouerit. Noli tollere
picturā dī ⁊ picturā meretricis assumere. q̄ sceptū ē. Tollā
q̄ m̄bra xp̄i. ⁊ faciā m̄bra meretricis. Absit. Qd si q̄s adulte
rat op⁹ xp̄i. q̄ue cōm admittit. Graue ē rē. crīm̄ ut pu
tes qd meli⁹ te ho q̄ds pingat. q̄ue ē ut dicat deteds
ñ agnosco colores meos. ñ agnosco imaginē meā. ñ ag
nosco uultū q̄ ipse ego. ñ formaui. reicio ego qd meū ñ est.
Illū quere q̄ te pinxit. cū illo habeto cōsortiū. a billoso u
me grām cui mercede dedisti. Qd respondebis. Qd si
q̄ue ē adulterare op⁹ dī. qd de illis dicem⁹. q̄ intēficiuit

opus dī. q̄ humanū sanguinē fundunt. q̄ uitā quādā
donauit extorquent. q̄ dicit tollam iustū q̄a ī utilis ē
nob. Vñ bene lectū ē hodie. Vulpes fouias habent 7 uo
lucres cœli nidos ꝟ requescant. filius aūt hōis ñ hr ꝟ caput
suū reclinet. Vulpes q̄ se abscondit ī fouea. auis se tuet
ī nido. ho ñ ascondit ī fouea ſ; decipit. fouea ū os ē hois.
fouea alta pect ē hois ubi s̄ noxia 7 fraudolenta cōsilia.
malę cogitationes. Iu ambulas 7 alī t fouea parat.
ī medio laqueq; ambulas q̄s absconderit t ī uia inimici
tui. O mā q̄ circūspice ut effugias sicē dāmula dere
tib. 7 sicē auis de laqo. Damula retia aspect uiuacitate
declinat. quis euitat laqueos si ad supiora se cōferat. q̄
rena sup uolet. In supioribus nō. nemo tendit rena. la
qū nemo abscond. Ideo cui cōsilio ī supnis ē. hic ñ solet
inpdā uenire 7 capturā. S; q̄d mirari ſſi ho decipit ab
hoie. q̄ndo filius hominis ꝟ requesceret ñ habebat. et
ille q̄dē talē hominē fecit inq̄ caput suū reclinaret. s;
postea q̄ in pectore nro ñ requies primi cep ēē s; fouea.
ptea q̄ alī alī nocere cep insidias q̄ uuare deberet.
caput suū xpē aūtē ano b. s; ptea tñ maluit illud
morti offerre p no b. Soli g ēē fraudolent crudelis.
inuitis. ut ī te xpē caput reclinet. Denq; cū fecisset
piscū beluā. cū fecisset ferarū genā 7 bestiarū ñ requeū.
requeuit aū ptea q̄ hominē ad imaginē suā fec. In q̄ req
escat audi dicentē. Aut sup q̄ requescā. n sup humilē 7 que
tū. 7 trementē ū ba mea. et sto g humilis 7 quet. ut ī tuo ds
requescat affectu. q̄ ñ requeuit ī bestiis multō magis ñ re
q̄escat in pectore bestiali. Sī ut. anim bestiales. s ferę
forma hominū induere. de q̄b; dicē dns. Attendite a fal

sis ꝓphis q̃ uenium ad uos in uestimentis ouium. intrant s̃
lupi rapaces. In his aũ n̄ rq̃eũ ds. s; rq̃eũ in moribus hu
manis qs fec ds ad imaginẽ suã ⁊ similitudinẽ. qndo fec
uirũ q̃n debet uelare caput suũ qm̄ imago ⁊ gla dei ẽ.
Hui uir aie dic. Ecce iam pinxi muros tuos. Non dũ pin
xi uentrẽ tuũ. n̄ dixit pinxi inferiora tua. s; dũ pinxi
muros tuos ualida asserens hoi muros dedisse psidia.
ut si pꝛuigil speculator i portis sit. obsidionis possit pi
cula ꝓpulsare. Dic itaq; n̄ t uoluptates dedi. n̄ illece
bras cupiditatũ. n̄ in cœnitua luxuriẽ. n̄ alienis decoris
ẽ cupiscentiã. s; dedi t fundamenta muralia. dedi t tur
ritũ excelsa fastigia. i q̃b; ẽstitut expugnari n̄ metuas.
nec i gruentiũ tribilia licet rẽpta formides. Denique
habes in esaia. q̃a iusti aia dic t ecclã. Ego ciuitas munita.
ego ciuitas obsessa. munita pxpm. obsessa p diabolũ. s; n̄ de
bet obsidionẽ uereri. cui xpc adiutor ẽ. Qui mit it gra spã
li cũ sclarib; piculis obsidet. Vñ ⁊ in canticis canticoꝝ habes
dictũ. Ego mur ⁊ uba mea turres. Mur ẽ ecclã turres eius
st sacerdotes. q̃b; abundat ⁊ de natalib ubũ. ⁊ de moralib;
disciplina. Cognosce q̃ decora anima q̃a imago es di. cog
nosce te ho q̃a gla es di. Audi q̃n gla. ⁊ pha dic. Mirabi
lis facta ẽ cognitio tua ex me. hoc ẽ in meo ope tua mirabi
lior ẽ facta maiestas. In cilio hois tua sapia pdicat. dum e
i tueor quẽ tui ipsis cogitationib occulti ⁊ intimis affec
tib; deprehendis. scientiẽ tuẽ agnosco mysteria. Cognosce
q̃ te ho q̃nt sis. ⁊ attende t neq̃ndo laq̃is iplicat diaboli.
fias pda uentantis. ne forte i fauces tet illi leonis incurras.
q̃ rugit ⁊ q̃rit circuit querens q̃ deuoret. Adtende t ut ẽ
sides q̃d in te intret. q̃d exeat. Non de te hoc dico q̃d absor

betur / egeritur·s; decogitatione dico· de sermone assero.
Non intret mte alienu thori cupiscentia·ñ intrepat tua mte·ñ rapiat oculi tui intuitus femine pulchritudine·ñ includat animi·ñ sermo tuus tepiam tos machinas nectat·ñ idolo pdat·ñ maledico primu aspgat obprobrio. Venatore te fecit ds ñ expugnatore q dicit·ecce mitto uenatores multos uenatores ñ criminis; absolutionis·uenatores ñ culpe utiq; s; gte·Piscator xpi es cui dicit·á nodo eris hoies uiuificabis·Sic mitte retia tua·sic mitte oculos tuos·sic mitte sermones tuos·ut nullu oppinas; alleues fluctuante·Attende t mqt·Sic sta ne cadas·sic curre ut adbrauiu puenias·sic certato ut sepe decernas·qa legitimo certanti corona debet·Miles es·hostē diligenti explora ne t noctuni intrepat·athleta es·manib adusario ppior esto quiu tu·ne oculu feriat tuu. Lab obturuisit·arguit incessus·ut intruente effundas·cedente occupes·uulnu uigilanti aspectu excas·forti cgssu repellas. Qd si fueris uulnatus attende t·curre ad medicu·quere remediu penitentie·attende t qa carne habes qcito labit·Ueniat t bon animq medic dium sermo·aspgat t oracula dni tanqm medicamenta salubria·Attende t ne fiat ubu absconditu·i corde tuo iniquu·serpit h·sic uenenu·Letalia infert cta gia Attende t ne obliuiscaris dm qfecit te·ne nom ei inuanu accipias·Attende t lerdie·nedu manducaueris satiat fueris / domos edificauis·/ habitare cepis / pecori b; tuis replet fueris·/ auro / argento abundauis·/ oib; qcuq; t fuerint imultitudine·exaltes te corde·/ obliuiscaris dnm tuu·Qd h·habes ho qd ñ accepisti·Honne hec oia sic umbra pterunt·Honne dom hec pulius

tua,

est & ruina? Nonne hęc omnia fabula? Nonne seli the
sauri iamiam? Nonne iuipse es cinis? Respice in sepul
chra hominum & uide. Qd erit nisi cinis & ossa remanebit.
hoc ē ex corpe tuo? Respice in q̄ & die m. qs ibi diues.
qs pauper sit. discerne inopes ac potentes. Nudi omnes
nasci m. nudi omnes mori m. nulla discretio in cadaueri
a mortuorum. nisi forte qa q̄ui ferent diuitum corpa
distenta luxuria. Quē audisti pauperē crudiate de
functum? Pdest illi inopia sua exercet corpus non oppimit.
Nec tamen audim iustum derelictum. & sem eis querens panem.
quo q bene opat in tia sua abundat alimonis. Attende
q diues. qa tu carnē portas sicē pauper. Attende t pau
per qa aia tua pciosa ē. & sicut mortalis ē aia diuina.
Et si t de ē pecunia. ñ de ē gia. & si ñ ē dom ampla. ñ diffu
sa possessio. cęlum patet & tua liba ē omnib; in commune ele
mita donata s. patent eque diuitib atq; pauptib orna
mita mundi. Num q d pulchriora pciosissimaq domorum
aurata laqaria q cęli facies stellis insignita fulgentibus?
Nūq d latiora diuitum rura q spacia tiarum? Vni adeos q do
mum ad domum. & uilla ad uilla iungit. dictum ē. Nūq d soli
uos habitabitis sup tram. Maiorē domum tu habes pauper.
in q clamas & exaudiris. O isti t mqt ppha. q magnae do
m di. & ingens loc possessionis ei. magis & ñ hit finē. altis
& immensus. Dom di diuiti ē comum & pauperi. difficile in
ē diuitē intire in regnum cęlorum. Si forte doleas qd nullum
t auratum hebnoq lum refulgeat. s; multo illustrior
t lumine circumfuso luna resplendet. De hieme forsitan
q reris qa nulla t hipocausta anhelantib ignib; uapo
rent. s; habes solis calorē q t orbē tiarum tempet. et

hiberno te defendat a frigore. d illos putas beatos,
q̃ seruos seq̃ntur stipant̃ catuis. S; q̃ alienos pedes requirit
suis uti nesciunt. Denique a paucis pcedunt̃. a pluribus portant̃.
n̄ forte illud miraris q̃d abundant auri. argenti. pecunia.
Q̃ nisi abundent uides. q̃ nisi egeant n̄ uides. Eburneis lec
tis accubere pciosis putas. ⁊ n̄ ẽ sideras pciosiores, terram q̃
pauper thoros q̃mine sternit. i q̃b; dulcis requies. suauis ẽ
sõnus. q̃m ille aurea cõposita sponda tota puerilis nocte
q̃rit ⁊ n̄ capit. O q̃nto te ille beatiorẽ iudicat uigilans q̃
escentẽ. Illud pterea dico q̃d multo pstantior ẽ quo iustus
q̃ hic eguerit illic abundabit. q̃ hic laborẽ tolerauerit
illic ẽsolationẽ habebit. Qui aũ hic bona recepit. illic
mercede eq̃ spare n̄ poterit. Pauptas ꝗ mercede sua seruat.
census assimilit. Attende q̃ t̃ paup. attende diues. q̃ ⁊ in pau
ptate ⁊ in diuitis tẽptamenta s̄. Ideoq; sapiens die. Diuitias ne
pauptatẽ ne dedis m̄. Et q̃ ratione hoc petierit die. Satisẽ
hoi habe q̃d sufficit. s̄. q̃ diuitiẽ ut epulis uentrẽ. ita animi
curis sollicitudinib; q; distendunt. Ideoq; petit ẽstitui s̄ q̃
op̄ s̄ ad sufficientiã. ne replet̃ m̄q̃ m̄ dax fiã. ⁊ dicã q̃ sine
videt. aut fact̃ paup furtũ faciã ⁊ puerẽ nom̄ dñi. Fugien
da q̃ ⁊ cauenda s̄ tẽptamenta mundi. ne paup despet. ⁊ ne op̄u
lens i solescat. Septũ ẽ enim. Cũ expuleris gentes ⁊ ceperis
terras eas. ne dicas uirtus mea ⁊ manus mea hãc m̄ possessionem
p̄parauit. Sic ẽ q̃ opes suas merito ascribit suo. ⁊ ideo q̃ si pbat̃
ꝓprium n̄ agnoscit errorẽ. s; longo t̃ hit fune peccem. Nã si
credat q̃d accessio pecuniẽ aut fortuita euenit̃. aut t̃ pis
astutiẽ sit. n̄ hit locũ insolentia. i q̃b; aut nulla laus ⁊ ani
labor. aut cupiditas inuerecunda sit. modũ nescienti ponere
uoluntati. S; etiã de ipso aliq̃ uident̃ dicenda. corpe hois.

q̃d p̃stanti ceteris decore ⁊ gr̃a ee quis abnuat. Hã ⁊ si una
atq; eadem omnũ trenoq; uideat ee substantia firmitudo
⁊ pceritas q̃bus da maior i bestiis forma tam humani
corpis uenustior stat erect ⁊ celsus ut neq; enormis pce
ritas sit neq; uilis ⁊ abiecta pauxillitas. Tũ ipsa habitudo
corpis suauis ⁊ g̃ta ut neq; beluina uastitas horrori sit.
nec g̃cilitas tenui firmitati. Ac p mũ omnũ cognos
camus humani corpis fabrica instar ee mundi. Siq̃de
ut celu eminet aeri. tris. mari. q uelut q̃da m̃bra st
mundi. ita ⁊ caput sup reliq̃s art nri corpis cernimus
emine. p̃stantissimũq; ee omniũ tanq̃m in tele m̃ tacelu.
tanq̃ arce in reliq̃ urbis menia ⁊ in arce hac regale q̃nda
habitare sapientia sedin pphicũ dictũ. q̃ a sapientis oculi
i capite ei. hacq; ee ceteris tutiore. ⁊ ex illa oib; m̃bris u
gore pudentiaq; deferri. Q̃d ii robur ⁊ ualidita lacer
toq; pficiat. q̃d uelocita pedũ n capitis uelut pncipis iu
impialis q̃da ad mmiculet potestas. Ex hoc enim aut de
struunt uniusa. aut oma fulciunt. Q̃d agat formido.
n oculo duce utat ad pluũ. Q̃d fugiat si desit obtuus.
Carcer e totũ corp tenebroso horren situ. n oculoq; illumi
net aspectu. Q̃d q̃ sol ⁊ luna i celo. hoc oculi i homine.
Sol ⁊ luna duo mundi lumina. octi aũ q̃da mea ne fyda.
fulgent desup ⁊ i feriora claro illustrant lumine. nec pa
tiunt noctis q̃b; da nos tenebris i plicari. speculatores
q̃da nri die ac nocte excubant. Hã ⁊ e sopore m̃bris ce
teris cito excitant. ⁊ uigilantes circũspectant omnia.
Vicinores ii s cerebro. uno omis manat usus uigendi.
Neq; ũ p̃ppere q̃squã huc descendisse me credat. q̃d relic
to uertice oculos p dice. cũ alienũ nsit sũma re impar

re n laudare. Oculos enim certum e capitis esse portione. Ca
put itaq; oculis explorat omia. auribus occulta rimat. cog
noscit abscondita. audit qd alius agat mtris. Ipse aut uer
tex capitis quam suauis 7 qt. q speciosa cesaries. q reuenda
isenib; q uenanda isacdotib. q terribilis imbellatorib. q m
decora in adolescentib. q copta i mulierib; q dulcis i pue
ris. Alium seru crinita decet. aliu tonsa n decet. Ex arbo
ribus licet. q humana sit gra capitis estimare. In capite ar
boris omis e fructus ibi e omis pulchritudo. illi coma nos
aut a pluuius tegit. aut defendit a sole. Tollit arboris
coma. tota arbor in qta e. Quinto q maior humani ca
pitis ornatus e. q cerebru nrm. Hoc n sede origineq; nrx
sensuu capillis capitis munit 7 uestit. ne aut frigore ue
rent aut estu. Illic n fons uniusq; e. 7 ideo ubi iuria
nocet. ibi gia pminet. Qd sine capite e ho. cu tot in capi
te sit. Cu caput uideris. hominem agnoscis. Si caput desit.
nulla ee agnitio pote. Iacet tru ignobilis. sine honore.
sine noie. Sola ere fusa pncipu capita. 7 ducti multi de e
re t marmore. ab hoibus adorant. Non i uno q hunc qsi
esultori suo cetra mibra famulant. 7 circuferi illud seru
li gestamine sic num. atq; isublimi locatu uehunt. unde
censoria potestate q multi dirigit. q rundta obseqa seruu
lq; 7 pcepta singulis obeunda decernit. Ideas impatori
suo singula qtuito stipendio militare. alia portant. alia
pascunt. alia depascunt. t mmisteriu suu exhibent. pares
ut pncipi. ancillant ut dno. Inde uelut qda pcedrtes
sera. q debent pedes obire regione. q militie munia e
sumandis opib; exequnt. q uent abstinendi t edendi for
ma imposite teneat disciplinę. Hunc frons liba nudis ap

fen dunt

ta tymporib; que mentis habitū specie simpdat·nē ·le
ta·nē tristior·ñ directa adseueritatē·nē adlenitatē remis
sior·q̄ signis forensib; mtīa expmat uoluntatē·Imago
q̄dā animi loq̄t·in multifidei basis·mq̄ cotidie dīno
menisebit·7 tenet·eā gemme sepes supeliq; secunt·q̄
oculis minimīta prendunt·preterimt q̄ām·ut æ-uenus
tas decoris arrideat·7 diligentia precionis assistat·Siq̄d
enī decapite sordiū decidat·aut harene pulus·aut ros
nebule·aut humescentis uertcis sudor excapit supeliō·
nete neras offensa acie uisiones molliū prturbent oculq;
Adherent uelut q̄b; dā montiū supeliis oculi·ut 7 pre
gente montis cacumine·tutiores sint·7 tāquā in sūmo
locati deq̄dā scena supiore uniūsa pspectent·Neq; enī
oportebat eos humiles ēe sic aures l'os·ipsosq; narium
teriores sint·Specula ꝗ semp excalto ē·ut aduenientiū
catuarū hostiliū exploratī possit aduent·nei puiso oc
cupent ocantē·l'urbis pplīm·l'impatoris exercitum·
Sic latronū q̄q· cauent incursy·sic exploratores in muris
aut turrib; aut montis excelsi supeliosis locati·ut de
sup spectent plana regionū·mq̄b; insidie latronū late
re ñ possint·Innatī q̄q; posit siq̄s trē apppinq̄re se co
mcit·ī ipsa mali fastigia·7 celsa antemnarū cornua
uoti explorator ascendit·7 ad huc ī insibile reliq̄s nau
gantib; ēmin tram salutat·Ar forte ālicas·si specula edi
cior necessaria fuit·cur ñ sup summū uertcē capitis o
culi ēstituti s·sic cancris ul'scarabeis in sūmo st·Quib;
licet nullū caput appareat·colla ac dorsa tam cetero cor
pe celsiora s·Sillis testa ualida·nec tā tenuis mbrana sic
nob·q̄ facile possit offendi·rubq;7 cetis int scandisentib;·

Alias q̃q; animantib; hui mõi ē spēs ut possint oculos aut
ad ūtrcē ē ferre ut eq̃ ac boues ac ꝓpémodū ōs fere aut
ad alas suas ut aues q̃ tuta q̃ cito portant. Nob aū 7 īsūma
ꝓpémodū corpis parte ēstitui oculos oportuit tāq̃ mar
ce 7 abomī t mmma offensione defendi. q̃ duo s ēpug
nantia uidebant. Nā si i humili ēēnt ppt tutam muns
ipediret. si m ūtrce paterent i uriē. Itaq; ne t usiu mu
neris aliq̃d det heret. ul ad ppulsandā i uriā pspiceret.
cō loci oculos ēstituit. cui supercilia desup ñ mmimū prec
tionis imptiant. subt male aliq̃ntulū eleuatē. aut exigu
ū malaq; s exubantē. licet ossiū cōpage concri 7 eq̃ta ē
fima circūuallare uideant. Int hēc medii st oculoq; or
bes 7 tuti ad cauendū 7 ad ī tuendū libi 7 decori ad grām.
ut pote ī christalli speciē refulgentes. in q̃rū medio pu
pillē st q̃ uidendi mun opantur. He. neq̃ incidentis
i uriē offensione ledant. pilis hic in ēsertis ue lutq̃ dā
uallo peircuntū muniunt. Ūn tutū auxiliū s posty
lan ꝓpha ait. Custodi me dne sic pupillā oculi. ut pro
tectionis diuinē fieret ei tā sollicita 7 tuta custodia q̃
pupillā oculi tutissimo q̃dā natē uallo munire digna
tus ē. simul q̃ īnocentia 7 ī teq̃tas leui sordē aspauio
lat. 7 grē suē mun amittit. Et ideo pspiciendū neq̃ sci
pulus errōris oblinat. aut ulla uexet festuca peccī. qa
sēptū ē. Cice pmū trabem de oculo tuo. 7 tē uidebis ei
cere festucā de oculo frīs tui. Itaq; ppt oculos fert me
dendi pitī. cerebrū hoīs in capite locatū. alios aū mīcor
pis sensus pp cerebrū finitimo q̃dā ēē domicilio ēstitu
tos. Initiū ñ neruoq; 7 omniū sensuū uoluntariē cōmo
tionis cerebrū ē. atq; oīs inde ecq; q̃ dixim causa manat-

Innatū aū arteriarū ⁊ insiti caloris q̃ animant ⁊ repe
fiunt uita cor ee pleriq; arbitrant. Sensuū aū singulaq;
uelut organū neruus. q uelut chorde ⁊ fides quedā de
cerebro oriunt ⁊ ꝓ partes corpis insingula q̃q; officia
deriuant. ideoq; mollis ē ceteris cerebrū q̃a os suscipit
sensus. uñ os neruū ⁊ q referunt immusa q̃ l' oculis indit.
l' auris audierit. l' odor inhalauit. l' lingua ī repuerit.
l' os saporis accepit. Q'd ⁊ mollis ad cōpassionē aptius.
Q'd aū duro ex aliq̃ rigore neruq; ad agendū efficatius.
Pstantissimū q̃q; audiendi munē ⁊ uisui suppargīa. deo
aures extensiores. ut ⁊ ornat decorē pferant ⁊ excipiant
omne illud q̃cq̃d aurice sordiū humoris ue defluxerit. si
mul ut ī ex simb; vox repcussa sine offensione mgōi
at anfract interiores. Nā nisi ita eet. q̃s ñ ad omnē forti
oris sonū uocis attonit redderet. cū mī ista subsidia fre
quent impuso ictos clamore nos obsurde sentiant.
Tum uelut q̃dā ꝓpugnacula undeas prende ad usum
frigoris aspitarē. calorisq; flagnriā. ut neq; frigus pe
netret duct parentes. neq; nimi adurat est. Simuatio aū
interiq; auriū modulandi q̃ndā numerū pstat ⁊ discipli
nā. Siq̃dē p anfract auriū q̃dā rithmi efficit ⁊ modulis
q̃b; dā mgssi son uocis exprmit. Tenaces preterea sermonis
accepti ipsos ee anfract auriū. usus ipse nos docet. Siq̃dē
uel ī concauis montiū l' in recessu rupiū l' in anfractu flu
minū. uox audit dulcior. ⁊ responsa sua ma referens
echo resultat. Ipse q̃q; sordes auriū ñ minules. q̃ligant
uocē ut tenacior eius ⁊ memoria sit ⁊ grā. De naribus
aū q̃d loq̃r. q̃ binio ⁊ ꝓcero foramine anriū q̃dā recipi
endis odoribus pstant. ut ñ pfunctior odor pīnsear. si di

uti inhereat naribus ⁊ earũ ductu cerebrũ sensusq; depas
cat. ⁊ deo odor diuti flagrat accepti quã sermo resonat.
aut usus apparet. Plerũq; qd monito breui fuerit odo
rat. toto die tibi spirat in naribus. Et eas qq; purgamenta capitis
defluunt. ⁊ sine fraude atq; offensione aliq corpis diriuant.
Est ⁊ ñ mediocris sensus in tactu. atq; i eo uoluptas gtissima
sincerũq; iudiciũ. Plerũq; ii. tactu pbant. q oculis pbare
ñ possunt. Postremũ qq; officiũ ē oris aut linguę. qd tam
omnib uires ministrat. Nã neq; oculi uigorē uidendi habet.
ñ uirtutē substantię corpalis accepit q cibo defert ⁊ po
tu. neq; auris audiendi. aut nares odorandi. aut manus
tangendi ñ corpi omne cōfortet alimentis. Deficiunt ii uirtutib;
ñ eas cibi cōpetentis assiduitate repetunt. Denq; cōfectis fa
me nullis oblectamentis sensuũ uoluptatib;s; qsi exortes
eos delimmita ñ sentiunt. Qd q desecbant dentiũ uallũ
q cōficit cibi. ⁊ plene fit uocis expssio. Quę sine dentib; ali
monia delectaret. Denq; ęui maturos plerũq; cernimus
hoc ipso citi senescere. qd amissis dentib; multa possint
cibi uirtutē ualidioris assumere. Idq mutat i fantia. q
ñ hit adhuc organũ uocis. Linguę qq; ñ solũ loqndo.
s; ⁊ medendo muni pciosissimũ ē. Est ea enim uelut plec
trũ loqntis. ⁊ quedã edentis ē manus. que defluentem
cibũ dentib; suggerit ⁊ ministrat. Vox qq; aeris qdã
remigio uehit ⁊ pi ane portat. eadeq; ui sua aerem
uerberat. nec cōmouet. nec demulcet animũ audien
tis affectũ. iratũ mitigat. fractũ erigit. solat dolentem.
Sit q nob canoq; cōmune cũ auib;. s; apd quē cōsono uocis
utit. Qd ē rationabile. ñ potē cũ oib; animantib irra
tionabilib; scilicet ēē cōmune. Nam ⁊ ipsi sensus cōmu

nes nobis s cũ animantib; ceteris·s; tamen ñ eadẽ ceteræ am
mantes industria utunt·Erigit uaccula ad cęlũ oculos·
s; q̃d spectet ignorat·Erigit ferę·erigit aues·omnib ẽ liber
aspectus·s; soli mẽ hoi eæ que aspiciat affectus·Intẽpres
spectat oculis ortus obitusq; signoq; uidet ornamẽtũ cęli·
mirat stellarũ orbes·fulgores q̃q; diuisos intellegit sin
gulos·q̃ndo hespęrus surgat q̃n lucifer·cũ ille uesperus
hic matutinus irradiet·q̃s mot orion hat·q̃s luna defectus·
q̃ admodũ sol suos norit occasus·circuitus q̃q; cursus sui
sollẽnitatẽ custodiat·dudum q̃q; animantes ceteræ·
s; q̃s pter hominẽ audiendo cognoscit secreta dei·Solus
ho ex omnib; q̃nib; q̃ mirris s auditu 7 meditatione pru
dentia colligit·Q's potẽ dice·audiã q̃d loq̃tur in medis
ds·Hoc ẽ pciosissimũ q̃d ho diuinę uocis sit organũ·7
corporalib; labris expimit cęleste oraculũ·sic est illud·
Clama·Et dix·Q'd clamabo·Omnis caro fęnũ·Accepit q̃d
diceret·7 clamauit·Sibi hant pdentia sua·q̃ radio cęli spa
cia tranxq; desẽbunt·s hant intellectũ suũ·de q̃ die dnis·in
tellectũ pdentiũ repbabo·Neq; numeros rationis ac modos
7 modulos musicę sapientię estimã in loco·s; eã sapienti
am definiã de q̃ die ppha·Incerta 7 occulta sapiẽtię tuę ma
nifestasti mi·Q'd aut loqr de osculo oris·q̃d pietatis 7 ca
ritatis ẽ pignus·Osculant se 7 colubę·s; q̃d ad humani oscli
uenustatẽ q̃ amicicię insignę humilitatisq; pfulget·in q̃
plena caritatis fides expimit·Vn 7 dnis uelut pdigni gen
ipditore ẽ depnat air·Juda·osculo filiũ hois tradis·hoc
ẽ insignę caritatis·9 utris ad signũ pditionis·7 infidelitatis
idiotũ·pacisq; pignore uteris ad officinã crudelitatis·
Bestiali q̃ oris obsequio iferentẽ poti nece q̃ caritatis fędus

deferunt·diuine arguit uocis oraculo. Illud q̃q; p̃cipuu
q̃d soli hoies ore exp̃mim. q̃ corde sentim. Itaq; cogitatio
nes tacite mtis ore signant. Q'd ē q̃ os hois. n q̃d d̃a sermo
nis haustū. fons disputationis. aula uerboꝝ; pmptuariū
uoluntatis. Absolum uelut q̃n d̃a humani corpis regia.
iq̃ sit licet q̃d d̃a q̃ntitas portionis. forma tn umusitatis ē.
Seq̃t guttur pqd toto corpi uitale cōmertiū Ispe hui
cōmeat infundit. Succedunt brachia. Iualidi lacertoꝝ
thori. ualideq; ad opandū man. Iperioribꝫ digitis habiles
ad tenendū. hic aptior usus opandi. hic sēbendi elegantia.
ut ille calam sēbe uelocit scribentis. q̃d iuuenis uocis exp
munt oracula. Man ē q̃ opat parit atq; dispensat diui
na mysteria. cui uocabulo n dedignat ē filio d̃i se de
clarare dicente dauid. Dextera d̃ni fec uirtutē. dextera d̃ni
exaltaui me. Man ē q̃ fec omia. sic dix omps ds. Nonne
man mea fec hec. Man ē q̃ cibū ori ministrat. man ē
q̃ p̃claris emitet factis. q̃ ē celi atx diuine gr̃e. sacis infer
t altaribꝫ. p q̃ offerim. Iiuum sacramēta celestia. Man
ē toti corpis ppugnaculū. capitis defensatx. Que cū sit
loco iferiori. totū uertice comit. Iiuo honesto uenustat or
natu. Q's digne explicet pectoris cratē. uentisq; molli
tie. Alit ut uiscera molliora foueri n possent. Iintesti
naq; sin duris haut dubie ossib lederent. Q'd tā salutare.
q̃ ut pulmo cordi finitimo limite iungeret. ut cū exar
serit cor ira Iidignatione. pulmonis sanguine atq; hu
more citi tēpet. Ideoq; Iiuollior pulmo ē q̃ madet
semp. simul ut rigorē indignationis emolliat. Hec ido
stricti p carrim. ut tāquā indocti obuia pstringē. n
tanq̃ medici plem seruari undeam. Iipseq̃ que natalibꝫ

latibulis abscondita s. Splen qq; cū iecore ht uicinia
fructuosa. q dū assumit q ipse pascat. abstergit qeqd
sordiū deprehenderit. ut pfibras iecoris minutiones ci
boq; possint tenues atq; subtiles reliqe intrire. q uertan
t insanguinē. ut uirib; pficiant. Jn cū fimo Jsordib egere
ant. Jntestinoq; ū circūplexi orbes. Jsine aliq licet no
do s tamē inuicē nexi. qd aliud n diuinā pspicientiā
creatoris ostendit. ut n cito esca p intestina. Jstati absto
macho decurrat. Qd si fieret. iugis fames Jcrinua
uorandi libido hoib; gigneret. Ex manitis ut uisce
rib; Jexhaustis. dū momentaria effusione uacuant.
necesse erat iexplebile atq; insatiabile cibi Jpoe ge
nerari cupiditate. qm sine dubio mors mata seqrt.
deoq; puide efficit primū esca in utero superiore dein
in iecore coqt. quisq; uapore digestus instiudit suc
ei in reliqs corpis partes. eaq; substantia art alunt
humani. q iuuenes accipiunt ad incremtū. senes ad
pseuerantiā. reliquū aut t sup fluū pi testina dedu
cit Jpillud ex insuerso ostiū deriuat. Denique etiā
i genesi archa noe ad fabricā humani corpis accipit.
deq dix ds. fac t archa ex lignis qdratis. nidos facies
in archa Jbitumina bis eā int Jforis bitumine. Jsic
facies archā. Et infra. Ostium facies ex insuerso. infe
riora aute arche bicamerata Jtricamerata facies.
Hoc uere significat dns qd ostium ex posteriori sit
parte. p qd egerant ciborū supflua. Decore enī crea
tor nr ductus reliqarū. auultu hominis auertit.
ne dū aluum purgam. inquinaremus aspectum.
Simul illud cōsidera qd ea quē pudoris plena st. eo

loci constituta sunt · ubi opta uestibus dedecere non
possint · Venarū pulsus uel infirmitatis internuntī.
t' salutis ē. Cēdē ⁊ cū totę diffuse corpe sint · ne t' nudę
atq; intrectę sint · ita lenib; opiunt uiscerib ut exploran
di copia sit · ⁊ celeritas sentiendi · q̄ndo nulla ē uiscerū
crassitudo q̄ pulsū possit ob ducē · ossa q̄q; oma tenui op
ta st uiscere ⁊ reuincta neruis · p̄cipue tn capitis leui
tecta corio · un q̄ possint aliqd ad uersū ymbres ⁊ frigo
ra habere munimen · capillis densioribus uestiunt.
Q'd degenitalib loq̄r · quę uenis e regione ceruicis pre
nes lumbosq; deductis · suscipiunt genitale semīnū
admun ⁊ grām pereandi. Q'd de officio pedū · q̄ totū cor
pus sine ulla sustinent oneris immuta · flexibiles genu
q̄ p̄ cetis dm mitigat offensa · ira mulcet · grā puocat.
Hoc enī pat summi erga filiū donū ē · ut in nomine
dm omne genuflectat · celestium terrestriū ⁊ infer
norū · ⁊ omis lingua cfiteatur quia dns ihc ingta ē
dei patris · Duo h · st quę pre ceteris dm mulcent · hu
militas ⁊ fides · Pesitaq; exp̄mit humilitatis affectū.
⁊ sedule seruituti obsequium · fides filiū equat patri · atq; e
andem utriusq; gtam confitetur · Recte aut non plures · s;
duo s hominī pedes. Quaterni enī pedes feris ac beluis st.
bini auibus. Et ideo un quasi de uolatilib; ē homo · q̄ alta
ui suppetat · ⁊ quoda remigio uolutet sublimū cogitatio
nū · ⁊ ideo de eo dictū ē renouabit sic aquilę iuuent tua.
eo q̄d ppior sit cęlestib · ⁊ sublimior aqlis · q̄ possit dicere.
nra autē ēuersatio in cęlis ē. Sed iam finis sermoni nro
sit quo cōplet ē dies sextus · ⁊ mundani opis summa ēclu
sa ē · pfecto uidelicet homine inq̄ pncipat ē animantiū

uniuersarum · 7 summa quedã uniuersitatis 7 omnis
mundanę grã creaturę · Certe deferam silentiũ · quo
reqeuit ds ab omnib mundi opib · Reqeuit aut in re
cessu hominis · reqeuit in ei mite atq; ꝓposito · fecerat
enim hominem rationis capacem · imitatorẽ sui · uirtutũ
emulatorẽ · cupidũ celestium grãrũ · In his reqeuit ds ·
q̃ ait · Aut supra quẽ requiescã · nisi sup humilem
& quietum 7 trementẽ uerba mea · Grãs q̃ dno dõ
nro qui huius modi opus fecit · in quo requiesceret ·
fecit cętũ · non lego q̃d requieuerit · fecit solem & lu
nam · 7 stellas · nec ibi lego q̃d requieuerit · sed lego
quod fecerit hominem 7 tunc requieuerit · habens
cui peccata dimitteret · aut forte tunc iam futurę
passionis dnicę precessit mysterium · quo reuela
tum est quia xpe requiesceret in homine qui requi
em sibi prestabat in corpore phominis redeptione ·
secundum q̃d ipse dixit · Ego dormiui 7 requieui
7 surrexi · quoniam dns suscipiet me · Ipse enim re
quieuit qui fecit · cui est honor · gloria · ꝓpetuitas
a seculis 7 nunc 7 semper · 7 in omã
secula seculorum
Amen ·

Explicit exameron Sci Ambrosii epi

Incipit de paradyso lib primus.

T PLANTAVIT DOMINUS

DS PARADYSUM IN
voluptate
EDEN SCDM orientem.
& posuit ibi hominem
quem finxit. De paradyso
adoriundo sermo ñ mediocrem est ñ nob uidet meu
rere. qd nã sit paradysus &
ubi sit. qlis ue sit. inuestiga
re ⁊ explanare cupientib;
maxime cũ apls siue ĩ cor
pore siue extra corp nes
cio ds scit. quõ raptus ē in paradysũ. ⁊ audiuit uerba
effabilia q ñ licet hoi loq. Huimodi glabor: p me autē
ñ glabor ñ in ĩfirmitatib; meis. Si enim uoluero glari
ñ ero stult. nã ueritatē dico. Ergo si huimoi paradysus
ē ut eũ sol Paulus aut uix aliqs pauli similis cũ mu
ta dēgeret uidere potuerit. idē tamen siue ĩ corpe siue
extra corp uiderit meminisse ñ possit. audierit tamen
uerba qb; phibit sit uulgare qd uiderit. q tandē m
nos paradysi situ poterim absoluere quē nec uidē po
tuim. ⁊ si uidere potuissem. tamen phiberem mumare aliis.
simul cũ paul extollere se reuelationũ sublimitate sit
uerit. qn tomagis nob studendũ ē id sollicite indicare.
cui ⁊ reuelatio obnoxia sit piculo. Non uilem g hē pa
radysũ estimare debem. ⁊ ideo relinqm pauli ēē secretũ.
tamen qm legim in genesi adeo paradisũ ēē plantatũ se
cundũ orientē. ⁊ ibi ēē positũ hommē qds plasmauit.

isti paradysi auctorem iam possum inuenire. Qis ē enī
q potuit fingere paradysū. ni omps ds q dixit ⁊ facta st.
Nūq indigens eq q generare uellet. Ipse q plantauit
paradysum. de quo die sapientia. Omis plantatio q non
plantauit pat mis eradicabit. Bona angloq plantatio.
bona scoq. Sei enī subsicu ⁊ uite dicunt in illo pacis fute
tpre degere in q b; typ ē angloq. Ergo paradysus ē plu
rima ligna habens. s; ligna fructifera. ligna plena suci
atq; uirtutis. de q b; dictū ē. exulta bt oia ligna siluar v.
ligna semp florentia uiriditate meritoq; sic illud lignū
q d plantatū ē secus decursus aqrū. cui foliū ni defluit
q tot in eo fruct exuberat. Hic q paradysus ē locus aū
ei in q ē plantat dr uoluptas. Vnde ⁊ scs dauid ait. Ex tor
rente uoluptatis tue. potabis eos. Legisti enī q fons ex
eden pcedit. q rigat paradysū. Hec q scoq ligna que plan
tata s in paradyso. quasi pfluo q da torrentis spū irri
gant. deq ⁊ alibi ait. Fluminis impet letificat ciuita
te dei. Est aut ciuitas illa q sursū ē iert in liba. in q div
sa scoq merita pullularunt. In hoc q paradyso hominē ds
q plasmauit posuit. Intellige ⁊ q a ñ eū hominē q secdm
imaginē di ē posuit. s; eū q secdm corp. In corpalis enī in lo
to ñ ē. Posuit aū in paradysō sic solē in celo expectantē reg
nū celoq. q m admodū creata expectat reuelationē filioq
di. Ergo si paradysus ē in q erant exorta uirgulta. uidet
paradysus aia ee q multiplicat sem acceptū. in q uirtus
unaquaq; plantatur. In q erat ⁊ lignū uite hoc ē sapien
tie. sic dix salemon q a sapientia ñ de tra exorta ē s; de pa
tre. Est q splendor lucis eterne ⁊ manatio omp tis glē. Erat
aut lignū scientie boni ⁊ mali ī paradysō. Sic tt habes q a
pdux ds lignū speciosū ad aspectū bonū ad escā. ⁊ lignū

uitę in paradyso · ⁊ lignũ scientie boni ⁊ mali · Postea uide
bim⁹ utrũ ⁊ hoc lignũ speciosũ ad aspectũ · ⁊ bonũ ad escã
fuerit sic cęta · Eo enim loci hoc opportunius disputabit⁹ · q
hominẽ ex hoc gustantẽ ligno in uenium⁹ ee deceptũ.
Interim nihil habem⁹ qd nĩ reprehende debeam⁹ · ⁊ si rationẽ
scire ñ possum⁹ · Neq; enim in hac creata mundi sic nos diffici
lia intellectu uidentur · ⁊ incomprehensibilia ingenio nro · teme
rario qda debem⁹ ed̃ępnare iudicio · ut creaturã serpen
tiũ uenenati q; alicui animantis · qppe hoĩs q rationes in
gula q; sint facta intelligẽ adhuc ⁊ scire ñ possum⁹ · Sicq
⁊ indiuinis scripturis ñ facile reprehendam⁹ aliqd qd intelle
gere ñ possum⁹ · Sed plurima q ñ nro ingenio metiendas ·
s; exaltitudine diuinę dispositionis · ⁊ uerbi s estimanda.
Pone sine prĩudicio tamen assertionis fuit ę ideo t hoc lignũ
de scientia boni ⁊ mali displicere · q ea qm gustauerit ex
eo hoĩes intellexerit se ee nudos · At tamen ad cõsumationẽ
diuinę opationis dicã t ⁊ hoc lignũ in paradyso exortũ
⁊ ido adeo ee pmissũ · ut possim⁹ sup eminentiã boni scire.
Quom sin ñ eet scientia boni ⁊ mali · in t bonũ ⁊ malũ dis
cretionẽ aliqm discerem⁹ · Sã neq; qd malũ erat iudicare
m⁹ ee · n eet scientia boni · scientia aũ boni ee ñ posset n
eet ⁊ mali · neq; rum sũ qd bonũ erat scirem⁹ bonũ ee · n eet sci
entia mali · Cape exemplũ de ipsa cõditione humani cor
pis · Nempe habet ⁊ amaritudinẽ qndã fellis · q sin ⁊ mune
pspicias · ad salutẽ hoĩs utilis inuenit⁹ · Ergo ⁊ qd malũ
putam⁹ · plerũq; ñ pona malũ e · s; in ⁊ mune utile · Nã sic
fel in parte e corpis · ⁊ tam toti utilitati corpis pdest · ita
utilitati omniũ pfuturã scens ds scientiã boni ⁊ mali
in parte cstituit · ut in cõmune pdesset · Denq; serpentẽ

Inuenus in paradyso · utiq; ñ sine uolumtate dei generatum.
Inserpentis autē figa diabol ē. Fuisse enī etiā diabolū in para
dyso. etiā ez ezechiel ppha docet · q dicit supp̄ncipe tyri. In uo
luptate mq̄t paradysi factus es. Principem tyri · in figa acci
pimus diaboli. Ergo mumqd ⁊ hic accusabimus dñm · qa the
sauros ei altitudinis ⁊ scientie absconditos mxpo ⁊ occultos
comphende ñ possumus · ñ qs ipse reuelare dignat ē. Reue
lauit tamē ut sciamus diaboli malitiā ad salutē p dēē hōib; ·
ñ qd diabol p dēē uelit · s; qd maliciā ei etiā repugnantis
tuertit nob dns ad salutē. Denq; hui malicia Iob sci uiri fec
ēē uirtutē ⁊ pacientiā clariorē. Hui malicia iusticiā ei exer
cuit · ut certaret · ut uinceret · ⁊ victorię coronā assequeretur.
Nemo enī n q legitime certauit coronat. Joseph qq; castimo
nia nūquā ad nri memoriā puenisset · n mulier dni ei cty
bnalis ignitis diaboli speculis meitata tēptasset ei affectū · n
postremo affectasset ei mitritū · q clarior ēēt castimonia ui
ri q mortē p castitate ē tēpserit. Vis scire ē silū dei. Nempe
diabolo auctore necessuidentur justis hōib; ppari · exercen
qq; parricidia filiq; · at tamē dns etiā abraha hac arte tēpta
uit ut immolari s filiū ab eo dē postularet · q tēptatione
abraha filii ē dno cōpbat · qd ad euotionis obsequio nec dilecti
filii miseratione sit reuocat. Sta q ⁊ lignū scientię boni ⁊ ma
li in paradyso qd erat speciosū ad uisū · ⁊ bonū ad escā erat · quo
esca ei uidetur hōib; obfuisse. Ergo ē qd singulis nōcear · in
cōmune p sit · ut jude nocuit diabolus · s; pret illū omes aplos
coronauit · q malicię ei tēptamēta uicerit. Itaq; nec dubi
tandū neq; reprehendendū qd i paradyso diabol erat · qn
do q dē occludere seis ñ potuit it · neq; ascendere · Neq; iu
stis habitationē incolat tanq; possessor eripuit · Esto

Spece undebat. Non iniusu bonū ad escam

enim ut aliqs desides atq; uiciosos abincolatu supnę pos
sessionis auerterit illud multo angustiꝰ multoq; pulchꝶ
ius qd scoꝝ orationib; excludit cũ cõpletũ fuerit illud.
uideba satanan sicẽ fulgur cadentẽ de cęlo. Ergo ñ metuam
eũ q eo usq; infirmꝰ ẽ ut ꝯ ipse casurus intra sit. Accepit
qdẽ tẽptandi licentiã s; ñ accepit copiã subruendi. n sua
sponte labet infirmꝰ affectꝰ qs auxiliũ ñ norit accersire.
Et ideo q fraude tẽptauerit pmũ hominẽ. qd ue in homine
putauerit ẽẽ tẽptandu. q ordine q arte cognoscere op
ẽ. ut cauere possimꝰ. Reliq; tamẽ q uolt in paradyso dia
bolũ ñ fuisse. licet i cęlo cũ angelis astantẽ legerimꝰ. nenrõ
isto sermone uideantur offendi. sedm suã accipiant uoluntatẽ
int. ptationẽ istꝰ lectionis. Nam q an nos fuit q uolun
tate 7 sensu puaricationẽ ab hoie memorauerit ẽẽ cõ
missam. mspecie serpentis figurã accipiens delectationis.
i figã mulieris sensũ animi. mentis cõstituens. q aectecyn
uocant gci. Deceptũ aut sensũ puaricatorem sedm hystoriã
mentẽ asseruit. quã gci noyn uocant. Recte g in gco
noyt uiri figam accep. aectecyc mulieris. Unde 7 qdã
adam noym trenũ mtptari s. Dns aũ uirgines illas in eũge
lio accensis facib; et ex metis expectantes sponsi aduentũ. psen
sib et integs sapientiũ. et corruptis infipientiũ posuit. Nam si
eua hoc ẽ sensus pmę mulieris accensas habuisset faces. nunq
puaricationis suę nos criniculis implicuisset. neq; ex illa uir
tutis in mortalitate cecidisset. Est g paradysus tra quedã
fertilis. hoc ẽ anima fecunda i eden plantata. hoc ẽ in uolup
tate qdã. et exercitata tra in qa aię sit delectatio. Est 7 noys
tanq adã. ẽ sensus tãq eua. Ac ne haberes qd ad ifirmã
retorqres natẽ. et ad obnoxiã intolerandis piculis ẽditi

onem: considera que habeat anima ista subsidia. Erat fons qui
irrigaret paradysum. Qui fons: n dns ihc xpc. fons uite et ne
sie 7 pat q a sc̄ptū ē: qm apd te ē fons uite. Deniq; de uentre
eius fluent aque uiue. Et fons legit. 7 fluui legit. q irri
gat paradysum fructuosū: qd ferat fructū mundi eternā.
Hic ē fons sic legisti. Fons h. pcedit in qt ex eden. id ē in aia
tua fons ē. Vn 7 salemon ait. Bibe aqm de tuis uasis. 7 de
puteo tuo fontib; Hic ē fons q pcedit ex illa exercitata
7 plena uoluptatis aia. Hic fons q irrigat paradysum:
hoc ē uirtutes aie eminentissimo merito pullu
lantes. Et diuidit in qt hic fons in q̄tuor initia.
Nom unum physon: hic ē q circuit omne terra evilat. v
ē aurū ~~obrum~~. tre aut illi aurū bonū ē: ubi ē carbunculus
7 lapis prasin. Et nom ē secdi geon: hic ē q circuit omne ethi
opia. Et flum tertiū tygris: hic ē q uadit ctra assyrios.
Et flum q̄rtū ē eufrates. Hec iiii flumina hoc ē physon.
secdm hebreos physon dr. ganges secdm greos. q fluit ot india.
geon aut nil q circuit tra egypti 7 ethiopia. Mesopo
tamia aut dr qd tygis 7 eufrates inclusserint ea. eo qd int
duo hec flumina ē stituta sit. qd 7 longe positis nom ipsu
7 opinio comunis expssit. Sz quē ad modū fons dr sapi
entia di. fons h. ē secdm eugim dies. siqs sitit ueniat
ad me & bibat. fons ē 7 secdm ppham q. ait. uenite 7 edi
te de meis panib 7 bibite uinū. qd miscui uobis. Sic q
fons ē uite ē sapientia. fons gre spalis. ita fons uirtu
tū ē ceterarū. que nos ad etne cursū dirigunt uite.
Ex hac g amina q culta ē. ñ ex ea q inculta ē. fons iste
pcedit ut irriget paradysū. hoc ē quedā drusarū fru
tecta uirtutū. q̄rū s q̄tuor tuna. in que sapientia

diuidit ista. Que s. iiii. initia uirtutū. ñ unū prudentie. aliud tēpantie. tertiū fortitudinis. qrtū justicie.
Que ⁊ sapientes isti mundi. ex nris assūpta ī suoq; septa libroq; transtulere. Itaq; sicē fons sapientie. ita etiā fluminā ista. iiii. quedā ex illo fonte manantia s fluenta uirtutū. Physon q̄ prudentia ē. ⁊ ideo bonū habet aurū. ⁊ splendidū carbunculū. ⁊ p̄sinū lapidē. Aurū ñ. pinuentis prudentib; frequent accipim. Vnde ⁊ dñs p̄ propheta ait. Dedi illis aurū ⁊ argentū. Et dā dep̄dentib; dicē. si dormatis int̄ medios cleros. ibi penne colūbe deargentate. ⁊ posteriora dorsiei inspe auri. cō qd uerti ⁊ nouo q̄ mbeserit testamto. mipsa secreta sapientie dī. disputationis possit ubtate pcedē. Hoc q̄ bonū aurū decorū. ⁊ monetale qd ñ corruptibile atq; ūrenū ē. Habet etiā splendidū mq̄t carbunculū. inq̄ q̄dā anime nrē uirtigniculus. Habet ē brasinū lapidē. q̄ uiride q̄dā atq; uitale coloris sui spē ostentare uideat. Virent ñ arbusta que uiuunt. arescunt ēta q̄cūq; moriunt. Virent ēta dū floret. uirent ⁊ semina dū prūpunt. Et bene p̄mo loco hic fluuī posit ē physon. q̄ sēdm hebreos dr physon hoc ē oris mutatio. q̄ ñ unā gentē circūfluit. s; etiā plīdiā fluit.
Non ñ. angusta quedā s; diues uiriliū prudentia ē que pluriū p̄sit. Ideo p̄ma. ut siqs de paradyso fuerit egressus uelut q̄dā eū prudentie fluīn excipiat. nec ito possit arescere. s; p hac ad paradysū facile reuitat. Hic fluuius a multis hominib; frequentat. pulchritudineq; ac fertilitate maxima habe phibet. Et ido p̄dentia ī spē hui accipit. q̄ plurimos fruct attulit idñi saluatoris aduentu. atq; in extrema trarū fluit. q̄a p sapientiā os

homines st redempti. Vnde dictu e. In omne terra exiu
son eorum & in fines orbis terre uba eorum. Sed s e fluuius geon.
iuxta que lex lata e israheliticis cum essent in egypto estitum. a
ut ex egypto recedent. & succincti ederent agnu. qd i lubos
signe est te pantie. Castos h. & scificatos oportet dni pas
cha celebrare. & ido iuxta illu fluuiu legitima primo ob
seruantia e estituta. qa significat hoc nomen quenda tre
hatu. Sic q terra & quecumq; purgantur frondes st
mea. hnt absorbet. ita castitas omis corpis passiones abo
lere esueuit. meritoq; ibi primu obseruantie estituto. q
plege absorbet carnale pecem. Bene q geon inq figura
e castitatis circuire tram ethiopiam dr. ut abluat cor
p abiectu. & carnis uilissime restinguat incendium.
Ethyopia h. abiecta & uilis. latina interpratione signat.
Qd aut abiecti nro corpe. Qd tra ethiopie simile. qd etia
nigru e qb; da tenebris peccoq; Tertu e fluuius tygris
quadit gtia assirios. ad que puaricator isrl captiuus
duct e. Hic fluuius dr uelocior ee omib; q incolunt as
siria. hoc e dirigentes. Hoc h. sigcat interpretatio. Ergo q
cuq; fortitudine animi puaricatra corpis uicia captiua
uerit dirigens ad supna. iste hui fluuiuis similis estimat.
Ideo etia fortitudo de illo q e in paradyso fonte di manat.
Fortitudo aut qda cursu rapido obstanti a quecq; tri uer
berat. nec aliqb; cursus ei impedimtoq; heret obstaculis.
Quart e fluuius eufratis q latine fecundita atq; abundan
tia fructuu nuncupat. pferens qd da insigne iustitie
q omne pascit animam. Nulla h. abundantiores fruct
uidet habere uirtutes quam equitas atq; iustitia. que magis a
lius q s pdest. & utilitates suas negligit comuna emo

lumenta ꝓponens. Plerq; eiusdem apostoli esse nes
tai dictũ putant. hoc ē letando. eo ꝗd hominũ gen
nullo magis q̃ iustitia ⁊ equitate letetur. Causam au
cur ceteri q̃m cõmeant fluuii deseribant regione
locoq; q̃ euphrates cõmeantes deseribant illa accipim.
q̃a aqua ei uitalis asserit. ⁊ que foueat. atq; augeat.
Inde autem eũ hebreoq; et assiriq; prudentes dixerũt.
Cont aũ fert ee aq̃ aliq; fluminũ. deinde q̃a ubi pru
dentia ibi ⁊ malicia. ubi fortitudo ibi ⁊ iracundia.
ubi tẽperantia ibi ⁊ intẽperantia plerũq; ē. aut alia s
uicia. ubi aũ iustitia ibi cõcordia ē ceterarũ uirtutũ.
ideo ñ ex locis q̃ fluit. hoc ē ñ ex parte cognoscitur.
Non ꝗ pars ē iustitia. s; q̃si mat ē omniũ. Inhis q̃ flu
minib; iii. uirtutes pncipales. iii. exprimunt. que
ueluti mundi isti inclusert tẽpa. Primũ q̃ tẽp ex
mundi pncipio usq; ad diluuium prudentie fuit.
q̃ in tẽpre iusti numerant. abel adeo dicit iust ⁊ enos.
hoc ē ho ad imaginẽ di factus q̃ spauit inuocare nomẽ
dni di. ⁊ enoch q̃ dr latine di grã. rapt ad celũ. ⁊ noe
q̃ ⁊ ipse iust. ⁊ quedã reqei directio. Secũdũ tẽp ⁊ abra
hã ⁊ ysaac ⁊ iacob. reliqrũq; numer patriarcharũ. in
q̃b; casti ⁊ pura quedã tẽperantia religionis effulsit.
In maculatus ꝗ ysaac pre pmissione abrahe dat fili.
ñtã corpalis part quã diuine munꝰ ferens indul
gentie. mq̃ uere ĩmaculati figã pcessit ut apls do
cet dies. q̃a abrahe dicte s repmissiones ⁊ semine.
ñ dicit ⁊ seminib ut q̃ in multis. s; sicut in uno ⁊ sem
ni tuo q̃ ē xpe. Tertiũ tẽp ē in nio ysi lege ⁊ pphetis.
Deficiet ꝗ. ose tẽp enarrandi de gedeon. barach Sam

son·Salemone·David ⁊Samuel· ⁊ceteris pphis·Anania
azaria·Misahel·Daniel·Helia·Heliseo· q̃ p fide uicerũt
regna·opati s̃ iusticiã·poeperũt repmissiones·obstruxerũt
oris leonũ·extinxerũt uirtute ignis·effugarũt acie gladii·
cũ alueritur de infirmitate sua·fortes fuerũt in bello·castra
cepunt exterorũ·Non ĩ merito q̃ in his spes fortitudinis ẽ·
Secti ꝟ·s̃ sic insia habes·tẽptati·in mactatione gladii mor
tui·Circuierũt in capinis pellib; egentes·angustiati·et
doloribus afflicti·quos meritis digni ñ erat mundus·insoli
tudinib; errantes·in montib ⁊ in speluncis·⁊ i fouei terre·
Recte q̃ in his spem fortitudinis collocant·Sed in eugim
aũ digna ẽ figura iustitie·q̃a uirtus ẽ in salute omni cre
denti·Denique ipse dnꝰ ait·sine modo·sic ꝟ decet nos ad
implere omnẽ iusticiã·Quemadmodũ parens ceteris ẽ fecun
da uirtutũ q̃dã ui·In q̃ aliq̃ harũ q̃s dixim principalis
ẽ uirtus·in eo etiã cete pisto s̃·q̃a ipse s̃ st̃ conexe ceteris q;
uirtutes·Nam utiq; ⁊ abel iust·et fortissimus ⁊ patientis
simus abraha·⁊ prudentissimus pphe·⁊ moyses eruditus·
ĩ omni sapientia egyptiorũ maiorẽ honestatẽ estimauit·
egypti thesauris obprbriũ xpi·Et q̃s sapientior q̃ da
niel·Salomon q; sapientiã poposcit ⁊ meruit·Dicitur
ẽ q̃ de q̃tuor uirtutũ fluminiib; quos pot ẽ utilis·⁊ q̃a
phison aurũ bonũ tire ⁊ carbunculũ·⁊ lapide pcinũ ha
bere dicit ẽ·Hoc q; q̃le sit ẽ siderem·Videt ꝟ nob tãq̃
aurũ enos·q̃ pdent scire nomẽ di desiderant·Et noch aũ
q̃ tinslat ẽ ⁊ mortẽ ñ uidit·carbunculus q̃dã ẽ lapis bon
odoris·quẽ opib; suis scꝰ enoch cũ do detulit·qm̃ q̃ nda
factis ⁊ moribus spirans·Noe v tãq̃m pcin lapis·uitalem
colorẽ ptulit·Si q̃de diluuium tpre solus uelut affuture

constitutionis uitale semen in illa archa reseruatus est.
Ergo bene paradysus q plurib; flumin irrigat secundum
illu orientem est non est ita orientem. hoc est secundum illu orientem
cui nomen est oriens. id est secundum xpm q iubar qd da etne
lucis effudit. Qui est medendo hoc est in uoluptate. Et apprehendit ds hominem quem fecit. et posuit eum in paradyso opa
ri et custodire. Ubi des qm q erat adpehendit. Erat aut in terra plasmationis suae. Apphendit g eum uirt dispiansi
cessus et incrementa uirtutis. Denique in paradyso eum collocauit. ut scias apphensum q si afflatum diuina esse uirtute.
Quo loci illud aduertite. qa extra paradysum uir factus est. mulier intra paradysum. ut ad utas q non loci non genis nobilitates;
uirtute uniq; q gratia a sibi copat. Denique extra paradysum factus hoc est in inferiori loco uir melior inuenit. Illa q
in meliori loco hoc est in paradyso facta est inferior reppit.
Mulier in por decepta est. et uirum ipsa decepit. Unde apls petrus
subiectas fortiori uasi mulieres sas uiris suis uelut dnis
obedire memorauit. Dem est ruendum qa nemo debet s faci
le psumere. Nam ecce illa qm adiumentum facta est uiro.
psidio uiri indiget. q uir caput est mulieris. ille aut qa ad
iumentum uxoris habiturum se esse credebat. lapsus est p uxorem.
Unde nemo facile debet credere alteri. in cui uirtute pbaunt
nec arrogare s q se p auxilio putaunt ascitum. sed magis si inu
enit fortiorem cui se putabat esse psidium ab ipso gram muru
et. sic et uiros mulieribus honorem impm apls pcipit petrus
dicens. Viri similiter cohabitantes secundum scientiam tamq coheredi
gratiae uitae. ut non impediantur orationes uae. Ergo posit est in
paradyso uir facta est in paradyso mulier. Sed etiam tertio qm a
serpente mulier decipet habuit uir gram. quo de uiro

sumpta ē. licet hoc sacramentum magnū sit sicē apls dir. &
ideo causā uitę ex eo tąxit. ideoq; deuiro tantū sēptā dixit.
qa posuit eū in paradyso opari & custodire. Non idē ē opa
ri 7 custodire. m ope enī qdā uirtutis pcessus ē. m custodia
quedā ēsūmatio opis deprehendit. eo qd qsi ēsūmata custo
diat. Hęc duo ab hoie req̄runt. ut ex opib; noua querat.
7 pacta custodiat. qd ē generale. Filon aū qm spūalia
iudaico ñ capiebat affectu. intra moralia se tenuit. ut
diceret hęc duo queris. opa m agro. custodia domus.
Et q̄muis paradysus opib; mq̄t 7 uitalib; ñ indigeret. tamē
qa pmo ho lex posteritatis futur erat. ideo legitimi etiā
in paradyso spēm suscepit laboris. ut nos ad opationē.
7 custodiā debiti officii. 7 hereditarię successionis mun
astringeret. Hęc duo q̄ ate exigunt sive moralit siue
spālit. qd etiā psl̄m ppheie te docet. qa sēptū ē. Nisi dns
edificauerit domū in uanū laborauerūt q edificant eā.
ñ dns custodierit ciuitatē. in uanū uigilauerūt q custo
diunt eā. Vides illos laborare q in opib; st edificationisq;
pcessu. istos ū uigilare q jam custodia pfecti opis re
cepunt. Vñ 7 dns aplis qsi ia pfectionib; uigilare mq̄t
7 orare ne intretis in temptationē. docens pfectę na
turę mun. 7 plenę uirtutis grām ēē seruandā. nec q̄m q̄m
etiā pfectiorē. ñ uigilauerit. sui debe ēē securū. Et p
cepit dns ds adę dies. Ex omni ligno qd ē in paradyso
ad escā edes. de ligno aū qd ē scientię boni 7 mali ñ ede
tis. q die aū manducauitis ex eo. morte moriemi
ni. Quaratione ubi pcepit ex omni ligno edendū
singularit dixerit edes. 7 aū de ligno scientię boni
7 mali pluralit dixerit. ñ ociosa questio ē. Verum

edetis

si diligenter intendas scripturarum auctoritate. absolui potest.
Qd ꝛ bonu hoc ⁊ faciendu. qd aut bonu ⁊ faciendu consonans ⁊ ad
herens. qd u turpe hoc dissonans. in compositu atq; discretue.
⁊ ideo dns unitate semp intendens. sedm unitate pcepit.
Denq; unitate opat. q fecit utraq; unu. nec solu utq; unu. s;
⁊ os unu fec. O ms ꝛ unu corp ⁊ unu spm ee nos iussit. Poia
au pmogenit cu sit in unitate cu patre cnunctissim pat
semp e. qr ubi erat apd dm. Denq; ait. ego ⁊ pat unu sum.
ut unitate maiestatis ⁊ diuinitatis cu patre ee monstrar ⁊.
S; ⁊ nos unu ee pcepit ⁊ sue natie unitatisq; similitudine in
nos gre ad optione tnsfudit dicens. Pat. sic ego ⁊ tu unu sum.
ita ⁊ isti in nob unu sint. Ergo ubi bonu pcepit. tanq. ad unu
pcepit dicens. eedes. Unitas ꝛ puaricari n pote. Ubi u de
ligno scientie boni ⁊ mali dicit n ee gustandu. qsi ad plures
die. n edetis. Qd ꝛ phibitoru e. taq pluribus impat. Ego tn
aliud puto. ⁊ qd futuru sit in ipso ia di sermone repio. De omni
ligno gustandu ade soli pcepit. que seruaturu sciebat. de
ligno au scientie boni ⁊ mali n ee gustandu. ia n singularit.
s; pluralit dic. Sciebat ꝛ puaricatura mulierem. ⁊ p pluralitate
ostendit n seruaturos. q plurum discreta sententia e. q
qntu ad septuaginta uirq; sententia spectat. solutu e qd move
bat. S; qa symmachus utruq; singularit dic. intelligim id se
cutu. q in lege qq; cu ppl m alloqt ds. singlarit alloqt sic ha
bes. Audi israel. dns ds tuus. ds un e. ⁊ diliges dnm dm tuu. Nec
m p judicat symmachi interpratio q unitate pat ⁊ filii un
dere n potuit. ⁊ si aliqtiens in sermone. ⁊ aqla. ⁊ ipse efficiet.
Hec qsq de eo qd puaricatu ppl m diuina mandata singu
larit alloqt. putet supiori mo obuiandu ee sermoni. q
ppls iudeorq ⁊ singlarit data pcepta uiolau. Lex ꝛ spalis

ē. ⁊ idō alterū in sermone. alterū in p̄destinatione. di
uino ppl'm d'ns al lo quebat oraculo. Oemq; ait. Longo
ques ouē in lacte mat'ris suę. facilis ab hic p̄ceptis celestiū
series uideret. n̄ questionē plurimi cōmouerent. q̄b; re
spondi oportet a nob. ne simplices m̄tes maliciosa intrp̄
tatione ēducant. Pleriq; h. quos auctor appelles sic habes
ī tcesimo ⁊ octauo thom. ei has questiones pponunt. Quom
lignū uitę plus oparī uidet ad uitā. quā in sufflatio dei.
D einde si hominē n̄ p̄fectū fec d'ns. unq̄sq; aū p̄ industriā ppā
p̄fectionē s ascisceit. nne uidet plus s ho acq̄rere q̄ ei d'ns
ēculit. Terciū ~~et~~ obiciunt. si ho n̄ gustaūat mortē. utiq;
q̄ n̄ gustaūat scire n̄ poterat. Frustra g d'ns mortē p̄ ore
obiecit. quā hoies n̄ timebant. Discam q̄ q̄a ibi lignū uitę.
ubi ⁊ lignū scientię boni ⁊ mali p̄duxerit d'ns. Habes h. q̄a
p̄dux lignū uitę. hoc ē in medio paradysi. Apo⁊ nos h. in
telligitur q̄d in medio p̄duxerit. Ergo ī medio paradysi ⁊
uita erat. ⁊ causa mortis. Intelligę q̄ n̄ ho fec uitā. s; uel
opando ⁊ custodiendo mandata di potuit inuenire. Erat
aū uita sic ⁊ apl's dix abscondita cū xpo in deo. Homo g
siue ī umbra uitę erat p̄ p̄ figurā futurā. q̄ umbra est
hęc quę nc nrā uita ē in trā. siue ī q̄d̄ā pignore uitę erat.
quę habebat ī sufflatione di. Habebat g pignī in morta
litatis. s; ī umbra uitę posit abscondtā uitā cū xpo in d'o
uulgari q̄d̄ā tactu ⁊ aspectu uide ⁊ cape poterat. ⁊ si in d'o
peccator. n̄ tam incorruptę. ī uiolabilisq; natę. ut puta
qui postea pecco lapsus ē. nequaq aū adhuc peccator. De
inq; ī umbra uitę erat. Qui aū peccatores s. in umbra mor
tis s. Peccatores enī ppl's sic ysaias docet sedebat ī umbra
mortis. cui lux orta p di gram. n̄ p̄ suę uirtutis ē meritū.

Ergo int sufflationem dei 7 esca lignum uite nulla discretio. Nec hominem qs potest dicere plus s posse acquirere quam diuina ei largitate collatum est. Vtinam acceptum tenere possimus. Labor enim nr eo pficit ut que tributa s resumam. Tertium illud qd ppositum est qa quia mortem n gustauerat mortem timere n poterat facile ex communis natue usu absolutionem hr. Est enim nata insitum omnib; animantib; ut 7 que ndum s nocere expta s. qsi non a reformident. Vnde et colubre in ipso ortu sui tror visos accipitre. Vnde lupi omnib formidabiles. pullis milvi.

Qd si in his que irrationabilia sunt animantia qda de adusque gne animantium natalis est tror. ut 7 irrationabilia sensum fugiende mortis accipiant. quanto magis in primo hoie rationis utiq; plenissimo naturalis queda opinio mortis debuit esse uitande. Rursus faciunt alias questiones hoc m. Nonsemp malum est n obedire pcepto. Si et bonum est pceptum honesta est obeditio. Qd si impbum pceptum n obedire est utile. Ergo n semp malum est n obedire pcepto. s; bono pcepto n obedire impbum est. Bonum au est opatio cognitionis bom 7 mali lignum. quando qde ds 7 bonum 7 malum nouit. Denq; aut Ecce ada factus est tanquam unus nrm. Si q bonum est scientia habere bom 7 mali. bona aut est q etiam ds hr. uidet qui eam intdicit hoib n recte intdicere. idq; ppone. S; sic intelligant qd sit cognoscere quam uim habeat hoc uerbum sic sic intellegant quem admodum oportet. Cognouit dns et q s ipsi. Cognouit utiq; eos q unum ex pluribus facti st. in q; inhabitat 7 in q; pambulat. Cognoscere utiq; n in sola 7 pfunctoria scientia est. s; in eq operatione q

oporteat fieri. Oportuit autē hominē obedire manda
to. ñ obediendo aū puaricat ē. Igit q ñ obediū erta ū.
q puaricatio peccatū ē. Verū si extenuare uelint
uim cognitionis. ut pfunctoriā scientiā boni 7 mali int
dictā putent. i eo qq; puaricationis ē culpa ñ obedirū
ēe mandato. qa etiā tumultuariā scientiā boni 7 ma
li dns ds putauit ihibendā. Alia questio. q ñ cognoscit
bonū 7 malū mch aparuulo distat. paruuli aū apud
iudicē iustū nulla ē culpa. Iust aū opator mundi
nūq paruulū uocasset i culpā ppt qd ñ cognouerat
bonum 7 malū. qa paruul ē sine ullo cmine puari
cationis 7 culpe. Verū cū insuperiorib; dixim duplicē
ēe intellectū scientie boni 7 mali. si pfunctoriā sci
entiā accipim. utiq; falsū ē qd mch distet aparuulo
q ñ cognouī bonū 7 malū. Si aū falsū ē qd mch distet
aparuulo. q paruul ad a. Si ñ paruul ascribit ei utiq;
q si ñ paruulo peccm. Si peccm ascribit. seqt pena peccm.
q dign pena inuenit. q peccm uitare ñ potuit. Potest 7
fieri ut etiā q scientiā ñ habet boni 7 mali paruul ñ sit.
qm pius q sciunt puer bonū 7 malū. ñ credit malicie. Iniquū
habes qa pius quā sciat puer uocare patrē 7 matrē. accipi
et uirtutē damasci. 7 spolia samarie. Ipsi fecit q q opatur
bonū etiā si bon 7 mali scientiā ñ adept sit. ut multi ps
q sciant legē. ipsi s lex s. Qd apls. pus q discere ñ ꝯcupis
ces. malū ēe cōcupiscentiā nesciebat. Veniq; ipse ait. Pecca
tū ñ cognoui ñ p legē. nā cōcupiscentiā nesciebat. n lex
diceret. ñ cōcupisces. Ad q partē etiā puer potē ēe pfec
t iure natē. pus q sciat ꝯcupiscentiā cm ēe. t cōcupiscen
tie cm admittat. Ergo secdm pfunctoriā scientiā noū

ds hominem scire qd malu ē. neq; si inpfect' intarsem possit.
n obediendo aut mandato incurrim' in culpā. Ergo culpā
fatam'. Rursus aū si altā ⁊ pfunda scientiā dicim' boni ⁊
mali. que qde pfunda scientia pfectū fac. n stati aut
paruulus q ad altā ⁊ pfunda scientiā puenire n potuit.
recte g n paruul' n cdempnet'. Iterū questiones serunt.
Q ui nescit inquit bonū ⁊ malu. nec id ipsum qde noū malu
ēe n seruare mandatū. nec hoc ipsum bonū nouit. qd ē
obedire mandato. ⁊ ideo quia n nouerat. uenia inquit digni
q n obediuit fuit n cdepnatione. Que qde questio de
his absolutione hr. que ante memorauim'. Considare
h potuit ho ex his q ds ei an ctulerat. qd insufflatio
nem di accepit. qd erat in paradyso uoluptatis locat.
summā auctori obedientiā deferendā. ⁊ io si uim nes
ciebat bon ⁊ mali. tam qa tantum auctor dixerat delig
no scientię boni ⁊ mali n esse gustandu. fide pceptori
seruare debuerat. Non h ab eo pericia. s; fide exigebat
I ntelligebat utiq; dm omib; pmittere. psonā iubentis
spectare debuerat. si n intelligebat uim qlitatēq; iussorū. sciebat tam pceptori deferendā ēe reuentiā.
H abebat in ata hac opinione. ⁊ si n habebat iudiciū bo
ni ⁊ mali. Denq; ⁊ mulier serpenti dic. Ex omni ligno
paradysi manducabim'. de fructu aū ligni qd ē in
medio paradysi dix dns n manducabitis ex eo. Ita g
sciebat obediendū ēe mandato ut diceret. ex omni
fructu manducabim'. qz dns impauerat. de ligno aū
qd ē in medio paradysi impatū die ado n ēe gustan
dum. ne morte morerentur. Ergo sciuit deferendu
ēe mandato. sciū utiq; malu ēe puaricari. ⁊ io iuste

ꝑuaricata d̃apnauit. Accipe aliud. Si assumptio deligno scientie boni ⁊ mali ita opatoria erat ut ⁊ bonũ et malũ agnosceret. q̃d uidet scriptũ ostende d̃u die. qa ꝟ manducauerũt ambo apti s̃ oculi eoꝝ ⁊ cognouerũt q̃d nudi ẽent. hoc ẽ apti s̃t oculi cordis. ⁊ cognouerũt turpe ẽe nudos se degere. sine dubio ꝟ gustauit mulier deligno scientie boni ⁊ mali peccauit. ⁊ se peccasse cognouit.

Que ꝟ g̃ se peccasse cognouat. ꝟ uirũ ad peccati cõmunionẽ inuitare ñ debuit. Illiciendo aũ uirũ ⁊ dando ei q̃d ipsa gustauerat. ñ uitauit s; iteratuit peccẽm. Illa utiq; si uerã rationẽ spectes eũ quẽ diligebat ñ trahere ad cõsortiũ pene s; magis ab eo q̃d cognouat ipsa ẽe peccẽm ꝟ inscientẽ reuocare debuerat. quãuis uideat hec mulier sciens q̃d p̃ culpã in paradyso ẽe ñ posset. metuisse ne sola de paradyso eiceret. Denq; abscondert se ambo p̃ culpã. Excludenda ꝟ g̃ se ẽe cognoscens. cõsortio uiri q̃ diligebat noluit defraudari. Iterũ accipe. Non cognitio mali malũ ẽ. s; cũ act̃ implet malicia. Non ꝟ statim q̃ nov malũ q̃d malũ ẽ facit. s; ꝟ q̃ q̃d malũ ẽ fac. ⁊ q̃ q̃d malũ ẽe nouit opat̃. Incentiuum aũ ad opandũ q̃d malũ ẽ. aut iracundia aut cupiditas ẽe cõsueuit. Hec statim necesse ẽ ut habens scientiã mali. faciat q̃d impbũ noũ. ñ aut iracundia aut cupiditate uincat̃. Vnde q̃d dixim̃ incentiuũ peccandi ꝟ ira ꝟ cupiditas ẽ. ꝟ pleriq; formido. licet ex formidine oriat̃ cupiditas. d̃u unq̃q; uult uitare q̃d metuit. ⁊ iõ recte iracundiã ⁊ cupiditatẽ duoꝝ reliquoꝝ posuim̃ incentiua uiciorũ. Considerem̃ q̃ ꝟ uirũ eua his ad uiriũ stimulis incitata sit. S; neq; rascebat̃ merito neq; cupiditate uicta ẽ. insed o

dũ taxat errat·ut eden dũ uiro daret q̃d ia ipsa gusta
uerat ꝓmo fuerit cupiditas auctor erroris ut ipsa
ederet·sequentisq; fuit causa peccati·Q̃d ꝗ·ia gusta
uerat desiderare non poterat·⁊ gustando·mali fuerat
scientia ẽsecuta·Malu g q̃d adiuerterat·i uirũ deriua
re ñ debuit·neq; ciuge ꝓpriũ puaricatorẽ diuin
facere mandati·Sciens q prudensq; peccaũ·scens
uirũ insuũ ꝗxit errorẽ·Aliogn ñ uenitur falsus esse
deligno scientie boni ⁊ mali sermo·si etia ꝓtea q̃ de
ea arbore manducaũ·scientia mali habe ñ potuit·li
cet pleriq; sic excusandũ putent·q̃d diligens uirũ ab
eo timuerit separi·⁊ hac causam cupiditatis ꝓtendunt
q̃d ee uoluerit cũ marito·Q̃d si uerus ẽ sermo cupidita
tis utiq; causam habe ñ potuit·Iterũ alia questio sitre
pit·uñ mors acciderit ade·utrũ anata ligni ei mõi·an v
a deo·Si nate hoc ligni ascribim·uidet ligni hus fruct
uuuificanti isufflationi di pstare·si quem uuuificauat
isufflatio·fruct hus ligni trax ad mortẽ·aut si dm
opatorẽ·mortis ee memoram dicit q̃d ⁊ gemma opi
mone accusem·q̃d aut ita i mitis ut noluerit ig
noscere cũ posset ignoscere·aut si ignoscere ñ potu
it uideat infirm·Videam q̃ q̃m diluendũ sit·ñ fallor
q̃a mortis causa i obedientia fuit·ido ho ipse s mortis ẽ
causa ñ habens dm sue mortis auctorẽ·Neq; ꝗ si medic
psepserit eg tanti aqb; uideat cauendũ·atq; ille ab
in dictis ñ putauit abstinendũ·causa ei mortis est
medic·s; utiq; ipse s reus ẽ mortis ppe·Itaq; ds qsi
bon medic phibuit ne ada nocita gustaret·Iterũ
accipe·Scire bonũ meli ẽ q̃ nescire·⁊ ei q bonũ

sciat pulchrū ē scire q̄d malū ē. ut prudens subeat
custodię cautionē. Rursus aū ñ satis ē hoc solū scire q̄d
malū ē. nec ū malū sciens. scientia boni ī cipias defraudari.
Pulchri ēē q̄ utrūq; nouim. ut etiā q̄ scim bonū. fugiam
q̄d malū ē. ⁊ ex eo q̄d cognoscim malū. boni gr̄am p̄feram.
S; ita debes utrūq; scire ut p̄funde nouis. ut q̄d nouis exe
quaris. actq; scientię tuę ēgruat. alioq̄n tolerabiliorē
scriptā indicat eū q̄ utrūq; nesciat q̄m q̄ p̄functorie u
trūq; cognoū. Grauat ꝗ scire q̄d ꝑ exequi ꝑ uitare ñ possis.
Grauat scire sine usu atq; ope cognitionis p̄funde. Denq;
ob ē ad existimationē medico scire q̄d p̄sit. ⁊ q̄d noceat
egroto. ñ cognitione ea q̄ ad modū oporteat utat. ⁊ ido
ñ ē cognitio bona. ñ ut ea utaris ut oportet.] terū ac
cipe. Non frustra lignū scientię boni ⁊ mali p̄ductū ē.
ī medio paradyso. ⁊ si cuicūq; hoi p̄ductū ēēt supflua mt̄
dictio. S; neq; frustra factū ē. neq; alii ñ hoi factū ē q̄ man
datū accepit. ut ñ solo eo. s; eo cū ceteris utet. Nā si multa
discutias tū plura reppies. ⁊ plane ī numia q̄ ei q̄ nesciat
possint nocere. nec ipsas diuitias ī uenies fructuosas. si ha
bens diues subsidia. largitatis neget alimēta paupib. ex
cludat inopē subsidio destitutum. aliena extorqueat q̄
p̄ualet. Pulchritudo ipsa ⁊ q̄tior corporis forma freq̄nter
mutauit q̄ deformitas trahit. Nūq̄d q̄ q̄ squā deformiores
q̄ pulchriores filios habere desiderat. ⁊ inopes potiū libos
suos cupit ēē q̄ diuites. Plura s̄ huiūmōi q̄ ñ ad ī pruden
tiā largientis referenda s. s; ad male utentis errorē. ⁊ iō
utentem accusandū potiū quā donantē.] terū questio.
Sciebat p̄uaricaturū ds ada mandata sua. an nesciebat.
Si nesciebat. ñ ē ista diuine potestatis assertio. si aū sciebat

7 michilominꝰ sciens negligenda mandata ñ ē dī aliq̄d su
pfluū pcipe. Supfluū aū pcepit pmo plasto illi ade. q̄dē
noūat minime seruaturū. Hicꝰ aū dīs supfluo fac. Ergo ñ
ē sēptā ex ado. Hoc H. obiciunt q̄ uetꝰ ñ recipiunt testamtum.
7 has intserunt questiones. Verū hi sua sententia 7 opinio
ne uincendi s. Cū H. nouū testamtū ñ refutant fide ex em
plo s arguendi ut uetꝰ credant. qm cū s diuina pcepta &
facta cuenium. umꝰ auctoris testamtū utrūq; liquet esse
credendū. Discant q̄ ñ supfluū ñ minus etiā pūaricatio
psēptū ēe mandatū. Ilā 7 ipse dnꝰ ihc elegit iudā quē pdito
rē sciebat. quē si p imprudentiā electū putant. diuinę potes
tati deroganꝭ. S; hoc estimare ñ possūt cū sēptā dicat. qꝰ sci
ebat ihc q̄s eū pditurꝰ erat. Contrescant q̄ repugnatores
isti uetis testamtī. S; qm gentilib; etiā si forte istud obiece
rint. respondendū uideꝰ q̄ exemplū ñ accipiunt. rationē
exigunt. accipiant etiā ipsi q̄ ratione dī filiꝰ uel pūaricatio
mandauit. ꝑ elegerit pditurū. Venerat dnꝰ ihc oīs saluos
facere peccatores. etiā circa impios ostendere suā debuit uo
luntatē. 7 iō nec pditurū debuit pterire ut aduerterent
oīs q̄d i electione ī pditorissui seruando, omniū insigne
ptendit. Ilec i eolesiis ē ꝑ ada qꝰ mandatū accepit. ꝑ iudas
qꝰ electꝰ ē. Non H. necessitatē dīs ꝑ illi pūaricationis. ꝑ huic
pditionis imposuit. q̄a utrq; si q̄d accepat custodisset. a pec
cato se abstinere potuit. Demq; nec iudeos omnis creditos sci
ebat 7 tam ant. ñ uenit n̄ ad oues pditas domꝰ isꝰ. Ergo ñ in
mandante culpa. s; in pūaricante peccatū ē. 7 q̄d indoctos fuit
ostendit oīb; q̄d oīs uoluit liberare. Hec tam dico q̄a pūari
cationē nesciebat futurā. immo q̄d sciebat assero. s; ñ ideo
peuntis pditoris mundiā in se debuit deriuare. ut ascribe

retur dō q̄d utq; sit lapsus. Hē aū utq; redarguit
cuncit. q2 ⁊ ille mandatū ne labet accepit ⁊ hic etiā
lapsat mun aseit ē. ut ꝑ beneficio dī reuocaret ap ditioīs
affectu simul ut dū alii reuncunt pdēe omib;. Non enī
ēsisteret peccatū si mt dictio ñ fuisset. ñ ēsistente aū peccō.
ñ solū malitias; ⁊ uirt fortasse ñ eet. q ñ aliq̄ malicie fu
isset semina. ꝑ subsistere. ꝑ eminere ñ posset. Q̄d ē h. pec
catū. ñ puaricatio legis diuine ⁊ celestiū inobedientia p
ceptorū. Non h. auris corporis demandatis celestib iudi
cam. s; eū eet dī uerbū. opiniones queda nob bom ⁊ mali
pullulauerūt. dū id q̄d malū ē natalit intelligim ēe in
tandū. ⁊ id q̄d bonū ē natalit nob intelligim ēe pceptū.
In eo q uocē dīn undem audire. q̄d alia interdicat. alia pci
piat. ⁊ idō siqs ñ obedierit illis q semel ado pcepta credim.
pene obnoxius estimat. Dei aūt pceptū ñ q̄si in tabulis
lapideis atramto legim īscptū. s; cordib; nris tenem mps
sū spm dī uiui. ꝑ ergo opinio nra s lege fac. Si h. gentes
q lege ñ habent. natalit ea q legis s faciunt ei m oī lege ñ
habentes. ipsi s s lex. q ostendit op legis scptū in cordibus
suis. Opinio q humana s tanq dī lex ē. Interū hic alia faciuⁿ
qstione. ut ad uice mandati ei q̄d dixim in hoīs opinioē
ēsistere. hac ipsa opinione impssam ado nob tanq pscp
tū diuine legis accusent. Nouerit iquit homine pecca
turū q creauit eū. ⁊ has opiniones ⁊ bom ⁊ mali impssit. an
ñ nouerat. ut si dixeris quia ñ nouerat. alienū a maiestate
dī sentias. si aū dixeris. q2 sciens ds peccaturū homine.
comunes tam opiniones ei bom ⁊ mali impssit. ut ppt admix
tione malo; uite ppetuitate seruare ñ posset. sic in illo
ñ psagiū fuit. ita in hoc ñ bonū dīnm sigcare uidearis. atq;

hinc argumentantur · qr non ē creata hominis ado facta. Nā
sic sup ostendimus eos dicere qr ñ ē mundatū dī. sic / hic
dicit · Non q̄ creata hois adeo. q̄a ds malū ñ fecit · Homo
aū opinionē accepit mali · dū a malis pcipit abstinere ·
hoc aū qnie aliū bonū dm · aliū opatorē hois conant asse
rere · Quib respondendū ē ilico sēdm opinionē suā · Si
it · hominē nolunt ado factū · q̄a peccator ē ho · / hoc refu
giunt ne bonus ds peccatorē fecisse uideat · q̄a ñ putant bo
nū qd fecerit peccatorē · dicant utrū opatorē hois adeo
factū putent · Si it · ado factus ille · ut dicit opator ē hois ·
qm bonus ds opatorē mali fecit · Ytq; ñ bonus · Nā siqs pecca
torē fac ñ bonus · cauendū ne ēquus sit opatorē peccatoris
fecisse · Debuit it · bonus ds phibere natiuitatē ei · q̄ pec
cati substantiā habebat inducere · Qd si dicit ñ ēe gem
tū opatorē · req̄rendū utrū bonus ds potuerit ī hibere
q quom incipientē malicia an ñ potuerit · Si enī ñ po
tuit ī firmus · si potuit / ñ fecit · ñ bonus · Ergo si s ista ñ cōgru
unt · nec suae s hereticē cuenunt opinones · req̄ramus
ne forte rationis fuerit q causa ds siue gemiti siue ñ gem
iti illi opatoris sic uelit mtire malicia in hic mundō cū
possit inhibere · Itaq; seruantes unū / eundē dm bonū
atq; opatorē · id si possumus astruam · qd grē utq; cuem
at · nec ñ accusationis ecē declinem in uidia · q̄ ita dicit ·
Quom ds bonus q ñ solū passus ē mtire ī hic mundū mali
cia · s; / in tanta cōfusionē uenire pmisit · Serū hec ac
cusatio locū haberet · si ita aīe uim · / intima secreta
mtis ī ficeret ut nullo pacto possit aboleri · / immedi
cabiliū uul nerū mtis atq; aīe nrē uirus insideret ·
Esset it · aptior hui querelē locus · qd cū oma possit ds

hominem tamen pire sit passus. Verū cū ds misericors
nri respuendi erroris remedia reseruauit. abolendiq;
ois ctagii ñ abolevit facultatē. qm irrationabile uel
iustū ē si pmisit nrm materiale tēptari qda trepi
datione fragilitatis humane. ut feneratior posteaqā
ppenitentiā delictq; in hois rediret affectū. ut fragilita
tis sue ēscius qd tā facile adiuinq; ōandatq; serie deui
ando trepidauerit. tanquā clauum fluctuantis aie man
data celestia timeret amittere. diuineq; mie plus tbu
ens qd recipit amissū. ⁊ s aliqd usurpans grē qd reuitt.
Nec q sit illa ratio ēsidem. qd sit istud qd cū mandatū da
ret hoi de illa ammirabili beataq; uita pscribens nec
faciens morte moreret de manducando ⁊ ñ manducan
do putauit ee mandandum Sed ⁊ q putant nequaquā
mandatū istud cuenire celi ⁊ tre atq; omniū creatori.
neq; quā dignū incolis paradysi. eo qd illa uita similis angloq;
sit. & ido ñ trenū ⁊ corruptibile hic cibū esui fuisse possumus
estimare. qa q ñ bibunt neq; manducabit. erit sic angeli
i celo. Cū q i cibo neq; pmnū sit. qa esca nos ñ commidat deo.
neq; magnū pcultū sit. qa neq; qd intrat i os comaculat ho
mine. s; qd exit deore. undet sine dubio a tanto auctore
ñ ee pceptū ñ hic cibu ad illū pphetcū referas. qa pmagno
pmio ds de scis pollicet suis. Ecce q seruiunt m manducabit.
uos aū esurietis. Hic ē enī cib mq uita definit etna. q qsq; fue
rit defraudat. morte morietur. qndo q de panis unus atq; cele
stis ipse ds ē q uitā dat huic mundo. Yñ ⁊ ipse ait. Nisi man
ducauitis carnē meā. ⁊ bibitis sanguinē meū. ñ habebitis
uitā eternā. Erat q panis aliqs deq pscpserat edendū para
dysi i colis. Qs ille. Accipe q dicat. Panē mq angloq; man

ducauit ho. Est ⁊ bon pans si faciat uoluntatē di. Visset
q̄ bon pans. Ipse filio manducat hic panē. Denq; ait Ales
cib; ē ut faciā uoluntatē patris mei q̄ ē in cęlis. Iterū ui
deam q̄ ratione dnis ds adę dixerit morte moriemini. q̄d
int sit utrū aliq̄s dicat moriemini. an addat morte mo
riemini. Ostendere ⁊ debem mich supfluū indi ēe man
dato. Itaq; hoc arbitror cū duo ibi sint ꝯtria mors ꝯ uita.
sedm simplicē sermonē a uita uiuere dicim. a morte mo
ri. Si aū geminare uelis utrūq; q̄a uita uitā fac. dr uita
uiū sic habes in lege. ꝯ q̄a mors mortē fac. morte morie.
Non ē aū supflua ista geminatio. Est ⁊ uita ad mortē. ꝯ ē
mors ad uitā. q̄a ꝯ q̄s dū uiuit morit. ꝯ dū morit uiuit.
Fiunt q̄ iii distinctiones. uita uiuere. morte mori. uita
mori. morte uiuere. Cū q̄ hęc se ita hant. usus ꝯ cōsuetudinis
p iudicū debem excludere. q̄a usus hoc hr ut cōmunit di
cat uiue. ꝯ q̄ uitę uiuit. ꝯ q̄ morti uiuit. ꝯ cōmunit dicat
mori. t ille q̄ morti morit. t ille q̄ uitę uiuit. Itaq; ex q̄tu
or illis duo signicat ut dicat uiuentē uiuere. nec meli dete
riusq; distinguat. ut dicat morientē mori. nec mt mala
ꝯ bona morte indeat ēe discretio. Nā indiscreta q̄dā uita
signat q̄ lis irrationabilū aut ꝯ parvulę. ꝯ indiscreta
mors ęque seqstratio. Igit usu cōmum q̄d sit uita uiue. ꝯ q̄d
sit morte mori. ꝯ q̄d sit viuere morti. ꝯ mori uitę ꝯ sidem.
Puto ⁊ sedm septas q̄a uita uiue ammirabile q̄ndā illā ui
tā beatāq; signet. ꝯ hic uiuendi usū. spandiq; mun cū beatę
uitę q̄ta ueluti ēnunctū ꝯ q̄dā participatione pmixtū
demonstrare indeat. hoc ē uita uiue. uirtute uiue. be
atę uitę act habe ī isti corporis uita. Cont aū morte
mori. q̄d ē aliud. n cū morte corporis deformitatē

sigcare morientis. cui ⁊ caro cōmum uiuendi munere
defraudet. ⁊ aīa uitę ętnę usū habe ñ possit. Fit etiā q
uita morit. ⁊ ut q uiuit corpore ſ; actu moriat suo. q les
illi s q b; ait ppha. Descendit in infernū uiuentes. ⁊ illa de
q dicē apls. quo uiuens mortua ē. Quartū sup ē qd s q
etiā morte uiuant ut mrtes sci. q utiq; moriuntur ut vi
uant. Morit caro ſ; uiuit qta mortuo. Ergo absit a nob
ut participes uitę moriam. Sēs enī nec uitę isti se uult
ēē participē ut ait. dissolui ⸗ ⁊ cū xpo ēē multo melius.
⁊ ali. heu me qd incolat mis plongat ē. dolens utiq; cū ē
sortia uitę spet ętnę. isti uitę fragilitate se ēt tineri. Et
ideo ēē tario possū dicē. q ⁊ si uita uide bonū ē. uitę tam
uide ambiguū sit. Potest ⸗ dici q s uitę uide. hoc ē uitę
ętnę isti uitę corpis militare. Potest ⁊ dici uite uide. hoc
ē t quēcūq; t sēm isti uitę habe desiderū corporali. ut
uerbi gra. si q s io honeste putet ēē uiuendū. ut is longe
uitatē uitę hui bonis actib; ēse ēqt. quales pleriq; infir
mores s q s hec uita delectat. Sic q uitę uide q d sit
accepim. q d sit morte mori accipiam. t morti mori.
Posset ⸗ ēē qui moriant morti. ⁊ q uiuant uitę. Sā q
ñ ita uiu ut secdm morte aię suę uiuat. is morti mori
t. q a ñ ē obnoxi morti. id ē nexus eū eruīnose mortis
amisit. ñ ē stringit uinculis mortis ętnę. Mortuus ē mor
ti. hoc ē mortuus peccato. mortuus ē pene. Cui ē triū ē
pene uide. hoc ē qndo q s unū ad penā. uiū ad mortē.
q aū morit ad penā. morit ad mortē. Ist ⁊ q hac u
ita posit moriat ad uitā. sic ille q ait. Viuo aū ñ ego.
uiū aū in me xpc. Peccato aū mortuus do uiū. hoc ē
caro in eo mortua ē. ſ; uita uiū. q ē dns ihc. Ergo bona

uita eorq; q dño uiuunt. ⁊ mala uita eorq; q peccto uiuunt.
Est ⁊ media uita ut animantiū ceterorq; sic habes septē.
Producat tra anima uiuentē. secdm genā suā. Est ⁊ uita
mortuorq; ut ds abraham ⁊ ds ysaac ⁊ Jacob. qa mor
tuorq; ñ est s; uiuorq; Et ⁊ qb; cōmunitas ē qdā mortis
⁊ uite. de qb; ait apls. Si ē mortui estis. ⁊ ē uiuetis. Si
enī ēplantati ī qt sumus similitudini mortis ei. simul
⁊ resurrectionis erimus. scientes q uet ho nr simul
ēfixus ē cruci. ut destruat corp peccti. ut ult ñ
seruiam peccto. Qui enī mortuus ē. uiuificat ē a pec
cato. Sic aū figuras multas uite dixim. ita ⁊ mortis
iuenies. Dicit ut. mors mala sdm illud. anima q
peccauit ipsa morietur. Dicit ⁊ mors cōmunis sic ha
bes uerbi gra. q ada uixit tot annos ⁊ mortuus ē. ⁊ ap
posit ē ad pres suos. Dr ⁊ mors pbaptismatis sacra
mētū sic habes. Consepulti ut sumus cū illo pbaptismū
ī mortē. Et alibi. Si aū mortui sum cū xpo. credim
⁊ qa simul uiuem cū illo. Jdes qa mors qdē appel
latione dicat. s; hec uita sit nra. Jter ālia qstio. q dix
dis ñ ēe bonū solū ēe hominē. Primū omniū cōg
nosce q ī supiorib; ubi hominem finx ds de limo t
re. ñ addidit. ⁊ uidit ds qa bonū ē quē ad modū ī sin
gulis opib; suis. Nā si dixisset illic bonū ēe q ho fact
ē. inuenirem hoc ēe ⁊ tertiū ut hic bonū ñ ēe diceret.
cū in supiorib; bonū ēe dixisset. S; hoc ibi cognosce
ubi solū ada fec. ceterū ubi cōmunit cōprehendit &
uirū ⁊ mulierē factos. licet ne ibi qdē dixit specia
liē. tam qa postea fit uid ds oma que fec. Jecce bo
na ualde. euidentē ē declaratū bonū ēe qd ⁊ uir sit

factus ⁊ mulier. Sed ex hac questione alia questio rursus
emersit. Quoniam enim quando solus factus est Adam non dictum est bonum
esse factum Adam. quando autem mulier ex eo facta est. tunc esse bona omnia
comprehensum est. licet illic omnem laudauerit creaturam ⁊ uniuersi
tatis creatio sit probata. quoniam in hoc nature communitas predica
ta est. tamen non uidetur ociosum quantum ad rationem vt solus factus est Adam non
solum neque quam predicatio boni complacito opi adiecta sit. sed ⁊
dictum sit non esse bonum solum hominem. cum sciamus quia an quam fieret
mulier non errauerit Adam. propter ea uero quam mulier est facta propter
diuinum preuaricata mandatum. etiam uirum suum exercuit ier
rorem. ⁊ in centuum eis extiterit. Si autem uiri culpe auctor
est mulier. quemadmodum probo non uidetur adiecta. Verum si es
deres quando uniuersitatis est curam inuenies plus placere
deo debuisse id in quo esset uniuersitatis causa. quam cum depnando
fuisse illud in quo esset causa peccati. ⁊ idcirco quia ex uiro solo non po
terat humani generis esse propagatio. pnuntiauit dominus non esse bo
num solum hominem esse. Qualiter vt dicis plures esse qui saluos
facere posset. ⁊ quibus cum donaret peccatum. quam unum solum Adam. quia lib
esset a culpa. Denique quia de utriusque auctor est opis. uenit
in hoc mundum ut saluos faceret peccatores. Postremo nec ca
in parricidii reum prius quam generaret filios passus est interi
re. Ergo propter generationem successionis humane debuit my
lier adici uiro. Denique hoc ipsa uba declarant dicentis
di. non est bonum solum hominem esse. Nam ⁊ si mulier propter pecca
tum erat. attamen receptione suscipiatur non debuit ab
usu diuine operationis excludi. Quamuis vt Adam non est seductus
mulier autem seducta. in preuaricatione fuit uiri. salua tamen erit
in quantum per filiorum generationem. in tamen generatum ⁊ xpm. Nec illud
ociosum quod non de eadem terra de qua plasmatus est Adam. sed de

ipsius costa ade formata sit mulier. ut scirem unā mutuo
⁊ muliere corpis ēe natam. unū fontē gnis humani. ideo
ñ duo a principio facti uir ⁊ mulier. neq; duo uiri neq; due
mulieres. s; p mū uir. dein ex eo mulier. Jnā ut natura
uolens hominū ēstituere ds ab uno principio create hui
icipiens. multarū ⁊ disparium naturarū eripuit facultatē.
Faciam inqt ei adiutorium simile s. Adiutorium ad generatio
nē ēstitutionis humane intelligim. Et uere bonū adiuto
rium. Nā si p meliore accipim adiutorium. maior qdā i causa
generationis opatio mulieris reppit. sic isti tite que semi
na p mo accepta cohibendo paulatim fotu suo adolescere
fac ⁊ p due insegetes. In eo g adiutorium bonū mulieris.
qm quā etiā inferior dicatur adiutor. ut ⁊ usu reppim
humano. qr dignitates potiores plerūq; adiutorē min
iferioris ascisc uult. Specta ñe cur ds ad hue finxerit de
tra os bestias agri. ⁊ oia uolatilia celi. ⁊ adduxerit ea
ad adā. ut uideret qd uocaret ea. Quatione hoc fac
tū ē. cū tñ m bestias ag ⁊ uolatilia celi ad adā adduxe
rit ds. Erant ut. ⁊ pecora secdm gen suū. Denq; habes
insta. qa imposuit adā noia omib; pecoribus ⁊ oib bes
tiis ag. Ade aū ñ ē inuent adiutor similis illi. Que
g absoluto ē. ñ qa i domite bestie ⁊ uolatilia celi di
uina potestate ad hominē deducunt. De pecoribus
aū domitis ⁊ gganditis. ⁊ ho habuit potestatē. Itaq; illud
diuine operationis fuerit. hoc humane diligentie. Si
mul accipe q causa oia deducta sint ad adā. ut i oib;
uideret i utq; sexu substantiā ēstare nate. id ē ex mas
culo ⁊ femina. ⁊ ipse usu ⁊ exemplo q; cognosceret neces
sariū s ēsortiū mulieris adiectū. Et i misit inqt ds

soporē m adā. ⁊ obdormiuit. Q'ꝫ ē iste sopor nisi qa
paulisp ad ē iugiū copulandū cū intendim animū. ue
luti ī tēto oculos ad dī regnū inclinare uidem atq; ī
flectere ad quendū somnū istī mundi. ⁊ paulisp obdor
mire diuinis. cū in sclari b; mundanisq; reqescimus.
Denique; p ea qm soporē inqt ī misit ds in adā. ⁊ obdormiū.
tē edificauit dns ds costam quā sūpsit de adā in mulierē.
Bene edificaū dicē ubi de mulieris creatione loquebat. qa
iuiro ⁊ muliere dom uidet qdā plena ee pfectio. Qui sine
uxore ē. qsi sine domo sit sic habet. Sic ⁊ uir publicis offi
ciis. ita mulier domesticis ministeriis habilior estimat.
Consida qz ex cōpore costā sūpsit. ñ ex aia portionē. hoc ē
ñ aia ex aia. s; os de ossib; meis. ⁊ caro de carne mea. hec uoca
bit mulier. Ergo causā humanę gnationis agnouim. s; qa
plerosq; mouet qui diligenti intuent qm si uel pmo mag
nū mundi fuit circa hoies ut ī paradyso homines locarent.
ꝫ pter magnoꝫ remunerator uidet ee meritoꝫ. ut ad para
dysū unqsq; iust rapiat. cū dicant etiā bestię ⁊ pecora
ag. ⁊ uolatilia cęli. ī paradyso fuisse. Vñ plerq; parady
sum animā hois ee uoluerūt. inq uirtutū qdā germi
na pullulauerūt. hominē aū ⁊ ad opandū ⁊ ad custodi
endū paradysū ee positū. hoc ē mitem hois. cui uirtus
animā uidet excolere. ⁊ ñ solū excolere. uerū etiā cū
excoluerit custodire. Bestię aū ag. ⁊ uolatilia cęli q
adducunt ad adā nrī irrationabiles mot. st. eo qd
bestię uł pecora quedā diuūse sint corporis passiones.
ꝫ turbulentiores. ꝫ etiā languidiores. Volatilia aū
cęli qd aliud estimam. n ī anes cogitationes. quelut
uolatiliū more nrām circūuolant ammā. ⁊ huc atq;

illuc uario motu sepe traducit. Ppter a nullo inuenit ē m
ti nr̄e similis adiutor. n̄ sensus. hoc ē AECTECIN simi
le s sola noys nr̄ potuit ĩuenire. S; forte arguas q̄ hec
q̄q; ds ĩ tali paradyso locaū. hoc ē passiones corporis ⁊ ua
nitatē q̄nda ꝗ fluctuantia in anim̄ cogitationū q̄d ipse
nr̄i fuerit auctor erroris. Considera q̄d dicat. Habete ĩ q̄t
potestatē piscū maris ⁊ uolatiliū cęli. ⁊ omniū reptiliū
q̄ repunt sup terra. Vides q̄d ille t tribuerit potesta
tē, de oīb; iudicare tu debeas. singlq; q̄ia. iudicii tui so
bria definitione discerne. Vocauit ad te oīa ds ut sup
oīa mentē tuā ēē cognoscere s. cur, q t similia minime
reppisti. ascisceret t ē copulare uoluisti. Dedit t certū
sensum q̄ uni ūsa cognoscere s. ⁊ de cognitis iudicare s. me
ritoq; de illo secundo paradysi ag eiect es. q n̄ potuisti
seruare mandatū. Sciebat ut ds ēē te fragile. sciebat
te te n̄ posse iudicare. ido dix q̄ si fragilioribus nolite iu
dicare ut n̄ iudicemini. Ergo q sciebat ĩfirmū te ēē
ad iudicandū. uoluit te obedientē ēē mandato. ido p̄
ceptū posuit. q̄d si n̄ p̄uaricat ēēs. periculū ĩcerti iudicii
ĩcidere nequisses. Itaq; quō iudicare uoluisti. ĩo addidit.
Ecce adā fact ē tanq̄ unus ex nob. ut sciat bonū ⁊ malū.
Vt Voluisti t arrogare iudicū. pena p̄ui iudicii refutare
n̄ debes. Posuit te in ꝯ paradysū. ne memoria ei possis
abolere. Denique iusti ĩ paradysū sepe rapiunt. sic ⁊ Paul
rapt ē in paradysū. ⁊ audiū uerba ĩeffabilia. Et tu si ap
mo cęlo ad scdm. ascdo cęlo ad tertiū mtis tue uigore ra
pi aris. hoc ē q a pmū unus q̄sq; ho ē corporalis. scdo aīalis.
tertio spūalis. si ita rapiaris ad tertiū cęlū. ui debis fulgorē
grē spūalis. Animalis ut ho q s spē di nescit. Et ĩo tertiū cę

li ascensio t necessaria ē. ut rapiaris in paradysum. rapia
ris sine periculo. ut possis diiudicare omnia. qz spālis diiudi
cat oia. ipse aū a nemine iudicat. Et fortasse q̄si ad
huc fragilis audies uerba ineffabilia q̄ n̄ licet hoi loqui.
7 tē qd accipis reseruato. 7 qd audieris custodito. Paulus
apls custodiebat ne labetur. t alios certe faceret errare.
aut fortasse ī o dix Paul qz n̄ licet hoi loq. qa adhuc
adhuc ī corpe ēstitut. hoc ē uidebat ish corpis passio
nes. uidebat legē carnis sue repugnantē legi mtis sue.
Hoc u. malo ītelligi. ne uideam̄ quenda adhuc fuī pi
culi iactare ītorem. Sit u. t ppt hac uitā securitas. ut
nullos pūiaricationis pt hac fuē laqueos formidem.
Ergo qcūq; fuerit ī paradyso ascensione uirtutis. audiet
mysteria dī archana illa atq; secreta. audiet dicentem
dnm tanq̄ latrū illu ab scelere ad ēfessionē 7 ad fidī lat
cinū reuerentī. hodie mecū eris in paradyso. Serpens
aū erat sapientior omniū bestiarū que erant sup trā.
q̄s fec dns ds. Et dix serpens mulieri. Qd utiq; dix ds
ne edatis ab omī ligno qd ē in paradyso. Cū dic sapien
tiorē serpentē intelligis que loqbat. hoc ē illu aduer
sariū nrm q tam hr sapientiā hui mundi. S; 7 uolup
tas atq; uolūptas delectatio bni sapiens dr. qz 7 sapientia
carnis appellatur sapia. sic habes qz sapia carnis inimi
ca ē deo. 7 ad exqrenda delectationū gnia astutis. q ap
petentes s uoluptatū. Siue q̄ delectationē intelli
gas. que ē diuino mandato adusa. 7 inimica sensibus
nris. un apls paul air. uideo aliā legē, mbris meis
repugnantē legi mtis mee. 7 captiuantē me ī lege
peccati. si aū ad diabolū referas. uerus inimic ē genis

humam· Que aũ causa inimicia rũ· n̄ inuidia sic̄ salomon
ait· qa in uidia diaboli mors intruit ī orbē terrarum·
l nuidie aũ causa beatitudo hois in paradyso positi· 7 ideo
qm̄ 7 ipse diabolus acceptā grām tenere n̄ potuit· hoi
inuidit· eo qd figurat elimo ut incola paradysi eet elec
tus ē· Considerabat ꝗ diabolus qd ipse q fuisset supioris
natē· in hec secaria 7 mundana decciderat· ho aũ inferio
ris creatē spabat eterna· Hoc ē g qd inuidit dicens·
l ste inferior adipiscet qd ego seruare n̄ potui· iste de
terris mi gbit ad celu· cũ ego de celo lapsus sim in terrā·
Multas uias habeo· qb; hominē decipe possim· Delimo fac
tus ē· 7 terra ei mat ē· corruptibilib; ī uolut ē· Ecclesiastā
ē supioris natē· tam̄ 7 ipsa lapsui potē ee obnoxia ī cor
poris carcere ē structa· qndo ego lapsū uitare n̄ potui·
Est g uia pma ut decipiat· dū ē ditione sua maiora desi
derat· Hic ꝗ qdā ē conat in dustrie· dem de carnis ē
qd n̄ habeat desiderare· postremo ī quo uideor ego oib;
ee sapientior· n̄ circūscribā hominem 7 uersutia fraud
de ēcendā· Itaq; machinat ē ut n̄ pmo adā adorret·
s; adā p mulierē circūscribe conaret· Non adorsus ē eū
q cora accepat celeste mandatū· s; eā adorsus ē que ante
ro didicerat n̄ adeo qd obseruaret 7 accepat· Neq; ꝗ
habes qa mulieri dixē ds· s; qa ade dixē· 7 ideo p adā cog
nouisse mulier estimanda ē· Cognoscens g hoc loco
tēptam̄ti gen· plurima 7 aliis locis tēptam̄ti gnatep
ries· Alia s pncipis isti mundi· q qdā uenena sapientie
in hc mundū euomuit· ut uera putarent homines ee
q falsa s· 7 specie q dā hominū affect capet· Non ꝗ sēi p
quasi apt hostis in gdit· s; s quedā potestates q amore

simulent gr̃amq; p̃tendant. ut paulatī cogitationib⁹ nr̃is
uenenū sue ī iq̃tatis infundant. aq̃b; oriunt̃ illa peccata
q̃ t̃ ex delectatione t̃ ex q̃dã m̃ntis facilitate nascunt̃. St̃ ⁊
alie potestates q̃ ueluti colluctant̃ nob cū. Vñ ⁊ ap̃ls ait.
q̃a ñ ē nob colluctatio ad ūsus carnē ⁊ sanguinē. s; ad ūsus
p̃ncipat⁹ ⁊ potestates ⁊ rectores huī mundi tenebrarū
harū. ad ūsus neq̃tiã spāliū q̃ s ī celestib; Vt hac qua
dã ī tentione nos frangere. ⁊ ueluti q̃dã animę nr̃ę cor
p⁹ eludere. Vñ ⁊ paul⁹ quasi bon⁹ athleta ñ solu ict ad uer
santiū potestatū uitare cognouerat. uerū ⁊ ad ūsitates
ferire. Vñ ⁊ ait. pcucio pugnis ñ ut aerē cedens. ⁊ iõ q̃si bon⁹
athleta ad coronã meruit puenire. Ergo multiplicia st̃
tēptam̃ta diaboli. ⁊ iõ bilinguis serpens habet̃. atq; leta
lis. eo q̃d diaboli minist̃ aliud ī lingua loq̃t̃. aliud corde
meditet̃. St̃ ⁊ alii ministri q̃ ⁊ cordis ⁊ uocis sue ī fectas
ueneno ueluti uerbaq; suaq; iactant sagittas. q̃b; d̃ns ait.
Genatio uipar̃ū. q̃m potestis bona loqui. cū sitis mali?
Et d̃ixit mulieri. Q̃d utiq; dixit d̃s ne edatis ex omni ligno
q̃d ē in medio paradysi. Et dixit mulier serpenti. Ex oī
ligno paradysi manducabimus. de fructu aũ ligni q̃d ē
ī medio paradysi dixit d̃s ñ manducabitis ex eo. neq; tange
tis ex eo ne moriamini. Cū audieris sapientiorē bestiis
omnib; ēe serpentē. hic ei iã quere uersutiã. Simulat se uer
ba d̃i dice. ⁊ p̃ pos intexit dolos. Cū ꝓ dixisset d̃s ex oī ligno
q̃d ē in paradyso ad escã edetis. de ligno aũ q̃d ē scientię
boni ⁊ mali ñ edetis. q̃ die aũ manducabitis ex eo morte
moriemini. serpens quasi introgans mulierē cū dixiss;
d̃s ex omni ligno q̃d ē in paradyso edetis. de ligno aũ uno
ñ edetis. ī seruit m̃ daciū. ut diceret ab oī ligno ñ edetis.

cū de uno tantū ligno scientię boni 7 mali p̄cepit ds
ñ ee gustandū. Qua ratione aū fefellerit nich mirū.
q̄a his q̄ aliquē circūscibere conant̄ ē suetudo ē fallere.
ñ ē q̄ ociosa intrōgatio serpentis. S; ut scias in mandato
nullū uiciū ee potuisse. respondit mulier ut habes. ex oī
ligno paradysi manducabim. de fructu aū ligni qd ē in
medio paradysi dixit ds ñ manducabitis ex eo neq; tange
tis ex eo. ne morte moriamini. In mandato quidē nul
lū uiciū ē. s; in relatione mandati. Et enī qntū p̄sens
lectio docet. dicim. nich uel cautionis grā iungere nō
debere mandato. Si q̄d enī t̄ addas t̄ detrahas. p̄uari
catio q̄d uidet̄ ee mandati. Pura enī 7 simplex mandati forma
seruanda. t̄ testimonii series intimanda ē. Plerumq;
testis dū aliq̄d adseriem gestorū adicit ex suo. tota testi
monii fidē partis ñ dacio decolorat. Nichil q̄ t̄ q̄d bonū
uidet̄ addendū ē. Nā hic q̄d offensionis h̄t p̄ma specie
q̄d addidit mulier. neq; tangetis ex eo q̄ cēqm. Tangetis
enī ñ dixerat ds s; ñ edetis. S; tam lapsus incipit ee p̄nci
piū. Nāq; addit ut supfluū addidit. t̄ addendo deppo
semiplenū intellex̄ dī ee mandatū. Docet q̄ nos p̄sen
tis series lectionis. neq; detherе aliq̄d diuinis debere
mandatis neq; addere. Nā si iohs hoc iudicaū de suis
ceptis. si q̄s apposuerit in q̄t adhec adiciet illū ds pla
gas q̄ ceptę s in libro isto. 7 q̄ dēpserit de uerbis his p
phetie hui delebit ds partē illi de libro uitę. qntō
nichil diuinis mandatis ē detherendū. Hinc q̄ cep̄ pua
ricatio p̄ma ee mandati. Et plerq; putant ñ mulieris
hoc uiciū ee. s; ade fuisse. 7 ita ada dixisse mulieri dū
eā uellet facere cautiorē. ut adderet mandasse deum

neq; tangetis ex eo quic quam. Habem⁹ enī quia
ad̃a ñ eua mandatū ac cepat ad̃o. Non d̃ū ꝗmv
lier formata fuerat. Jp sa q̃d̃ uerba ade q̃bus
mulieri dic̃ formā seri em q; mandati ñ pdit
lectio. ſ; intelligam⁹ p uirū ad mulierē seriē tm
sisse mandati. Videſ tam q̃d alii sentiant m m ui det
a mulierē cepisse uici ū. inchoasse mendati ū. Hā ⁊ si
de duob⁹ uidet incert. tam sexus pdit q̃ prius potuit
errare. Adde q̃a p̃iudicio illa p̃stringitur. cui ⁊ pt ea
p̃or error ī uent ē. Viro ꝗ mulier. non mulieri ujr
auctor erroris ē. Vñ ⁊ paul⁹ ait. d̃d̃a ñ ē decept. mu
lier aū seducta p̃uaricatione fuit. Nec uideam⁹ utrū
pp adiectionē q̃ mandato ē applicata. q̃d addit ū ē
obfuisse uideat. Hā reuera si bonū ē neq; tangetis ex
eo ⁊ ad cautionē pficiebat. cur d̃s hoc minime int̃
dixerit mmo ñ int̃dicendo pmisisse uideat. Ji
deam⁹ itaq; utrūq; querend̃ū. quarat̃one nec pmi
serit nec int̃dixerit. Sed ꝗ. q̃d dic̃t. Quarat̃one q̃d
fecit uideri ñ nuſſit ⁊ tangi. Verū cū in eo ligno au
dieris naturā fuisse scientię boni ⁊ mali. potest esti
mari q̃ noluit te malū tangere. Satis ē ꝗ. uobis
uidere sathanan sic̃ fulgur de cęlo cadentē sc̃d̃m
uocē d̃ni. ⁊ dantē escā ñ luminis ſ; noctis ⁊ tene
brarū filiis. q̃a sc̃ptū ē. Dedit eū in escā pplis ethi
opū. Hoc q̃ de eo dictū ē q̃d ñ manducauerit tangi.
q̃d aū ñ phibuerit. q̃d intelligā accipe. Sed multa q̃
noceant si aī uoluerim⁹ haurire q̃m q̃ sint illa cognō
cere. Hā ⁊ de cibis ⁊ de potu plerumq; usu uenit q̃p
pesi id q̃d amarū ē aī cognoscas induis patientiam.

æsi intelligas illa quę st amara, p desse. induis tole
rantiā. ne offendat te ama ritudo repentina. ⁊ inci
pias reicere pfutā. Q dest q̄ ān cognoscere. ut ex eo
q̄d cognoueris pfuturū amara ñ fastidias. S; hęc mi
ñ nocere possit. illud q̄d ma gis ñ puideat noce
possit ad ūte. Gentilis q̄dā ē. ad fidē tendit. catecumin
ē. uult maiorē accipe doctrinę ⁊ fidei plenitudinē. caue
at ne dū uult discere male discat. ⁊ discat a fotino. dis
cat ab arrio. discat a sabellio. tradat se huiūmōi magis
tris. q̄rū q̄dā eū teneat auctoritas. ⁊ ī duc̄t q̄dā magis
tros pſumptione. teneris sensib; mp̄ssa diuidicare ñ no
uerit. Pri q̄ oculis mtis pspiciat q̄d sequat. undeat ubi
uita sit. Tangat denq; diuinarū uitalia lectionū. ut
nullo m̄ puo offendatur. int̄pte. legit illi sabelli. ego ī
pater. ⁊ pat̄ in me ē. ⁊ dic̄ unā ēe psonā. legit fotin q̄a
mediator dī ⁊ hominū. ho xp̄c ihc. ⁊ alibi. q̄d me uultis
occidere hominē. legit ⁊ arri q̄ dix̄. q̄m pat̄ maior
me ē. legit q̄dē manifestū. s; q̄ ratione dictū sit debet
ante p̄ticlare secū ut rationē dictorū possit ad ūtere.
Ducit q̄dā magistros auctoritate. ⁊ pfuiss; ei ñ quesisse
q̄ talē inuenisse doctorē. S; etiā gentilis siqs scripturas
accipiat. legit oculū p oculo dentem p dente. legit ⁊
si scandalizauerit te dextera tua abscide illā. Non intelli
git sensū ñ ad ūtit diuinī archana sermonis. per q; labi
tur q̄m si ñ legiss; . Et ideo docuit q̄m ad modū dī ūbū
ī uestigare deberent. ñ pfunctorie. ñ mpuides; diligen
ter atq; sollicite. Q d erat ab initio in q̄ ioh's q̄d audiuimus
⁊ q̄d uidimus. ⁊ q̄d manus nrę pscrutatę s de uerbo uitę.
⁊ uidimus ⁊ testificamur. ⁊ annuntiamus uob. Ipsi des q̄d ante

uelut manib; q̃b; dã pscrutat sit di uerbũ. 7 ptea an
nuntiaũt. 7 ĩo nichil adẹ 7 euẹ fortasse nocuisset ũbv
si pticlantib; diligentẽ mtis q̃b; dã manib; ãn tetigis
sent. Infirmi ꝛ. ptractando 7 diligenti req̃rendo uni
cuiq; q̃ ñ intelligunt possẽ inuestigare sententiã.
ĩuestigare natãm. Certe illi ĩfirmi id lignũ in q̃ sci
entiã mali ee cognouerẽt. ãn quẽ ad modũ tangere
debuerant pscrutari. Hã 7 mali sepe nob potẽ p
dee cognitio. 7 ĩo diaboli fraude t̃ in hac legimus
lectione ul in pphetia. ut discam quẽ ad modũ ar
tes ei cauere possim. Cognoscenda s enĩ tẽptam
ta ei. ñ ut sequam. s; ut docti instructiq; caueam.
S t̃ hoc loco q̃ dubitationẽ habeant utrũ ex omni lig
no ita dixerit ds ee gustandũ. ut eũ de oi ligno. ita
descientiẹ boni 7 mali ligno gustaret. an uero de
omni ligno gustandũ. de solo ligno boni 7 mali dixit
ñ ee gustandũ. Qui ne id q̃dẽ putant ĩutilis eet ra
tionis. qd q̃m uis noxia esca hui ligni fuerit. tam
si cũ ceteris ederet noxia ee ñ possit. quando q̃dẽ ee
antidotũ tyriacũ de corpore serpentis confici solere
dicatur. Quod utiq; uiri corpq; serpentis cũ solũ sumit
nocet. cũ admiscetur aliis sanitatis est ee salutis. Scien
tia q̃q; boni 7 mali siq̃d sapientiẹ habeat. siq̃s uitẹ semp
intendat. siq̃s certa uirtutũ gna ẽsequat. nequaq̃m
ĩutilis estimat. Hac q̃ ratione pleriq; putauerẽt posse
ĩ illud intelligi. ut uideat ds id in hi buisse. ne absq;
ceis solũ lignum scientiẹ boni 7 mali gustaret. ñ phi
buisset cũ ceteris. 7 hoc ĩo putant dictũ. qa ait ds ad
ada. Qs t̃ indicauit q̃d nudus ees. ñ q̃d de ligno q̃d

p̄cepam tibi ab hoc solo ne manducasses. manducasti.
Q'd uidet dare aliq̄ m̄ p̄tandi locū. n̄ mulieri ī supior
b; dicente serpente. q'd utiq; dix̄ d̄s ne edatis ab om̄i
ligno q'd ē in paradyso. respondisset. q'd ē in medio pa
radysi dix̄ d̄s n̄ manducabitis ex eo. In q̄ q̄m uis mulie
ris p̄uaricatē fides inuenīat̄ infirmior. t̄n n̄ om̄ib;
ad'a spoliabo uirtutib;. ut uideat̄ in paradyso nulla
assecut̄ fuisse uirtutē. nisi de ceteris gustauisse lignis.
pusq; culpā incidisse. q̄ fructus eē aliq̄s c̄secutū. Non
spoliabo q̄ ad'a ne gen̄ humanū despoliem om̄e. q'd
innocens ē an q̄m sensū accipi at scientię boni ⁊ mali.
Hęc; ut ociose dictū ē. n̄ ⁊ usi fueritis ⁊ efficiami
nisi c̄ puer iste. n̄ intrabitis in regnū cęlo. Puer. ut
cū maledicit n̄ remaledicit. cū peutit n̄ repeutit.
ambitionū ⁊ rapinarū tēptam̄ta n̄ nouit. Ergo ue
ri puto q'd nec cū aliis q'd de fructib; lignū edendū ēē
p̄cepit. Ha ⁊ si bona scientia pfecto. ī pfecto tam in
utilis ē. In pfectū auferī omnē hominē dicere. q̄ndo
q'd ipse paul' in pfect' dicat. n̄ q'd ia accepim. aut
q'd ia pfect' sim. seq̄r au si cōphendā. Ideo in pfectis
dic̄ d̄ns. Holite iudicare ut n̄ iudicemini. In pfecto
q̄ ī utilis scientia. Denq; peccm nesciebā. n̄ lex dicet.
n̄ ⁊ cupisces. Et ī ista. Sine lege ut peccm mortuum ē.
Q'd ut m̄ p̄derat scire q'd lex carnis mee me ī pugnaret.
Inpugnat̄ paul' ⁊ uidet legē carnis sue repugnantē
legi m̄tis sue. ⁊ captiuari se ī lege peccī. Nec de scientia
sua p̄sumit. s; p xp̄i grām c̄fidit se a mortis corpe liban
dū. ⁊ tu quēquā opinaris scientē n̄ posse peccare.
Paulus dic̄ n̄ ut q'd uolo facio bonū. s; q'd nolo malū hoc

ago. ⁊ tu arbitraris hoi p dee scientiā que delicti au
geat iuidiam. Esto tamen ut pfect peccare n possis. Inada
ds os hoies puidebat. ⁊ io pmiscuo gn n ꝯuenebat hu
mano habe scientiā boni ⁊ mali. q pcarnis uicia uto
portebat exercere n potat. Discam q tēptamēta diabo
li plena ee mdacii. Vix h. unū uerū uidet ex his q pol
licit e. reliq falsa cōposuit. Sic h. habes. Et dixit serpens
mulieri. Non morte moriemini. Ecce unū falsū. Nam
morte mortuus e ho q secut e pmissa serpentis. Deinde
addidit. Scit inqt ds qa qcūq; die manducauitis ex eo. ad a
pient oculi uri. Hoc solu uerū. qz ifra habes qa mandu
cauerit ambo ⁊ apti s oculi eorū s; hoc uerū qd noceret.
Denq; n omib apire oculos utile. qa septū e. Videbit te ⁊ n
uidebit. S; stati ad glutinatū e mdacium. qa adiunxit. et e
ritis sic dii. scientes bonū ⁊ malū. Inq licet adutere ido
late auctore ee serpente. eo qd plures deos iduxisse in
hominū uideat errore quedā serpentis astutia. Et hoc
fefellit qa ho sic dii. Non solu h. sic dii ee hoies desierit. s; ⁊ q
qsi dii erant qb; dictū e. ego dixi dii estis. sui qiam pdidit.
Et uidit mulier qa bonū e lignū ad manducandū. ⁊ qa
q tū oculis ad uidendū. ⁊ speciosū e ad intuendū. Infir
ma auctor iudicii q de eo n gustauerat iudicabat. ac
io n facile n qd diligenti pctauerim qd interiore p
bauim affectu. uidet ad op aliqd ee sumendū. Accipiens
itqt de fructu eius manducaui ⁊ dedit uiro suo. ⁊ mandu
cauerit ambo. Bene pmissū e ubi decipit ada. qa n sua
culpa s; uicio lapsus uxorio e. Et apti s mqt oculi eorū
⁊ cognouerit qd nudi eent. Et an qde nudi erant. s; n
sine uirtutū tegumētis. Nudi erant ppt morū sim

plicitatē. ⁊ q̄d amictū fraudis nata nescaret. nec aut
multis simulationū fraudib; ī uoluta mens humana
uelat. Ergo p̄tea q̄ spoliatos se illa sincerita⁊ sim
plicitate uidert integre ī corruptęq; natę. querere
mundana ⁊ manufacta cepunt q̄b; nuda sue mtis
opirent. delectationes delectationib ⁊ mundi hui
umbratiles uoluptates uelut folia foliis assuentes.
q̄b; obumbrarent genitale secretū. Nā q̄m clausos o
culos corpis habuit ada. q̄ oia animantia ita uidit
ut ⁊ his nom imponeret. Quom cognouert ide int
iore ⁊ altiore scientia ñ tunicā s; uirtutū deesse
uelamina. Et assuert in q̄t folia fic. ⁊ fecert s succinc
toria. Ficū hoc loco p q̄ specie debeam accipe diuinarū
nos docet series lectionū. q̄ndo q̄ de scos ee q̄ sub uite
⁊ ficu req̄escunt sep̄ta memorauerit. ⁊ salomon dixit
q̄s plantat ficū ⁊ de fructu ei ñ manducat. ⁊ dñs ad fi
cū uenerit s; ī o sit offensus q̄ ñ inuenit fructū. s; folia
tantū. Docet q̄ me ada q̄d sint folia. q̄ p̄tea q̄ peccauit
de foliis fic fecerit s succinctoriū. q̄ de fructib ei ma
gis gustare debuerat. Justus fructū eligit. folia pec
cator. Q̄s ē fruct. Fruct in q̄t sp̄c. ē caritas. gaudiū.
pax. patientia. benignitas. modestia. ē tinentia. di
lectio. Non habebat fructū q̄ gaudiū ñ habebat. ñ ha
bebat fide q̄ p̄uaricat erat mandatū di. ñ habebat
ē tinentiā. q̄ de mt dicto s gustauit ligno. Ergo q̄ eq̄;
p̄uaricat mandatū dei. spoliat atq; nudat. ⁊ fit ip
se s turpis. uult se opire fic foliis. fortasse q̄b; da m
anib umbratilib; sermonib; q̄s cōpositis mdaciis
assuens. ⁊ ubū de ubo struens ad opienda ē scientiā

suiq; mentis facti q; uelam peccator intexit ut pudenda
sua contegat. Iacit ⁊ sup se folia q culpam uelare deside
rans aut diabolu delicti memorat auctorem. aut car
nis pretendit illecebras. aut aliu quempiam persuasorem p
dit erroris. De scptis diuinis frequent prmit exem
pla qb; iustos i culpam incidisse phibet dicens. si forte
i stupris fuerit deprehensus. Et abraham cum ancilla con
cubuit. 7 dd alienam adam au. 7 s uxorem asciuit. As
suit ⁊ s qda exempla de pphica serie septarum.
fructu autem earu n putant requirendu. Nonne t uide
tur etiam iudei folia assuere du legis spiritalis uerba
corporalit interptant. quae interpratio fructu uiridi
tatis amittit dapnata maledicto ariditatis etne. Bona
g interpratio hoc est spiritalis. fructuosa sic est sub q
iusti sciq; requescunt. Quam q plantauerit in animis sin
gulae sic paul ait. ego plantaui apollo rigauit. man
ducabit ex ea fructu. Mala au interpratio fructu fer
re ac uiriditate seruare n poterit. Quid g grauius est.
Hac se ad intpretatione succinxit. eo loco q fructu
castitatis magis se succingere debuit. In lubi enim qb
pcingim. qda semina qniationis ee dicunt. y io male
ibi succinct e ad folis inutilib; y future qniationis
n fructu futum s; qda pecca signaret. q manset usq;
i aduentu dni saluatoris. Ceterum prea q dns aduenit
ficu inculta rogat ne ea iuberet excidi ut coleret p
misit. 7 io ia n folis s; diuino sermone succingim. qaip
se dns ait. Sint lubi uri pcincti. 7 lucernae ardentes. Yn
7 pecunia in zonis nris portare phibet. Non ⁊ sclaria
s; etna debet zona nra seruare. Et audiert mqt uoce

dñi de ambulantis ad uespam. Que ē ambulatio dñi
q ubiq; semp ē. S; puto de ambulatione ē qñdā ēe pdiui
narū sertē septuaxy. mq b; di qdā uersat psentia. cū
audim qa ipse aspicit omia. 7 oculi dñi sup iustos. cū legi
m q2 ihc sciebat cogitationes eorū. cū legim qd cogitatis
mala i cordib; uris. Ergo dū hec recensem. qsi de ambu
lantē cognoscim dñm. fugerat q peccator. ñ qd di pos
sit latere espectū. s; mt escientia sua latere cupiebat.
opa sua lucere nolebat. Iusti ⊥ ē facie ad faciē uidere.
qa iusti ms ñ solū do psens ē. s; 7 cū do disputat sic sep
tū ē. Iudicate pupillo 7 iustificate uidua. uenite disputem
dicē dñs. Ergo cū legit peccator has septas diuinas.
audit uocē di qsi de ambulantis ad uespa. Qd ē ad uespa.
ñ qa culpa sua sero cognoscit. Et sero uen quedā erroris
preteriti uerecundia. q errore ē puenire debuerat. Illa
dū culpa feruet i corpe 7 aia exagitat corpis passioib;
ñ cogitat dñm sensus errantis. hoc ē ñ audit dñm am
bulantem i septis diuinis. ambulantē in mandatis singlis.
Dicit ⊥ ds qm i habitabo i illis 7 int eos ambulabo. 7 ero
eis ds. Ergo cū aie sensū redegerit potestatis formido
diuine. tē erubescim. tē nos gestim abscondē. tē in
peccis nris positi cogitationib i medio ligni para
dysi ubi peccauim deprehendim. latere cupientes. ⊥
arbitrantes qd ds ñ requirat occulta. S; scrutator aiorū
7 cogitationū usq; ad diuisionē aie penetrans. dic ad
ada. Ada ubi es. Quom loquit ds. Nūqd uoce corpea.
ñ utiq;. s; uirtute qdā pstantiore q uox corpis potest
ēe fundit oracula. Hanc uocē eis pphe audierūt. hac uocē
fideles audiunt. impii ñ intellegunt. Denq; i euglio

habes q̃ audiuit dicentē patrē. clarificaui. ⁊ iterū
clarificabo. s; iudei ñ audierūt. Denq; dicebant. Tom
truū factū ē. Ille q̃ sic sup habes q̃a sentiebat deam
bulans ds q̃ ñ deambulabat. sic audiebat loqns ds q̃
ñ loqbat. S; q̃d loqtur ēsiderem. Ada u es. Adhuc
ihis remediū sanitatis. q̃a audiunt di uerbu. Denq;
iudei q̃ s clauserūt aures ne audirent. hodieq; ñ me
rent audire. Dein habent q̃se absconderūt. Ha q̃ ab
scondit erubescit. q̃ erubescit cūtit sic septū ē. Con
fundant ⁊ cū tant os ualde uelocit. Dein hoc ipsū q̃d
uocat idiū sanati ē. q̃ dns qb; miserēt uocat. Dicen
do au u es. ñ locū q̃rit q̃ noū archanū. Neq; ꝗ ds clau
sos oculos habebat. ut ñ uideret latentē. Denq; ido
dix. fact ē ada tanq̃ uns ex nob. q̃a apuit oclos ut cul
pāsua uidet q̃m uitare ñ potuit. Qaqis ꝗ pq̃ pecca
uim. nescio quom mā delicta cognoscim. ⁊ tunc in
tellim pecēm q̃d an q̃m peccarem ñ putabam esse
pecēm. Certe ñ q̃si pecēm putabam ēē dapnandu.
Ha si dapnarem. ñ admitterem. Ds au omniū uidet cul
pas. ⁊ omniū delicta cognoscit. sup omniū animā. sup
omniū occulta oculos hr. Q'd ē q̃ ada v es. Id ē ñ iq̃s;
iqb; es. Non q̃ interrogatio ē. s; increpatio. De q̃b; iqt bo
nis. de q̃ beatitudine. de q̃ grā. in q̃ miseriā decidisti.
De reliq̃sti uitā etnā. ⁊ attitulat es morti. ēsepultē er
rori. Vbi ē illa tua bene s ēscia ēsidentia. Timor iste
culpā faret. latebra puaricationē. Ybi q̃ es. Hoc ē
ñ in q̃ loco quero. s; i q̃ statu. Quo te pduxerūt peccata
tua. ut fugias dm tuū q̃ an q̃rebas. Fortasse moue
at cur an increpat ada. cū mulier an gustauerit.

S; aꝑuaricatione sexus infirmior cepit auerecundia ⁊ ex
cusatione fortior. ut femina erroris causa fuerit. uir pu
doris. Et dixẽ mulier. Serpens decepit me ⁊ manducaui.
Veniabilis culpa. q̃ seq̃t cẽfessio delicto. ⁊ dõ ñ despata muli
er. q̃ ñ reticuit dõ s; magis ꝛ fessa peccatũ ẽ. q̃ medicabilis
secuta ẽ sententia. Bonum ẽ cõdempnari ĩ peccato. ⁊ flagel
lari ĩ delicto. ut cũ hominib flagellem. Deniq; cam q̃ uo
luit cm negare. ĩ dign iudicatus ẽ q̃ punireturĩ peccato.
s; remissus ẽ sine pscptione pene. fortasse ñ tã maiori cm
ne parricidii. illud ꝗ. cõmisit ĩ fr̃em. q̃ sacrilegiũ qd dõ cre
didit mentiendũ dicẽs. nescio. ⁊ nũqd custos ego sũ fr̃is mei. Et
idõ accusatori diabolo ei accusatio reseruata ẽ. ut cũ eis an
gelis flagellet q̃ cũ hominib noluit flagellari. Deniq; de
talib; dictũ ẽ. Non ẽ declinatio mortis eq̃. ⁊ cũ hoib; ñ fla
gellabunt. Alia q̃ pena mulieris q̃ licet culpã ꝑuarica
tionis ĩciderat. tamẽ de paradyſi lignis habebat ad huc
uirtutis escã. ⁊ idõ dixẽ peccm suũ. ⁊ reputatũ ẽ ei ad ue
niã. Iust ꝗ accusator sui ẽ in principio sermonis. ⁊ seq;
ꝗ potẽ q̃ q̃ iustificari a peccto. ñ fuerit peccm aĩ ⁊ fessus.
Vñ dns ait. Dic iniqtates tuas ut iustificeris. Ergo q̃ a ⁊ eua
ipsa cẽfessa ẽ delictũ. minor seq̃t ⁊ ꝑ futã sententiã. que
⁊ dẽpnaret errorẽ ⁊ uenia ñ negaret ut ad uirũ suũ
⁊ usa seruiret. ꝑ mũ ne eã facile delectaret errare. deĩn
ut sub fortiori uase locata ñ tẽ duceret uirũ. s; magis
uiri cõsilio ⁊ ipsa regeret. In q̃ q̃ de mysteriũ xpi ecclie
euidenter agnosco. Designat ꝗ eccl̃ad xpm futã ⁊ vsio.
⁊ religiosa seruit sub dita di ubo. q̃ multo, sit melior quã
seculari libtas. Deniq; septũ ẽ. Dnm dm tuũ adorabis. ⁊
illi soli seruies. Hec q̃ seruit di donũ ẽ. Deniq; ĩ t bene

dictiones numerat hui seruitutis obsequū. Nā ysaac in
loco bndictionis eā dedit esau filio suo. ut seruiret frī suo.
Denq; bndictionē ille poscebat. si unā s cognouisset prep
tū. tamen aliā postulabat dies. Nūqd unā bndictionē habes
pat. Hac q seruitutē ille q pgula pmitias suā ān uen
didat. studio uenationis agrestis grām bndictionis a
miserat. credidit se ipsū futurū ēe meliorē si typū xpi
uenaret in frē. Hac ii seruitute pollet ppls xpianus.
sic dns addiscp̄los suos ait. Qui uult int uos pmus ēe. sit
omnū seruus. Denq; hac seruitutē opat caritas. q spe
maior ē fide. Vn scriptū ē. Caritatē seruite ī uicem
uob. Hoc ē mysteriū qd ait apls ēe in xpo et ecclā. hec ii.
uere in puaricatione ān fuit. s; salua erit p filioq; gnati
onē in fide caritate scificatione cū castitate. Preua
ricata utriq; ī partib gnatio hominū saluata p filios. ut
qd ī judeis offendat. in xpiana posteritate corrigat. Ser
pens inqt suasit m. Et hoc uenabile do usū ē. eo qd
nosset multas ad decipiendū uias serpentis. q ēnsigu
rat in anglm lucis. et mimist eī sic mimist iusticie st.
falsa īponentes singlis reb nomina. ut temeritatem
dicat esse uirtutē. et auaricie agnomē īponat ī dusle. Serpens
ii. mulierē decep. mulier uirū ad puaricationē de
dux de ūitate. Serpentis typū accep delectatio cor
palis. mulier ē symbolū sensus nri. uir mtis delecta
tio. Itaq; mens sensū mouet. et sensus mti ēnsfūdit q ac
cepit passionē. Delectatio q pma ē origo peccati. Idoq;
ñ miteris cur ān serpens dapnet iudicio di. secdo muli
er. tercio uir. Secdm erroris ordinē dapnationis qq;
ordo seruat ē. Delectatio ii. sensū. sensus aū mentē

captiuam facere 7 sueuit. Ut scias aũ q̃ serpens typus
ē delectationis. dãpnationē ei ad ute. Supp̃ pect tuũ mq̃t.
7 mutero tuo ambulabis. Qui s̃ q̃ m uto suo ambulant.
n q̃ uent 7 gulę uiuunt. Quoq; ds uent ē. 7 gta ĩ puden
dis eoq; q̃ trena sapiunt. 7 cibo onerati ad trena curuant.
Bene q̃ delectationi ait. q̃ cibis intenta tarũ medullis vi
detur manducare. supra pect tuũ 7 mutero tuo ambu
labis. 7 terrã manducabis oib; dieb; uitę tuę. Tollenda
ē oĩs excusatio diabolo. ne forte malicię suę aliq̃d pos
sit obtendere. ut dicat ĩ iq̃tate sua ex cdẽpnatione ue
nisse. 7 ĩo ad nocendũ hoib; pnaciter obniti. q̃ ĩo dãp
nat ē ut noceret. q̃d uidet ee primũ opinionis tanq̃m
dãpnationis accipiam sententiam. Non n. ds ad hoc ser
pentē dãpnauit ut noceat. s; q̃d futur eet ostendit. Et
q̃dẽ tẽptatio illa q̃d ampli hoib psit. supi demonstrauimus.
S; tamẽ cũ legim q̃ aseptũ ē dicente dno. honorificantes me
honorificabo. 7 ꝛeptor mei honore puabit. licet nob
ex his ubis aliq̃d estimare. Ds enĩ opat q̃d bonũ ē. ñ q̃d ma
lũ. Ergo doceant te uba diuina. q̃ opat gtam. pnã reliqt.
Honorificantes mq̃t me honorificabo. honorẽ bonoq; opa
tionis sue ee declarans. 7 ẽtẽptores mq̃t mei ñ dir honore
puabo. s; honore puabunt. ñ sue opationi deputansecq;
ĩiuriã. s; q̃d futurũ eet ostendens. Ergo 7 hic ñ dir facio
te supp̃ pect tuũ 7 ĩ utero tuo ambulare 7 terrã mandu
care p os dies uitę tuę. s; ambulabis mq̃t 7 manducabis.
ut p̃ dixisse magis de serpente q̃ futã s̃ uideret. q̃ p̃ sep
sisse q̃d faceret. Terra ĩq̃t t cib; erit. ñ aia. Illã 7 hoc pec
catorib pdest. Vñ 7 apls tdidit hui mõi mi territum
carnis. ut spe saluus sit ĩ die dñi ihu xpi. Pectore aut

7 uentre aut reptare serpentē. ñ tā ppt corpis figurā. qm
qa pp trenas cogitationes de illa cęlesti bndictione sit
lapsus. Pect h frequent recessis qdā accipit sapię. 7 dō
sup pect xpi reclinat caput. ñ in terrā deicit. Ergo sisa
pientia diaboli feris in manissimis cōpat. qb; ī tra
pect sit. s; 7 hoies q trena sapiunt. nec mtiore af
fectu erigunt ad cęlu. uto uident reptare sup
terrā. Itaq; animas nras ñ corruptibilib seti hui
mplere. s; magis dñi ū bo satiare debem. Be ne q
dā psonā suscipiens adę die. Humiliata ē ī pul uere aia
mea. adhesit mtra uent mis. Adhesit h. dū ēfigurat ser
penti qpascit miqtate terrena ideoq; nos apls ofigu
rari dicit oportere xpo ut uirtus xpi ptendat in no
bis. Que sententia ñ putat inserpente grauis. cū etiā
adā qui leuis peccauit tali sententia odēpnatur. Septē
enim est. Maledicta terra in opib tuis in tisticia man
ducabis eam omib dieb uite tuę. Videt certe similitu
dō esse sententię. s; tam in ipsa similitudine magna
discretio. Interest enim utrū manducet aliqs terrā
sic serpenti dictū est. qa terrā manducabi an ū sic hoi
dictū est in tisticia manducabis. Adiectio enim ista in ti
ticia discretionē facit. Discretio quā uī habeat consida
Bonū est m in tisticia magis terram manducare qm de
lectatione. hoc ē ut ī actū qdā 7 sensu corpis o tistari ui
dear. qm delectari ī peccto. Multi h pp mmias miqtates ñ
suscipiunt peccti ēscientiā. At ville qait. castigo corp mev
7 seruitutī redigo. o tistat mmrq; pęnitentiā peccatorū.
qa sua tanta delicta ñ habuit ut mhis ē tistari debet.
Denq; 7 nob suadet uti ē ē istā tisticiā. s; eā tisticiā quę

secdm dm ē. 7 ñ secdm scim. Oportet mq̃ uos 9 tristari ī
pęnitentiā secdm dm. Sl ā secdm dm tstitia salutē opatur.
S; 7 de uetī testamto accipe. illos ad grām puenisse. qui ē tis
tabant mopib corpalib. illos v insupplicio pmansisse.
q delectabant hui mundi opib. Denq; hebrei q ī ge
miscebant ī laboribus egyptii iustę grām 9 secuti s.
7 q a panē in tstitia manducauerūt. esca donati st
spāli. Egyptii v q talia opa cū exultatione celebrant.
regi de testabili seruientes. nulla uenia s ad eptī. S; illa
distinctio qd serpenti dr q a certam manducabis. ad ę aū in tstitia iqt
manducabis. 7 cū sudore manducabis fęnū ag. ut qndā in
tellegam in his ee pcessū. 7 qndo tertā manducam in qdā
malicia ee uideam. qndo fęnū in qdā pcessu. qn v panē cū
9 sū mata fuerit fortitudo. Ergo 7 nos habeam pcessū uitę
hui sic habuit 7 Paul q dic. Iuuo aū ia ñ ego. hoc ē ñ ego q
tta aī manducaba. ñ ego q fęnū. q a oīs caro fęnū. s; uuit
ī me xpc. hoc ē uū panis ille uuuis. q ueñ decęlo. uū sapia.
uū gta. uū iustitia. uū resurrectio. Deñ ē sicā qz ñ ē male
dictus ho. s; maledict ē serpens. nec tta ī se maledicta ē s; male
dicta iqt in opib tuis. ad anim ā dictū ē. Tē tta maledicta ē si
habeas opa tta ena. id ē opa sclaria. 7 maledicta ñ in uū sū. s;
ut spinas 7 tribulos geniet. ñ fuerit humane studio opationis
exercitata. Qd si 7 exercuerim in labore q dē 7 sudore. sed
tam panē manducabim. Repugnat enī lex carnis legi
mentis. 7 laborandū nob ē atq; desudandū ut castigemus
corp & seruitutī redigamus. 7 quę st spīalia seminem.
Si enim carnalia seminauerim quę carnalia st metemus.
si v spīalia seminauerim. metemus ea quę st spiritalia.
Explicit de paradyso lib scds. Incipit de Cain 7 Abel

liber primus.

EPARADYSO IN

SVPERIORIBVS PRO CAPTV nostro ut potuim⁹ q̄d d̄ns mſu dit·ſenſus muenit·digeſſim⁹·ĩ¹q̄b; ad̄a atq; euę lapſus ē cōphenſus·nec q̄m illa penes auctores ñ ſtetit culpa·s; q̄d pei ē deteriorē inuenit heredē·ſequentē adoriam̄ hiſtoriā·7 ea q̄ ſed m ſeptas s annexa diuinas·nro ope pſeqūmur·Ad̄a aũ cognouęuam mulierem ſuã·quę ēcepit 7 pepit cain 7 dix·acq̄ſiui hominē p d̄m·Quę acq̄rim⁹ ex q̄ 7 aquo 7 p q̄d acq̄ram⁹ ſiderari ſolet·Ex q̄ tanq̄ ex materia·aq̄ q̄s auctor·p q̄d tanq̄ paliq̄t ĩſtrum̄tũ·Nunq̄d hic ſic dic̄ acq̄ſiui hominē p d̄m·ut in d̄m intelligam⁹ inſtrum̄tũ·Non utiq;·ſ; ut ĩtelligas auctorē 7 opatorē d̄m·Vñ d̄o magis detulit q̄a dix·acq̄ſiui hominē p d̄m·noſ cũ aliq̄d acq̄rim⁹ ut oſ euent⁹ ſed d̄o magis deferre q̄ nob arrogare debem⁹·Et adiecit parere abel·Cũ adicit aliq̄d q̄d p ius erat tollit·idq; colligit ex arithmetice portionib; aut aię cogitationib;·Addito it numero fit ali numerus·abolet ſupior·7 cogitatio accedens noua excludit ſupiorē·Ergo cũ adicit abel auferet cain·q̄d nomin̄ in tp̄ratione plenī deprehendit·Cain ēteni dicit ē acq̄ſitio·q̄d oia s acq̄reret·abel q̄ oia referret ad d̄m pia deuot⁹ m̄tis attentione nih s arrogans ut ſupior fr̄·s; totũ t bueni c̄ditori q̄d accepiſſet ab eo·Duę itaq; s ſecte ſubditoꝝ fr̄um nomine c̄pugnantes mutuo c̄ t ſtatorię s·una q̄ totũ m̄tis ſuę

deputans tanquã principali. 7 q̃si cuiđã cogitationis 7 sensus
7 motꝰ oĩs auctori. hoc ē, q̃ oĩs inuentiones humano as
cribit ĩgenio. alta q̃ tanquã opatori 7 creatori omniũ
đo defert. 7 eiꝰ tanq̃ parenti atq; rectori subdit omnia
quib naculo. Illa prior cain significat. hec pterior abel
đr. Has duas sectas aĩa una parturit. 7 iõ germanę ha
bent qd uno fundant uto. s; ꝯtrię s q̃a oportet eas
cũ qđã aĩę partu editę fuerint. diuidi ac separi. Con
pugnantib; ꝗ hospitiũ ē unũ ppetuo ñ potē. Denq; re
becca cũ duas natas humani ĩgenii parturiret. unã mali.
alterã boni easq; exiluire mt uterũ sentiret suũ. esau. ꝗ
typ erat malicię. iacob figurã bonitatis gerebat. mirata
qd illud ēet qd discordiã q̃ndã ēcepti cerneret fęt. ēsu
lunt đnm ut passionē pderet. medelã daret. Itaq; pcan
ti. ē responsv ēditũ. Duę gentes in uto tuo s. 7 duo ppli
de uentre tuo exibt. Qđ si ad animã referas. eande gen
tē boni 7 mali ĩtelliges. qr ex qđã fonte animę utrũq;
demanat. S; hoc sobrii solet ēe iudicii. ut repudiato ma
lo t enuitat qd bonũ ē atq; ēfirmet. Prius q̃ q̃ pariat bo
nũ hoc ē reuentiã đo debitã. ut ipsi totũ deserta sua p
fert. Cũ ũ genuerit ēfessionē q̃ defert đo. deponit sui
cordis tumorē. Adiciens q̃ bonũ aĩę dogma abel ab
stulit impbũ dogma cain. Ego tam hoc loco sđm sep
tuiã mysteriũ magis duoq; ppłoq; intelligo. qd đs adi
ciendo ęcclę suę fidem pię plebis. abstulit pfidiã ppli
puaricantis. q̃ndo q đē ũba ipsa hoc signare uideant.
dicente đo. Duę gs in uto tuo s. 7 duo ppli de uentre
tuo exibt. Hęc figura synagogę 7 ęcclę in istis duob;
frib; aĩ pcessit cain 7 abel. P cain particidalis ppls in

telligitur iudex. qui dñi 7 auctoris sui. 7 sedm mariẹ
uirginis partũ frīs ut ita dicã sanguinẽ psecutẽ. p a
bel aũ intelligit xan adherens dõ. sic 7 dd ait. Hichi
aũ adherere dõ bonũ ẽ. 7 se cẹlestib; annexeret. tristsepa
raret. Et alibi. Defecẽ in q̃t aiã mea i uerbũ tuũ. eo qd
ordinẽ uiuendi atq; usũ in tr̃enis uoluptatib. s; inuer
bi cognitione posuisset. Ex q cognoscit nec illud ocio
se sẹptũ ẽe. s; ppense 7 examinate qd legim in regũ li
bris. Et apposit ẽ ad pais suos. Intelligi it dat qd pais v
similis fuerit fide. uñ declaret ñ adsepulturã corpis.
s; ad ẽsortiũ uite relatũ. Denq; de ysaac ñ psuncto
rie sẹptũ putat. qd reqrens corpis isti speciẽ q aiẹ sue
annexebat apposit sit adgen suũ. eo qd pais suis mo
rib adhesertit. Pulchre aũ adgen ait. ñ ad ppl'm. sic
alibi. Nã legim aliis locis appositos fuisse ad ppl'm suũ.
s; isti ñ tã pstantes. Prestantior aũ q paucos similis fuerit
7 ñ plurimos. Plures in ppl'o suo q̃i gente. 7 pstanti du
cit paucos simile ẽe q plurimos. Qui q di erat pmis
sione qnat. q ad sacficiũ pbandẹ pietatis electy. quin
uxoris hoc ẽ soli sapientiẹ societate ortent. sup nulli
gnis qd ẽ unũ s q; semp cuenient. ñ plebeiẹ uilitatis
imitator astruend fuit diuine sẹpturẹ testimonio.
Item y labor. doctrina. meditatio. illic cũ plurib cõ
mune collegiũ. 7 qdd applare ẽsortiũ ẽ. audiendo
it. plerq; pficiunt. qs noiauit ppl'm. Y aũ ñ humana
tdione. s; i genuosa collectione sine usu labori disci
plina pcipit. illic sublimis gnis incorrupta sincerita
ẽ. 7 ido ysaac tãq di mun ad gen suũ magis q ad ppl'm
apposit legit. ut diuinos poti q humanos imitatorẽ

fuisse sedulu recognoscas. Beata 7 illa mes que spes 7 ipsu
gen sup gdies meret audire qd dictu e ad moysen cum
separet applo. tu au sta mecu. Na sic mysaac dnice icar
nationis typ humane gnationis sup gssius esuetudinem
uicit poris. ita ut i eo n uulgaris ppli gra. s; specialis pro
gatiua pcelleret sic lectio docet. abrahe iqt dicte s rep
missiones 7 semini et. n dic 7 semini b; taqm i multis. s;
sic uni hoc e semini tuo qd e xpc. ita 7 in moyse uenti
doctoris figa q lege doceret. euglm pdicaret. impleret
testam tu uet nouu 9deret celeste pplis alim tu daret
humane dignitate 9ditionis excessit eo usq; ut di dona
ret noie sic habem septu dicente dno. Posui te in deu
pharaonis. Et tem uictor passionu omniu. nec ulli seli
capt illecebs. q omne ista sedm corp habitatione cele
his puritate 9 visionis obduxerat. mte regens. carnem
subiciens. 7 regia qda auctoritate castigans. noie di uo
cat e. ad cui similitudine se pfecte uirtutis ubtate
formauat. 7 io n legim deco sic decetis qa deficiens mor
tuus e. s; puer bu di mortuus e. Ds h. neq; defectione
aut diminutione patit. neq; adiectione capit. Vn 7 addi
dit septa. qz nemo scit sepultura ei usq; i hodiernu die.
vt tnslatione magis q interitu ei intelligas. Mors enim
secessio qda e aie 7 corpis. Mortuus q e pubu dm utait
septa. n sedm ubu. ut adutas n uitiu mortis. s; gre mun
expssu. q tnslat magis q derelict e. cui nemo nou sepul
tura. Qs enim in tris reliquias ei potuit deprehende. q secu
ee di filio in euglio demonstrauit. Denq; 7 helias simul
e uisus q tnslat curru e. n sepult. nec mortuus legit.
Viuit h. q cu filio di e. Moyses aut mortuus qde legitur.

s; puerbum dī mortuus ꝑqd facta s̄ oīa. Yerbo aū dī celi
firmati s̄. ꝓ ubū q̄ dī n̄ lapsus opis s; firmam̄tū ē. Ñ q̄ tāq̄
relapsꝰ in tā deꝑhendit corpis solutione s; tanq̄ ubice
lestis opatione donat 7 munere. utq̄ etē magis caro eis
q̄ bustū accepit. Bene q̄ in tēdim seruūq; seruat distan
tia. utꝑogatiua dīm intelligas grām seruī. Demoyse
legit qi sepultura ei nemo scit. dexpo aū. sepultā ei de
tra sublata ē. qa ille secdm mysteriū legis expectabat
redeptionē ut resurgeret. hic secdm euglīm donū re
deptionis n̄ expectabat s; donabat. 7 iō sepultā ei n̄ igno
rata ē. s; eleuata. q̄ diuti creata tenere n̄ potuit. qa p
ipsū oīs creata ꝑpauit a corruptionis seruitis liberari.
Ñemo q̄ scit sepulturā moysi. qi uita ei os nouerit. x aut
sepulturā os uidim̄ s; nec iā n̄ nouim̄. qi resurrectionē
ei agnouim̄. Debuit ꝛ cognosci tumul ei ut resurrec
tio manifestaret. 7 iō in euglio tumul sūma exp̄ssioē
describit. in lege n̄ querit. qi licet resurrectionē ei lex
annuntiauit. nob tam euglī series plenissime cōpbaū.
Ergo ut qd ꝓposuim cōpleam. adiec mq̄t parere abel
hoc ē meliorē. Cua q̄ quit an peccauat ex se geniauit
sententiā. ut supioris sententie aboleret errorem.
Mentior n̄ hoc i umusis pbat. Ita ꝛ nascim̄ ut an ifirm
ifantie sensꝰ in nob sit. postea puericie corpis tantūm
curā scients. nullū cultū. nulla habens obseruantiā di
uinq; Vn̄ 7 euidenti nate natiuitate ortū ihm xp̄m
ex uirgine ut ꝓbaret ꝓpha ait. Ecce uirgo i utero ac
cipiet 7 pariet filiū. 7 uocabis nom̄ ei emmanuel.
butyrū 7 mel comedet. pusq̄ sciat malu aut bonū.
n̄ credit malicie. ut sciat qd bonū ē. Et infra. Priusq̄

sciat puer uocare patrem aut matrem. accipiet uir
tutē damasci. ⁊ spolia samarie. ꝗ rege assiriorū. Soly
it fuit q̄ ñ ē captꝰ scī hui uanitate ⁊ carnali tumore.
ut pote q̄ se humiliau̅ fact⁹ obediens usq; ad mortē lon
ge unicuiq; nr̄m dissimili. q̄ nos frustra extollim⁹ mte
carnis iflati. Y ñ ⁊ nemo sine peccto nec uni⁹ diei ifans.
Ille au̅ peccem ñ fec. ⁊ io innob an̅ cain nasci⁹ seipsū p
ferens. p̄tea abel ḡiat. in q̄ fit reuientia diuinitatis.
Pri⁹ ḡ irrepit q̄d malū ē. p̄tea agnoscit q̄d bonū ē. Ubi
au̅ bonū ibi iustū. u iusticia ibi sci tas. hoc ē abel q̄ ad
heret d̄o. Et fact⁹ ē in q̄t abel pastor ouiū. cain au̅ opa
bat terrā. Non ē ociosum q̄d cū an̅ ḡiat⁹ sit cain ut
lectio docet. p̄ iat sit hoc loco abel. nec id̄ē sit ordo no
minū q̄ ē ordo natē. Q̄d s̄ uult mutatio ordinis. ut
p̄ junioris meminit. ubi desc̄bit uitē stat⁹ opisq; usy.
Introgeni officioq; distantiā. ut colligam⁹ causā p̄la
tionis. Opari terrā usu p̄ ē. grā inferi quā oues pascere.
enī Hoc istar cui d̄ā ē doctoris ⁊ p̄ncipis. ñ ntoq; se auc
tustiorib⁹ inchoauit. iunior. ⁊ recentiora p̄tulit. q̄
nullas spinas. nullos tbulos ḡminarent. nulli senten
tie ēent obnoxia. Denq; peccati reus. ad̄ā de paradÿ
so dimissus ē uoluptatis. ut oparet terrā. Recte ḡ
ÿ nascunt⁹ hi fr̄s seruat⁹ ⁊ inp̄dicando ordo natē. ÿ
ꝗ exp̄mit⁹ disciplina uiuendi. senior iunior añfert.
q̄ ⁊ si tp̄re iunior. uirtute p̄stantior ē. Innocentia
it tp̄re posterior ē q̄ malicia. ⁊ q̄d̄ā suppar ętate.
s; meritis nobilitate antiq̄or. Senect⁹ it uenabilis ē.
ñ annis incana. s; moribꝰ. ⁊ ętas in q̄t senectutis. uita ī
maculata. Ubi ḡ ḡiatio exp̄mitur. p̄uenat cain.

v disciplinarū fit p̄dicatio. p̄curitat abel. Adolescen
tiā q. ipsā in exordis iuuentutē uariæq; illecebris
passionū feruere q̄s abnuat. S; v maturior etas
successerit tāq; pubescentis lasciuie tēpestate discussa.
tūc q̄llitatē refundi. ī q̄sdā port q̄ etos lasse nauigiū
aīe subducere. Itaq; q̄ues mot nrē adolescentiē fida
senectutis statione placidant. Ne q̄ dubites talib; natē
admonit exemplis q̄d malicie p̄cedat tēpre. s; juuencē
lescat ī firmitate. Habet illa ētatis stipendiū. unt aut
p̄rogatiua glē. q. plerūq; iusto ī iquus iudici cedit. cui
rei testis est diuina sēptura q. docet esau ignomine stul
ticie uirū. cessisse patiēt p̄mat suos fri suo iacob ita
ut diceret. Vt q̄d in p̄mat. S; qd iste p̄ habuit hoc uir
ignomīto exercitationis p̄ditus quesiuit mereri. Honne
tibi uidetur esau tamquā in agone uictus. ex ppe mitis
infirmitate impare se existimans cessisse uictori co
ronā quē uidebat q̄m uidebat nulli passionū illece
brisflecti quarū ipse puluere sustinere ñ poterat.
Vt q̄d inq̄t mihi p̄matus. Ap̄ ignauos enim nulla sūt
insignia uirtutis ap̄ sapientes p̄ma habent. Studia
enim uirtutis. quedā instrumēta sunt. Itaq; sic bella
tor sine armis esse ñ potest. ita sine exercitatione
uirtus. Vnde & dns in euangelio ait. A diebus iohan
nis baptiste regnū celoē cogitur. & cogentes diri
piunt illud. Et alibi. Querite regnū dei. & ecce oia
p̄sto sunt uobis. Non dormientib̄ non ociantib̄ s; ui
gilantib̄ & laborantib̄ pollicentur p̄mia s; labori
merces parata est. q̄ licet ñ sit suauis ad grām. tam
fructuosus ad p̄miūm est. Docet hoc sermo legis.

sic septū inuenim⁹. Si fuerint inq̃t hoi uni due uxores. u
na earū dilecta. ⁊ alta odibilis. ⁊ fuerit p̃mitiuus filij mu
lieris odibilis. q̃ die heredes reliq̃rit filios in substantia
sua. ñ potest p̃mata dare filio mulieris dilecte. omittens
filiū mulieris odibilis. s; p̃mitiuū filiū mulieris odibi
lis cognoscit dare illi dotē ex oib; q̃ inueniuntur et
q̃ ipse nunci filioq; ei ē. ⁊ ipsi debent p̃mitie. Quam p
funda latent mysteriaq; secreta ī litteris. recognosce
aia tuo parte. ⁊ odibilis isti mulieris q̃re mysterium.
l nt te iuenies si reqras. repete cogitationes. relige sensus
tuos. ⁊ cui p̃mitie debeant agnosces. Due ut mulieres
unicuiq; nr̃m cohabitant. ī inimicicis ac discordiis dissi
dentes. uelut q̃bda zelotypie ctentionib nrē replen
tes aie domū. Vna earū nob suauitati ⁊ amori ē blanda
ĉsiliatrix grē q̃ uocat uoluptas. Hac uob opinam socia
ac domestica. illa altera inmitē aspam ferā. credim.
cui nom̃ uirt ē. Illa q̃ meretricio p̃cax motu. īfracto
p delicias īcessu. nutantib oculis ⁊ ludentib. iaculans
palpebris retia. q̃b; p̃ciosas iuuenū capit aias. Oculis
ut meretricis laqus ē peccatoris. q̃ cūq; uidit sensu dubio
p̃teunte in angulo ĉnsit domus suē. sermonib; adorī
tur q̃ciosis. faciens iuuenū uolare corda domi ī quieta.
ī plateas uaga. osculis p̃diga. pudore uilis. amictu di
ues. genis picta. Ĉtenim q; uerū decorē natē habe
ñ potest. ad ultimis fucis affectate pulchritudinis le
nocinat spem. ñ ueritate. uncia succincta comitatu. ⁊ q
da neq̃cia choro circūfusa. dux ĉminū. talib ubq; machi
nis murū mitis aggdit humane. Sacrificiū pacis ē m. hodie
reddo uota mea. hac ex causa p̃gressa sū obuiā t. desiderans

faciem tuã inuenire. Instrui texui lectũ meũ. 7 tapetis ab
egypto strauí. aspsi lectũ meũ croco. domũ aũ meã cy
namomo. ueni fruamur amicicia usq; ĩ diluculũ. ueni 7 col
luctemur libidine. Hãc ut p os salemonis spem fornicarie
uidem ex pssam. Nã qd meretriũ. q scl̃aris uoluptã. Que
a fenestra domus sue intrat. oculis pma tẽptanta pludes.
7 penetrat cuto situ in platea, pspiciens id ẽ in publicas
tinseuntiũ uias. ñ inlegis intima mysteria obtutũ sue mi
tis intendes. Ea pfecto ẽ qualidioribus uinculis uelut cu
bile qddã ẽ sociate. nos cõmunitatis intex. ut q reclina
uerit se liget. 7 pbrose fraudis uelamine opiat corpis
sunstratũ ad sollicitandos aios iuuenũ. absentiã uiri. hoc
ẽ incuriã legis obtexens. Lex enim absens peccantib; ẽ.
Nã si ad eet ñ delinqret. 7 ĩo ait. Nũ ut ad ẽ uir ms ĩ domo.
abit aũ uiã longissimã. in uo lucro pecunie accepto in
manu. Qd hoc ee dicã. ñ forte qa diuites putant mch ee
qd ñ sue cedat pecunie. 7 in gita sui legẽ uelit ee uenale.
Spargit odores suos uoluptas. qx odorẽ ñ hr. Thesauros
demonstrat. regna pmittit. amores spondet ẽ tinuos. in
exploratos ẽ cubitis pollicet. sine pedagogo disciplinas.
sine monitore sermones. uitã sine sollicitudine. molle sõnũ.
ĩ explebile cupiditatẽ. seducens inq eũ multo blandi mto
sermonũ. 7 laqis labiorũ suorũ alligans domũ ad usq; texit. at
ille secur ẽ eã circũuenti. Hi tebat aula regio luxu. splen
dida celatis parietib. 7 solo humido. natabat pauimta vi
no. flagbat unguento hum. spinis coopta piscium 7 marcen
tib; iã floribus lubrica. illic cõmessantiũ tumult. ẽ cer
tantiũ clamor. lingantiũ cedes. ẽ cent cenantiũ. saltan
tiũ strepit. ridentiũ cachinni. lasciuientiũ plausus. ẽ

fusa omia mecum nate ordine Saltatices tonse. et spanices
pueri comam epulantium cruditas edentium ructus ebrios situs.
hesterna crapula hodierna temulentia repletauomitu
bibentium pocula maiore odore ebrietatis quam si recentia tan
tum uina flagrent ipsa in medio stans bibite inquit et ebria
mini ut cadat unusquisque et non resurgat. Ue apud me primus q
omnium potentissimus ille meus est quasi unus non est ille magnior quam
s nequor. Calix aureus babylonis in manu mea inebrians
omnem terram. Animo meo bibent os gens. Qui est sapientior
diutat ad me et degentur sapia percipio dies. Panis absconditus suauior
uinum et aqua furtiua dulcior est bibite. Manducemus et bibamus cras enim moriemur. Transiet ut umbra tan
quam uestigia nubis et tanquam nebula dissipabitur. Ueniite igitur fruamur bonis quasi sum et utamur creatura tanquam in iuuentute celeriter
uino pretioso et unguentis nos impleamus et non pretereat nos
flos temporis. coronemur nos rosis antequam marcescant. nullum
pratum sit quod non pertranseat luxuria nostra. Ubique relinquamus signa
letitie. Hic omnia relinquunt mecum secum quasi ferret. non quod cor
poris uoluptate percepit. Denique ipsam ego institui philoso
phiam. nec est alia uerior: non ea quae bonum asserit non quod suaue
atque iocundum sit. Ergo ut philosophie et sapientie salo
monis credite. His auditis uelut ceruus sagittatus in meco
re heret sauci. quem miseratus iuit et casum cito uidens
in puiso occurrit ueritate. ne inter moras illecebis demul
centibus mens capiatur humana. Pala inquit apparuit non
queratur me. ne fallat in prudentem. et circumueniat temuli
er effrenata et luxuriosa quam non nouit pudorem. sedet in fo
ribus domus in sella pala in platea ad uocans pretereuntes.
Nec quasi audi me et intende ubis oris mei. non declinet in

uias eius cor tuum. Multos enim uulnerando deiecit. Et si innumerabiles quos trucidauit. Vie inferoq; domus eius deducentes in secessum mortis. Aufer quoque a te os peruersum. Et iniusta labia ate longe appelle. Oculi tui recta uideant. noli intendere fallaci muliери. Ecce enim distillabit alabris mulieris fornicaria. quadrupedem impinguat fauces suas. postea uero amariorem felle inuenies. Dies me citius defecerit quia ei exponam. quam in publicis ore sapientie descripta atque expressa est. Ne treuuncat forme concupiscentia. adulterinis enim fucis illita. neque uero sincero fulgens decore. Ne capiaris oculis. circumfusa enim rechcia est. Esto magis similis illi. Et sequere eum qui stat super colles. prospiciens per fenestras. eminens super rechcia. Ecce ala est uoluptatis uncula. Oculos delectat. demulcet aures. Minime ingenuat. multa promittit. falsa adiungit. uera subducit. spondet pecuniam. aurum offert. et aufert disciplinam. Tu autem accipe potius disciplinam quam pecuniam. Et scientiam super aurum probatum. melior est enim lapidibus preciosis. Non te celabo quam summa ei ferunt. ne uidear dolore quis pliceant. Et leuat enim. Et extollit minime suasoris ubis. ostendit omnia regna terre dicens. Hec omnia tibi dabo. si procidens adoueris me. Ibi tuta ue ne capiaris per labentibus. Et manentibus in quibus magna temptatio est. Docuit te certe dominus ihesus. quomodum adusus huiusmodi temptationes resistas. Temptauit diabolus primum laqueum gule dicens. Si filius dei es. die lapidi huic ut panis fiat. Respondit dominus. Non in solo pane uiuit homo. sed in omni uerbo dei. Laqueum soluit hoc dicto. Posuit iterum diabolus secundum lactantie laqueum. quem et bonam minime prospiciunt esse semitis solet strangulare. et duxit illum in quit et statuit eum super pinnaculum templi. et dixit illi. Si filius dei es.

mitte te hic. Scptũ ē ut qd angelis suis mandauit de te
vt cseruent te. qi manib; tollent te. ne forte offendas
ad lapide tuũ. Itaq; cũ posset sine ullo piculo mittere se
dns ihc cui suppeterent spales uolat. tamẽ ne iactantię
gen eet. respondit diabolo. Non tẽptabis dnm dm tuũ.
§ Simul docuit nõ cauere. ne faciam uoluntatẽ diaboli. Sicq
uera iactantia declinanda ē. qnto magis nemo debet falsa
iactare pueris. Tertia sup ē laqus auaricię atq; ambitio
nis. Ostendit i monte posito omia regna orbis terre i mo
mento tẽpis. Bene i momento. qa diuturna ee nõ posset. Pau
lulũ expecta. 7 cito tnseunt. Itaq; q secunt ea i monte
s uidentur. s; nõ s ppetui. sic habes scptũ. Vidi impiũ sup
excaltatũ 7 eleuatũ sup cedros lybani 7 transiui 7 ecce nõ
erat. §; q maxime ea fac. adorare uidet diabolũ. cui
ds uent ē. 7 impudendis gla. Tu aũ in do glam qre. q t
ait. Dnm dm tuũ adorabis 7 illi soli seruies. aq ętna ac
cipias. nõ tẽpalia. Tamẽ si quẽ etiã ista delectant. ab eo mo
derati petant. quer omniũ fons ē. Nã 7 ipsa pecuniaria
q possidere s uidet aliena s. sic ipse dur. t dabo potes
tatẽ hac uniusã. 7 glam illq; q a m tdita s. Ab eo g spa
licet breui suite nõ sit longũ uiaticũ requrendũ. tamẽ
ab eo spa q uniusã creatam ẽdidit. q diabolo ea ad tẽp
tdidit. nõ ut possideat s; ut tẽptet. Non ut potat corona
ee sine certamine. Pbandi erant dubii. ut iusti corona
rent. Dedit itaq diabolo ea. qa i his ipsis pena accipientis
ē. si uti nesciat. Qd ē ut thesaur luxurioso. n sũpt luxu
rie. S; nõ luxuriosy. s; frugi pbat. 7 io ute qsi frugi his
q t apponunt. ut nõ cũ manducas multũ odibilis fias.
Vigilię ut 7 tortura uiro edaci. Ctrista. Si coact fueris

medendo surge ⁊ uome ⁊ refrigerabitte ⁊ ñ adducet cor
pori tuo ĩfirmitatē. Plurimos itaq; gula sua occidit nul
lu frugalitas. Innumis uina nocuerūt nulli parsimonia.
Plerq; int̄ epulas fuderūt ammā ⁊ mīsas ꝓpo repleuerunt
sanguine. Alius crudiras uocē simul rapuit ⁊ sensū ⁊ sialī
qb; crudiras noxia ñ fuit his ruinā fecē ebrietas. Alios in
cm̄ egit ebrietas ⁊ si ipsa cm̄ sit alios ad egestatē redegit.
Postremo audi q̄s xp̄c excludat. Cū m̄ tuerit inq̄t pat̄ fa
milias ⁊ clauserit ostiū incipietis foris stare ⁊ pulsare
ostiū dicentes ap̄i nob̄. ⁊ respondens dicet nescio uos ūn
sitis recedite a me oēs operarii ĩiq̄tatis. tē incipietis dicē
manducauim̄ coram te ⁊ bibim̄ ⁊ in plateis nris docuisti. et
dicet uob̄ nescio uos ūn sitis. Audisti q̄d demanducantib̄ dixit.
audi nē q̄d ieiunantib̄ dicat. Beati q̄ nē esuriunt ⁊ sitiunt.
q̄ saturabunt̄. Et ĩfra. Ve uob̄ q̄ saturati estis. qm̄ esurietis.
S; uis manducare uis bibere. Vem ad cuiuiū sapiē. q̄ muitat
oms cū magna ꝓdicatione dicēs. Uenite ⁊ edite panem meos.
⁊ bibite uinū q̄d miscui uob̄. Delectant cantica q̄ epulan
tē demulceant. audi hortantē. audi cantantē ecclam
ñ solū ĩ canticis canticoq̄. Manducate ꝓximi mei ⁊ bibi
te ⁊ ĩ ebriamini pat̄is mei. S; hec ebrietas sobrios fac. hec
ebrietas grē ñ temulentie ē. leticiā g̃nat ñ titubantiā.
Hec uerearis ne ĩ iuuuio ecclē. aut q̄ti odores t̄. aut dul
ces cibi. aut diuisi pot̄. aut cuiue nobiles desint. aut
decentes minist̄. Q̄d xp̄o nobili q̄ m̄ cuiuio ecclē ⁊ mi
nistrat ⁊ ministrat̄. Isti cuiue recūbentis adnecte
te latori. ac te dō iunge. ñ fastidias m̄sā. q̄ xp̄c eleg̃
dicēs. In tuui ĩ hortū meū soror mea sponsa. uindem
aui myrrā cū aromatib; meis. manducaui panē mev

cū melle meo·⁊ bibi uinū cū lacte meo. In horto hoc est
ī paradyso ē cuuuū ecclē ⁊ erat pȳ adā q̄ peccatū cō
mittet. ibi recūbebat eua pus q̄ culpā crearet ⁊ pa-
ret. Ibi uinde mias myrrā. hoc ē xpi sepulturā. ut ē se-
pult cū illo p baptismū in morte. q̄ ad modū ille sur-
rexit ex mortuis ⁊ tu resurgas. ibi manducabis panē
q̄ ē firmat cor hoīs. O el gusta bis q̄ tua dulcescat mea
tus fauciū. uinū bibes cū lacte. hoc ē cū splendore ac sin
ceritate. siue q̄d simplicitas sit. siue q̄d ī maculata gr̄a.
q̄ ī remissionē sumit peccāq̄. siue q̄d paruulos ⁊ solatioīs
sue lactet uberib; ut ablactati ī delicis implentur dinē
p fectē etatis adolescant. Succede q̄ ī hoc cuuuū. An
metuis ne angustior dom ⁊ breuis cuuuū loc te cōpmat.
O isti q̄ magna ē dom dī. ⁊ ingens loc possessionis eius.
Magnus ⁊ nō hīt finē. alt ⁊ immisus ⁊ fuerit gygantēi sta
tura magna. scientes pliū. Non hos eleg ds. Et mito nō eleg
q̄a pliū nō pacē sciebant. ⁊ idō pacē disce ut eligaris ad do.
S; ne forte incōpletā dom magnitudinē putes. ⁊ diuiso
ria te colupnata delectent. sapia edificauit s domū. ⁊ suf
fulsit colupnas. vii. Ipse ⁊ dīs ihc multas mansiones apd
patrē suū ēe cōmemorat. In hac q̄ domo epulaberis aīē
cibos. pot q; mitis. ut p ea nō esurias. neq; sicias unq̄. Qui ⁊ man
ducat. manducat usq; ad saturitatē. ⁊ q̄ bibit. usq; ad ebrie
tatē bibit. S; hec ebrietas pudicie custos ē. illa aut ebrietas
fomes libidinis. q̄ p carnes uaporant intima uiscera. ammō
ignescit. aīa exurit. Seuus crimmnū stimul libido ē. quē
nunq̄ mane q̄etū patit affectū. Nocte feruet. die anhelat.
de somno excitat. a negocio abducit. a tacione reuocat.
aufert cōsiliū. amantes inquietat. lapsos inclinat. castis m

sidiatur. potiendo inflammat. quo usq; accendit. Nullo
peccandi mod. Ñ explebilis scelerū. in morte amantis ex
tingui ñ potest. Et ido ait apls. Fugite fornicationē. ut
uelocis fuga tanq; furiose dñe declinare seuiciā. Tetro
seruicio exire possim. Nā q̄d de auaricia dicā insatia
bili pecunie cupiditate. Q̄d dā ceris libidine. Que q̄ plu
ra abstulerit. eo magis mopē se ēe credit. Omnib; mundā
s uilis. Ī summis diuitiis mops. affectu extenuat. q̄d sensu
habundat. Nullo rapiendi mod. Ñ nulla mēsura cupiendi.
Sic īflamat animū. sic igne suo pascit animū. ut hoc so
lo distet q̄d illa forma adulterasit. ista tiarū. Clemēta
ceuit. mare sulcat. terrā effodit. celū uotis fatigat.
nec sereno q̄ta nec nubilo. cēdepnat puent annuos. fetq;
tiax arguit. Sz hec eq̄tudo aīe ē. ñ sāmtas. Denq; ecclas
tes dicē. Est languor mal q̄ uidi sub sole diuitias custo
diri ī malū possidentī eā. Q̄d sup. Qui diliq̄ argentū ñ sati
abit argento. nec ē finis acq̄sitionis eq; Si queris thesauros.
accipe ī uisibiles 7 occultos. q̄s ī celis altissimis. ñ q̄s terriax
uenis req̄ras. Esto pauper spū. 7 eris diues q̄licūq; censu. q̄a
ñ inhabundantia diuitiarū uita ē hoīs. sz ī uirtute acfi
de. Iste te diuitie uere diuitē facient. si sis in dñm diues. Au
disti uoluptatis mysteria audisti. 7 mīax copiax musica.
q̄s ego ñ suppellectile opiendas putaui. ut sua luce ful
gerent. ut ex se ipse uocē emitterent sui ī uicē. Neq; ut
sol 7 luna ī tpte indigent. sint int̄ptem fulgorē suilu
minis q̄ tot replet ē orbis. Illis illuminatio ē fides sine
īdice. 7 q̄d ut ita dicā in testata testis q̄ alieno ñ indiget
testimonio. 7 subito se uniū sq; oculis effundit. Non ḡ nun
tiant opa mea sz clamant. 7 se ipsa denuntiant. Sane ut

⁊ hoc q̃d laboriosũ in mnr̃is ducit̃. fides exigit̃ studium
desid'at̃. facta querunt̃. His ꝗ. tb̃ d'ns ihc deuotioni hu
manę officia definiũ dicẽs. Petite ⁊ dabit̃ uob'. querite ⁊
inuenietis. pulsate ⁊ aperiet̃ uob'. Et ifra. Omis q̃ q̃ audit
uba mea hęc. ⁊ fac̃ ea. similis ẽ uiro sapienti. hęc q̃ studio
se fuerit psecut̃. p mat̃ bndictionis accipiet sic patarcha
iacob. q̃ c̃tinentia ⁊ fide humana ⁊ supplantaũ uestigia
passionũ. iste ait. muscd'iam mei habuit d'ś ⁊ st̃ m̃ omã.
Hac itaq; mĩam. nos fide. studio. opibq; mereamur. q̃b; disci
plinis inuenit isr'l grãm d'i. ⁊ ipsam omã. Non ꝗ hui
mundi copias. s; uirtutũ disciplinas s̃ suppetere gaude
bat. Has enĩ nob' substituam̃ heredes. q̃s s̃cs abrahaĩ ysaac
filio suo substituit. s̃ omnẽ opũ suo ⁊ deputans hereditatẽ
sapienti ⁊ uiro iusto. nec ullũ jus hereditariũ ancillis ut
ancillarum filiis derelinq̃ns. s; tantũm donationis munere.
Perfecte ꝗ uirtutes totũ accipiunt. glę patrimoniũ usitatis
⁊ mediocrib' uile aliq̃d aspgit̃. ⁊ id̃o agãr q̃ aduena la
tine d'r atq; accola. ⁊ cethura q̃ odorifera sig̃cat̃ he
redes ñ s̃. Qui enĩ mediis utit̃ disciplinis. accola ñ in
habitator ẽ sapię. odore aspsus ñ fructu explet̃. Sam
tatẽ aũ cib' ñ odor ĩuehit̃. q̃ odor fructuũ nunci ẽ.
Principales itaq; disciplinas s̃ eq̃ntib; ⁊ indigenas acco
lis agnoscim̃ pferendas. Hoc scd'm ingeniũ. at ṽ scd'm
mysteriũ abraha pat̃ gentiũ semini suo legitimo q̃d
ẽ xpc. hereditatẽ omnẽ fidei suę detulit. ⁊ q̃ a ĩ hac t̃
ra uelut aduena fuit uitę hui odorẽ magis q̃ fructũ
refert. Hęc cũ audit mens aũtit se auoluptate uirtu
tiq; adiungit ueri decoris. ammirans gr̃am. purũ affec
tũ. simplicem sententiã. mediocrẽ uestem. hoc ẽ ñ inp

suasione sermonis·ꝗ; in ostensione spē·q̃lis ē aplicę forma
sententię amictus sapię atq; pietatis omni pciosiore auro
refulgens·tū chorū prudentię·tēpantię·fortitudinis·
iustiticię suscipiens·q̃ flagrabat odorē disciplinarū·icuti
entes reuientiā·ifundentes gratiam·Itaq; talib; motamen
eligit studia uirtutis q̃b iacob uir plen exercitatioīs
mentē intendit suā·7 ido ouiū pastor inducit·eo
q̃d impitare corpi 7 sensib ei ac uoluptatib; uo
cisq; modū tenere ne uelut ouis uagēt incerta
pstanti estimat·q̃ regere ppłos pesse uirtib·Difficili
ꝗ se q̃spiā q̃ alterū regit·Animū uincere·iracundiā
cohibere·compugnantesq; leges carnis 7 mētis munū
cogere·ī mortalis cuida ē uiri·q̃ infernū portā cepit·
Denique ipse legislator uendicauit hoc mun ut oues pas
ceret Jethro q̃ dr supfluus·7 ageret ī desertū·eo q̃d irra
tionabile 7 supflui uulgarisq; sermonis loq̃ citatē in
secreta q̃dā sobrię doctrinę coegit mysteria·idoq; e
gyptiis abhominationi erant pastores ouiū·O mīs·ꝗ qui
corpis dediti passionib hui modi uoluptatib indulgent
suis·discep tatorē uerbi·doctorēq; uirtutis·q̃dā exe
cratione declinant·7 iō p enigmata hęc docuit moy
ses apta dō ēe sacficia q̃ refugit oīs sapiens·id ē opa 7 p
cepta uirtutis·ideoq; pastor abel·cain aū opator trę
legit·q ī fre suo uir insipiens formā speciēq; uirtutis
expssam ferre ñ potuit·Et factū ē p dies aliqt optu
lit cain ex fructib; trę mun dno·Duplex culpa·una
q̃d p dies optulit·altera q̃d ex fructib·Non exp̄mis
fructib·sacficiū aū 7 celeritate cōmdat 7 grā·Vn
p̄ceptū ē·Si uoueris uotū·ñ facias morā redderē illud.

Melius ē ñ uouere uotū quā uouere ⁊ ñ reddere. Cū enī
morā facis ñ reddis uotū. Estaū postulatio bonq; adeo
cū soluendi munis pmissione. ⁊ idō cū impetueris q̄d pe
tisti. mg̃ti ē tardare pmissū. §; in tēdū aut negligentib
irrepit obliuio impettoq; aut tumidis ⁊ elatis arroga
re euenit s cordis ē. ⁊ ppis uirtutib uendicare. nec auc
toris deputare grē. §; ipsos se suq; bonq; auctores ducere.
Tertiū genus ē peccati q̄dē minoris §; supparis ar
roganti ē. eoq; scilicet qui datorē bonq; dīm ñ ne
gant. §; q̄ acciderint ea s ppē prudentiā suā. cetarūq;
mita uirtutū iure delata arbitrantē. Ppter ea etiā diui
na dignos habitos grā. q̄d nequaq̄ uiderent indigni.
qb; talia diuinis beneficiis puenirent. Neq̄d q̄ huimōi
accidat uīn uotū tuū t in peccēm fiat. lex te īformaū
atq; īstruē dicente dno q̄ legē dedit. Attende t ne ob
liuiscaris bnficia dni di tui. ⁊ ñ custodias mandata ⁊ iu
dicia ⁊ iustitias illi q̄ ego pcipio t hodie. nec cū mandu
caueris ⁊ repletē fueris. ⁊ cū domos bonas edificaueris ⁊ ha
bitare cepis in eis. ⁊ oues tue ⁊ boues tui cū repleti fue
rint ere ⁊ argento ⁊ auro cū repletē fueris. ⁊ oīa possi
dere cepis. ⁊ plena fuerint hortea tua. exaltes cor tu
ū. ⁊ obliuiscaris dnm dm tuū. Tē q̄ obliuisceris dnm.
cū oblitē fueris tui. Si aū cognoscas infirmū te ēe. cog
nosces dīm sup oīa ēe. ⁊ in memor ēe ñ potis. ut ei reue
rentiā debitam soluas. Disce nē q̄ mad modū unq̄sq;
moneat. ne se ipse auctorē suq; putet bonq; Nedicas
inq̄t in corde tuo uirtutē mea ⁊ potentia mea fecē m uir
tutē hac magnā. §; in mēte habebis dnm dm tuū. quo
ipse dat uires ut facias uirtutē. Vīn bene apls q̄ si le

qis interpres ñ glabatur in uirtute sua·s; minimũ
se apl'q; dicebat· ⁊ qd ée·t· grę diuinę ée ñ meritis sui·
mehilq; nos habere qd ñ accepimus· Qd ⁊ inq̃t habes qd
ñ accepisti· Si aũ accepisti· qd glaris q̃si ñ accepis· Didi
cisti q̃ humilitatẽ magis seq̃ quã arrogantiã· sedulitatẽ affectare q̃ potestatẽ· Accepisti salutaria p̃cepta·
noli negligẽ utilia ĩstrumẽta medicinę· q̃b fibra omis
lętalis uulnis exsecat· Ille q̃q; q̃se iustificat ne ĩfletur
cordis sui tumore· ⁊ ipse accepit salubre mandatũ in
huiusmõi sententiã resultante oraculo· Ne forte dicas in
corde tuo cũ ĉsummare cepit dns ds tuus gentes illas
a ĉspectu tuo dies· ppt iusticiã meã induxit me dns possidere
terrã istã·s; ppt iniqtates gentiũ illarũ exterpauit illos
dns a facie tua ñ ppt iusticiã tuã nec ppt equitatem
tui ĩtrasti possidere trã istã·s; ppt iniquitatẽ gentiũ
disp didit eos dns a ĉspectu tuo· ⁊ restituet testamẽtũ suũ
qd iuraũ patribus uris· Testamẽtũ pfecto di grã ẽ· Nichil enim
ĩpfectũ dat ds· Pfecta aũ uirtus ẽ· ⁊ opa uirtutis· Testamẽ
tum aũ dr q̃ defert bonoq; hereditas· Et mirto testamẽtũ
dr q̃ a sanguine dedicatũ ẽ uet in typo· nouũ in unitate·
q̃ testamẽto diuinę grę pignus tenemus· q̃ sic dilexit ds hic
mundũ· ut unicũ filiũ suũ p nob oib; daret· Vni pfectio
nẽ p̃dicans apls ait· Quom ñ etiã cũ illo omia nobis donav·
Prima q̃q uoti grã ẽ celeritas solutionis· Denique abraha filiũ suũ ad holocaustũ iussus offerre ñ p̃ dies ut cam optulit·
s; exurgens mane strauit asinã suã ⁊ adhibuit secũ duos
pueros· ⁊ ysaac filiũ suũ· ⁊ ĉcidens ligna ad holocaustũ
surgens abiit ⁊ uenit ad locũ quẽ ei dixerat ds die tertia· Primo ad ũte ĩmolationis studiũ maturũ atq;

festinum · ut mora expectationis ñ ēēt · ñ donec audiret
oraculū · deīn ut sterneret asinā suā obseq̄ū omē ipse suscipet · ⁊ sacificio necessaria ꝓparet · duab; q̄q; fidei uirtutib;
comitantib hostiā suā duceret · de potestate dī certi · ⁊ debonitate secur · Q̄d aū ait die tcia · t q̄d ē tinua ēē debeat ꝓpetua deuotio · Triptitū ꝕ ē tēpus · ꝑteritū · ꝑsens · ⁊ futurum · q̄ ammonem qd nec ꝑ tcx beneficiꝗ dī t ꝑsentiū · t futūꝗ irrepe ulla debeat obliuio · S; tenax grē memoria pseuerare · ⁊ obedientia ñ deesse · ut q2 is q̄ sacrificat iunū
splendor ē · una in luce debeat crede tinitatis · Si ꝕ q̄ fideliū
sacficat dies lucet · nox nulla ē · sic et ī exodo moyses ait ·
Y iam tū dierū ibim ⁊ ī molabim dno dō nro · s; etiā alibi cū
uisus ēēt ds abrahe ad ilice mambre · respiciens inq̄t abra
ha oculis suis uidit · ⁊ ecce tres uiri stabant sup eū · ⁊ uidens occurrit obuiā illis ad tabnaculū suū · ⁊ adorauit sup trā ⁊ dixit ·
D ñe si inuenī grām ā te · Tres uidit · ⁊ unū adorauit · Tres ñsuras offert similaginis · Sā ⁊ si in ñsis ds · tam ñsurā omnū tenet sic septū ē · Q̄s ñsus ē manu aq̄ · ⁊ cetū palmo · ⁊ unū sā trā clausa manu · Perfecte q̄ in psonis singulis tinitati in tiore ñ tis archano · hoc ē similaginis spālis scs patarcha sacficiū deferebat · Hec ē similago q̄ in eugtio molet illa mulier q̄ assumet · una ꝕ assumet inq̄t · alta relinquet · Assumet ecclā · relinquet synagoga · t mens bona assumit · impba derelinq̄t ·
Y t scias aū q̄a ⁊ abraha in xpm credidit ⁊ in patrē · ⁊ q̄ pfecte credit ī patrē · cred in filiū · ⁊ spm scm · Tres q̄ ñsure unasi milago · hoc ē unū erat sacficiū q̄d ueñabili tinitati pariq̄ dā ñsura deuotionis · ⁊ cgrua plenitudine pietatis oblatū ē ·
Adhuc cognosce celeri studia deuotionis · Cucurrit inq̄t ⁊ accepit uitulū unū tenerū ⁊ bonū · ⁊ dedit puero · ⁊ festinauit

facere eū. Ybiq; inpigra deuotio. 7 iōdeo fuit mun̄ et accep
tū. Habes 7 alibi. ut solis ortū oratione p̄uenias. Occurre
mq̄t ad solis ortū. Habes i eū glio dicentē dn̄m ihm. Zachee
festinans descende. 7 ille q̄ impetuerat q̄d uolebat ut
xp̄m uideret. 7 ampli impetuerat ut uidet 7 uocaret a
xp̄o. festinans descendit 7 excepit illū gaudens. 7 iō pbaū
dn̄s affectū. 7 eū celeri remuneratione donaū dicens. q̄d ho
die sal domui huic facta ē. festinaū it. 7 dn̄s ad bnficiū. 7
inde ñ expectaū ut p̄mitteret 7 impleret p̄ea. s; an̄ fecit
7 p̄ea declaraū. Dix̄ enī facta ē sal. q̄d uniq; p̄uenientis
fuit ñ p̄mittentis. Iust q̄ uotū suū celeritate cōmdat. 7
iō patres nr̄i festinantes manducabant pascha succinctilū
bos 7 pedes suos calciam̄tis exuentes uinculis. 7 tanq̄ onus
corpev deponentes. ut eēnt parati ad tnsitū. Pascha it dm
tnsit ē a passionib; ad exercitia uirtutis. 7 iō pascha dn̄i
dr. qm̄ 7 tē in typo illo agni unitas dn̄ice passionis annun
tiabat. 7 nc ei celebrat gra. Cito q̄ hoc quere aia. ut cito
7 audias q̄d sic audiū 7 iacob. Q̄d ē tā cito iuenisti fili. Et ille
secm dogma respondit. q̄d tdidit dn̄s ds tuus i man̄ meas.
Cito dat ds. q̄a dix̄ 7 fac ta s. mandaū 7 creata s. Verbū
it dei ñ sic q̄dā aut op ē. s; opans. sic habes septū. pat m̄s
usq̄m opat. 7 ego opor. Preuenit oia. Est it an̄ oia sic pat.
7 i oib sic ide pat. penetns oia. Validu it 7 acutū 7 oi gladio
acuti ē. penetns usq; ad diuisionē aiē 7 spē. artuū q; 7 me
dullar. p̄uiens omniū cogitationes. deq̄ ait pat ds.
Iā uidebis sire cōphendit ubū meū aut ñ. Ybi it. ds 7 ubū.
sic dix̄. Ueniem̄ 7 mansionē apd eū faciem̄. 7 sic habes ma
lis de do lectū. ego steti hic p̄ quā tu. ita 7 ubu dic. p̄ q̄ sta
res sub arbore fici uidi te. Et de ipso dictū ē ubo hoc est

filio dī. medius ur̄ stat quem uos nesciis. Ubicūq; enī
sēi ideo ī medio dī ūbū in singulōq; p̄ cordis cōplens má
ria 7 tras. 7 cū hic ē. 7 alibi ē ñ mutato loco s; repleto ūq;
sui p̄sentia. Ubiq; tr ē q ē poīa 7 mon̄ib. nullū locū in
munē sui relinquens. 7 v ad ē. erat. 7 v erat ad ē. 7 ido q no
uit uelox ēē ūbū dī. cito petit. 7 cito ī petrat. At v pha
rao q opi mon̄ib uans 7 ī amb studiū impendebat suy.
rans repleta egypto sonū manē rerū 7 strepitū uanū
reddentib dicenti moysi. ēstitue m̄ q̄ndo orē pro. 7 pfa
mulis tuis. 7 p̄ ppto tuo. ut ex tmīnet dns ranas. cū debu
erit ī tanta posit necessitate rogare ut ī orare et nec
differret. respondit. Crastina die. ociosus 7 negligens
more pena egypti solutur excidio. Itaq; iste v impetra
bat ī memor fiebat grē. 7 exaltat mīte carnis sue obliuis
cebat dm. Humilitas aū cōmdat orōnē. Siq de 7 phari
seus ille reprehensus ē. q ieunia sua uelut bnficia enuma
bat. 7 tā q obiectabat do. 7 se ēminū memorabat extorte.
publicanus aū p̄dicat ē. q alonge stans nolebat oculos
ad cetū leuare. s; percutiebat pectus suū dicēs. dne ds ppitī
esto m̄ peccatori. 7 ī o diuina eū sententia p̄tulit dicēs.
q a descendit hic publican iusti ficat magis q mille
phariseus. Ille iustificat q a peccatū p̄pū ēfitet. sic locutus
ē ipse dns. Dic ī iqtates tuas ut iustificeris. Et dauid ait.
Sacficiū do. spc ē tbulat. Et iterū. Cor ē ttū 7 humiliatū
ds ñ spnit. Jeremias q q; ait. Anima ī angustiis. 7 spc an
xī. clamat ad te. Ergo 7 pharao assyrī q dicebat. q s deos
gentiū istar libabit terrā suā de manu mea. q m libabit
ds tuus ier lm de manu mea. Exaltatione sua deiecti s.
Just aut sic iacob ad auctorē dm refert q cūq; bona fuerat

ē secutus dicēs. de omib; q̄ s̄ ꝑ ipsam cognouit qm̄ ēdidit
ea dn̄s ds̄ suus in mansuas. hęc q̄ melior uotꝫ solutio ē.
sic ⁊ dd̄ ait. Immola do sacrificiū laudis. ⁊ redde altissimo
uota tua. Laudare dm̄. cōmendare ē uotū ⁊ solue. Vn̄ ⁊ sa
maritan ille alius ānfert. q̄ ceū lepsy alius nouē. secm̄ p̄
ceptū dn̄i mundat a lep. sol⁹ regressus ad xp̄m. amplifi
cabat dm̄. ⁊ agebat grās. Dē q̄ hic ait. Nonne fuit ex illis q̄
rediret ⁊ grās ageret do. n̄ hic alienigena. Et ait illi. Sur
ge ⁊ uade. q̄ fides tua te saluū fec. Est ⁊ illa cōmendandę o
rationis ⁊ uoti disciplina. ut n̄ diuulgem orationē s; ab
scondita teneam mysteria. sic tenuit abraha q̄ sub cine
ricios fec. tenuert. et patres q̄ coxere ē ipsū q̄d extulert
de egypto sub cineria facientes azima q̄ gēe en gfiadi
cuntur eo q̄d abscondant in cinere. significantes fermē
tū illud q̄d abscondit mulier illa euglica mīsuris tbus
donec fermēt tot̄ tot̄ū. mystic q̄q; p̄mīdā ēe doctrinā.
Qd aperi dn̄s in euglio docuit suo dicēs. Tu aū cū orabis int̄
icubiculū tuū ⁊ clauso ostio patrē tuū ora ī abscondi
to. ⁊ pat̄ tuus q̄ uidet ī abscondito reddet t. Orantes aū
nolite multū loq. Et infra. Scit it. pat̄ uē q̄d op̄ sit ān
q̄ petatis ab eo. Cubiculū tuū mīris archanū. animiq;
secretū ē. In hoc cubiculū tuū mt̄. hoc ē mt̄ ī alta p̄
cordia. tot̄ in q̄dere de corpis tui exteriore uestibulo.
⁊ claude ostiū tuū. Qd sit ostiū tuū disce. Pone dne custo
diā ori meo. ⁊ ostiū circūstantię labiis meis. Et paul pe
tit orari ipse. ut aperiat̄ inq̄t m̄ ostiū ūbi adloq̄ndū mys
teriū xp̄i. s; ille utpote electus ad euglii p̄dicationē
recte sibi ostiū ūbi optabat aperi. q̄ de ore ei exibat
sal⁹ gentiū. de ore ei p̄dibat uita ppl̄ꝰ. Nos aū clau

damus ostiū ne culpa intret. ne lapsus aliquis sermonis exeat.
Intrat culpa. si lapsus exierit. Audi q̄ intret culpa. Ex multi
loq̄o peccatū ñ deerit. Exiuit multiloq̄ū. peccēm ī trauit.
q̄a ī multiloq̄o neq̄ quā q̄ exeat sermo trutinat. impdent
labiū licet ultra mēsurā aliq̄d loq̄ ḡnde peccēm sit. Ido caue
ne ī pdent loq̄ris. Labia ꝓ impdentis inducē eū ad mala.
Caue ne ī ordine te extollas. Oratio ꝓ humiliantis se nubes
penetrabit. Caue ne ī caute symboli t̄ dnice ordinis diuulges
mysteria. Annescis q̄ q̄ sit mordine ḡ there peccēm. ubi
spas remediū. Certe dns docuit pp̄ham hoc q̄ eē ma
ledictū dicēs. Vorō ei fiat ī peccēm. nisi forte mediocre
id t̄ putas eē diffide. Est ꝓ de potentia dī estimare. q̄d ñ
audiaris ñ clamauis. Clament opa tua. clamet fides. cla
met affectus. clament passiones tue. clamet sanguis tuus.
sic sci abel. deq̄ dixit ds ad cain. Vox sanguinis fris tui ad me
clamat. Audit te ī occultis. q̄ mundat ab occultis. Nos ñ
loq̄ntē audire ñ possumus. apd dm locuntur ñ vbas; cogi
tationes. Et hoc uerū scias. dicebat dns iudeis.
Q̄d cogitatis mala ī cordib uris. Non ī trogantis uox ista
est; scientis. q̄d t̄ manifestat euglista dicēs. Hic aū sciebat
cogitaciones eōr. Sic q̄ nouit filius. nou ⁊ pat. filiū nosse
cognouisti. patrē nosse. audi ēsiliarū ⁊ testē pat dicen
tē. Scit ꝓ pat uīr q̄d uob op sit aū q̄m petatis ab eo. Coque
q̄q; subcinericiā tuā uapore spc sci. coque ⁊ anmi passio
nes ubi calore. ⁊ si crudiores s passiones tue nup fortas
se de egypto egdientes opito eas ⁊ lento calore excoque
ne fortiorē ignē ferre ñ possint. ⁊ semiustulent potius
q̄ coqnt. Sic ꝓ p maturo sermone. ⁊ ī fidis auribus t̄ infir
mis q̄si ī cocta comittas. atq; q̄si aū tat audiror. ⁊ cū hor

rore fastidiat · si coctiora gustaret · spalis cibi percipet sua
uitate. Diuine aũ dns ihc 7 bonitate te docuit pat's · q bo
na nouit dare · aut que bona s̃ a bono poscas · et inpense 7
freq̃nt̃ monuit orandũ · ñ ut fastidiosa c̃tinuet̃ or'o s; as
sidua · freq̃nt̃ offendunt̃ plerq; ĩ ami a longe p̃cationi.
int̃missę aũ prsus obrepit ĩ curia · Dein monet ut cũ ip
se uenia poscis · t · tũ maxime aliis largiendã nouis q p̃ce
tuã opis tui uoce cõmides. Apls qq; docet orandũ sine ira
7 disceptatione · ut ñ turbet̃ · ut ñ int̃polet̃ oratio tua.
Docet 7 orandũ in omni loco cũ saluator dicat int̃ ĩ cubi
culũ tuũ · s; ĩtelligẽ ñ cubiculũ 7 clusũ parieti b̃ q tua
m̃bra claudant̃ · s; cubiculũ q d int̃ te ẽ · ĩ q includunt̃
cogitationes tue · ĩ q usant̃ sensus tui · Hoc or'oms cubiculũ
ubiq; tectũ ẽ · 7 uq; secretũ ẽ · cui arbit̃ nullũ ẽ insol̃ ds · Oran
dũ aũ p̃cipue 7 ppplo doceris hoc ẽ p toto corpe · p m̃bris
oib̃ mat̃s tue · in q 7 utue caritatis ĩsignie ẽ · Si it̃ pte roges
tantũm̃ pte rogabis · 7 si p se tantum singuli orent · minor p̃ca
toris q int̃cedentis ẽ gia. Nc aũ q singuli orant p oib; · etiã
os orant p singulis · l'rgo ut c̃cludam̃ · si pte roges ut dixim̃.
tantũ pte rogabis · si aũ p oib roges · os pte rogabit · si q de 7 tu
in oib; es · l ta magna remuneratio ẽ · ut or'onib singl'q; acq
rant̃ singulis tot̃ plebis suffragia ĩ q arrogantia nulla ẽ ·
s; humilitas maior ẽ · 7 fruct̃ ubior · S; etiã tẽp̃ ẽ alio t̃ insire
q̃m de eo q d p̃t dies optulit cam plene dixim̃ · facta ẽ m̃ res o
pinata cũ ipsa postulatio uotiuata ẽ debeat · ne uidea m̃ de
humanis artib̃ hoc ẽ medendi pitia herbarũ q; sucis spasse
magis remediũ · q de d̃o subsidiũ poposcisse · Ad ipsũ it · p̃ ẽ cfv
giendũ q nr̃e curare possit aiẽ passiones · Verũ hoies p̃posto
ordine aĩ s opẽ ab hoib accersiunt · v aũ humana subsidia dese

cerint. tc opinant diuini postulandā fauoris grām. Conclu
so g illo 7 cuncto cum cmine. aliud oblationis unciū discuta
my. Optulit afructib terę. Nā apmis fructib pmitias deo.
hoc ē pmitias s pyuendicare. dō aū seqnia deferre. Itaq: cū
aīa corpi tanq seruo dna sit pferenda. utiq: pmitias ei hoc
ē animi p q corpis offerre debem. Primitię aīę pmat st
bonæ disciplinæ q licet tpe posteriores sint. q corpis pmitię
q st esca. 7 ierem tū. uisus. audit 7 tact. odorat. uox. mens
aū 7 sensus. pars corpis ē puro corde 7 simplici sermone ob
lata dō grāæ actio. Hęc munā obtulit abel. 7 dō respexit in
munā eius. qm apmitiis optulit. Accedit g qa de pmitiis
ouiū 7 de adipib eæ. Consida qa n de insensibilib s; de animan
tib optulit. Plus ē ꝗ aīalis qm tren. Siq de aīalis pximus
ē spāli. Non ꝗ p qd spāle s; qd aīale. dein qd spāle Qd ani
male ē spirat. hīt uitale spm. nīde qd de tra ē fructi
b. dein obtulit n sedā s; pma. n exigua s; pinguia. Ta
lia ꝗ lex pbauit 7 iussit offerri sic sptū ē. 7 erit iqtcū
inducet te ds in trā chanaan eæ sic iurau patrib; tuis. 7
dabit t. tolles omne qd apit uuluā masculinū dno.
omne qd apit uuluā de arīnis 7 pecorib tuis. qcūq;
nata fuerint t masculina dno sēifica. Omne qd apit
uuluā asinę mutabis illud oue. si aū n mutabis. redi
mes illud. Qd tā pfundi mysterii tā alte secreteq: sa
pientię qm ī qb; dā inuenis uerbæ simpliciū. Dep
hendas licet atq: haurias ubtate grę spālis. Chana
nei ꝗ mobiles atq: iqeti s. Cū q meæ terrā fueris
ī qlis. qs adūtis ppter leuitatem 7 iqetudinē in
stabilitatēq: morū possessione deiectos. tu teneto
cstantiā. n te uilis ratio. leuis sermo pūbet. Hoc ē

enī chananeus mobilis sermo. affectus instabilis. ⁊ in
q̃et. cōtentio. ſ; magis tranq̃llitatē cordis. ⁊ animi se
renitatē placat seruato. ut tanq̃m ī ſalo maris tuta
nauib; stationē. portu q̃ dā tue mitis exhibeas. Hanc
possionē t dns pollicetur. ⁊ q̃ dā sacramēti pmittit
uinculo. ut cōstantia tua firmet. Neq; ut ds ideo iu
rat q̃d fide credentis indigeat. aut testimonio. aſſi
pulationib destruat suffragiū sacramēti req̃rat. sicut
hoies q̃ fide nob adscisci sacramēto. ⁊ iō iurām ut cre
dam̄ uera dixisse. Ds aū ⁊ cū loq̃t fidelis ē. cui sermo
sacmtū ē. Non enī ppt sacmtū fidelis ds. s; ppt dm
sacmtū fidele ē. Qua ratione q̃ moyses dm iurantem
īduc. Qa nos usu q̃ dā mortaliū claudim̄. ⁊ uelut echini
cortice q̃ dā nos uulgaribus ppli opinionib īuolum̄. aut
uelut coclee, que nimīs teste opimitū sint spirare non
possē. nec aerem liberū capere aut sustinere. sic nos nimīq̃ ve
dā humane cōsuetudinis latibula trena usem̄. Vnde q̃ illud
ueri solem credere q̃d iure iurando firmat. ne mra claudi
cet fides iurare sēbit ds. q̃ ipse ñ iurat. s; iurantiū iudex.
⁊ ultor ē periurantiū. Denique sēptiū ē. Iuraū dns ⁊ ñ pen
tebit eū. tues sacdos in ētnū. Seruaū utq; q̃d iuraū dedit
nob ētnū pncipē sacdotiū. ut ⁊ tu q̃d iuraueris ita noueris
ēe seruandū. ut q̃a peū juras q̃ ñ mitit scias futurū si
mīnaris ultorē. Expulsis q̃ īquietis ⁊ mobilib; cogitatio
nib dabit t ds uacua possessionē cordis ⁊ mtis. ut cain
cultu q̃ dā tranq̃llitatis exerceas. ⁊ fructū ex ea capias. nec
sustineas mea. chananeos hoc ē turbidos sensus recurrere
eradices gentiliū uitia. omne ꝯsēptiū. lucos exq̃ diruas. q̃b;
obumbrat uerita. ⁊ q̃ dā lib celestis uisy cogitationis hor-

rore tenebrose disceptationis abscondit. Sz hoc nisi di
uino donat munere efficere ñ potest. Ideo ait Dabit ds.
hoc ē cogitationes optimas placida ēsilia. tm q̄llas in
uentiones. cū dederit hec tolles omne qd apit uuluā
masculinū. Ī scēificabis dno. Non totū exigit ate ds q
totū donaū. multa ꝗ ad usū substantie largit humana
ne. Ī hoc ñ potē ēe diuinū sacficiū ī ē natūe. edere
bibere. dormire. aliaq; ministria corpis dono s̄ t̄ colla
ta. ñ ate relata do munia. Qc qd aū sem cogitaūis hoc
di munere ē. di ī spiratio. di gīa. sic ēe tratio illa q̄ ē
usu natē humane s̄ ñ coinq̄nant hominē. sz qd exit
de ore. furta. falsa testimonia. sacilegia. Hec s̄ q̄ coinq̄
nant hominē. Intiora q̄ nra mundem. ut possit ob
latio ñ displicere. Ibi queram omne qd apit uuluam
masculinū. hoc ē iustū ī pncipale. qd scēificare dno
debeam. Neq; ꝗ hi nos corporeiset atq; ē cept. partes
scēificant. quib uulua feminea deplorato pudore uirgi
nitatis apit. Nā ī si mulier scēificat uirū. ī uir mulierē.
tam plerūq; ī tingit uirginis uuluā etiā sine ē iugii sci
tate reserari. neq; rursū sola ē uirilis gīa. mulier autē
scēificationis ē aliena. aut utrusq; sexus ē fusa nata ē cū
utq; corporeos fundat in part. Habent sua munia uiri.
habent mulieres sexus sui officia discreta. gīatio ista
successionis humane mulierē decet ī possibilis eade ui
ro. Ergo si carnis usui ñ ī ī uenit quadrat hic sensus. officia aīe
discutiam. Ita sane ī uenio q̄ nullo discreta sit sexu. Sed
ē cipit parit. Ī sic feminis dedit uuluā nata. in qua uni
cuiq; animantis gīatio pmīstruas format etates. ita
ē q̄ dā uirt aīe. que uelut q̄ dā uuluе genitalis secreto

cogitationū nrāq; suscipe semina. ēcept fouere. partusq; solv
edere. Neq; enī alit diceret ysaias. in uto accepim. 7 spm par
turiuim salutis. n uuluā aīę nosset. Harū gnationū q̄dā
femineę s. malicia. petulantia. luxuries. ī tēpantia. impv
dentia. aliaq; huimōi uicia q̄b aī nrī q̄dā eneruat uirtutes.
Masculinę s. castitas. patientia. prudentia. tēpantia. fortitv
do. iustitia. q̄b; mens nra 7 caro ipsa firmat. 7 ad obeunda
impigre munia uirtutis erigit. Hos part aluus illa pro
phetica parturiuit. 7 ido ait. In uto accepim 7 parturiuim
spm salutis. Masculinū g 7 parturiuit 7 pepit q salutis
es effudit. Explicē de Cain 7 Abel lib primus.

Incip liber sedis Vnde supra.

OS PARTVS ANIMA

NRA PARIAT. HEC SOLVS PARIAT; ETIĀ
parturiat. 7 dieb; pariat. impletis ne in
matos part dies iudicii deprehendat. De
his ꝗ partub; dix dns ihc. Ve pregnantib
7 nutientib in illis dieb. Maturi g absol
uat hic part. 7 cogitationes nrę bonq; opū pcessib; expli
cent. ut nichil īpfectū finis nr inueniat. nich inexplica
tū t minū uitę nrę offendat. nich tanq̄ inūde usus nri
opis relinqt. festina g aīa formare part tuos. ppa oci
absoluere. celeri qs genueris enutre. Quę tanti forma
sit part demonstrat apls dicēs. filioli mei qs itum partu
rio donec formet xpc in uobis. Part nr fides sit. nutri
mīta nra pcepta doctrinę sint. His q̄dā cordis nri imbu
at infantia. īstituat puericia. iuuenescat adolescentia.
senecta canescat. Ętas ꝗ senectutis. uita ē īmaculata.
taq; ea demū bona ē aīę senect. q̄ nulla pfidię īq̄nam

ta maculata fuit. Ideo partus suos ab hac macula paul
defendit. Ego uos inquit genui in euangelio. nemini insusurra
tio rudis fidei temptaret infantiam. Masculina quoque gnia
bat qui uirum perfectum prophetas quoque docebat fidei gestiebat uni
tate concurrere. In agnitione filii dei perfecta plenitu
dinis xpi tenere mensura. Hoc et sacrificium acceptabile
deo nouerat. de quo septum est. Omne quod aperit uulua masculinum
dno. Et qui addidit omne quod aperit uulua de animalibus pecoribus
quos sibi t. masculinum dno. neque obscuritatis habeat si
deremur. Dixerat de principalibus gniationibus hoc est plenis
capacibus rationis. addidit et de egalibus hoc est reliquis
uelut plebeius sensibus. quia irrationabilibus conpantur iumentis.
quam cum arectore gubernantur aliquo facile mansuescunt.
et impata exequi. et iugum subire. et ad uocem magistri aut ce
lerare quidu. aut sistere. aut deflectere. aut aliquo munia
sui opis quibuntur humano quodam famulatui obire consuetis.
Tantum ualet institutio. ut uincat naturam. Itaque consortium
nre substantie non hint. agnoscit tamen nre uocis impiu.
et cum sue natie rationem nulla habeat nre rationem natie
capessit. et quodam infusa acquirit. et quos uidemur pplarib; in
citari studiis gaudere plausibus blandiciis delectari
magistri. torquos leones uidemur natale feritate im
pata mutare mansuetudine sua rabiem deponere.
nros mores sumere. et cum sint ipsi terribiles discere timere.
Cedunt canis ut paueat leo. et quia sua iniuria exasperat
coercet aliena. alterius que exemplo frangitur. Quotiens
paratapda et cibo obuio fame ppeti malit. dum offen
sam magistri uerentur. quien repentino impulsimo
tu. apta ad morsus ora iussi resoluunt. ita dum

uoluntati obsecunt. sue obliuiscunt. Non ite, fere
t illa armata eqrū t omne genus pecudū qsine rectore
uagant ullo. Jomi domitoris gubnaculo destituta
exaspant. Jio apposiri s armatū opiliones cetiq;
pastores qdā magistri ggū officia sua singulis am
mantiū cōmissq; sibi ēditione formantes. Videt q
Jsensuū mtq; qd dā genus. aliud domitū. mansuetū. ali
ud indomitū. qd armatorio qdā motu mtis desidę atq;
resoluto priuat ad irrationabiles delectationes corpis.
mansuetū aū qd uelut duci cuidā moderationi mtis
se subiciat ac subdat. Quecūq; q ei natę regunt. ea st
masculina atq; pfecta. quecūq; aū sine duce ullo ple
beia qdā psūptione dnant. uelut ciuitatis alicuiq;
regis optimatiūq; ēsilio puata sit. ita corpis sui om
nem statū Jurile uigore muliebri qdā dissolutio
ne effeminant. Ex his illa lex carmis ē. quę legē aplicę
mtis ipugnans captiua thebat qdā legē peccati. J
ido ut de illo mortis corpe libaret. spem suā paul
omnē ñ in sua uirtute s; mx gia reponebat. Vñ li
qt qd hę cōmotiones q secdm legē mtis s. diuino fauo
re pcedunt. alii aū sensus sex uoluntate corpea. Illa q
q sca s pmitiua s mtq; sensuū. ista uelut deq dā ggę
s Jurilitate plebeia qd uaria uidet moyses noib;
significasse diūsis. Hoc ⊕ declarat Jilla area legis
mystica deq ait. Jnitia areę tuę Jlac tui ñ nouissi
ma facies. pmitiua filiq; tuq; dabis m. Scē cōmo
tiones sensuū mtq; q secdm uirtutē s. ipse s pmitię
areę spālis. pptea etiā rurali areę cōpant inqua
uentilant frumēta. Sic ⊕ ihac rurali area exeunt

triticum. atq; ordeũ. ⁊ dũ sepi uentilat̃ sepat̃ apales.
q̃a paleę cetaq; purgam̃ta messis indiuso leuis aurę
spiramine dissipantur. illa v. q̃ solidiora s̃ in locũ eum
de excusso pulue relabunt̃. ita cogitationũ nr̃arũ q̃
s̃ solidę atq; optimę purã atq; sincerã exhibent uir
tutis alimoniã. sic ẽ septũ ẽ. qz ñ in solo pane uiũ ho
s; ĩ omni ubo di. Quę aũ ĩutiles ac uacuę disp gunt̃ vt
fum̃ ac nebulę. qz sic fum̃ oculis. sic in iq̃tas utentib ea.
Ut recte fumo ĩiquitas cõpat̃. q̃ uelut quada sclarica
ligine acie m̃tis obducit. ⁊ ido die dn̄s. Cũ m̃tuerit̃s
tram ĩq̃ induco uos ⁊ cũ manducare cepitis de panib;
tr̃ę illius. offeretis oblationẽ separã dno. p̃mitiã ⁊ sp
sionis ur̃ę. panẽ sicut oblationẽ de area sic ẽferetis p̃mitias
ẽfusionũ ur̃ę ⁊ dabitis dno. Confusio nos sumꝰ diuscę
elem̃tę q̃dã cõmixtione cõpositi. siq̃ de frigidũ cã
lido. ⁊ humidũ sic cõmiscet̃ in nob. Hęc ẽ spsio multas
habet carnis illecebras. plurimas delectationes. s; ñ s̃h
p̃mitiui hui corpis sensus. ut q̃a ex aia ⁊ corpe ⁊ stam̃
⁊ spũ. hęc ẽ spsio principalis in q̃ scificari nos apls cup.
sic ait. ipse aũ ds pat̃ scificet uos p oia. ut ĩ teger spc
ur̃ ⁊ aia sine q̃rela ĩ die dni nri ihu x̃ seruetur. Cuiꝰ
⁊ spsionis p̃mitię spales s̃. hoc ẽ inuentiones ⁊ gnati
ones sensuũ. q̃ ex uigore aię p cedunt. S; ñ os p̃mitiui
sensꝰ. ñ q̃ malicię ⁊ impbitatis atq; ois erroris exor
tes sint. St̃ etiã necessarię corpis delectationes. ut
dormiendi. edendi. bibendi. deambulandi. ⁊ ceteri
sensꝰ huiũmõi. S; ñ in his p̃mitię ⁊ ĩo ñ in hi. s; ĩ illis dm
sacratãmtꝰ. v castitas. v pietas. v fides atq; deuotio. Cui
rei manifestꝰ ⁊ euidenꝰ exemplũ ẽ oblatio patarchę

ysaac quē sacificiū m̄ obtulit pat̄. nullī motu passionis
inflexus humanę munda offerens do hostiā uacuamq;
formidinis. ⁊ corporeę cupiditatis immunē. cū ipsa pie
tas patris deuotioni cederet immolantis. Nec ysidem̄ que
sit uis p̄mitiarū. ⁊ utrū tempre estimentur p̄mitię. an scīta
te. hoc ē utrū oia p̄mogenita scificationē habant p̄mi
tiarū. Primitię ⁊ eni fructū ū sce secdm legē. qa in his optimū
festinę fidei sacificiū ē. s; fiunt sce deuotione ñ tpre. ñ p
uent scificat s; deuotio. Denq; ꝑ celer puent ē. si deuo
tio moret offensa ꝓtinet. Non q oia p̄mogenita sca. s; oia
q sca s etiā p̄mogenita. Denq; cain primogenit. s; ñ sc̄s.
Sc̄s qq; israel di ppls. s; ñ p̄mogenit ętate. ⁊ tam̄ p̄mogenit
appellat sic septū ē in ppha. Primogenit m̄s israel. ⁊ leui
sc̄s s; ñ p̄mogenit. Nā tertī lie filī legit. ⁊ tm̄ leuitę p̄mo
geniti nuncupati. qb; ab eo nom̄ ē deriuatū. Septū ē ꝕ
in numis. Ecce tuli leuitas de medio filiorū israel pro omni p̄mo
genito q aperit uuluā a filiis israel. ⁊ erit m̄ leuitę. Sicut ꝕ
omne p̄mitiuū in q die pcussi omne p̄mogenitū egypti.
scificaui ome pmogenitū israel. Ergo leuitę p̄mogeniti
nuncupati. q scificatione utiq; cetis israel filiis ante lati s.
Quatone p̄mogeniti audi apl'm dicentē. S; accessistis
syon monti ⁊ ciuitati di uiui in cęlo. Quatuor ordines fec
montis syon ciuitatis ierusalem celebritatis angl'orq; ⁊ ec
clesiarū p̄mitiuarū. Tulit q dns ds de medio ppli israel leui
tas. qa ñ humanarū eos ē sortes ee uoluit curarū. s; diuinę
religionis ministros. Et p̄mogenitos fec s q uuluā aperi
unt spalē. ⁊ io ñ errant ab utero natę sic diuisorū cminū
peccores. s; destructis se cultoribus eligunt. Qui ñ habent
cū plebeia possessione ē sortiū. nec in medio ppli cōputant.

⁊ qz uerbū dī in medio sui possident · sic scriptū ē · in euan
gelio · Vbi s̄ duo vel tres ⁊ ggati ī noīe meo · ibi ego sū in
medio eōr · Et alibi · Medius ur̄m stetit · q̄ uos nesciatis · Hic
ḡ cognoscim q̄d aīa omī a fides nos cōmīdare dō debeat · Cū
fide habuerim elaborem · ut opa nr̄a pfecta sint · Si q̄ de
hoc plenū ē ⁊ pfectū sacīficiū · sic ipse dīnis docet dicēs · de
donis ⁊ datis suis · Obseruabitis offerre in indieb festi meis ·
mich detēhentes neq; despicientes · s; plena ⁊ integ ⁊ pfecta
offerentes · Festus aū dies dīni ē · v pfectax uirtutū gr̄a ē ·
Que tē pfecte s̄ · si sollicitudinū secularīū · ⁊ corpalis illecebra
uictor animī delimīta uoluptatis excludat · lib a sclo · deo
dedit · mich de tēmite directe ītentionis imminuens · nec
affect sui tēpta nē luxurie diuidens · nē labori · Sol itaq;
sapiens hac celebrat sollemitatē null alī · Inmunē ḡ hu
ius passionū animā reppire difficile ē · Diuide ḡ secdm ra
tionē aīe pncipalia ⁊ obedientia · ⁊ tē masculinū q̄ due
femininū sit deprehendes · Nulla ꝗ sine labore uirt · qa
labor pcessus uirtutis ē · Q̄d ⁊ legis ipsī uerba siḡcant
q̄ dicē omē q̄d apit uulua a sine mutabis oue · Inmun
da ꝗ animalia lex a sacīficio separauit · ⁊ phis ad uicē mun
da iussit offerri · Asine ḡ partū hoc est īmundū jubet
mutare oue · que munda ⁊ apta sacīficio ē · Hoc ē secdm
litterā · ceterū siquis sensū spālis legis alī pseqtur · cēsi
derabit q̄d asina laboriosū aīal sit · oui fructuosum ·
Fructu ḡ dicē mutandū laborē · ut finis opis sui fruct
sit · Et certe hoc m̄ · Omnē laborē tuū · omnē industriā
puro ⁊ simplici cōmīdabit affectu · Si aū ñ mutabis inq̄t ·
redimes · Jubet ḡ secdm litterā ut aīal aliud pī mundo
aīali offerat aut pciū · ne inter decimas fructuum et

minus aliqd. t' in mundū uideatur offerri. Intellect
aū pfundior libandam animā tuā docet. ut desistat
ab his q̄ fructū ñ hnt. Qui it redimit se liberat. 7 qd'a
exuit debito. Relinqnda s̄ opa q̄ uerū fructū bonosq;
pcessus habe ñ possit. q̄lia s̄ ista mundana quoq; usus ñ
potē ee diurn. inq̄b ipse nud 7 ueri uacuus effect est.
7 q̄ multissimo q̄sit fuerit labore. nich animā iuuat
Ca enī q̄ seruitutē aīe īfert in utilia s̄ oia. 7 si ñ desit
effectus. magna uidet pliantiū victoria tumphantiū
gla. s; frequnt, uidem q̄ uicerint rursū bellos subiace
re īcertis. 7 transferri ad hostē plu. 7 eo ipso q̄ victores
ānsumt fieri miseriores. Op q̄ ē ut opa tua ad dm di
rigas. 7 ei aspiret fauor. Athleta ipse q̄ suis ñ alienis
decertat uiribus. q̄ tiens q̄ dit dubios casus se subire
credit. 7 cū ad coronā puenit ītelligit eei hac mun
dig'am tanq̄ coronę ipsi folia marcescere. Gubnator
cū inportū nauī subdiuxit uix finē īpositū labori pu
tat. 7 stati q̄rit laboris exordiū. soluit corpe aīa. 7 pt
finē uitę hui adhuc tñ fuit iudicii ambiguo suspen
dit. ita finis null ibi putat. Vñ uoti 7 pura scientia
7 spū caritatis adhereamus dōmo. 7 diumū nob celiem
fauorē. pcantes ut sclarib curis tanq̄ ab īmiribus 7 agsti
b dnis possimus absolui atq; exui. mundanoq; exire ser
uitio īlibtatē supnę cognitionis. q̄ sola 7 uera ē libtas
uocati. Et ut pceptū legis exemplo astruam. cū depri
merent egypti iudeos ppl'm īopib uarii 7 luto ac la
pide īgemuerit filii isrl. 7 dm īse puocauerit mīam.
Et dixit dns ad moysen. Ego audiui gemitū filiorū isrl.
q̄ egypti īseruitutē deprimunt eos. 7 memor fact sum

testamentum meum. Et uade et dic filiis israel. Ego dominus et educam uos de potentia egyptiorum et eruam uos de seruitute eorum. Et liberabo uos in brachio excelso et iudicio magno. Et sumam uos in populum mihi et ero uobis deus. Et scietis quoniam ego dominus deus uester qui educam uos de potentia egyptiorum. Et inducam uos in terram in qua extendi manum meam. Ecce quomodo populus hebreorum fructum mutauit laboremque ut quia in luto operabatur spe regni operaretur etiam. Et ido dominus in euangelio animam populorum gentilium miseratus laboremque lateres construerent lutulentae superstitionum et uoluptati corporis dediti solidum fidei murum edificare non possunt. Ueluti ad quesdam asinae fetus locutus ait. Venite ad me omnes qui laboratis et ego uos reficiam. Tollite iugum meum super uos et discite a me quia mitis sum et humilis corde. Et inuenietis requiem animabus uestris. Qua uocatione plenius mihi uideor tuba legis et mysteria recognoscere. Quia asinam aut commutandam oue docuit. aut redimendam pecunia. aut non solum asinae partum oue hoc est mundis in munda mutemus. sed et redimamus. Quid uidetur expressius si per sacrificio purificationis et mysterio baptismatis delictorum nostrorum in quantum lauemur. emina quoque nostra bonis operibus fidei quoque precio et mistatione redimamur. Pauum nostrum sanguis est. Unde et apostolus Petrus ait. Non auro et argento redempti estis. sed precioso sanguine. Et paulus ait. Precio empti estis. nolite serui effici hominum. Unde non otiosemur in euangelio. quod cum pullum asinae sederit dominus ihesus quia populus gentilis cepit esse ex hostia quasi dum legem habebatur immundus. Unde et de leuitis septum est. quod sint redemptiones eorum eo quod et scitate uitae suae et orione peccata plebis leuarent. In quibus figura agni precessit mysteriis uerum leuitarum uentum quia per corporis passione tolleret peccatum mundi. Leuites signi

ficatur susceptus, pme ipse m̄ leuis. ipse pfecte uir
tutis hr ipcipiende ppto sanitatis indiciū. Ipse g̃ q̃ p
salute vni úsq; expectat ad uenit. pme utero editus
uirginali. pme oblat. pme gustauit mortē. pme re
surrex. in q̃ omniū hóminū suscepta redeptio. assūp
ta resurrectio. Ipse ē uer leuites ut nos leuites face
ret adherere dō. ipsi ēt nuas pces funde de ipso salu
tē spare. fuge ēt rena negocia. in dī possessione numa
ri. sic sc̄ ptū ē. Dn̄e possidē nos. Ca ē ꝗ sola possessio.
q̃ nullis obnuxia tēpestatib ppetue grē ferat fructus.
Redeptor leuites ē qa uir sapiens redemptio īsipien
tis ē. q̃ tanq̃ medic egrū insipientis animū fouet. q̃
dā aspgit solidiori mīa p̄dentie medicamēta. imitat
illū medicū q̃ de cēlo uenit ut demonstraret hoib p̄
dentie uias. 7 sapientie semitas paruulis reuelaret.
Yidebat ꝗ laborantes n̄ posse sine remedio saluari. 7
ideo medicinā ēbuebat. eg̃s ideo oīb opē sanitatis de
tulit. ut q̃cūq; perierit mortis sue causas s̄ asc̄bat q̃
curari nolunt cū remediū habet q̃ posset euadere. Xpi
aut manifesta in os p̄dicet mīa. eo qd hi q̃ peunt sua
peunt negligentia. Qui aū saluant sēdm x̄ senten
tiā libant. q̃ os hoies uult saluos fieri 7 in agnitionē ve
ritatis uenire. Denq; 7 sodoma si habuisset q̃nq̃ginta
iustos n̄ eet cūsa. Lt si decē habuisset eet redepta. eo qd
sermo remissionis peccatoq; animā seruitutī exuat 7
disciplinę plenitudo pfectę mīte n̄ sinat edaci libidinū
uapore ēsumi. plurimū ēn refert 7 morale ędificat
affectū. si 7 numerū iustoq; simplicit accipiam p̄dēe po
pulo salutī cōpmit 7 resecat inuidiā. ēfundit īpbita

tem · uirtutem meritat · auget gratam. Nemo ꝗ debet
ī uidere alti · laude q̃ s̃ psit · atq; impbus qsq; redep
tore suū du suscipit frequēt imitatur · certe uene
rat · pleriq; ⁊ diligē · Ipse ⁊ ut sese aliis pfutu rūsci
at · studiis auget · eaq; grā ꝯnectit pplos · accumulat ca
ritatē ciuiū · urbium gtam · Ciuitas q̃ plurimos hꝫ
iustos · q̃ celebris orte omniū · q̃m benedicit tota depar
te · ⁊ beatus atq; ꝑpetuus stat ei estimat · Quā gau
deo cū aliqs mites ac sapientes diu uiue uideo · cū
uirgines castas · uiduas q̃ues aspicio longeuas · uelut
q̃n da ī canam ecclę curiā · ꝑtendat ipso qda uultu ·
⁊ spe q̃uitatis q̃ reuerentiā q̃ imitent · q̃ ad omnē moꝝ
gtam colorentur · Non ꝗ ipsis gaudeo cū iuuendi mul
ta subeant tedia scti hui · s; qa pst plurib; · similit cū
aliqs huiūmōi decidit q̃muis longa senectute deposit ·
afficior · qa destituit juuenū grex muro senili · Denq;
ꝑitę urbis aut malo ꝯ immentiū t̃ futę labis hoc pmū
indiciū ē · si decidant uiri ēsultiores t̃ etiā q̃uiores
feminę · Hinc pmū ingruentiū porta apitur malorꝝ ·
Sic q̃ urbs tota solidat atq; auget cętu sapientiū ut
obitu labefactat · ita sermo q̃uis ⁊ qda senilis plen pden
tię stabilire unicuiq; animā solet · ē firmare mentē ·
Lāsi accedat multarū lectionū usus · plurimoꝝ ꝑceptoꝝ
⁊ ēsiliorꝝ qda senat · ꝑpetuū urbis ei q̃ī singulorꝝ ē pre
cordiis statū effic · Ideo q̃ pmogenitos ⁊ redeptores
cetęq; leuitas moyses appellauit · qd maiores ⁊ utilissen
tentię uiri · alto senectutē q̃n da aūę ꝑferant alto redep
tionē ēferant · Vn ⁊ ciuitates leuitaꝝ mueti testamentore
deptres signauit moyses · qr is q̃ ēfugit ad ea animā inq̃

habitat di uerbũ·que uerbis m̃ munita atq; uallata
sit·ppetuã libtatẽ acquirit s. Sic ꝗ ĩ ciuitatib leuitar
erat pena remissio·ut siqs ad eas cõfugeret q̃ uoluntã
riã necẽ hois admiserat·nulli eũ occidere liceret, mt
urbes diuitaxat positũ leuitar·ita quẽ peccati ppi pem
tet·qd aut ĩprudentẽ aut ĩuit ad mmsit·si leuitar adhe
rat ĩcolatiu·/abhi pceptorib; q di mandata dispensan
recedendũ ñ putet·lex ipsa ab omi eũ cõmissi flagitii
pena supplicio q; liberat· Nec absurdũ putes qd facinorosi
cohabitant pius·ac maculosi sactis· Op ꝗ habent q aliq pol
luti s delictoꝝ ctagio·/qdam m diuso qie causa ccurrit·Sic
ꝗ leuites mundanis uoluptatib abdicat exul ẽ culpe ita
reus sanguis fugitiuus ẽ patre· S; hoc mt ẽ qd iste necessita
tessuas deserit ppt metũ legis·mmist aũ di humanaꝝ sor
tis renuntiat passionũ·/qda carnalis illecebre se abdicat
necessitudine·ppt studia uirtutis·Cũ illud ñ abhorret
aũ qd /iste uelut qsda in se man mcit ut mtficiat uolup
tates sui corpis·/qnda sue carnis opet mteritũ·Jntfec nẽ
pe moyses egyptiũ /fugax fact ẽ de tra egypti·ut declina
ret ei tre tyrannũ·s; ñ an illũ mtfecisset egyptiũ ho
minẽ·n p in se egyptiũ neq tre spalis mtemisset·se rega
liũ luxu bonoꝝ mai patmoniũ estimans thesauri egyp
ti obpbriũ x·qd stultis/uidet·obpbriũ dnice crucis
uirtus di ẽ atq; sapia. Accedit eo qd duo qda pncipa
lia s gia uirtutũ unũ q remittit·aliud q umdicat·
Remittunt peccata pubũ di cui leuites mtpres·/qda
executor ẽ·remittunt p officiũ sacerdotis sacriq; mi
nisteriũ·Lumiunt qq; phoies sic p iudices·q potestate
ad tep utunt·sic apls docet dics·Vis aũ ñ timere po

testatem. Fac bonum. & habebis laudem ex illa. Dei minister
adiutor ē. unde ex ei q̃ malū egit. Puniunt peccata etiā
pp̃los sic legim. q̃ a sepe ab alienigenis dī iussu exercitatis. ppt diuinę maiestatis offensam subiect ē ppls iudeor. Nec is q̃dē q̃ mult aliq̃d fecit homicidiū ext̄ ministeriū ē. Siq̃dē lex ait de illo. q̃ a ds dedit eū in manū ei. Man q̃ ei instrumēti m. diuinę ultionis ministeriū pbuert. Leuites q̃ ministr remissionis ē. Percussor aū q̃ tam n̄ ex dispositione s; ppt uoluntatē homicidiū fecerit. diuinę ministr ē ultionis. Illud q̃q; specta q̃ a cū interficit impi. xpc īfundit. & v abhominatio abolet. scificatio ꝯgyat. q̃ a dns dix. in ea die q̃ int̄ fecero oē pmogenitū isr. Qd n̄ ad unū diē afflictionis egypti referes. s; ad omne tēp. Cū renuntiat impbitatū stati ascisciū uirt. Cōgssus malicie. uirtutis opat in gssum eodēq; studio q̃ ēm excludit. īnocentia copulat. Habes hoc īeuglio. q̃ a v satanas īmisit se īcor iude. xpc recessit ab eo. monitoq; eo q̃ illū recepit. hc amisit. Deniq; sic sēp tū ē. Cū pt buccellā intinuit īillū sathanas. Dix g̃ illi ihc. Qd facis. fac celeri. Qd illud. Ut q̃ a intiebat satanas īillū. ipse abiret a xpo. Licit itaq; & excludit eo qd iā cū dno ihu ēe n̄ possit. q̃ cepat ēe cū diabolo. Nulla comunicatio x cū belial. Unde stati impio expulsus abscessit sic legim dicente eūnglista. q̃ a cū accepisset buccellā exiuit ē tinuo. Erat nox. Non solū exiuit s; ē tinuo. Noctē exiuit. Nec mirū si noctis tenebras habebat. q̃ xpm deserebat. Verū sic ipse recept ad diabolo exclusus ē a xpo. Ita Zacheus renuntians auaricię xpm recepit. meritoq; uidens studiū ei qd in arborē ascendisset ut

transeuntem ihm uideret dicit dns. Zachee festinans
descende. qz hodie i domo tua mane me oportet. Et descendit festinans. Et excepit illu gaudens. S; excipiendo
xpm. exclusit auariciā. relegauit pfidiā. renunciauit
fraudib. Alit n. ñ ingdit xpc. ñ ut uicia excludat. qa
ñ cohabitat erroribz. Deniq; de tēplo eiciebat nūmularios. qz ipse uolebat habitare. Y ñ Zacheus hoc intelligens
qz xpm uete suo suscipe ñ poterat affectu. supiora uicia
exire suo iussit hospicio. ut xpc mtret. Merito q ob m
mutantib qd dns xpc ad hominē peccatorē diutissetma
nere. dix ad ihm. Ecce dimidiu bonoz meoz dne do pau
pib. Et sicut aliqd fraude abstuli. reddo qdruplu. In q
illis respondit. q dicebant peccatorē xpo hospiciū ñ debuisse pbere. hoc ē ia ñ sv publican. ñ ille Zacheus. ñ p
do. ñ fraudator. q sustuli reddo. q auferre ē sueuerā reddo.
ia dono paupib; qs an nudabā. ia mea ē fero q aliena
rapieba. Fugerūt emina pq xpc in tuit discussa ē omis
carnaliū cecitas passionū. v uite et ne lum infusū ē.
Durim de pmo genitis. dicam. Et de adipib. deqb; satis
docet dauid dicēs. Sic adipe Et pinguedine repleat aia
mea. Et sup ait. Et holocaustū tuū pingue fiat. hoc docens
acceptabile ee sacficiū qd pingue. qd mti diu. Et qd da
pabulo fidei ac deuotionis. ubiq; celestis ubiore alimo
masaginatū. Freqnt pingue opy dicim qd spissiū Et po
sv uelim intelligi. Et opima hostia pdicat q ñ sit tenuis Et exilis. Y ñ Et sacficiū pingue recte nuncupam qd
opimū cupim declarare. S; Et documto ē qd pinguesuacce pphetica intptatione annis fertilib; cōpate st.
Nc Et sideremq qd sit qd dns ait. si recte offeras ñ recte aū

diuidas · peccasti · quiesce · Qd in dicitur ē dm ñ muneribus
oblatis placari · s; offerentis affectu · Denique ē dēpnati ab
lator mūnis · cum p̄ scientia sincere oblationis intel
lexit d'o suū sacrificium ñ pbatū · ⁊ tristis ē factus · Qndo ꝗ · mens
s recte ē ⁊ scia · gtulat uel qd infusione qdā spāli · replet
animi gaudio · cū alicui l' studia l' opa ado ipbant · Tristi
cia q cum · ē scientie testimonio repulse ī dicitur ē · Et qa
obtulit mūn · tamen qa ñ recte ⁊ iuste diuisit · culpā meruit ·
Quatuor ꝗ gnia s qb; sacrificia cōmdabant · si aut noua no
uoq; eent · aut frixa · aut diuisa · aut ē tinuā · nouā nouoq;
primo tpre anni · q specie ī primogenitis fructib estimā
bant · nec aū reuelatū ē eos sigcari q pbaptismatis sacra
mta renouant · Hoc ē ꝗ · uere sacrificiū p̄mitiuū qn
unusq; se offert hostiā · a se īcipit ut pea munus suū pos
sit offerre · Noua q fides renouatoq; ualida pubescen in
crementū uirtutis acq̄rens · ñ remissa · ñ fessa · ñ senio qdā
marcida ⁊ ingore ignaua apta sacrificio ē · q pullulet qdā
uirenti germine sapientie · ⁊ iuuenili diuine cognitio
nis feruore pubescat · habeat tñ sucū doctrine ueteris ·
Sic ꝗ · noui tta ⁊ ueteris testamēti doctrina debet ⁊ currere ·
qa sic sēptū ē · manducate ueta ueterū · ⁊ ueta a facie nouoq;
auferte · Cib nob sit cognitio patriarchaq; · epulet animi in
ppheq; oraculo talis agina mens pascat interior · S; iā ñ spe
cies agni sit s; uerita corpis x · ñ legis umbra pstringat o
culos · s; apte dnice gtia passionis · splendor resurrectionis
aciem mentis illuminet · Si aū offerens sacrificiū de primitiuis
ouib frixū in igne · frixū pingue offerens sacrificiū p̄mitiuoq;
sic sēptū ē · qd sigcat fide tua uelut igni pbata ēe debere ·
⁊ sco feruore spū · Denique coxit lentē iacob · ⁊ frī primat be

nedictionis eripuit qs utiq; solida ꝛ sequeretur fides. Hic q̃
rubeus 7 mundo augebatur. Ille enim q cibum suum coquere nes
ciebat. fatigatur autem atq; deficiens defluebat. Vratur q̃ ubo
dm sic igne. uirtute aiei tue. Vide iustum ioseph sic septum est.
Cloquium dni ussit eum. Torreatur fides tua sic spice messium. Te
maturitates fructuum pferunt cum eas primo solis pcessu tempa
estiua torruerint. Sermo q̃ plurimi septuaq; animam con
firmat. 7 qda spalis gre colorat uapore. Rationabilia qq;
inuenta corroborat. dissoluitq; omnem uim irrationabilium
passionum. idoq; esau laxatis uirtutis suei nexib dissoluti e.
Illi autem q succincti lumbos in crudum. neq; coctum maq. s; assatum i
igne caput agni edere uidebantur sic habes in exodo. fortis
ac fideli aio pedestri itinere maria transiretur. In euangelio
qq; assos pisces dnis ihc manducabat sic septum e. iq plenitu
do sci spc redundabat. Et fortasse ido deficiebat esau. qa
coctum iaq desiderabat cibum. qm iacob qsi in habile s dona
uit infirmo. Oblationem autem atq; oronem oportet ñ ꝛ fusam ee.
s; competenti diuisione distinctam. Inomi cfusione melior
e distinctio multo magis in oronem atq; oblationem. q n cer
tas diuisiones habeat fit obscurior. ideoq; hostie pleruq;
mbra diuidi lex iubet. 7 holocausta offerri. ut sine admix
tione 7 o pinito aque nudum sacrificium sit eo qd nuda atq;
orb exuta in uoluerit fides nra debeat seruere ne uagis 7 fal
lacib opinionib induatur. s; pura atq; sincera simplicitas mtis
appareat. dein in partes diuidatur ꝛ gruas. Virtus in genere
q diuidit in plurimas spes. s; pncipales. iiii. s. pdentia.
tempantia. fortitudo. iusticia. Redoleat q̃ oro tua pden
tiam erga cognitionem di 7 unitatem fidei. redoleat tempan
tiam q etiam ꝛ iugib exigenda putauit apls dicens. Nolite

fraudare inuicem ñ forte ex cõsensu ad tẽp. ut uace
tis orõni. Et lex castificatos ãn hester nũ ⁊ nudi tciaṁ
diẽ ad sacficiũ accedere iubet. Fortitudinẽ teneat orõ.
ut nullo mtpolet metu. nulla lassitudine deficiat. Tẽ
eñ debet ẽe intentio ad pcandu robustior. cũ urget ad
úsis. Justiciã custodiat pcatio. qsi tenuisset iudas. ñ in
pecẽm facta ẽet oratio. Qndo ꝗ magis abĩ iustis opib;
acstudiis abstinere debem. qm tc qñ iusticiã pdicam.
Et idõ dñs ut cordi nob ẽet iusticia. beati iqt q psecutio
nẽ patiunt pp iusticiã. qm ipsoꝝ ẽ regnũ celoꝝ. Hec
defuit iud. Hã si adfuisset. ñ tdidisset dñm. ñ pdidiss;
magistrũ. Defuit ⁊ sacficio cam isti. Qd si tenuisset iusti
ciã. dño debuit pmitiua muña ñ pteriora deferre.
Defuit itaq; ei diuisio. idõq; responsum ait. Si recte offerã
ñ recte aũ diuidas peccasti. qesce. Ydes qntũ sit uicii. vd ẽ
diuisio. ibi totũ sacficiũ refutat. Sup ẽ ut ⁊ de ctinua ⁊
iugi orõne dicam. qd sic ĩ morari nos ⁊ uacare orõni o
portet. Et noctabat dñs in orõne. ñ ut ꝯ pdẽet. ꝯ; ut nos
doceret frequs ꝗ orõ qnda opat disciplinã orandi. qa
ipse usus docibiles di fac. indocibiles negligentia. Bona
q exercitatio. Deniq; corpis uirt exercitatione auget
frequnti. haut exercitata minuit ⁊ labit. Plurimi enim ex
erciti dissuetudine ⁊ natale dissolue uirtutẽ. Similit
aĩe fortitudo exercitationis assiduitate solidat. ut labor
ipse disciplina sit. ñ oñi futus ꝯ; usui. Hc cibũ mtinrẽ de
feram. q multa attt meditatione ac polit. cor hoiss sic
illud celeste manna cfirmet. Qd ñ ociose ttũ ac politu
accepim. eo qd celestiũ sptarũ allo qa diu terere ac po
lire debem. toto aĩo ⁊ corde usantes. ut sut ille spalis

cibus in os se uenas aie diffundat. Ergo si tanq̃ pubescens
adolescat fides. q̃ defectu senescentis deuotionis ableget
7 spu feruear. 7 equa distinctione teneat mſura legitime
diuisionis. 7 assiduitas condet qm̃ tc fit illud pingue. 7
tanq̃ adipale pcationis genus. deq̃ dicit ppha. Inpinguasti in o
leo caput meu. Sic ⁊ agni multo lacte pinguescunt. 7 sic
oues bene paste adipe nitent. ita aplico suco pasta fideliu
pinguescit oro. Horu si desit aliqd q̃ sup dixim̃. sacficiu
ñ pbat. Idcoq; dictu e ad cain. si recte offeras. recte au ñ
diuidas. Naq; mundi ipse distinct fact legit cu eet anim
composita pars ei. qz tta erat inuisibilis 7 ñ composita. Nempe
lux primu facta e. 7 uocau ds lucem. 7 sepau ds inter lucem 7 te
nebras. 7 uocate s tenebre nox. 7 psingula ordine qd
facta sint legim̃. celu. terra. lignaſ fructifera. aia alia diuisa.
Distributa au s leuiora superioribus. ut aer. ignis. 7 q̃ uiora
inferioribus. hoc e aq 7 terra. Vtiq; simul oia fieri iube potu
it ds. s; distinctione seruare maluit. q̃ nos in oibus imi
tarem negociis. 7 maxime in uicissitudinibus gratie in q̃b ñ
satis e reddere qd accepis. s; commdare qd reddas. Nasiqs
debitu reddat. 7 in referendo faciat iniuria dantori. intole
rabile e utiq; q̃ ñ reddidisse qd debeat. Non q̃ q̃ntitas
solutionis. s; animi reddentis q̃litas esidat. 7 affectus. Rec
te q̃ optulit qz oblatio insigne deuotionis. 7 indicium gratie
e. s; ñ recte diuisit. qa an oma do debuit deferre primi
as. ut agria inchoaret auctoris. Ceterum diuisionis hic ordo
e. ut primas ceds. ñ primis secda percurrant. 7 celestia terrenis.
ñ terrena celestibus preferant. S; qa cain confundit hic ordine.
dr ei. Peccasti. quesce. Oma docet ds. primu ne pecces. ut in
ada monuit. secdo si peccauis quescas in cain doceberis.

Erubescere ꝛ debem⁹ ⁊ ꝯdepnare peccm ñ defendere. qm̃ cul
pa pudore minuit. defensione cumulat. ⁊ silendo corri
gim̃. ⁊ tentione plabim̃. sit saltē uerecundia. v ē absolu
tio. Jn illud. Just⁹ in exordio sermonis accusator ē sin fr
ter ū ab ipso dno dictū alibi legim⁹. Dic ī iq̃tates tuas ut
iustificeris. Qnta pudoris gra. ut iusticiā teneat uecundia
q̃ culpa reat⁹ abstuleritꝛ. Jdo aū ait qesce. qm̃ ñ habes q̃d ex
cuses. Culpe ipsius ad te ē visio ē. Non ꝛ fr̃ ei addicit. s; error
assebit. cui ipse s auctor ē. Jnte inq̃t reū tit⁹ crim̃. q̃d ante ce
pit. Jl habes inq̃ necessitatē magis q̃ mtē tuā arguas. ī te retor
quet⁹ impbitas tua. tu pncepsꝛ es illi⁹. Bene ait tu pncepsꝛ es il
li⁹. Et enim impietas mat⁹ q̃dā ē delictoꝝ. ⁊ q̃ q̃ uora peccauit.
in ī certa facile plabit⁹. Quom ꝛ pot ab hmanis tēpare q̃
diuma uiolaū. ait hoib⁹ bon⁹ ēe q̃ dm lesit. Atrociorē q̃ sce
lerū reatū uicia reliq̃ secunt⁹. qm̃ q̃s flagitiosa ppendere ꝛ.
eos inclinant ceta. Tu q̃ pncepsꝛ opis tui. tu dux ēminis. ñ
te ī uitū. ñ impdentē error attrax. s; uoluntarie reus in
dicio ñ lapsu fecisti dolū q̃ te diuine ī iurie reū ipse con
uincis. Ammonit⁹ q̃ ut qesceret auget ī solentia. acerbat
flagiciū. Qd q̃ s multeam⁹ incāpū. ñ q̃ a loc⁹ nud⁹ eligitur
gigientiū parricidio. Ubi ꝛ fr̃ habebat occidi. nisi v
fruct⁹ deēet. Tanq̃ psagiens nata tanti sceleris loco de
negauat q̃mina. q̃ ñ gueniebat ut ide solū ⁊ ē tagia
parricidalis sanguis recipet pt̃ natura. ⁊ fruct⁹ sedm na
turā q̃minaret. Merito ipse dic eam⁹ incāpū. Jl dic eam⁹
ī paradysū. v poma florent. ñ malique cultū ⁊ fructiferū
locū. Jpsi parricide indicant se fructū sceleris habe ñ pos
se. nec penes eos fructū mane. q̃ tante impietati pbuerint
officiū. Hā ipsā refugiunt elēntiq̃ benignitatē. ut iste

cain qui uidet uerit ne largior bonitas puenit triste fa
cinus impediret. Libalitatis assuetudine genitalis qfacit
s fet. fructuarios gminascere. ihoc qq; omnis appatu
t mutua spe sui fratrum reuocaret affectu. Latro diem
refugit qsi omnis teste lucem adult qsi erubescens. Scia
parricidia trax fecunditate refugiunt. Quom ir potat
comunis part uidere esortia. q sorte sui sanguis tru
cidabat. Josephi lacu mittit siccu. amor intra domu
occidit. Justu g nata iptita e iudiciu. ea loca i qb erat
futuru parricidiu munis sui dote puando. ut ex inno
centis soli qda dapnatione ostenderet qnta eent futa
supplicia noxiora. Apt scel g hominu. Ipsa elementa
dapnant. Denq; dauid montib inqb; ionatha cupat
mtempt e. ppetue pena sterilitatis optau dics. Mon
tes qestis in gelboe neq; ros neq; pluuia cadat sup uos
montes mortis. Nec sidem qratione i trogau ds cain
v eet fr suus. qsi nesciret occisu. Sq qd adscientia dei
spectat negante arguit. Inscitati qsi scienti respondit.
Vox sanguis fris tui ad me clamat. Qd au ad rone psun
da attinet. peccantes ammonet penitentia. Confes
sio ir pena copendiu e. Inde i judicii sclarib iposit
eculeo torqnt negantes. Iqda tangit judice misato
cfitentis. Est qda i peccatis uerecundia. Ipenitentie
portio cm fateri. nec deriuare culpa sq recognoscere.
Mingat iudice pudor req. excitat au ptinacia negan
tu. Vult te puocare ad uema ds. uult de se spari i dul
gentia. uult demonstrare tua cfessione qd n sit auc
tor malicie. Na q peccm suu ad qnda refert ut gentiles
asserit decretu aut opis sui necessitate. diuina arguere

uidentur quasi ipsoꝝ uis peccati causa sint. Qui ut necessi
tate aliq coact occidit qsi ui uit occidit. Cauq anob ex
cusationē ñ hnt. q aū pret nos s excusabilia s. s; qn
qui pecco ipso ad dm referre qd feceris. ferrat tui
mundiā infundere i auctorē non emmiss; i nocen
tię. Pende aū parricide responsionē. Nescio i quit.
Nunqd custos fris mei ego sv. Ct si ē tum aciā pdicte ser
mo. sonat tam qsi bonū frem siderasset custos debuit
ēe pietatis. Quē ut magis qm frem seruare debuerat.
S; qm gmanitatis seruare officiū. q necessitudinis ñ
agnouisset effectv. Aut q fieri posset ut natę obedi
entiā deferret. q do reuentiā ñ exhiberet. Negat pmv
qsi apd ignorantē. recusat fratrę mun custodię quasi
ex sors natę declinat iudicē. qsi lib arbitri. Qd mirari s
si pietatē ñ agnouit. q ñ agnouit auctorē. Et ido doceris
hac serie septuaq fide ēe radicē omniū uirtutū. Vñ
apls ait. qa fundamtū nrm xpc ē. q eqd sup hoc funda
mtv ędificauerit. hoc solu ad opis tui fructū uirtutis
pspicere mercede. Congrue g respondit dns tā impu
dentē dicēs. Vox sanguis fris tui ad me clamat. hoc ē cur
nescis v sit fr tuus. Soli eratis cū duob parentib. inter
paucos fr te latere ñ debuit. An q a parentes tui ac
cusatores ēe ñ possent. Nolo ut ut ea necessitudo q ē auc
tor salutis fiat auctor pieculi. inte solo leges suas nata
amiserit. Ido g putas ēm latere. q parentes accusare
ñ debent. S; eo maior ē dep natio tua. Nā si cata neces
situdinis omia accusare ñ debent. multo magis occidere
ñ debent. S; si me testē abnuis refugis arbitrū. uox san
guinis fris tui testis ē q ad me clamat. Illa te maiori auc

toritate arguit. quā si frāt uiueret. Solerātis. q̄s eū potu
it alī occidere. Si accusas parentes. parricida pbas. Potuit
frem occidere. q̄ ñ parcit parcentib. Potuit parricida esse
q de parricidisse ortū pbare desiderat. Et bene ait. uox san
gnis clamat. ñ fr̄ clamat. hoc ē innocentiā 7 grām q̄
manitatis 7 in ipsa morte seruat. Non accusat fr̄ ne
uideat parricida. ñ accusat uox illi. ñ aīa ei. s; accu
sat uox sanguis q̄m ipse fudisti. Tuū q̄ faciē ñ fr̄ ac
cusat. Simul q̄rela ē minoso adunit. ñ potē de alie
no testimonio q̄ri. q ē m̄ ppo fac mortē ē fitet. Mina
ē sermo q̄factū. ē tam̄ 7 certa testis q suscep sanguē.
Et bene ait. uox sanguis frīs tui clamat de tra. ñ dixit
de frīs clamat corpe. s; de tra clamat. Et si fr̄ parcit
tra ñ parcit. si fr̄ tacet. tra 9 depnat. ipsa ē inte 7 tes
tis 7 iudex. testis a cor. q̄ adhuc parricidii tui sanguē
madet. judex aspior. quē tanto scelere coīquata ē. ut
apiret ossuū 7 excipet sanguē frīs tui de manu tua.
Et illa q de apuit ossuū q̄si excepta de frīb ūba pieta
tis nihil timīs cū fr̄s timeret. q scaret ius q̄manita
tis amoris incentiuū ē ñ odii. Nā q̄m potat parri
cidiū suspectare. q adhuc ñ uidat homicidiū. s; tu
effudisti sanguē. cui dolens illa ē tagiū ñ audebat iq̄r
uirtutē suā dare t. Quā innocens ultio. ut tā q̄uit uio
lata fūt satis ñ habe p dēē ñ grat nocere. Ni mediocre
7 dogma q̄d ait vox sanguis frīs tui ad me clamat. q̄a
ds justos suos audit 7 mortuos quō do uiuunt. 7 mito
puuentib habent. q̄a 7 si corpis gustauīnt mortē in
tā tam̄ in corpeā carpunt. 7 illuminant suē splendo
re mitē luce q̄q; fruunt ētna. Justē q̄ audit ē san

gunnem. auertit aū se a ꝑcib; impiorꝫ quō etiā si unde
ant uiue miseriores s tam omib mortuis carne sicut
tumulū circūferentes q infelice fodert animā suam.
Q'd enī aliud q sepulta e q in thumū uoluit. ⁊ trenea
uaricie cupiditatib ceteris q uicius inclusit. ut gre
celestis aurā spirare ñ possit. Hui mōi peccator anima
maledicta e. que e infirma ⁊ ꝑtrema pars mundi.
supi utriq; cetu. ⁊ q ī celo s Sol luna ⁊ stelle. thronꝰ dna
tiones. pncipat. ⁊ potestates. cherubim ⁊ seraphim. Non
e q dubiū qd eū ⁊ supiora dapnauit. q ī feriora dap
nauit. Hā q absolut pure illic celesti q; sentenie. qm
nec tire potuerit absoluere. Et ido gemens ⁊ tremens iube
t ee sup tra. Cuidens genalisq; ratio. qa omī impbo mala
asst ⁊ affuta s. Que assunt tsticiā opant. q futa. formidi
ne. S; impbū plus psentia q futa sollicitant. Vñ ⁊ cam
die addm. maior causa mea e. Siderelinqs me hodie.
a facie tua abscondā me. Nich ꝫ qui quā errante a deo de
seri ut se reuocare ñ possit. Mors peccatoris finem peccandi
affert. uita aū diuino gubnaculo destituta ꝑcipitatur. e in
guiora dilabitur. ut si gregē pastor relinquat uicursant bes
tie; ita cū ds deserit hominem ingruat diabol. graue psertim
insipientib ñ habere rectore serpit malicia. uulñ auget ubiq; me
licia defuerit. Abscondit aū se q uelare uult culpā. ⁊ tegere pec
catū. Qui enī male agit odit lucē. ⁊ tenebras latibula suae in
gredit peccatore. Iustus aū ñ abscondit se a dno do suo. s; ipse
magis offerit se. ⁊ sueuit dicens ecce sū ego q ñ hr ēmnosam
conscientiā qm timeat deꝑhendi. Merito q abscondit se male
conscius ⁊ ait. Omis q inuenerit me occidet me. Angustie mtis
ho psente morte uerte ꝑpetua negligit. ⁊ diuinū iudiciū

ñ reformidat interitū solū carnis de pcat. S; a quo timebat
occidi· q̃ solos parentes habebat in tris. Potuit q̃ de ⁊ meursy
bestiæ timne q̃ legis diuinę uiolauiat iura· nec psumne de sub
iectis aiālib cetis q̃ hominē docuerat occidi· Potuit ⁊ paren
tes parricidas timne· q̃ docuerat parricidiū posse cōmitti·
Potuerūt ꝗ ⁊ parentes de filio discere· q̃d didicerūt posteri de pa
rente· Nec ꝗ sidem q̃ causa dixerit ds· oīs q̃ occidit caim sep
ties uindictā exsoluet· ⁊ q̃ ratione signū supeū ponit ne
occidat parricida· cū pspectū ñ fuit ne ī nocens occideret.
Octauus ē ho· hīt rationabile q̃ pstet cetis· habet ⁊ q̃nq; cor
poris sensy· hīt ⁊ uocē· hīt ⁊ generandi grām· Hęc septem ñ
illo rationabili regnant subiecta morti s· ⁊ ideo stult inhis
hīt omne picultusin· Qui g rationabile illud amisert· frus
tra deistę s usu septem carnaliū munerū blandiet· Dissol
uent ꝗ hęc oma· ñ habemus q̃ b; dā rationis astecta sint· Mors
itaq; rationis mortē opat irrationabiliū passionū· s; illud
meli q̃d septim numys q̃ctis ⁊ remissionis ē· Ergo q̃ alium
pepcerit peccatori ⁊ mun ei remissionis pecc̄ęq; iuudit·
ipse s spem remissionis eripiet· ⁊ erit ī eo pari mensura iun
dicta de grā· Q̃d aūt signū posuit sup cain ne q̃s eū occi
det· reflectere uoluit eum tē· ⁊ bnficio suoī uitare ad cor
rectionē· Ipsis ꝗ nos facili cōmitte solem· quęq; habemus
grām· Nec tn magna ccedit· s; in eo ipso ī sipientia ī sipi
entis uelescit q̃ eū ēt ppetuis supplicis obnoxi ñ remitti
s pēnā poposcit· s; uitā corpis hui obsecrandā putaunt
iq̃ plus erūpnę ē q̃ uoluptatis· O ors enī una ē in seces
sione aię ⁊ corpis· ⁊ si ne isti uitę q̃ simul ut ueni omis
corpi dolores auferre ñ auge ⁊ sueū· Met ū q̃ hac ui
tā uiuentib frequēt ingruit mesticię· dolores· gemit·

diuersiq; cruciat quantatuū 7 eqtudinū uulna plurimas
mortes qm̄ humano īfert. ut ista mors remediū uideat ēe
n̄ pena. Non ⁊ pemptoria ē pq n̄ admittit uita s; ad meliora
transfert. Nā sinocentes moriunt q qdū a peccis reuocare no
luerint. l tam̄ finē n̄ natę s; culpę adipiscunt. ne plura delm
quit qb; uita fen ē delictoq; si aū bonę spei cōpotes s. magre
magis q deficere credendi s. Inserit hoc loco dogma de īcor
ruptione aiē qd ipsa uera 7 beata sit q unq; bene cōscius
uuit multo purī ac beatī cū huī carnis aia nra deposuerit
ī uoluerū. 7 qdā carcere isto fuit absoluta corpeo īlluū supi
orē reuolans locū. un nris infusa uisceribō cōpassione corpis
huī gemim̄. donec gubnaculi munī impleret. ut carnis huī
irrationabiles mot rationabili ductu reget 7 coherceret.
Inde ē qd postea pphe ī captiuitatē cū judeoq; pplo transierit.
ne reliq plebs scoq; destituta psidio cōsilioq; induta guiorē
subiret penā s; magis frequentib oraculis cōmonita pphaq; ad
dnm dm suū prorediret affectu. nec ad usis captiuitatis at
tta prueret ī psidię peccm salutisq; ppetuę remediū de
sperret. Redarguunt itaq; hoc loco q unicā hac uitā putant
ēe. cū q s in hoc sclo oia plena lapsus. plena meroris sint. ⁊
redarguunt simplici serie gestoq; Ecce ⁊ ī nocens iustus
plus ppt grām deuotionis odia frīs incurrens immatus
adhuc ęuo sublat ē parricidio. 7 iniqus scelerat. impius 7
frna cede pollut longeuā ętatē duxit. uxorē habuit. pos
teritatē reliqt. urbes cōdidit. 7 hoc meruit pmissione di
uina. Nonne īhis apte uox di clamat. ertatis q putatis
hoc ēe omnē uiuendi grām. Non intelligitis n̄ ad utitis
hac senecture mis ⁊ ēe uetanā pcessionēq; ętatis erūp
nax stipendia. 7 scilleo qdā usu circūsonante nos cottidia

mis naufragis. tumidi fluctib; in scopulosis habitaculis degere
⁊ i his delectari. sic illud etnũ aial q̃ mortale. Malu q̃ ⁊
isti cain longeuitas indulta uindicta ẽ. eo q̃d uiẽ in metu. ⁊
plixũ spaciũ multo cucurrit ⁊ infructuoso labore q̃ pena
nich q̃ui. q̃ ut qs ipse s ⁊ causa ⁊ pena sit. Vide q̃ q̃ ppetua
uita nusq̃. ⁊ nulla sit impbq̃. Justi sangis clamat ⁊ mortui.
uita aũ peccatoris abscondit. Terciũ ẽ q̃m cũ parricidiũ eet
admissũ. hoc ẽ sceleru principat. ⁊ peccm obrepsit stati ⁊ lex
diuine mansuetudinis progari debuit. nesi ẽtinuo uindi
catũ eet i reũ. hoies qq; iudicando nulla patientia modati
onẽq; seruarent. s; statim reos supplicio darent. Diuine aũ sen
tentie pdendo uiẽ. ut magnanimitate ⁊ patientia doceret
iudices. sapet studio uindicte ⁊ ipsa delibationis imaitate
puniret i noxiũ. aut pena aceruaret. nec tn penit multũ
ee patet in eo q̃ nulla penitentia sceleris induisset. Reppulit
illi facta. ⁊ aparentib abdicatũ sepate habitationis q̃da
relegauit exilio. eo q̃d ab humana mansuetudine tnisisset
adseuitia bestiarũ. Ueruntam n homicidio uoluit homicida
uindicari. q̃ mauult peccoris correctionẽ quã mortem.

Explicit de cain ⁊ Abel liber secundus.
Incipit Ambrosii recapitulatio d paradyso ⁊ de fonte ac flumin ⁊ ligno uite.

LANTAVERAT
AUTEM DNS DS PARADYSUM yo
luptatis a principio. Paradysus ecclae.
Sic in de illa legit in canticis canticorũ.
Ort conclusus es soror mea. A principio aũ paradysus plantat. qa ecclia catholica a principe omnium edita ee cognoscit. Fluuii de paradyso exiens

imagnem portat xpi de patino fonte fluentis. q irri
gat ecclam suã uerbo pdicationis. ⁊ dono baptismi. Deq
bene ppphãm dr. Dnis ds nr fluui gtosus. exiliens in rã
sitientẽ. Quatuor aũ paradysi flumina. nm s eugtia ad p
dicationẽ in cunctis gentib missa. ligna fructifera os sci s.
fruct eoq opa eoq. Lignũ uite scs scoq utiq; x ẽ. ad quẽ siqs
q porrexerit manũ uiuet i etnũ. lignũ aũ scientie boni
⁊ mali. ppriũ ẽ uoluntatis arbitriũ. qd in medio ẽ posi
tũ. ad cognoscendũ bonũ ⁊ malũ. Deq q relicta grã digus
tauit. morte morietur. Quatuor mortes ee sac septa ma
nifestissime ostendit. Prima mors ẽ aie. q suũ deseruere
atorẽ. Cũ u deseruerit peccat. Sine iqt dnis in eũ gtio.
mortuos sepelire mortuos suos. Ecce habes secdm animã
sepelientes mortuos. ⁊ qs sepeliunt mortuos secdm carnẽ.
Hec itaq; sententia duas mortes manifestissime ostendit
unã aiarũ. ⁊ alterã corporũ. Tertia sola ẽ aie. q dũ ex hoc
corpe exierit patitur ut ait diues crucior i hac flama.
Quarta aũ mors ẽ cũ aia recepit corp ut i ignẽ mittat
Serpens aũ ille sapientior Recapitul Spualis eternũ.
omniũ bestiarũ. idicat diabolũ. q in serpens dr. qd uolubi
li usat astutia. Sq qd ipse p mulierẽ decepit. ⁊ n p uirũ. hoc
ẽ qz n potest ratio nrã seduci ad peccandũ. n p cedente delec
tatione i carnali ifirmitatis affectu. q magis debet obtẽ
perare rationi tanqm uiro mundi. Hoc i uno qq; hoie geritur
in occulto ciuitatis qda secreto q; Suggestionẽ quippe ser
pentẽ accipimus. mulierẽ v animale corpis sensum. rationẽ
aũ uirũ. qm qn occurrit mala suggestio. qs i serpens loqtur.
s; si sola cogitatio oblectet illi suggestionis. ⁊ refrenante co
gitatione ⁊ sensus coplendi opis n succendit. sola mulier

uidetur comedisse illicitū. Qd si ipsū peccatū ⁊ mens ppe
tndū discernat. iā uir decept ē. iā mulier cibū dedisse u
ro uidet. Illecebris ⁊ ⁊ sentire. deligno phibito mandu
care ē. Tē q̄ppe anima beata expellit ho tanq̄ a paradyso.
peccatū q; ei imputat. ⁊ si ñ seq̄t affect. quia ⁊ si ñ ē in fac
ti culpa. ī ⁊ sensu tñ retinet ⁊ scientia. Hęc sedm anagogen.
Ceterū iuxta metaforam potest callid iste serpens hereticos
ūsuā designare. Non nulli ⁊ loq̄ci aut subtili pmittunt
illicita curiositate secretos ad aptionē atq; scientiā bon ⁊
mali. Ut ñ illa mulier ī salomone hereticos spem tenens dic.
Aq̄ furtiue dulciores s. ⁊ panis absconditus suauis. ⁊ q̄a carna
lia omnino psuadent. q̄si ⁊ carnaliū oculos ad aptionē co
nant adducere. ut intior oculus obscuretur. Recap de folis.
Qui selim aspum amplectunt. hi sunt q̄ p carnalis uoluptati
regione arant. q̄q; decepti heretica prauitate ⁊ gra dei
nudati tegumīta mdacioū tāquā foliū fici colligunt faci
entes s succinctoria putatis cū de dno uel ecclia mentiuntur
⁊ ut ait gregorī. adā nāq; pt pecc in obedientię mox
pudenda ē texit. q̄a ut ē tunicā spe do intulit. mox ⁊ tu
nicā carnis inuenit. Et q̄ factori suo ēe subdit noluit.
iura carnis subditę q̄ regebat amisit. ut ī se ipso uidlicet
ī obedientię suę ēfusio redundaret. ⁊ supat discere
q̄d elat amisit. Recap de pectore ⁊ uent serpentis.
Omine pectoris signat supbia mtis. nōe autē
uentis figurant desideria carnis. His duab; reb; rapit
diabolus q̄s decipe molit. id ē aut terrena cupiditate ⁊
luxuria. aut supbię īsana ruina. Terrā comedit dia
bolus. q; tendit ad uictimā ei q̄ terrenis implicant. de
Quatuor modis ppetrat. Recap de excusatione peccati

peccatum incorde. 7 quia 9 summat in ope. Incorde ꝗ
fit suggestione p ad usar iu. delectatione pcarne. 9 sensu p
spm. defensionis audacia pelationē. ut mulier dedit m 7
comedi. Vñ 7 illa pmisis rectitudinē his quor ictib di
Cain q intpratur possessio. Recapit de Cain. abel fregit
siue lamentatio sigcat iudeos. abel v q dr luctus siue uanitas
ul pauor siue miserabilis xpm figurat. O cecidit itaq; minor
natu. occidit xpc caput minoris ppli natu. appto iudeorū
maiore natu. Ille iacet. iste i caluarie loco. Recapitulatio
Dixit dns ad cain. O maledictus eris sup tra. Manifeste iudeos sig
cat. q nolentes ee sub gia; sub lege. ut eent maledicti ab
ecla testificante apto. Quicūq; ex opib legis s. sub male
dicto s. Cum opatus fueris tra. ñ dabit fructus suos. id e cū uidei
crucifixerit carne xi ñ ostendit eis uirtute sua. Spinas 7 t
bulos gminau eis. q mors xi 7 crux ei facta e reprobis 7 ire
dulis in scandalu. 7 maxime his q dixerit. sangs ei sup nos.
7 sup filios nros. Intpratio nominū hoc Enoch 7 filioq ei 7 uxoq
Enoch dedicatio. 1 rab descendens. siue roborans. mavia eius.
hel q se dns ds. t exuita ds. Matusahel mortis emis
sio. t mortuus e. ada testimoniū. Sella. umbra ei. filia de.
ebel id e dimittens t mutat siue defluit. x iubal id est
delat siue dimittens. Seth interpratur possessio t ofessio sive
resurrectio q e xpc. Enos filius ei. 1. ho. Qui cep inuocare
nomen dni. Qia q i ofessione viu ois ho. q e filius resurrectionis
qndiu mtris e. pegnat ad no. ñ ociose e pteundu de duo
bus illis hoib. abel 7 seth. Abel interpratur luctus. seth fr ei re
surrectio. q a i his mors xi 7 uita ei ex mortuis figuratur.
Ergo vt breui dicā. abel luctus. seth resurrectio. enos ho. q a
p luc tū resurrectio. de resurrectione ho iuocatis dm.

Hoc qq; notandu ē q; in p gene seth nulla femina p geni
ta nominatī exp̄mit. n̄ tantū in p gene cain femma cō
memorat. q; sigat ī terenā ciuitatē usq; ī finē carnales ha
bituri gnationes. q; mari tq; ac femina q; iunctione p̄ue
nuī. Qd aū gnatio ab ada usq; ad noe seth finit denari
o numo. ī pletione legali ū mandatq; ī ecclā signī. qd v
ab ada usq; ad noe p cain gnatio undeno numo t̄minat.
t̄ngssio mandatq; siue peccatū ostendit. Ilā dū lamech
septim ab ada reppiat sept. addunt ei ts filii. ⁊ una filia.
vt undenari numer ꝯ cōpleat. pqd demonstret peccatū.
Ipse numꝰ a femina claudit. aq sexu ī itrū pecci cōmissū
ē. pqd omīs mori m̄. scilicet ut uoluptas carnis q; spū resis
tat seqret. Vñ ⁊ ipsa filia lamech neman id ē uoluptas in
natusalā genuit lamel. Iste lamel Recapitul t̄ptatur.
seli hui figurā tenuit. cui peccatū xp̄e p sanguis sui effu
sionē p. lxxvii. mundi gnationes absoluit. Lamech genuit
noe. id ē reqes. Sub illo ht omīa ret opa qeuert p diluuium.
Vñ ait lameth ipso nato. Iste reqescere nos faciet ab opib nris.
filios di dicit illos q; s ex p gene seth siue exstirpe secq; filio ho
minū exstirpe cain ⁊ peccoq;. Recapitulatio
Qd marcā mgssi s seorsū uiri ⁊ seorsū feminē sigat qd in
hoc selo caro ēcupiscit adv ꝯ spm. spe aū ad v ꝯ carnem.
Qd v p diluuiū ēgdiunt iuncti noe. ⁊ uxor ei. filii ei ⁊ uxo
res eq; id est masculi ⁊ feminē. hoc ē qd in resurrectione p
fecta ēcordia corpa humanis spiritib adhereb. Recapitul
Qd e iecto sanguine iubent manducare. hoc ē ne vita p̄stina
q̄si suffocata ī ꝯscientia teneat. s; habeant peccoq; effusionē
Benedicunt duo Explanatio spualis. p ꝯfessionem.
illi filii noe q; pat̄s nuditatē honorauerī. Benedict dnis ds

sem · sic chanaan puer illi dilatet terminos iaphet · &
habitet in tabnaculis sem · Hic sem maior erat natu · erq
patriarche · ⁊ ppheę · ⁊ apli natus s · atq; hebrei · Japhet autem
pat gentium · q ⁊ latitudo intpratur · Cum ingenti ꝛ multi
tudine dilatat ē ppls ex gentib · q cum ppheis ⁊ aplis erat
habitatis · Sicq; uidim iuxta noe ppheca patris benedicti
onem in tabnaculis sem tentisse habitationem iaphet · hoc est
in domum legis · ⁊ ppheax ecclam · Populus grę minor est ppto le
gis tempe · s; gra · lege maior est · Cham autem q intpratur calliditas
medius filius tanq ab utq; discretus · nec in pmitis sistit litaru
nec in plenitudine gentium pmanens sigeat in solum iudeax; s;
⁊ hereticax; geni calliditu · in spu sapie · s; insipientię · q solent
hereticax feruere in pmordia · ⁊ pace pturbare scax · s; ⁊ omis q
xano uocabulo glant ⁊ pdite uuum ipsi glam gestare
uident · Passione q ppe q illi hois nuditate signata est ⁊ an
nuntiant bn pfitendo · ⁊ male agendo ex honorant · De ta
lib; q dictum est · Ex fructib eax cognoscetis eos · Ideo ⁊ cham
in filio suo maledictus est · tanq in fructu suo id est in ope suo.
Y n · uenient ⁊ ipse chanaan filius est ei q intpratur mot eorum ·
q d est aliud q op eorum · Item q d cham peccante posteritas illius
dapnatur · sigeat q a rępbi hic q de delinquunt · s; in futurum
sententia dapnationis accipiunt · s; ⁊ plebs iudaica quę
dnm crucifixit · ⁊ in filios pena dapnationis sue transmisit ·
Dixerunt enim · Sanguis ei sup nos · ⁊ sup filios nros · Recapit
Nebroth filius chus q primus pdiluuium in terra hoies exerce
re in babilonia tyrannide impiu uolens · est illum alius
turris edificandi dedit · n in ꝰ grue coparatur ei · q tumescens
dixit · Ponam sede mea ad aq lone · erq; similis altissimo · Qd
autem nebroth uenator dr · signat deceptione tirenax animax

ducentē hoīes ad mortem. Turris huius ē supbia huī
mundi l' impia dogmata hereticorū. q̄ p̄ tēpora motis ab
oriente id ē a ū lumine recesserūt. ⁊ uenerūt i campū
sennaar q̄ m' p̄ tat dentiū excussio. stati ad vsus dm
ipietatis sue turrī edificant ac dogmatū supbiā nefario
ausu fingūt. uolentes curiositate ñ licita ipsius cęli alta
penetrare. Sic illi p̄ supbiā ab una lingua i multis diuisi
sūt. ita ⁊ heretici ab unitate fidei ēfessione segregati m' se diu
sitate erroris q̄si p dissonantiā lingue i uicem secernunt.
⁊ qs armat aduersus dm p nitiosa ⁊ sensio elatę ispiratōis.
hos ⁊ ipsa t'nitas dāpnat i q̄ offendit. ipsa eos dispgit dū dicit.
uenam⁹ ⁊ fundam⁹ ibi linguā eōr i uarietate uniq; erroris
siue scisinatū. Co aū tēpre q̄ linguarū facta ē uarietas in so
la domo heber. q̄ antea fuit lingua remansit. nec aū i sola
ecclā q̄ dom ē xpi uita ēe ⁊ fessionis ⁊ fidei pace diuisis omib⁹
Q d abrāha iubet exire de Recapitul repbis restat.
tria natiuitatis sue ⁊ cognationis signat. fidele debere
lingere. p̄ores malos mores ⁊ uicia. q̄d domo patris sui. osten
dit mundo ⁊ oib; blandimēt ei renunciandū ēe. ut cęlesti
patre ualeat adherere. Recap de Melchisedech.
C omplures autumant melchisedech fuisse Sem p mū filiū
noe. q̄dā ū putant angl'm extitisse. alii affirmant spm
sem i spe hois apparuisse. maior pars ⁊ sapientiores secdm
hebraicā ūitatē tēdunt fuisse reuera hominē chananeū regē
Sale q̄ nec ē ier'lm. neq; ortū de stirpe iudeorū. ut ostendat
ñ accepisse gs regale sacdotiū a iudeis. s; iudeos agentib.
Eliezer damascus ppt quē putant damascū ēdita. disp
ensator ⁊ puer abrahe fuit. an q̄ nasceret ysaac. ⁊ deby
it ēe heres abrahę. Eliezer aū i tēp̄tat ds ms adiutor.

Q°d dr abrahe multiplicabo sem tuū sicē stellas Recapitul
celi · 7 sicē harenā q̄ ē in litore maris · p stellas notat scos in fide
abrahe p manentes · fulgentes virtutibus sicē stellas celi · p harenā v̄ os
tendit gentem iudaicā copiosā s; sterile 7 ī fecunda a fide
Per uaccā tenne sigcata Recapitul abrahe sicē harenā.
ē plebs iudaica posita sub legis iugo · p caprā eadē plebs
peccatrix fuita · p arietē eadē plebs 7 regnata · p turturē 7 co
lubā spales ppli sigati s · in diuidui regni filii futi · Quorū
etas tpralis ido tacet · q̄a etna meditantes tmgssi s desidia
tpralia · scisma ñ cogitant · ñ seducunt ab hereticis · s; pax
ē semp ī ipsis siue a turbis remoueant ut turt · siue inter
illas v̄sent sicē colūba · Vtraq; ut auis simplex ē 7 innocens.
P uolucres q̄ descendert sup cadauā q̄ diuiserat abraha spē
ī mundi signant · pastū q̄ nda suū de carnaliū diuisione q̄ren
tes. Q°d aū illic sedens abrā abigebat eas · sigcat multos carna
les mito scos ī fine mundi ab angustiis libandos. Q°d aū cir
ca solis occasū pauor irruit ī abrā 7 horror magn 7 tenebro
sus · sigcat circa finē hui seli magnā p tbationē ab antx
ī scis futurā. Dē q̄ dns ī euglio ait · Et erit tē tribulatio mag
na q̄lis ñ fuit ab ī tio · 7 reliq. Q°d ū adiungit cū occubu
isset sol facta ē caligo tenebrosa · 7 apparuit clybanus fumans.
7 lāpas ignis · transiens mtī media illa q̄ diuiserat abrā · sigcat
p finē seli futurū diem iudicii q̄ndo p ignē segregabuntur
scos ppli 7 iniqrū · Q°d v̄ dictū ē ad abrā · sciendo scies q̄a
pegrinū erit sem tuū in tra ñ sua · 7 ī seruitutē redigent
eos · 7 humiliabt eos q̄dringentis annis · Hoc de ppto isrt.
q̄ erat ī egypto seruitur aptissime ppbatū ē · ñ q̄d sub e
gyptiis q̄dringentis annis seruirent · s; qm iste numerus
in eadē afflictione cōplet est · q̄ cōputat ab illo tēpore

quo ista abrahe ꝓmittuntur. Recapitulatio

Qd angls dixit ad agar. de filio suo ismahel q̃ interpratur ex
auditio di. hic ho erit rusticus / habitabit in deserto. signifi
sem ei id est sarracenos habitare in heremo in certis sedibus ua
gos q̃ os expugnant. / os illos. De Abraha / Sara. / ysaac

Notandum est qd abraha triplicem habeat figuram in semetipso.
primam saluatoris. qn derelicta cognatione uenit in hc mun
dum. aliam patris. qndo unicum immolat filium. tertiam uero q̃ hoc
loco est figuram gestauit scꝫ q̃ aduentum xi cum gaudio suscepit.

Tabnaculum autem illud abrahe typum iertim habuit. v ꝓpter
pphe / apli habitauerit. v primum dns aduenens accedenti
bus suscepit ab incredentibus in lignum est suspensus. In tribus autem
uiris q̃ uenerit ad illum. dnm nrm ihu xi ꝓnuntiabat aduen
turum cum q̃ duo angli comitabantur. qs pleriq; moysen / he
liam accipiunt. unum pscę legislatorem q̃ pe and de legem
aduentum dni indicauit. alium q̃ in fine mundi uenturum esse denun
tiatur / secdm aduentum xi. atq; ei euglm iudeis esse pdicatuis.

Vnde / in monte dum dns fuisset transfiguratus hi duo moysses &
helias cum eo ab aplis uisi sunt. Qd autem abraha tres uidit / unum ado
rauit. dnm scilicet / saluatorem ostendit. cui in aduentum pstolatus
est iuxta qd in euglio dns ait. Abraha pater uester q̃sium ut uidet
diem meum. uidit / gauisus est. Tertio uero aspexit futuum mysterium sacramen.

Vnde / pedes eius laui. ut in extimo mundi fine lauaret purgh
icationem demonstraret futuam. Pedes in nouissima sig
nificant. Sicut de / ouium unum ꝓpter uitulum scilicet sagina
tum. Iste autem uitulus saginatus tenet dnm nrm ihu xi corpore.

Hic uitulus est dnica corpis q̃ in euglio ꝓpeccatore filio occi
dit. Sicut / butyrum / lac cum carne uitulli apposuit. lac
q̃ppe pscę legis figuram habuisse aplis nrm adnuntiat dicens.

Qd angls / ouium / iugum

Lac uob potu dedi ñ escam·ñdũ ꝗ poterat·nec adhuc
q̃dẽ potestis. Tradidat ꝗ illis legis mandatũ·q̃si lac ex
uberib duaꝝ tabulaꝝ expssum·hoc ẽ testimoniũ fidei·Nec
dũ ꝗ potant ppt̃ infantiã sensꝰ·euglicę fidei doctrinae
solida ⁊ robusta escã accipe·Butyrũ aũ pinguissimũ ⁊
uberrimũ euglioꝝ ẽ testimoniũ·qd uelut oli fidelib
ĩ signũ dat·S; pñ uitulũ cũ lacte ⁊ butyro abraham
ad edendũ apposuit·q̃a nec corp dñi qd ẽ uitul sine
lacte legit·nec lex sine butyro id ẽ sine euglii testimo
nio ẽ potẽ·Tria aũ sata uñ sata panes subcineracios fec·trũ
filioꝝ noę imaginẽ indicauerũt·ex q̃b omẽ hominũ genus ẽ
natũ·q̃ diuinę trinitati credentes ex aq̃ baptis matris ecclam
cui imago sara erat ospgendi ẽent·⁊ ĩ uno pane x̃ corpis re
digendi·Hęc s illa ta sata q̃ mulier ĩ euglio cognoscit ferm̃
tasse·A ⁊ ĩm aũ panes·eo qd sine languore neq̃cię·sine
feruore pusę doctrinę oportet ẽe credentiũ unitatẽ·Subcine
rici ideo·q̃a pęnitentiã pritoꝝ delictoꝝ spe sci uapore decoc
ti uelut esca beneplacita dõ acceptabiles efficiant·Sub arbo
re aũ cossedisse·passionis dñicę erat signũ·cui ipsis pdicato
res·Qd aũ pmisit ds Sarę sterili filiũ dicẽs·circa tẽp hoc ue
niã ñ de tẽporib diẽ· s; q̃ litatẽ aduent sui sigat·q̃ndo psi
liũ rep missũ fidelis erat ppls nascitur·Ista ꝗ sara sterilis ẽ·
cum ppplam dñs diẽ·Lętare sterilis q̃ ñ paris·Risus
aũ sarę sine dubio duplicẽ hr significantiã·siue
q̃d risꝰ eẽt fu tur incredulis xpe·siue q̃d omis in
micos suos mu dicio eẽt derisur ut sẽptũ ẽ·Ego mi
teritiu uro ridebo· ⁊ subsannabo cũ uob q̃d timebat sad
uenit·Vñ ⁊ ipse q̃ de sara nat ẽ·risus uocat ẽ·dem rursꝰ
idẽ ysaac filio pmittit futur in gnatione magnã·⁊ benedicen

mipso os gentes trꝫ ait. Quib uerbis due historialit illi
p missę s gs. iudeoꝝ secm carne. Jos gs fidem. secm. Recapitt
Qd aqnqginta usq; ad decē. si iuenti fuissent iusti liberaret
sodoma. signat qa ppenitentia q ostendit qnqgesimus
numer. Jp custodia decē mandatoꝝ peccatores ysi sal
uant. Qd ymb sulphur eys qnq; illas ciuitates deleuit
iqb aqnqginta iustis usq; ad decē ns repti. sigcat qsiqs
ppenitentia inqnq; sensib suis libidinis feruore nextin
xerit dns igne gehenne epescet. Qd loth cū filiab suis
de sodoma lib euasit. ostendit qd iti de iudicio furo exi
bt illesi. Qd uxor loth mutat in statua salis. sigcat ydim
tu scoꝝ ut pei exemplu caueant s ne pecceꝝ. Qd loth ar
dente sodoma fugiens ad montana escendit. insinuat il
licita carnis desidia debe declinari. Jad speculatione scoꝝ suble
uari. Qd aū loth pfecte ad montis uticē n pueni. signi qa
multi mundi illecebras fugiunt. s; tn in actione positi.
ad ytēplationis apicē minime ytingt. Qd loth paruā uo
cat ciuitatē. Jtn in ea potē saluari. sigcat qa actiua uita
nec a mundi curis ex toto ē discreta. nec tn a gaudio etne
salutis aliena. Qd agar exiens in sante Recapitul
portabat i humeris. sigcat qd ppls peccoꝝ Jisipiens ceruī
cē matis suę synagoge pmebat dies. Sanctis ei supnos et
sup filios nros. Panes aū hoc idicabāt qd uet sacerdotiū
panes ppositionis sic septū ē portaret secū ut uescet.
Vter aque q deficit iudaica purificatio sigcabat defec
tura. siue doctina eoꝝ carnali impelle mortua clausa. id
ē in carne mortua. uetis hois puaricatois sententia
dapnata. q nec refri geriū parat. nec sitiat siti. s; estu
tepida uomitū fac. Qd ū erraret agar i solitudine cū filio

suo. sigrat synagogā cū ꝓplo suo expulsam de tra sua sme
sacdotio ⁊ sacrficio ī toto orbe errare. ⁊ uiā q̄ xpc ē penitꝰ ig
norare. Qd filiꝰ agar sitī depiit ostendꝰ ꝓplīm nullā spālē puri
ficationē habe. Qd aū filiū moriente sitī sub arbore piecit
⁊ sic anglo demonstrante aspic fontē sigrabat q̄ sdā ex eo ꝓplo
ad umbrā ligni crucis refugiū petitos. Qd exclamat puer
plorans. ⁊ exaudiū illū ds. ⁊ sic demonstrante anglo aspicit
fontē hoc pillis dic q̄ ex iudeis ꝓuerent ad xpm. ⁊ flentes ret
actos errores exaudient reseratisq; oculis cordis iudebit fon
tē aq̄ uiue. id ē xpm filiū di q̄ dic. Ego sū fons aq̄ uiue. ⁊ q̄ sitit
ueniat ⁊ bibat. Vn ismahel exauditio ī tpratur. Angls aū
iste similitudo ē helie. p q̄ ꝓpls iste ē creditur. sic p mala
chiā dr. Ecce ego mitto uob heliā. q̄ ꝓuitat corda patrū ad
filios. ⁊ reliq. Verū qd statī angls dni uocaū agar dicēs. sur
ge tolle puerū q̄ a ī gente magnā faciā eū. sigrabat hoc.
siue qd copiosꝰ iudeorꝰ ꝓpls eet regnatur in sclo. siue qd reg
ni celestis glam ē secuti eent ī xpm. Qd aū eunde angelū
q̄ loq̄t ad agar. pꝰ anglm septa pnuntiat dein dm ⁊ filiū
di eunde ē fuisse credendū ē. q̄ p legē ⁊ ꝓphas semp locut ē.
q̄ ꝓ obedientiā patne uoluntatis angls uocat ē. Ds aū
secdm naturā patis. q̄ a uere ⁊ ipse ds ē sic ⁊ pat. Recap dm
Pabrahā figurat pat excelsꝰ. p ysaac xpc. molatioē ysaac.
Hā sic abrahā unicū ⁊ dilectū filiū do uictimā obtulit
ita dns unicū filiū suū p nob oib tdidit. ⁊ sic ysaac ipse s
ligna portabat q̄b; erat īponend. ita ⁊ xpc gestabat ihu
mis lignū crucis ī q̄ erat crucifigend. Duo aū seruī illi di
missi ⁊ ñ pducti ad locū sacficii. iudeos figabat. q̄ cū servi
lit uiuent. ⁊ carnalit sapent. ñ intelligebat humilitatē
x. nec passionē ei. ideoq; ñ puenerit ad locū sacficii. Cur

aū duo seruī. Quia in duo diuisy ē ppls sāmone peccante
Asin aū ille īsensata ē stultcia iudeox. Ista īsensata stultcia
portabat oīa sacmta. ⁊ qd ferebat nesciebat. Qd dictū ē
eis expectare cū asino. usq; dū reūtam ad uos. apls audi.
Cecitas ex parte ē tigit in isrl. Que cecitas ex parte ē. hec cū
asino. Ut plenitudo in qt gentiū intraret. hoc ē prq ado
raūim. v sacficiū dnice crucis impletū. P gentes fuit p
dicatū hoc ē ut plenitudo gentiū intret. ⁊ tc reūtem
ad uos. ⁊ sic oīs isrl saluus erit. P tcduū aū īq uenert ad
locū immolationis. tcs mundi etates sigcabant. una an
legē. alia sub lege. tcia sub grā. Ante legē ab abrahā usq;
ad moysen. sub lege a moyse usq; ad iohm. in iā ad no. Ut
qcqd restat tci dies ē. īq tercia etate qsi p tcduū sacramtū
sacficii cōpletū ē. Ysaac ligatis pedib; altari suppont. ⁊
xpc ligno suspensus cruci affigitur. S; illud qd figuratū ē
ī ysaac. tnqssū ē in arietē. Cur. Qa xpc ouis. Ipse ⁊ filius
ipse agnus. filius. qa nat aries. qz īmolat. Qd aū in uetb he
rebat aries ille ē. qz crux cornua hr. Sic ⁊ duo ligna cō
paginant in se cū spem crucis reddt. Vn septū ē de eo.
cornua ī manib ei. Cornib q herens aries. crucifixum
dnm sigcat. uetes aū s spinę. q ī iqs ⁊ peccatores iudeos sigcant
qsuspendert dm ī cruce. Ruepres hoc sigcant qd ipse xpc
spinis coronat ē. fuit. P acto sacficio dr ad abrahā. īsem
ne tuo bndicent oes gtes. De hoc sacficio ē in psalmo. fodrt
man meas ⁊ pedes meos. dinumauert oīa ossa mea. Ut de
bndictione alibi dr. Reminiscent ⁊ conuertent ad dnm. u. f. t.
Itaq; ariete īmolato p ysaac filio. uocaū abrahā nom loci
illiy dns uidet. ido vtiq; qa dns fec uidere pī carnatione.
Locus aū in q mortua ē sara n dr arboch. De morte Sare.

sic multi libri hnt corrupte s; ar bech qd interpratur
iiii qa ibi edicti s quor l sepulti id e Abraha ysaac &
iacob. Ipse pncepf humani gnis ada sic inhiesu dr. Qd
sara mortua sepeliu in spelunca duplici sigcat q2 q
moriu mundo ut do uiuat i gemina uite reqe susci
piu id e in actione boni opis 7 te plationne diuinita
Q d seruus iurau subfemore abrahe. Recapitl tis.
tdunt illu i x iurasse q ex illo nasciu erat. secm
qd dic matheus. Liber genat ihu x. fil dd f. abraha. Recap
Qd ysaac egssu e ut i capo exerceret ia uespe. sigcat xpm
l in monte isse orare. l hora nona. Jam solis occasu spu_
ales uictimas do pat obtulisse. Teristru uiuse rebecca opuu
uso ysaac dr palliu l mdumtu q utum ad huc arabie
mulieres. Cethura interpratur copulata siue uincta. Affer
un ex posteris abrahe dux exercitu 7 libia. q deuicta
ibi esedit. aq appellata e affrica 7 affricani. Latomi id e
cudentes metalla. Laomm id e philare pncepf multarum
tbuu 7 pplorum. Ab assurrim uocati s assyrii 7 syrii. Recap
Quid uult dnis celi ad fem abrahe. n ut gen i femore
intelligatur. id e dm uenturu in carne. Seruussemia
lege sigcat. pq sponsa xpi id e ecclia desponderat. Abiit
puer i mesopotamia i ciuitate nachor. stetitq; circa fon
te q rens sponsa filio dmi sui. sic 7 lex, q e p fide uenit ad
fonte baptismatis. Ibi oranti occurrit uirgo rebecca
id e ecclia. Vidit q rebecca puerum id e sermone pphe
ticu. 7 deponit de humero ydria utiq; scti elata facun
dia. 7 ad humile se pphetico inclinat sermone. Accep
au a puero i aure aurea id e suscepit fidei ornamta l
morum l etia aureos septuaq; sensus. 7 clarum argenti elo

quiꝝ sicq; secuta puerũ rebecca uenit ad ysaac. Secuta uerbũ
ecclá ueñ ad xpm. q tam̃ cameli dorso deducit. qa ad xpm ex
gentilitate ecclá ppans in tortis uiciosisq; uitę uetis ꝓuisatio
nib' inuenit. Quę ysaac uiso decamelo descendit. qa agnuo
dno uicia sua gentilitas deseruit. Yab elatione celsitudinis
humilitatis petiuit. Que etiam uerecundata pallio uelabat.
qa corã eo de errorib' uitę porisẽ fundit. Qd aũ inclinato iã
die egssysẽ magrũ ysaac. sigcat qd in extremo huĩ mundi
tpre uelut ĩ die fine uenens xpc qsi magrũ foras exiuit.
q cũ sit ĩuisibilis. tam̃ se uisibilẽ in hoc mundo uenienti
ex gentib' ecclę demonstrauit. Inuenit aũ eũ ecclá ad purꝝ
uisionis. idẽ in ꝓtẽplatione & mĩ telligentia ueritatis. ubi
ĩtellectũ percipiat altiorẽ. siue lauacrũ aq ꝝ purificet. sicq;
deinc copulat sponso suo xpo. Cethura Yfili ei sigcant he
reticos qputant se ad nouũ testamtũ pertinẽ. s; filii ẽ cubi
ne dicunt. Qd abraha filius ẽ cubinaꝝ dedit munia. ysaac
ũ ded oia q possidebat. sigcat qa et sicarnales Yhereticí
qdã munia accipiunt. ñ tñ pcipiunt. ad pmissũ regnũ. Nul
l' n. heres ẽ pter ysaac. qa ñ filii carnis. s; filii pmissionis
deputant ĩ semine. Qd abraha mortuus ẽ plen dierũ.
Q hoc ẽ qd plen seis opib' Yuirtutib; occubuit. Recapit
d duo pueri pugnant ĩ uentre rebecce duo ppli fi
gurant iudeoq; Ygentiũ. s; iudea plepsm maior ẽ tpre. q tñ
seruit ppło xano minori. l' in nob' singulę duę gentes duo
ppli s̃ uniq; Yuirtutũ. s; sic mali plures q̃ bom sic uicia st
numerosa uirtutib' s; ĩ nob' gtia dei maior ppls seruit mi
nori. id ẽ caro seruit spiu. Yuicia uirtutib; cedit. Recapi
Q d esau q por egssus ẽ de utero rebecce rufus tulano
cgrat Ypilosus. sigcat qa por ppls ppha; Yx cuore

fuit polluit ac peccati & neq; cie squalore circūdat. Qd autē
minor calcaneū maioris tenuit. ostendit qd supatiū eet ma
Qd esau uenator dr. unta eoq; figurat q Recapitul iorem.
exteriora carnis secunt. qd aū agricola fuisse phibet. osten
dit qa amatores hui seli qn tomagis exteriora incolunt tan
tomagis interiora sua inculta relinqt. Jacob v qd ī tabnaculis
t in domo simplex habitat illos q se spargere ī curis exteriori
b nolt. & simplices ī cogitatione atq; ē scientia ē sistunt ī simuat
Jntabnaculis & habitare ē se int intis secreta coartare. & neq;
se extiy pmala desidia dissipare. ne dūforas ad multa ī manta
a se ipsis cogitatione alieni recedant. Qd esau ppt lenticulam
iuniori fri pmogenita uendidit. & ptra patna bndictione
puat extitit. sigat qa iudaic ppls pp lucra psentis scti pmat
sui honorē pdidit. & regnū celeste ppatū ñ obtinuit sic dns
ait. Auferet auob regnū di. & dabit genti iusticiā facienti.
Primogenita aū ipsa uestis erat sacdotalis. q maiores natu
iduti cū bndictione pat uictimas do uelut pontifi
ces offerebat Hec dona tremamoris desidio caruerē
Iuder. digna cū gla regni futuri. Recapitulatio.
Iste ysaac quit ad imalech regē palestinoq; saluator
nr ē. qd dū descendisset ī istū torrentē gerara pmo
omniū illos puteos fodere uult. qs foderant pueri pa
tis sui. id ē moyses puteū legis foderat. dauid. Salomon.
& pphe libros sepsert uetteris testamnt. qs tm terena
& sordida repleuerat ī telligentia iudeoq; & hereticoq;.
Hos cū uellet purgare ysaac ut ostenderet qa qcūq;
lex & pphe diverē de eo dixerē. & tam s cū eo palestini
id ē iudei. a regno alieni. & discedit ab eis. Non ir potē
ee cū eis. q ī puteis aquā habere nolt. s; trā. & dicit eis.

Relinquet uob dom uta deserta. Fodit q ysaac nouu
puteu. immo pueri ysaac fodiunt. Pueri ysaac s iiii.
euglistę 7 apli. qa os noui testami puteu fodert. 7 in
uenert aqui uua. q fit fons aq saliens i uita etna. Sp
his adhuc altcati s illi q terrena sapiunt. nec noua credi
patiunt. nec pgrauari uetta. Euglicis puteis 7 tdicunt.
aplis adusant. 7 qm i oib; 7 tdicet litigantes. dr ad eos.
Qm indignos uos fecistis gra di. ex hoc ia agentes ibim.
Post hęc fodit tciu puteu ysaac. 7 appellau nom eis lati
tudine dicens. Nc dilatau nos ds. 7 crescere fec sup tra.
Vere dilatat ysaac id e xpc. impleu omne tra scientia
tmitatis. 7 toto orbe latitudine ecclę collocau. Pri ys
not tantu erat i iudea ds. 7 israel nominabat. nc au
exiu in omne tra son ei. 7 i fines orbis tre uba ei. Cre
untes it pueri ysaac pumusu orbe tre fodert pu
teos. 7 aq oib ostendert. baptizantes apli os gs i noie
Qpats 7 filii 7 Spc sci. Recapitulatio spualis.
Qd ysaac apd aliena gente puteos fodit. ostendit
qa nos in hac pegnatione positi oscientia mtis nre
pscrutam donec aqm uiua. id e uera uite intelligentia
queam inuenire. 7 nuq ipsa cogam deserere. Allopho
li isidiantes puteos replent qa malignispc du nos stu
diose pecca nra cstrert cspiciunt. 7 sacs nos eloquis m
entos adurunt. pfecto gui molestaq tptationu a
trenaq cogitationu puluere oculis mtis nre aspgt.
7 sic aluce uisionis intime no excludt. Vn mte nra am
icessant, malis euacuem. 7 i tente circu fodiam. ne tra pu
sq opu nraq p allophilos. id e spc inmundos i puteis
nris coacuet. Prima supplantatio qre iacob uocat e.

ob hoc fuit. qz in ortu fratris sui tenuit plantã pedis. Recap

Qd ysaac maioris filii uenatione uesci ẽcupiscit. sigat
qd ds omps ds iudaici ppli bona opatione desi
dauit pasci. Qd rebecca minore ẽ suppositit. sigat qd
iudaicus ppls dũ fortis bona opa qrit. gentile ppl minat
grã intuitu ut cibos boni opis do offerret. 7 bndictio
nẽ maioris accipet. Qd ex domestici animalib cibos patri
optulit hoc est qd gentilis populus de exteriorib do place
re ñ quiescens cum ppheta dicit. In me sunt ds uota tua q
redda laudationes t. Qd ũ iacob man 7 bracha 7 collã
s pellib hedoꝝ tex. figurabat qa du gentilis ppls ẽ fitteri
pecca ñ erubescit. carnis delicta. 7 mali opis fetores in se
mactaũ. Qd uestes esau iacob minor ĩduit. hoc ẽ qd genti
lis ppls saes septis iudeis datis ĩstruct extitit. qs iudaicus
ppls tantũ ad litterã id ẽ extrinsecus intellexit. Recapitulatio

Quod ysaac filiũ quẽ bndic nescit. figat qd psalmista ait.
Popul qm ñ cognoui seruiuit mi. in auditu auris obediuit mi.
Qd ait ysaac ecce odor filii mei. sic odor ag plen. Ager
plenus tot ẽ mund. mq redolent flores gentiliũ do ĩ ec
clesia militantiũ. flos uuę pdicatores scos designat. rosę
mres. lilia uirgines. 7 fessores caste do uiuentes. uiolę
flos. humiles. purpurã regni cęlestis immite habentes. Sz qa
hoc ex se ñ habent. adiungit. Cui bndixit ds. Det t ds de ore
cęli 7 de pinguedine trę abundantiã. Pro re cęli ĩ gtẽpla
tione ĩtimę uisionis ẽ solidatos scos notat. pt trę pinguedinẽ
ĩ actiua uita laborantes signat. Ysaac portat imaginẽ di
patris. 7 rebecca spẽ sci. esau ppli poris 7 Zabulon iacob ęcclę
Senuisse ysaac 9 sumationẽ seli Recapitulatio. scę 7 xpi.

ostendit oculos illi caligasse fide pisse de mundo ⁊ religi
onis lum̃ an̄ eū neglectū denuntiat Qd fili maior uo
cat̄ acceptio legis est iudeor qd escas ei atq; capturam
vilexit pat̄ hos ab errore saluaturi qs p doctrinā ita
qsq; uenatur. Sermo di repmissionis est benedictio &
spes regni futuri in quo cum xpo sunt sci regnaturi & ue
rū sabbatū celebraturi. Rebecca plena spū sco sciens qd au
diuit ante quā pareret quia maior seruiet minori for
mā gerit in hoc loco, spē sci quē futura nouit in xpo in iacob aū
meditatur. Loqtur ad filiū uade ad gregē ⁊ accipe m̄ duo
hedos. pfigurās saluatoris carneū aduentum i q eo t̄ maxi
me liberaret q peccatis tenebant obnoxii. Si qdē in omib
septuris hedi p peccatoribus accipiuntur. Qd aū duos iubet
afferre duos pplos significabat adsūptio qd tenerosq bo
nos idest docilesq innocentes animas. Stolē esau fides ⁊ sep
tē s hebreos q illis primo date s primodū gentiliū indut
ē pplis pelles aū q ei brachiis circūdate s peccā utiusq;
pplī q xpc in extensione manuū cruci secū pariter affixē.
pse ꝓ i corpe suo ñ sua s; aliena peccā portauī. Qd ysaac
qrit ab iacob cur tā cito uenit ammirat uelocē i ecclis
credentiū fidē. Qd ysaac cibi delectabiles offerunt hedi
hostia placens dō. salus ē peccos qd posteriū seqt̄ benedictio
⁊ eō odore pfruit̄ uirtutē resurrectionis ⁊ regni apta
uoce pnunciat. Talit̄ ꝓ bndicit̄. Ecce odor filii mei sic o
dor ag̃ plenī. O dore nōis x sic ager mundō implet̄. Cui ē
bndictio de rore cēli. hoc ē de ūbos pluuia diuinos ⁊ de pin
gdine terē id ē ꝯgregatione pplos. O ultitudine frumēti ⁊
uini. hoc multitudo q colligit ex sacramēto corpis ⁊ san

guimissim. Illi seruiunt ppli exgentib; ⁊ ppli excarcũcisi
one credentes. Ipse ē dnis frũm suoꝝ q̃ a plebi dnat̃ iv
deoꝝ ipsũ adorant filii mat̃is ei. qi ⁊ ipse scdm carnẽ
ex ea nat̃ ē. Ipsũ q̃ maledixerit. maledict̃ ē. ⁊ q̃ bndixe
rit bndictionib; replet̃. Xp̃c ī qua nr̃ exore ppli ig
norantis bndicit̃. id ē ueracit̃ dr̃s; ali iudeis benedici
putat̃. q̃ ab eis errantib expectat̃. Qd aũ p bndictionẽ
esau fr̃i suo iacob fraudolent̃ mortẽ meditat̃. sig̃cat
q̃ a iudaico ppls ñ solũ dm xp̃m cruci affix. uerũ etiã
ōs credentes in illũ usq; ad sanguis effusionẽ pseuer̃ ē.
Qd iacob fugiens fr̃em abiit ī regionẽ longinq ⁊ inde s̃ ac
cep̃ uxorẽ. sig̃cat qd xp̃ derelicta iudaici ppli cogitatione
⁊ parentib scdm carnẽ. ex gentib accep̃ ecclam. Recap̃
Dom̃ ista iacob mors siue passio xp̃i ē. Lapis ad caput
ei q̃ nominat̃ qdam dict̃ ē. etiã unct̃ xp̃c sig̃cat.
Caput ⁊ uiri xp̃c ē. Qs ⁊ nesciat xp̃m ab unctione appel
latũ. Dom̃ aũ di. q̃ a ibi nat̃ ē xp̃c ī bethleem. porta ꝟ celi.
q̃ a ibi in tra descendit xp̃c; iterũ ad celũ cscendit. Lrectiola
pidis. resurrectio xp̃ ē. porro scala. xp̃c ē q̃ dix. ego sũ via. ⁊ hac
ascendebant ⁊ descendebant angli. ī q̃b sig̃cat s̃ eugliste
p̃dicatores xp̃. ascendentes uniq; cũ ad intellegenda ei sup
eminentissimã diuinitatẽ excedunt uni úsã creatam. ut
eũ inueniant ī pncipio úbũ, apd dm. p quẽ facta s̃ omnia.
descendentes aũ ut eũ inueniant factũ ex muliere. factũ sub
lege. ut eos q̃ sub lege erant redimet. Illa enim scala a tra
usq; ad celũ. a carne usq; ad spm. q̃ a illa pficiendo uel ut
ascendendo spuales fiunt. ad q̃s lacte nutrendos etiã ipsi
spales descendt qdam. cũ eis ñ possẽt loq̃ q̃si spualibus.
s; q̃si carnalib. Ipse ē sur sũ in capite suo. ipse ē deorsũ in cor

pore suo. qd ē ecclā. Ipsū q̃ scalā intelligimus. qz ipse dixit.
ego sum via. Ad ipsū q̃ ascendit ut in excelsis intelligatur.
Ad ipsū descendit vt in mēbris suis nutat paruulis. Ipsi
lusolūse erigūt vt sublimit expectent. Ipsū ipsū se humi
liant. ut eū sublimit ac tēpant annuntient. Recapitl
Qd iacob uid oues pastores lapide puteo suppositū.
P. oues ppli iustos signant sic ē illud. oves statuet ad dex
teram. Ppastores vpphe q̃ iudaicū ppl̄m gubnabant. Lapis
puteo iposit figurā dni tenet. puteus grām xpi sigcat
uenturā ad ecclam. Qd putant alii qd iacob Recap
ptq̃ decept accep̄ liam uxorē. septē annis alius seruisset
ānq̃ rachel duceret. falsū ē. s; tantū. vii. dieb p lienup
tias tēsactis. duxit rachel. septē tēn annis alius ptra ser
uitū. Ruben intpratur uisionis filius. Symeon auditio. Juda
confessio dr. dan iudicium. neptali luctatio l cōpatio. Gad
euent siue pcinct ē. Aser diuicie potē dici. s; meli beat
intpratur. Issachar dr merces l asini fortis. Zabulon dr habi
taculū. Alii male intpratur fluxū noctis. dina iurgii
causa. lya laborans. Rachel ouis. Joseph augmētat. Reca
Iacob pgens in mesopotamiā accep̄. iiii. uxores suas. pitl
Hē aū uidendū ē qd rerū figaūt gesta. iiii. uxores
iacob. qrū due libe. due ancille fuerūt. Discimus in aplo de
facto abrahe. i liba. i ancilla duo testamēta intelligi. s; t in
una. una facili apparet qd dr. Hic habe due s. due deinde ibi
fili ancille exheredat. hic vero ancille filii simul cū filiis
libe. tra repmissionis accipiunt. Vnde hic pcul dubio ali
qd aliud sigcat. quāq̃ due libe uxores iacob ad nouū tes
tamētū qd i libtate uocati sumus indent pinere nō tam
fruct duo s. nō qz due uite nob in corpe pdicantur.

una tēpalis inq laborum. alia ętna inq delectationem
di ꝯtēplabim. Lia nāq; ut dixim laborans intrpratur Ra
chel aūt ouis. ⁊ secdm alioq opiniones uisu principiū siue uer
bū. Actio q huius vitę iq uiuim ex fide laboriosa iopib.
⁊ certa iqs exit pueniat ad utilitatē eoq qb; uolum
cōsulere. Ipsa ē lia por uxor iacob. ac p hoc ifirmaocu
lis suis esse cōmemoratur. Cogitationes it mortaliū ti
midę ⁊ incertę puidentię nrē. spes v ętnę ꝯtēplatio
nis di incertā habens intelligentiā uitatis. ista ipsa ē
Rachel. Hn dr ee bona facie ⁊ pulchra fide. hac it amat
oīs pie studiosus. ⁊ ppt hac seruit grę di. qa pecca nra ⁊
si fuerint ut coccinū fenicium tanq nix dealbabuntur.
Laban qppe intrpratur dealbatio. cui iacob pp rachel serv.
Heq; it se qsq; ꝯutit sub gra remissionis peccoq seruire
iusticię. n utqete uiuat in vbo. ex q principiū qē deus.
Ergo pp rachel n pp lia seruit. Hā qs tande amauit iopi
b; iusticię labore actionū. atq; passionū. Qs ea uita ppt
se ipsa expetierit sic nec iacob lyam. Hec tn s supposita
in vsū gnandi amplexus. fecunditate ei expt ē. Dns it
ea qa pse ipsa diligi n potat. primo ut ad rachel pueniret
tolerari fec. dein pp filios cōm dau. Ita v unqsq; utilis
dei seruus sub de albationis peccoq suoq gra ꝯstitut qd
aliud amans in sua ꝯversatione meditatur. n doctrinā sapi
entię q pleriq; se pceptos putant stati ut se in septē p
ceptis legis exercuerint. Qua dere hęc sint q dilectio
nē di primi docent. id ē honora patrē tuū ⁊ matrē
tuā. ⁊ n occides. n mechabis. n ꝯcupisces rē primi tui.
Quib observatis. posteaq; hoi ē cupita dilectionę doctrinę.
p tēptationes uarias qsi phuiscli noctē tolerantia

Gen.

laboris aderi que in agendo patiendoq; amplectanda ē stati
ad pulchre ꝯtēplationis delicias puenire·s; hoc ñ eē po
test intra morientiv·. Hoc enī indet signare qd dictū ē
ad iacob. Non ē moris in loco ut minor habeat pysq; ma
ior·qa ñ absurde maior appellat q tpre por ē·Et stati
i hois opatione labor boni opis·maior q; reqes ꝯtēpla
tionis·. Ad unū it ꝯtendendū ē·s; pp hoc multa feren
da s·. Itaq; due s uxores iacob libere·ambe qppe s filie
remissionis peccq·hoc ē de albationis qd ē laban·uerum
tamen una amat·ꝯ alta tolerat·s; q tolerat·p ꝯ ipsa u
beri fecundat·ut si ñ pp se ipsa·certe pp filios diligat·
Laboresi·iustoq; maximū fructū habent i eis qs regno
di gniant pdicando eugltm·nascunt·i·eis facilis ꝯ copi
osius ex sermone fidi q pdicant xpm crucifixū·Rachel
aū claro aspectu mite excedit do·ꝯ uidet i pncipio ubu
apd dm·ꝯ uult parere ꝯ ñ potē·qa gniationē ei qs enarra
bit·Ideo ꝯtēplativa uita appetit ut diuinitatē ineffabile
cernat·uacare uult ab omni negocio·ꝯ ido ē sterilis qa ua
ris pssuris ñ subuenit·S; qa ꝯ ipsa in tdū pcreanda cari
tate i ardescit·uult enīdo cere qd noū·uidet sorore labo
re agendi filiis habundante ꝯ dolet poti currere ho ies
ad eam uirtute q eoq; necessitatib; esulit quā ad illa unde
aliqd diuinū discat·Hic dolor figat meo qd septū ē·ꝯ Zelaū
rachel sorore sua·Qa v purus intellect spualis substantie
ubis carne editis ex pmi ñ potē·eligit doctrinā sapientie
p qs libet corpeas similitudines insinuare diuinā·Bala
qppe ancilla rachel intpratur inuetata·De ueti it uita
carnalib sensib dedita·qsi imagine ꝯcitat·cū aliqd de
spali sapia diuinit audit·Suscep ꝯ lia filios de Zelpha

ancilla sua amore numerosioris plis. Zelpha interpt̃at̃
os hiarū siue cor iens. uñ illos figurat q̃ rū euglica p̃di
catione os hiauerat ⁊ cor ñ ierat. Deq̃b; sep̃tū ē. Ppls hic
labiis me honorat cor aūt eōr longe ē a me. ⁊ ap̃ls q̃ p̃dicas
ait ñ furandu furaris. Mandragorica mala q̃ accep̃ra
chel a filio lie. s̃ suauissimi odoris. ī sipidi ū saporis. uñ
signant eos q̃ licet sclo ī hereant. sēis uiris bonę fame tes
timoniū reddunt. ipsi nescientes bonū. Jacob uenienti de
ag occurrit lia. ⁊ cogit ad se intre dies. Conduxi te p man
dragoris filius mei. q̃si dicet. Ne sclo fugias ad ociū diui
ne ueritatis doctrinę q̃m diligis uis ēferre bonā opinionē.
noli fugere officiosū laborē. Qs ꝗ ñ uideat hoies ab opibus
seli uenire. ⁊ ire ī ocium usq̃ q̃ a cognoscendę ⁊ p̃ēplandę
unitatis tanq̃m amplexū rachel. ⁊ excipi de tinis v̄so ad ec
clesiastica necessitate. atq; ordinari ī labore tanq̃ lia di
cente ad me ī ꝗ bis. Quib istud mystiv̄ di siedis pensan
tib ut ī nocte hui seli filios gnient fide. Jte alit. Lia ma
ior natu typū tenuit synagogę. q̃ por do genuit po
pulū. hec oclis quida legit. q̃ lex data p moysen ē opa
ta atq; signata. rachel aū minor ⁊ pulchra pus sterilis
⁊ p̃ mod ū fecunda similitudo ē eccle. iunior q̃ a ip̃re
posterior. pulchra q̃ corpe ⁊ spū sca. oculi ei decori q̃
euglm p̃spicere meruerit. Que tandiu sterilis fuit.
q̃ usq; synagoga ap̃ls gnauit. Curaū iacob p rachel
serū. ⁊ suppomit ei lia maior. n q̃ dnis ut ecclam assu
miet. pus synagoga s̃ ꝗ iumx. Seruit ita q; iacob .vii.
annos p duab uxorib; hui uite p̃sentis temp sig̃cat. q̃
p septē dies uoluit. in q̃ dnis formā serui accep̃ factus
obediens patrię uoluntati usq; ad mortē. Jacob po

uibus seruit. ⁊ dns nr ait. ñ uenit filius hois ministrari. sed
ministrare. Iacob oues pauit ⁊ dns ait. ego sum pastor bo
nus. Jacob mercedis lucro uarium spec acquisiuit. xpc diuis ex
gentium uarietate smet ⁊ ggaum. Jacob tres uirgas ampu
tatis corticib ⁊ alueis aquarum apposuit ut ex ⁊ repletione
multiplicarent ei oues. ⁊ dns nr in aq baptismatis tu
psonarum noia patris ⁊ filii ⁊ spc sci. pplo fidei pposuit. ut
quisq hoc pleno corde pspexit efficiat ouis di. Recap
Qd egdit dina uidere mulieres extranee regionis. sigcat
pia mte deserere studia scitatis. Quasi chem filius emor
oppmit ui. qz diabolus recedentes a dno. curiis sclaribus
impedit. Anima et glutinata e cum illa. qa pi iqtate
⁊ culpa unita s fae anima. Qd siche delinit dinam do
lente p commissum. sigcat qd diabolus animam uolente resi
piscere p q peccaum. uanis blandimtis seduc docendo.
satis erit t. tuali quin peccaum. tu partum e. qd deliqsti.
Item ds multum pi qui i dulgebit. tu satis uenet tep
oseph figuram xpm. quem ds Recapitul penitendi.
pat secdm carnem natum cetus fratrib ex abraha stirpe
pgenitus pstulit. Jacob genuit Joseph i senectute.
qz di filius senescenti mundo puirginis partum uenit.
Tunica polimita. uarietate pplorum ex cunctis gen
tib i corpe x figam. Somnium ioseph in q Sol ⁊ luna
⁊ Stelle xi. ⁊ frum manipuli adorauerunt eum. osten
dit mx deq dr. adorabt eum os reges tres ⁊ os pplorum.
⁊ laudate eum sol & luna. ⁊ stellę os. Solis noie scęq
excellentia. lunę ecclę claritas. stellarum numositas
pplorum notat. obiurgatio iacob ad ioseph p somnio
duricia pplorum isrl in xpm sigcat. Jacob misit ioseph

ut de fr̄ib; agnosceret q̄d gerebant. d̄s pat̄ misit filiū
suū ut gen̄ humanū peccatis languidū visitaret.
Ioseph inuen̄ fr̄s suos in dothaim. id ē i defectione.
Grandis ꝗ defectio illos tenebat. q̄ fr̄em occidē uole
bant. 7 x̄ iudeos iuen̄ in defectione. ut ōs de morte
unū habent. filiū dicentes. crucifige eū. fera pes
sima deuoratū eū. id ē judas 7 iudaica bestia. Ioseph
nudauerūt fr̄s sui tunica talari. 7 xp̄m spoliauerūt iu
dei tunica corpali. Tunicā ioseph sparserūt hedi san
gne. iudei falsis testimoniis peccati accusabant omni
um peccā dimittentē. Mittit ioseph i cisternā. q̄
x̄ humana carne exuit. in ministriū rec̄ciliationis
descendit. Ioseph de cisterna exūhit. 7 hismaheliti suen
dit. 7 x̄ ab i feris resurgente aplis ꝓfessio fidei cōpat.
Ioseph xxx argenteis filio iudę uendit. 7 x̄ totidē
filio iudę scariothis uenundat. Iacob filiū amissū
lugens. iteritū lugebat iudeos. Iacob scidit uestimē
ta sua. q̄d fec̄ p̄ncep̄s sac̄dotū in passione d̄ni. 7 uelū
tēpli scissū ē. ut ppha ostendet ppl̄m suū mutatū.
7 regnū diuisū. Ioseph erat pulchra facie. 7 x̄ speci
osus forma p̄ filiis hominū. Mulier q̄ cū ioseph uult
mechari. signat synagogā p̄ deos alienos sepe ad
ulterata. Ioseph i manu mulieris uestē reliq̄t 7 fugit.
q̄ xp̄c ñ acq̄escens doctrinę ad ulterinę iudeos cōp
hensus. ab eis carnē mortalitatis exuit. 7 ad cęlū lib
ascendit. Mulier calumniata ē ioseph uoluisse cō
tūbere secū. synagoga xp̄m legis tr̄ngressorē uocabat.
Ioseph ñ tenuit carcer. nec i ferni xp̄m. s; in alios libau.
Duo ministri pbationis q̄s i carcere ioseph inuenit.

sigcant duos ppl'os credentiu 7 incredulos quos unus pt
duuū x resurgente subdit diuine legi alt u i credulus
iudeos ppl's 7 qui i ligno saluationis non credidit i ligno
puaricationis pependit sic illi eunucho o rigit Septē
spicis plenis 7 vii pingb; uaccis septē spualiū carnis ma
tū dona fidi redundantis ubrare largę pietatis signant
vii u spicę steriles 7 uaccę macilentę nouissima tpra sig
nant Joseph vii annis fertilitatis o ggat segetes i horreis
p vii dona sci spc an q occurrat iniqtas septē capitaliū em
nū tpre antix nedeficiat fides scq; i opia s moms 7 incie
Joseph p carceē ascendit curruū 7 sup tota egypti terra
estituit dns x resurgens ab inferis nube subleuat as
cendit i celu cui flectit oe genu celestiū terrestriū 7 infer
noq; Fanulu qd at ioseph figurat signaculu fidei fron
tib; mtibq; credentiu impssiū Fstola byssina intellige
carne x martyrio rubea t glam resurrectionis fulgente
pro q aurea stola i mortalitatis t intellectu
q a fidelib i telligit Preco an cessit ioseph iohs ancess
dnm dies parate uia dno. Joseph autē uocat saluator
mundi uū aptissime x ostendit Joseph xxx annorū
stetit cora pharaone x tonde annoq; reuelat e pdican
do Uxor educta degentib duos filios genuit ioseph xpc
de ecclia duos ppl'os id e iudaicū 7 gentile qnaū Joseph
a penuria frumti saluaū egyptū x a fame diuinu vbi
orbe tirq; libaū Nisi fis uendidissent ioseph pietat
egypti nī iudei crucifixissent xpm pietat mundus.
In ioseph q ampliatio t augmtatio dr sola ampliatio
ne habuit egypti i x tot augmtu habuit mund. Jacob
dix filis suis i egypto e frumtu ds pat dix ex egypto

H

uocauit filiu meu. Cognoscit ioseph fr̃s suos 7 ñ cognos
cit ab illis. cognoscit x̃ hebreos. ipsi u, ñ ꝯgnoscẽt. Joseph
dat tricũ. 7 reddit argentũ. q̃a x̃ ñ emit pecunia. s;
grã. Vidit ioseph benjamin paruulũ 7 flevit. unde xp̃c
paulũ paruũ uirtutib q̃m lux circũdedit eũ 7 fleuit
cecitatẽ ei. Lauat ioseph faciẽ p̃ fletũ. 7 x̃ lauat u paulꝰ
baptizat p̃ quẽ uidetur aplurib. Jn sacculo benjamin
abscondit scyphus ioseph. q̃a ĩ paulo doctrina legis erat
abscondita. Qndo ananias manũ ĩposuit. q̃si sacculũ ap
uit. 7 scyphꝰ id ẽ doctrina illux. Datis benjamin xxx
argentei cũ q̃nq; stolis optimis. q̃ 7 paul 7 alii p̃dica
uerũt scam tritatẽ. 7 x̃ crucẽ q̃nq; sensuũ doctrinas ha
bentes multiplices. Dant 7 alius frib binę stolę. q̃a a
lii p̃dicatores in q̃b; p̃cellit paul p̃dicant xp̃m d̃m ve
rũ 7 hominẽ. Vñ d̃r. Omis domestici ei uestiti duplicib.
id ẽ mystica l̃ morali ĩtelligentia. Joseph honorat
patrẽ missis munib. xp̃c ĩuitat ppl̃m suũ p̃missis my
nib. Asini portant illa munia. q̃a gentiles primi mutiles
7 laboriosi portant nẽ ĩ euangelio munum largitorem.
Iacob audito de ioseph ex paũ. 7 reuuiscit spẽ ei. id ẽ plebs
ĩcredula p̃q̃m p̃ gesta xp̃m cognouit ex paũ p̃peccatis suis.
7 q̃ mortui indebant. fide resurrectionis uiuificabunt.
Vocat iacob a filiis suis id ẽ iudaic ppls apet 7 paulo. 7 Io
hanne ĩuitat ad grãm. Judas p̃curritur ad patrẽ id ẽ ꝯ
fessio. 7 sic ioseph ĩponit manũ sup patis oculos. q̃a xp̃c
illuminabit cecitatẽ iudeoꝝ. ut omis isrl salus fiat.
Qd iacob cancellatis manib; dextrã posuit Recapitl
sup caput effraim. sinistrã u sup manessen. ostendit
crucis bnficio dextis effectos q̃ erant sinistri. sinistros

ꝟ iudeos q̃ erant dextri dicente ipso iacob. Sine filii sine tu nescis m̃. Manesses q̃dē erit ī ꝓpl̃m. s; frēs eius effraim minor maior illo erit. Q d̃ ruben maculaū Recapitulatio cubile pat̃s. signat iudaicā plebē q̃ d̃nicū corp̃ crucifixē. qd erat q̃si cubile diuinitatis. Recapitulatio

Symeon ⁊ leui uasa ī iq̃tatis. De symeone sc̃bę ⁊ pharisei iudeoq; erant. ⁊ de leui p̃ncipes sacerdotū. q̃ filiū fecerūt ut ihm̃ morti tderent. Ipsū dic̃ iacob. In c̃silio illoq; ñ ueniat aīa mea. Horrebat ꝗ. sc̃s patriarcha iā ex illo ī̃pre scel̃ qd̃ fac̃ti erant oriturī de istoq; semine. Virū occidrūt ī furore. id ē xp̃m. murū suffodrūt. id ē sc̃issimū corp̃ xp̃i. ⁊ t̃ uicia fortissimū ꝓpugnaculū. furentes erant dicentes pilato. crucifige. indignationē ū fecerūt. cū barraban elegerūt. Diuidā eos in iacob. ⁊ dispgā ī isr̃l. Hic nominant̃ duo. diuisio ⁊ dispsio. Nā diuisi s̃t q̃ credentes x̃ salui fiunt. increduli aū s̃ dispsi p orbē trę amissa patria ēploq; subūso. Juda te laudabūt frēs tui. Juda c̃fessio siue laus d̃r. sorech ū uitis electa. Iuda uer̃ ꝓfessor exp̃mit xp̃c. Ipsū laudant frēs sui id ē apl̃i ⁊ os coheredes ei q̃ frēs x̃ s̃ p grām. q̃ ū ē d̃ns p naturā. Ad p̃dā ascendisti. Xp̃c ascendens crucē captiuos ꝓpl̃os fortissim̃ leo redemit. q̃s diabol̃ rapax leo ⁊ fortis deuorando ad se trax̃. Ut leo occubuit xp̃c in passione crucis. sic catul̃ leonis t̃ duo ī sepulchro somnū mortis expleṽ. Quis leo id ē d̃s pat̃ eū suscitaū die t̃cia. Postea xp̃c ascendens ī altū captiuitatē nr̃am deuicto p̃ncipe mortis uer̃ ad astra. De x̃ aū resurrectione dix̃. Q̃s suscitabit eū. Null̃ hominū ñ pat̃. De iuda aū semp fuit inuenerata successio. donec x̃ ad mundi redēptionē ueniret. Et q̃a ñ solū iudeis pfuit s; ⁊ gentib̃. d̃r. ⁊ ipse erit expectatio gentiū. Herodes

autē pm alienigena regnaunt mihi. Pullū suū id ē
gentile pplm alligatū ad uineā aplōr q̄a exuderis st.
Ad uitē copulat asinā suā id ē ecclam ex nationib ꝯgga
pm tā; idē ipse q̄ dicit. Ego sū uitis uera. Alii uolunt hac asinā ēe
synagogā ligandā. legis pondē oppressā. si meli ē ecclam
ad uitē corpis x uinculo caritatis ⁊ euglicę disciplinę
conexā. ⁊ stolā in sanguine lauatā. carnem suā i passione
ponendā. ⁊ pallū ū ecclam degentib q̄ corpi suo ē unx.
signat. sic ipse ait. Iuuo ego die dnis. ñ os mdua sic uesti
mintū. Qndo xpe i cruce pependit sic uua. ⁊ ex ipsi latere
exiū sangis ⁊ aq. aq nos ablunt. sangis redemīt. Oculi xpi s
apli ⁊ euglistę. q̄ lumīa parant ecclę. Merito uino pulchi
ores s. q̄a euglica pcepta cariora s q̄ doctinę ueris ues
tamīti. ⁊ mandata q̄ p austeritate uinū uocant. Dentes
⁊ uocat scos doctores uirtutib candide florentes. q̄ euo
cant hoies ab erroribus suis. ⁊ in corpam corpis x. q̄d ñ fa
cit lac. id ē doctina ueris legis. Bene lacte candidi
ores dentes ei dicit. q̄a pfecte scriptāq̄ scāq̄ cibos explanan
tes subtile ⁊ minutū intellectū q̄ spalis dr. ecclę corpi
sachar asini fortis Recapitulatio submiistrat.
id ē mercedes. refert ad pplm gentiliū. q̄ xpe sang
uis sui pcio mercat ē. Ideo asini fortis dr. q̄a p gentilis
pplis q̄ si brutū animal luxuriosū nullatenus sub
sistebat. nē fortis ē redeptoris dnio colla subiicienśa
iugū disciplinę dnicę ⁊ euglice pferens. Hic accubat
i ter tinnos q̄a pstolari p mundi finē requescere. nec
uult q̄cq̄ de his q̄ in mundo s q̄rere. sed ultima deside
rare. fortis aū asini regem uidit. tū optimā. q̄ sim
plex gentilitas ad robur boni opis ideo se erexit q̄d ad ę

terne patriam uite tendit. ppt quã cuncta mandata
ona libenter portat. id est tributis regis sunt seruit. Recap ad lit
Dan coluber in via. De stirpe hui dan fuit samson iu terã.
dex israel. qui ideo fuit fortis et strenuus nazareus. qd hos
tis nũqm tetigit in terra ei mulier. et ñ qr spũ pphico pui
dit ev pmerere mortuũ. credidit ipsũ esse xpm. et qr
illũ uidit mortuũ et ñ resurgere. et pea israel captiuũ du
cere. sciuit aliũ saluatorẽ s pstolari oportere. unde addit.
Saluare tuũ dne expectabo. Recapitul Spalis.
Dicunt de tribu hui dan antixpm qui dicit ceraste esse uentu
rũ. alii uero a qui tradit esse xpcuolt intelligere. eqtẽ se
quũ dnm cũ carne suscepta designare. retrorsũ cadere
ut in terra redeat deq sũpt esse. Si qa resurrexit. exclamat p
gaudio. Saluare tuũ dne expectabo. Alii hac pphetia ad an
tixpm tetigerit. pro eo qd in hoc loco dan et colub asserit et mor
det. Ut ñ et dan ad aqlonẽ castra metabat. dũ israel de egypto
reuerteret. ut illũ ostenderet qui dixit. ponã sedẽ meã ad aqlonẽ.
et ero similis altissimo. Iste dan colub dr et ceraste. Cerasta
gre. cornua dr latine. Serpens hic cornut phibet. pqm ad
uentũ antix asserit. qr et uitã fideliũ morsu pestifere p
dicationis armabit et cornib potestatis. fit aũ colub iuxta
qa qs in latitudine psentis uite qsi libos parcendo ambu
lare patit. erroris sui ueneno esumit. fit ceraste in semita.
qa qs fideles reppert esurientes ad angusta itinera celestis
pcepti. ñ solũ callide psuasionis neqcia ipetit. sed et rore
potestatis pmit. in psecutionis angore p beneficia ficte
dulcedinis. exercet cornua potestatis. In hoc loco equus hc
mundũ insinuat. et qa antixpc extrema mundi cõphen
de nitit. ceraste iste eq ungulas mordere phibet. Mor

det equi ungula · q̃ extrema seli feriendo ẽ tingit · Ascen
sor ẽ eq̃ hui q̃sq̃s ĩ dignitatib mundi hui extollit · Qui
ret cadẽ dr · ⁊ ñ in faciẽ · sic saul · In faciẽ cadit · q̃ ĩ hac uita
culpas q̃s gessit agnoscit · ⁊ eas penitendo deflet · Ret cad
q̃ ñ uidet qui ex hac uita repente decidit · ⁊ ad q̃ supplicia ta
hat ñ agnoscit · Ct q̃a iudea errorissim laqis capta · px anti
xpm expectat · bene iacob ad uocẽ electoq; dicens ĩquit salu
tare tuũ expectabo dne · id ẽ uerũ xpm filiũ tuũ · Recap

Zabulon q̃ mr p tat habitaculũ fortitudinis · ecclam sigat
fortissimã ad omnẽ tolerantiã passionis · Hec ĩ litore maris
⁊ ĩ statione nauiũ sita ẽ · ut credentib sit refugiũ · ⁊ pcliran
tib fidei demonstraret portũ · Hec ⁊ os turbines seli ĩmo
bili ⁊ ĩ ꝯcussa firmitate solidata · expectat naufragiũ iudeoq;
⁊ hereticoq; pcellas q̃ circũferunt omi uento doctrinę · qrũ situm
dr fluctib; frangit tam ipsa fluct · nullis heresiũ tẽpestatib
cedit · nullo uento scismatũ mota succũbit · Pt endit usq; ad
sydonẽ · ⁊ gentes · Gad latrunculi siue accinct expedit mr
d dicit accinget retrorsũ · claritas x cui Recapit p tat ·
imaginẽ iste gad tenet ĩ sedo aduentu ostendit · qndo spũ
labioq; suoq; ĩficiet anti xpm · ⁊ q̃ xpe semp pliari dr · ⁊ añ
⁊ retro · añ pceulte phumilitatẽ · ret id ẽ p aptę piustieam ·
Benedict in latitudinẽ gad · ⁊ cetera · Qs requeuit sic leo · n x ĩ se
pulchro · Qs ẽ fregit uticẽ ⁊ brachia potentiũ · n saluator q̃
humiliaũ uirtutẽ ⁊ supbiã excelsoq; · Qs uidit pncipatũ suũ ·
n ille cui dat ẽ pncipat honorq; ⁊ regnũ · Recapitulatio

Asfr Panis pinguis · cui nom diuitias sigat · id ẽ xpc ẽ · cui alti
tudo diuitiarũ sapię ⁊ scientię ẽ · q̃ pp nos paup fact ẽ · cũ
diues eet · Panis pinguis ẽ · q̃a siqs manducauit carnẽ ei · q̃ ẽ
esca secoq; · ñ morietur ĩ ętnũ · Iste pbet diuitias regib; id ẽ

corporeos sensus regentibus. Recapitulatio

Neptalim uirgultũ resolutũ. ĩ hebreo habet aia selua.
q̃d ē ceruus emissus. tẗporaneis frugib uelocitatē trę
ubioris ostendens. Neptali q̃ mt̃ ptat̃ dilatatio aplos ⁊ pdi
catores scos sigtat. quoq; doctna ĩ latitudinē tot̃ mundi diff
fusa ē. Lx hac tribu fuerẽt apli q̃ s̃ pncipes ecclarũ pncipes za
bulon. pncipes Neptali. q̃ sine dubio ad psonã referunt̃ aplos.
Neptali emissus ceruus dr. q̃a apli siue alii pdicatores. ĩ pedim
tas eli oculcantes. celestia ⁊ excelsa meditant̃. ⁊ dant eloq̃a
pulchitudinis. id ē pdicant̃ cunctis gentib doctnã saluatoris. Recap̃

Filio accrescens ioseph id ē xpo utq; accrescens in gentib. q̃ac
obsynagogę ĩcredulitatē ppl̃m reliq̃sset. ĩ numerã s̃ plebe
ecclę ex omib; gentib ampliaũ. Filio accrescens ⁊ decorus aspec
tu. q̃a x̃ speciosus forma pfilius hominũ. filię decurrerẽt sup
murũ. id ē gentes ul ecclę credentes ĩ xpm sup soliditatē fidi.
q̃a sic sup murũ amore pulchitudinis ei accensę. ut uerũ spon
sum o tẗplatione aspiciant̃. ⁊ osculo caritatis illi copulatę ad
herant̃. frs puocauerẽt ioseph ad iracundiã. id ē xpm iudei
habentes sagittas liuoris. ⁊ iaculis uulnati. q̃n falsis testimo
niis calupniantes tẗptabant̃ eũ. Non ir frs ioseph ĩ eũ usi sagit
tis leguntur. s̃; hoc puenit ĩ xpm. Sedit ĩ forti arc ei. q̃ x̃ ar
ma pugnandi posuit ĩ forti. id ē in dno. cui uirtute o cedit
omis neqcia pfidoq; ⁊ dissoluta s̃ umcula brachioq; ei q̃b; liga
tũ eũ adduxerẽt frs ei id ē iudei ad pilatũ. Rupta s̃ p man
fortis iacob id ē di pat̃s. ex cui ore ipse ds bon pastor eg̃ssus
ē. lapis ⁊ firmitas omniũ credentiũ isrl. P bndictionē cęli
desup subiecta s̃ x̃ cęlestia. p bndictionē abyssi terrestria. ac
sic oma. P bndictionis ubu duo testamta notant̃. quoq; alter̃
adnuntiat̃ ē. altum demonstratũ. P uba beatę uirginis

ꝗARIĘ. Benedictiones patris tui cęlestis ꝗ fortate s. id ē pua
luerūt inte positę benedictionib; patrū tuoq patriarchar ꝗ p
BENIAMIN lup rapax. Hęc ppheta Recipit' phetarū.
de paulo manifestissima ē. qa ad olescentia psecut est
ęcclam. i senectute v pdicator eugelii fuit. Quida tamen talit
uolt intellege dicentes. qd beniamin sorte hereditatis eū lo
cū accepit. in q trena ē ierlm. q nc pp i credulitate abiecta
ē. p beniamin designat. Sic ꝗ beniamin ultima benedic
tione ꝗ sequit. ita idē ppls ultim ē saluand. postq plenitu
do gentiū intrabit. Beniamin lup dr. q idē ppls sangnē
pphar ꝗ iustoq effudit. rapax pp audacitate. q ipse uiolen
t diripit regnū dei. Mane comedit pda. Et mane tē p illud
notat. q in do legē accepit. Tē enī mundo pmo scientię il
luminatio data ē. Comedit. id ē legē q mane accep me
ditat. adhuc seqns legē iusticię. legē v fidei ñ inuen. Ad
uespam diuidet spolia. qa tpre nouissimo ꝗ utet. Tē di
uidet v. esqim spolia intelligens aspū diuidenda ee litterā. ꝗ cog
noscet q litta occidit. spūs aū uiuificat. Queritur cur iacob
omis qs de libis ꝗ de ancillis genuit. eqles honore filios ꝗ he
redes estituerit. ldo scilicet. ut ostendet qd xpc dns oib;
gentib q p fide corpi ei ꝗ ciliant. cunctis pari honore ꝗ
gta habitis pmia cęlestia largiat. nec ē discretio iudeꝰ
an gtus. barbar. an scita. seruus an lib sit. qa p oia ꝗ i oib;
x ē. Ppter ꝗ figurā seruu saluator nr. ꝗ dns induit. ꝗ p
libo ꝗ seruo seruuit. ut oib credentib mse eqle donū
bonoq cęlestiū largiat. nec pferat apd illū q scdm
carnē nobilior sit. Quicūq; ꝗ fide dni pmeret. nullis
maculis carnalis natiuitatis obfuscat. Hā hoc ita futurū
ꝗ p pphā signabat dicente dno. ꝗ erit i nouissimis

dieb; effundam de spu meo sup omnem carnem. Expl'
de Genesi Recapitulationes. Ad'.
Incipiunt alie de exodo.

QUOD SEPTUAGINTA
animę ingresse s egyptum cum ia
cob signat septuaginta discipulos
missos ad p dicandum ubu di. Postem
dit p peccatorum sceli qd pegyptum
signat remissionem peccatorum posse in
Qd ioseph mortuo creuit uenire. Recap'
ppls isrl. hoc e qd p morte x multiplicat e fideliu ppls.
sic ipse ait. Nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit.
ipsum solum manet. Pharao affligit isrl id e depmit luto 7 la
tere. diabolus xanum uexat ppl'm. tremis 7 lutulentis curis.
Paleas ponit pi fructuosis 7 irrationabilib factis. Pharao
murum firmum uult fieri. diabol murum i credulitatis 7 pec
cati oms uult obcludi. neqs regnum suum dispde aut uincere
Ibet pharao masculos occidi. 7 feminas uuere possit. Recap'
qa diabol fide cetasq; uirtutes meunctis fidelib mittit ex
stirpare. uicia u q i feminax figa s uuere. Recapitul'
Qmoyses inuenit ad ripam fluminis. x cui typum moyses ges
tauit i uenit acredentib ad aq baptismatis. Infans plo
rabat qa x peccata primi hois q induerat flebat. Vn plazaro
fleuit
plorabat. qa iudeorum pfidia fleuit. Filia pharaonis descen
dens ad lauacrum fluminis collegit i santa ecclia ex gentib
suscep xpm asynagoga matre carnali expulsum. desidans
baptism sctificationem. Infans erat moyses. qa x i hoie vi
debat paruus. Inuen illa moysen i uaseculo uirgeo i clusum.
eccla i uen xpm i cordib fideliu recditum. q qsi uirgeum corp
multę

x̄ faciunt ex multis m̄bris in unitate fidei collectum. Rec̄

Moysés egyptiū frem oppm̄ē occidit. x̄ diabolū nob̄ inv
riosū 7 ei uires permit. Moysés egyptiū abscondit sabulo.
q̄a diabol' latitat in his q̄ n̄ h̄nt stabile fundam̄tū fidei. Vn
eccl'a ī pet̄ fundata dr. nec cedat tēptationib̄. Recapitulat

Vidit moysés rubū ardere nec cōburi. Rub' n̄ ē flamma cōbus
t. q̄a peccā iudaici ppli n̄ s̄ ysūpta ūbo di q̄d plegē flag
bat ī illis. Alii dicē ī rubo flamante 7 n̄ urente eccl'am ī tel
ligi. psecutionib̄ flamari 7 minime pire. loq̄ntedo ī ipsa.
Dn̄s in rubo apparet moysi. q̄a null' ext̄ eccl'am q̄ omib̄ tre
mis uenis n̄ renunciat. uidere dm̄ poterit. q̄d sigēabant
calcam̄ta moysi deposita. Dr̄ 7 alit̄. Si sponsa sponsū re
pudiaret ille discalciabat̄ cor̄ alis. 7 hoc erat signū re
pudii. 7 ppt̄ hoc moysés discalciabat̄ ne accederet ad eccl'am
uelut sponsus. q̄ hoc xpo reseruabat̄. Recapitulatio

Virga moysi uersa ē ī serpentē ut expauescens fugeret
moysés. xpc induit carnē m̄tām. u̅m̄ mortuus ē. Qua
dere discipuli expauescentes fugerit. S; apphensa cauda
serpentis apparuit. 7 x̄ resurgens a mortuis iā n̄ morit.
V cauda finē hui, sēli signat. q̄n omīs resurgem ī mortales.
7 nouissima dstruet̄ mors. a serpente data. Recapitul'

Q̄d moysés manū protulit de sinu lepsā. 7 reducta ī sinu
reūsa ē mpstinū colorē. ostendit̄ plebs iudaica ī mū
da 7 q̄si asinu di expulsa. q̄a facta ē ex parte cecitas ī isr'l.
ut plenitudo gentiū m̄tret. tē ysūtent̄ ut oīs isr'l saluus
fiat. q̄d p manū reductam ostendit̄ur. Recapitulatio

Qd aq̄ uerse s̄ in sanguinē. signat ppl'os ī x̄ ipsi fide passi
onis ysformatos. 7 sanguinis pastu renouatos. Recap̄

Popul' uia t̄ dierū ī cedens uult sacrificare dno. q̄ q̄sq̄s

tercio die xpm resurrexisse credidit saluabit. Ex quo
moyses loq cep pharaonem. ppls magis affligit. ex q sermo
di manuma hois cep figi. acri callidus hostis insurgit. &
maiora uincia i pacta erunt. 7 ptq sermo di disem unus
cuisq; fecerit. e turbatio magna e surgit. Recapitul

Qd uirga moysi usa i serpente coram pharaone. uorat ser
pentes egyptiorum. sigcat qd ubi caro factu e ut oma
uenena seu serpentis euacuaret pi dulgentia peccorum.
Virga n. e uerbu di rectu. regale. plenu potestatis. i sig
ne ipsu. Virga facta e serpens. filius di factus e ho. filius hois
eleuand in cruce. sic moyses exaltau serpente in deser
to. ut ipse x medicinam humanis infundet uulneribus.
Et dns indurau cor pharaonis. id e diabolu. ut p peccm
penitentie copunctione n emolliat. ut dns in iob de
illo. Indurabit in qt qsi lapis. Et de plagis egypti q fu
erint in nob spiritaliter. Plaga Prima

Egypt id e afflictio. forma ht hui seli. A q iure dicun
tur i sangne ouse. qi an crucis illuminatione erant
ce 7 lubrice philosophorum doctrine tantu carnaliter sapiebant.
ptea u mundus correct ex timore 7 penarum qlitate erro
R ane loq citate poetarum Plaga ressuos agnouit. Sed a
mam carminu istatione figurant. qdeceptionis fa
bulas mundo pducunt. Plaga tertia.

S cynipes excitant. Qd aial ta subtile 7 uolatile e. ut
uix oculo possit uideri. s; tn acerrimo stimulo i qetat
corpa. Vn hereticorum figura tenent. q tanta callidtate
circuuenium. ut decept qsq; n uideat nec i telligat q
parte decipiat. Magi pharaonis iamnes 7 mambres. ces
sauerit hoc tcio signo dicentes. digit di hic e. qa spc

sēs qui erat digit dī in moyse ꝯtrius ē omib hereticis
Egypt muscis canimis peuit. Plaga qrta 7 crudelibus.
q̃a eoꝝ corda q̃ hoc sēlm diligt desidiꝝ suꝝ 7 morūca
nimꝝ ī q̃etudinib feriunt. t pmuscā forensis eloqnia
hominū designat. q̃a uelut canes alterutrū selacant
Morte animaliū egypt Plaga qnta pauaricia.
in gnidme liberatur. q̃a mortales irrationabilis stul
ticia atq; uecordia diuino cultu coluerūt aīaliū id ē pe
cudū 7 uolucrū figas lapidib 7 ligno impssas. 7 hoc ar
guit dī timor id ē gnido. Plaga Sexta.
Post hec ulcera pducunt. 7 uesice cū feruore. Jn ulceribus
dolosa hui seli 7 purulenta arguit malicia. ī uesicis tu
mens 7 ī flata supbia. ī feruore ira ac furoris īsania. Hec
supplicia testant tēpant mundo utendū pp errꝝ suꝝ
Post hec ueniunt de supnis uoces Plaga vii. figuras.
7 tonitrua gnido 7 ignis discurrens. p uoces doctnam
uult ītelligi. q̃a castigat culpā suā agnoscat mundus.
tonitrua v diuim s terrores manifeste minantes. gnido
diuinę s increpationes. tenera adhuc nascentia uiciꝝ
uastantes. Jgnis 9 sumit spinas 7 tribulos id ē caritas in
centiua libidinis 7 uoluptatis deuastat. Plaga Octaua.
Locuste dissidentes a se 7 discordantes ī humano genere
insistantes q; sigt. t locuste s mobiles 7 leues ac ua
ge animę ī seli uoluptatib salientes. Plaga Nona.
Tenebre mtis humanę cecitate sigtant. t qd ratio
nes diuinę dispensationis obscure sint. qs dū uolunt
stulti pcurrere. alia ex aliis meditantes. ī crassas 7 pal
pabiles tenebras deuoluti st. Plaga decima.
Primo genita egyptiꝝ extincta. pncipat 7 potesta

tes. 7 mundi rectores tenebrarum siue auctores 7 inuen
tores falsarum q̃ in hoc mundo fuerunt religionum q̃s xpi
ueritas cum suis extinxit 7 deleuit auctoribus signant. Exe
unte israel de egypto templa egypti omnia destructa s. qui
egredientibus de potestate diaboli per baptismum 7 fidei
cultura pure quoque dogmatum 7 idola errorum omnia corruunt.
In ipsa enim occidit agnus. In pascha occidit xpc. Recapitul
agnus dei qui tollit peccatum mundi. Vespere immolat agnus. In uespera
mundi passus est dns. Prohibent quia pascha faciunt ossa frangere. 7
non frangunt ossa xpi in cruce. Sanguine agni illiniunt israelitarum pos
tes ne uastator angelus audeat inferre pnicie. signant signo
dnice passionis fideles in frontibus populi ad tutelam salutis. utpo
soli abi titulum libent. quia cruore dnice passionis corde 7 fron
te signati s. Solempnitas paschę uocatur tnsitus. quia de peioribus
ad meliora per gentes. tenebrosa egypti relinquimus. Quod aut
alienigena non comedat ex eo. 7 in una domo comedatis 7 non
efferatis foras de carnibus ei. hoc est quia corpus dnicum non est commu
nicandum hereticis. quia s. alienigenę. 7 intra ecclam tantum su
mendum. id est non esse foras ferendum. Recapitulatio

Quod moyses 7 hebrei postulauerunt mutuo aurum 7 argen
tum 7 uasa 7 uestes. 7 spoliauerunt egyptios. ostendit animas
preciosas tanquam uasa aurea 7 argentea cum suis corporibus quod
uestes significant populo dei adiunctas. ut similiter de hoc seculo
tanquam de egypto libenter. Ostendunt vtique dna uolt quod
doctine quam ex gentium consuetudine utiliter discunt. Recap
Quod de egypto egredientibus precipitur ne fermento uescantur.
hoc est ut uetem hominem cum corruptis actibus suis relinquimus.
7 in nouo homine adhereamus. 7 pascha nrm celebrantes. de egyp
to ad pmissionem. i. de peioribus ad meliora transeamus. 7 pmm

cias opum uirtutũq; nr̃ro dño consecrem. Recapit'

Colũna nubis lucens in die p̃cedens ppl'm xp̃c ẽ. ide ẽ ia̅
columna ignis ĩ nocte. q̃ a rect' ⁊ firm' ẽ fulciens ĩ firmita
tẽ nr̃am. p nocte lucens. ut q̃ n̄ uident uideant. ⁊ q̃ uident
ceci fiant. Alit'. Colũna nubis in die. sacram̄tũ x̃ manifes
tũ in carne. colũna ignis in nocte. iudiciũ futurũ signat.
q̃d lucebit iustis. ⁊ ardebit ĩiustis. q̃ a tẽ erit magna tbu

QARE rubrũ. uirga moysi peutit. Recap latio secũli.
ut filii isr'l tĩseant. baptysma x̃ sangne ꝯsecrat. Cũ
uirga directa hostes seq̃ntes a tergo ĩ mari cũ suo rege moriũ
t. pecca p̃ tita ĩ baptismo delent. ⁊ diabol' suffocat. Recap

Sub m̃sis egyptiis cũ pharaone ĩ mari rubro ppl's eg̃diens
dedit laude dño. ita fideles de lauac descendentes. ex tunc
tis peccis ymnũ lẽticiẹ do emittunt dicentes. Cantem̄
dño. glose enĩ magnificat ẽ. equũ ⁊ ascensorẽ deiec ĩ ma
re. Equũ ⁊ ascensorẽ dic̃ mundũ ⁊ ei p̃ncipẽ. S; ille meli
psallit. q̃ tympanũ p̃cutit. id ẽ q̃ carnẽ suã cũ uitiis ⁊
cupiscentiis crucifigit. sic maria soror moysi id ẽ aia̅
do iuncta. Post tĩsitũ rubri maris n̄ statĩ isr'l ad tam
p̃missionis p̃ducit. ⁊ fideles p̃t baptismũ n̄ ilico ad regnũ
p̃missũ introducit. s; ppatientiã tolerando hui uitẹ labo
res ⁊ p̃icula q̃si isr'l p̃ deserti expectat illud. Colũpna
nũq deficit. xp̃c suos m̃tbulatione nunq relinq̃t. Recap

AQVAS amaras q̃s ppl's ĩ deserto ĩuenta potare n̄ potest.
ĩtelligẽ litẹ occidentis ⁊ legis habẽ figurã. q̃ b̃ si con
fessio crucis ⁊ passionis dnice sacm̄tũ iungat. ⁊ Recap
amaritudo litẹ ut̃ indulcorẽ spualis intelligentiẹ.
Nota q̃d p̃mũ ducit ppl's ad aq̃s amaritudinis. id ẽ ad litte
rã legis. p̃ea ad fontes dulcedinis. i. ad dona grẽ ⁊ remis

sionis. Et aqua amaritudinem notato gentilium errorem.
Et per passionem dulcata est ad fidem predicationem. Recapitul

Duodecim fontes inuenit dulces. apli s. Septuaginta
arbores palmarum fontibus xii. irrigatae. lxx alii s
disepli ad predicanda doctrina aplicam missi. per quos fidi
les quasi palmae triumpharent in pedibus tanta seli. Et uolucres
diuinae notant predicationes. quae discurrit per uba quasi pa
era uolatilia pennata. Et aues uespere datas intelligere le
gis preceptra quasi in fine dierum data. quia omnia erant finem habita.
Mane uero dat manna. quia xpus panem uiuum quem celo uenit
per nubes euangelicas et aplicas suscepit sancta ecclia. quia nunquam est
caritas. quia uescunt spualiter uiuunt. Et manna et quid mi
ptat quod est hoc. non inogrue signant celestia eloquia. Man
na minutum erat sicut semen coriandri et suaue. quia uerbum
dei minutum est et subtile. suaue et dulce super mel et fauum.
Sexta die in quadruplum manna colligebat. Sexta est mundi Recap
ietas in qua nemo sum. in hac duplum colligit. quia propter spem uitae
eternae ubum dei audit et facit. In hac duplum recondit.
quia bene uiuit et miam prebet alius. Manna per sabbo col
lectum non corrumpebatur. quia bonum quod ds facit per futam
requiem in eternum reseruat. et manna in pauaricia collec
tum uermes emittit et corrumpit. quia presenti uita et amo
re seli thesauri tanti umes immortales et ebullium
quasi auaricia gnau et diuitiae ceca cupiditas. quia quicquid
quam ubum disuscipit peccat. ipsum ubum dei efficitur ei
uermis. quia ei semper sci entia et arthana fodiat pecto
ris. Sic et alius ipse est in resurrectione. alius in ruina.
sic et manna fidelibus efficitur mellis dulcedo. in fide
libus uermis. Recapitulatio

PETRA q̃ percusa aq̃ emisit habuit figurã saluatoris. ad
quẽ uelut uirga lignũ accessit passionis. Tẽ percussus in cruce
xp̃c. sicientib̃ lauacr̃ grãm 7 donũ spẕ scẕ effudit. Ppls murmu
rat ppt̃ aquã adũsus moyseu 7 ipse ostendit eis petrã. quã cu
dus pluy lex quẕ ẽ ad litterã. ad xpm̃ uenit. reficit sitim suã.

QMOYSES ascendit in montẽ. ihe contẽ amalech Recapitulatio
militabat. Moyses uirgã tenebat. & brachia extendit 8 Moyse
dit in modũ crucis. sicq; hostis. id̃ diabolus suã celestis patriẕ
querens includit signo crucis. dnicẕ supat̃. Moyses sedens sup
lapidẽ adiutorii. uel sup lapidẽ. de 7 zacharia q̃ vii. habebat oculos.
aurũ & hur. id̃ duob̃ pplis duob; testamtis manus ei sustentan
tib;. dũ eleuabat brachia isti. quia nob. act̃ nrõs adeẕlũ digne ele
uantib; rectores tenebarũ subiciunt̃. Si ũ moyses manus inclĩ
nasset uincebat amalech. quia si nos remissis manib; omnes con
ũsationẽ terrenã sectrm̃ hostis. amalech. id̃ diabolus victor. insequ.

DE VICTO amalech uenit hietro Recapitulatio
socer moysi adducens ad eũ sephoram. id̃ ecclam & utriq; filium
ex utrq; pplo. peratũ. Hoc aũ ualde ẽ ãmirandũ. qd moyses
do pleñ cũ corã do loqret̃ facie ad faciẽ. ab hoie gentili acce
p̃ consiliũ. 7 fec̃ oia q̃cũq; s dix̃ hietro. s; ideo ut pncipib̃ po
pulq; daret humilitatis exemplũ. 7 futurũ apiret sacra
mtũ. Sciebat ꝛ. qd ppls ex gentib̃ qd legi deerat eet cõple
tur. 7 legis diminutio cõpleret̃ suggerente euglio. Recap

Qd ẽ qd moyses ascendit i montẽ. 7 dns descendit i montẽ.
n̄ qa mons altitudo 9 tẽplationis nre ẽ. in q̃ ascendimus
ut ad ea q̃ ult̃ infirmitatẽ nrãm s mtuenda subleuem̃.
S; i hac dns descendit. qr scis multũ pficientib̃ parũ dese ali
qd eoq; sensib̃ apuit. Quinq̃gesima die p̃ actũ pascha da
ta ẽ lex moysi. qn q̃gesima die p̃ passionẽ dn̄i dat̃ ẽ spes scs

paraclytus descendens sup aplos 7 q cū eis erant ī centū
xx. linguis credentiū tot mundi eugelica pdicatione ple
ni ē. Dicit lex septa digito di. 7 dnis dix de spū sco. ī digito
di eicio demonia. Aspicit illic ppls uoces 7 lapades. montēq;
fumantē. tonitrua. 7 fulgura. clangorēq; bucinę pstrepentē.
I nuocib 7 tonitruis. clamor pdicantiū intelligit. in lapadi
b claritas miraculoq; ī sonitu bucinę fortis pdicatio scoq.
Hęc oia ī aduentu x 7 spc sci s impleta qn os discpli x ī uari
etate linguaq; pceptis 7 signis intonuerī. Synai ī tpta ardu
bens. qd figat ęcclam. ī q ds moysi loqt. Dnis legē datus
ignie fumoq; descendit. qa fideles claritatis suę ostensiōe
illuminat. 7 ī fideliū oclos pfumū erroris obscurat. Incali
gine descendit. qa ī pn q trena sapiuit. caligine malicię eū des
cendentē. id ē inhumilitate nascentē ñ agnouerī. Incaligi
ne 7 legē dedit. qa ūitatē suę legis ñ secuturis ī fidelib qsi pca
ligine dix. ut undentes ūideant. Legē innocentię nrę 7 cogni
tionis suę dat moysi in decē pceptis. quoq; pma ta pinent ad
sęę trinitatis cognitionē. 7 reliq vii. ad frnitatis amorē. Primv
pinet ad dm patrē. id ē dnis ds tuus. in ē. ut hoc audiens
ia multos dos ligneos 7 lapideos coluisse pęnitat. Sed ad
filiū. i. ñ assumas nom dm di tui ī uanū. i. ñ estimes creatura
filiū di. qm oīs creata uanitati subiecta ē. s; credas eū dopat
ęqle dm deoq; ūbū apud dm. p quē oia facta s. Tertiū pinet
ad spm scm. de sabbo ta ppt nom scificationis. qm ppt reqē
ad donū spc sci pinentē. Dr enim. Memento ut die sabbi sci fi
ces. In sex dierū ope. sex miliū annoq; opatio pinet. in sep
timo reqes id ē beati regni tēp ostendit. qd iudei carnalit
celebrantes peccant. Vn ppphm ait dicēs. Neomenia ura 7
sabba odit aia mea. Qd ds odit ñ scificat. Nos v qm bonū

p. m. ppt.

n. m.

m.

agimus ppt̄ futuri scli regem sabbatū obseruam. Quar
tū ē. honora patrē tuū 7 matrē. A parentib hec unta
sumit exordiū. 7 ab ea dilectione ē p mū mandatum.
Quom aū p mū. Qa qrtū in septenario q pertinet ad pxi
mū p mū ē maltera tabula. Qui aū parentib honorē de
ferre ñ nouit. qb parcere potit q suos odit. Qntū ē ñ
mechabis. id ē null p t matrimoniū sed alius femmis
misceat. Ha specialit ad ulterīū fac. q p t sua ppt libidi
nē ad alterā accedit. Sextū ē ñ occides. Non solū enī
homicidiū fac q incurrens frem occidit. 7 q pnecessita
te patit eū mori cū sub uenire possit. homicidiū reus ex
istit. Septimū ē ñ furtū facies. qd ē uiciū rapacitatis
Octauum ē ñ falsū testimoniū dices. qd ē crim mdacii
7 falsitatis. Nonū ē ñ concupisces uxorem pximi tui. Ali
ud ē ñ mechari. aliud concupiscere. Vñ frēs concupiscentiā
fugite. ñ enī peccm eet ñ phibuisset dns. Decimū ē
ñ concupisces rē pximi tui. In hoc pcepto dapnat scli am
bitio. Primū q phibet surreptionē. secdm errorem.
teiū scli amorē. quartū impietatē. qntū fornicationē.
sextū crudelitatē. septimū rapacitatē. octauū falsita
tē. nonū ad ultij cogitationē. decimū sclariū rerū
cupiditatē. Notandū aū ē qd decē plagis peuti unt ē
gypti. decē v pcepts in tabulis moysi septis. regula
ppli di. In tabulis duab lex septa ē. pp duo testamta. V
pp illa pcepta de do pximo q; diligendo. Qd tabulē s
lapideē. duriciā cordis iudeoq; ostendit. Altare de t
ra erat facere. incarnationē mediatoris spare. Su
p hoc altare mun offerim. qn os act nros in fide i
carnationis ei humilit solidam. Si de lapidib alta

re fiat dño ñ sint secti. q2 affna dilectione ñ oportet
distrahi. neq; pse amare scos di. Cultrũ ñ leuabis sup ca
pillos ne polluant. qa ĩ unitate fidei pmanentes maligni
tatis jaculũ ñ recepunt. Non accedes p qdus ad altare
meũ. i. ñ credas indeitate tnitatis ętnę ĩferiorẽ. neq;
supiorẽ. maiorẽ neq; minorẽ. porẽ neq; posteriorẽ. neq;
diuidas unitatis substantiã eũ sint tres psonę patis 7 fi
lii 7 spẽ sci. Si seruus ñ uult libari dũ seruit ĩ hoc mũdo
peccatis. pforabit ei auris ĩtestimoniũ inobedientię.
7 cũ uxore 7 filiis. i. cũ carne 7 opib ei peccęq; tortũ tis in
ferno subiacebit. P. oculũ 7 dentẽ 7 manũ 7 pedẽ. quę p
alis reddi uident prauidoctores notant. Qui enĩ in men
tionẽ bonã audientis id ẽ oculũ aię conat extingere.
7 studiũ diuinę scpturę q dens ẽ inuertere. 7 man. i.
opationes bonas. 7 pedes. i. animi bonas affectiones. t fi
dem quintuitis qsi pes ẽ 7 fundamtũ molit ostendere.
extirpand ẽ ab qcũq; ẽ ille. Primicię cunctęq; frugũ ęcclã
pncipia s bonęq; opum. decimę 7 sũmationem boni
opis pp denarii numi pfectionẽ insinuant. Quę ĩsup
sin dant in ope. sufficiunt ad ĩfectionẽ aię. A sim p
mogenita uitę poris immundicia 7 stolida feditatẽ sig
nant. q muranda s oue. ut saltẽ pr fatuitatẽ pstinę
ĩmundicię redeam ad ĩnocentiã 7 simplicitatẽ mun
dę uitę. Qd aut. si ñ redimes occidet. ostendit mtẽ ĩmun
dã. delictis obnoxiã. n mutet in meli cruciandã morte
Vitul quẽ iudei adorauerẽt Recap ppetua gehennę.
ĩsolitudine sigcat, diaboli corp. q mom̃ib; gentib capur hu
iusse ęcli existit. Dr 7 uitul ille aureus fuisse pp
sapientiã q ei cultores. i. idolatrę putabant habere.

Moyses igne cōbussit uitulū. xpc hac idolorū sacrilegā societa
tē illo igne succendit de q̄ ait. Ignē ueni mittere in terram.
7 q̄d uolo nisi ut ardeat. Postea uitul' communit. 7 ma q̄ mittit.
7 ab israelitico ppl'o portat. q̄a ēspiratio idolorū dissipatur
ubo unitatis 7 ī baptismo dimissi ap̄dicatoribus eugelii. dnico
corpori. id ē ecclē s incorpari. Illi iubent' intrici q̄ moyse
absente uitulū fabricauerūt. ut ostendat' nob q̄ talia vi
cia extirpanda s. A porta ū usq; ad portā ire ē. a uicio usq;
ad uiciū. p q̄d mors in anima mittat. cū gladio īcrepan
onis discurrere. Tria milia occisorū. tplicē mortē indicant
peccorū facto aut ubo aut cogitatione īgentiū. Due tabu
lē moysi datē frangunt. ut ostendat legē uetis testamī
peccō ppli successare. 7 euglīm semp manere. Moyses 7 heli
as 7 saluator nr ieunauerūt. q̄ ex lege 7 pphis. 7 euglio no
b oīb ut a cunctis mundi illecebris auiditatē nrām ieu
nio tēpantiē refrenem indicit. du decalogi pfectio p
iiii mundi partes id ē toto orbe p̄dicat. Quat xl dece.
q̄dragīta s. Ipsū mt utrq; q; psonā in monte saluator
nr medi effulsit. Visio que sēbit moysi apparuisse. nec
angls. nec dns notat. angls q̄a extrinsecus loqndo seruiebat.
dns q̄a intrinsecus p̄sidens loquendi potentiā ministrabat.
Loqns ab intiore regit. Ergo p obseq̄ angls. p̄ spiratio
onē dns nominat. Dns a seruo suo moyse p missum iras
cendi 7 t iudeos q̄rit. ut ostendat q̄ ens ira di merentur
stulti ppli. q̄a ī seis suis diuina clemtia se s opponit. qn
p illorū pces 7 supplicationē peccantib ignoscit. Q̄d mo
yses 7 multi ueteris testamī patres dm uidisse leguntur.
p q̄sdā imagines aerias. siue p angelm hoc fecisse pbant.
Ipse xx dicit. Non uidebit me ho 7 uiuet 7 iohs dm ait

nemo uidit unquam ostendens mercüsepti lumen etne ditatis.
Pax.H. supat omnem sensum ut angli plene nn uideant nec intelli
gant ipsum. Non aut uidebit ho dm Juuet. Qs qs mdi gtem plan
one dispositio uuit carnalit utq; id e mundo nn uum. Qd ait
moyses reddere in qtate patrum in filios nepotesq; usq; in tertiam
qrtam generationem. Ipse ds ait. filium nn portare in qtate patis.
neq; patrem filii tale e illud. Nisi p baptismum ab originali
pecco lib sit uundi cat in eo qd a patre gtxit. Alit. Si pat
iniquus in quum hit filium q iuxta uias malas patis ambulare
nn formidet. accidit ut nn sua q addit peccata solui. s; patis
in q q imitari nn timebat psoluat. Qd plerumq; paruuli fi
lii ad enormia arripiunt. hoc dat sentiri qd caro filii ex
patis pena multat. ut dolore carnis filioq; pat iniquus ad
uitat. Cu u ia puerilioresq; filii ex parentum culpa feruntur.
illoq; ia penas luunt quoq; facta secum s. In petra moyses
ponit ut di specie gtem plet. qa n qs fidei soliditate tenu
erit. diuina psentia nn agnoscit. Moyse denuo descenden
te cum tabulis. facies ei glificata uidet. Juelamine tecta. qa glo
se legis mysterium infidelib tectum e. Jobscurum. Facies moysi hit
duo cornua qa lex hit duo testamenta. qb gtia dogmata fal
sitatis incedit armata. Archa q moyses ex lignis inputrbi
lib fabricatum. eccla xpi e edificata ex omnib seis mite Jcor
pe incorruptis. habentib intus duas tabulas testamenti
id e obseruantia eugtii Jpacis. Int Jforis mauratur ar
cha. qa eccla debet radiare intius uite splendore. Jextrinsecus
doctrine Jsapie claritate. Corone aureq; p circuitum in iii.
angulos adiungunt. qa eccla in qtuor mundi partes di
latat. Jaiii. eugtii libis pdicat. Juunitate sce fidei coronat.
Vectes auro tectis circulis portandis fiunt. qa sci doctores

cū pseuantiā aliis ubo pdicationis resonant. etiā ipsi
scē uitę splendore effulgent. Et tabulas lapideas int archa
positas. duplicis testamti ppetua pbat firmitas. pur nā
aurea q manna seruat. x caro ītelligit purissima q angl
hominū q; panē dulcedinis ętnę seruat. Et urgā aaron
sūmi ueriq; pontificis dni nri ihu x notat uexillū. imor
talis memorię semp uiridissimū. Spi ciatorū supemi
nens arche xpc ē caput ęcclę. q misit ppiciationē ppec
catis nris. Duo cherubin. id ē plenitudo scientię di. dilecti
onē di ⁊ proximi figant. siue duo testamta signant. sacmta
obumbrantia. Qd aū se respiciunt hoc ē qa uet ⁊ no
uum testamtū spualit intellecta ī sacmto xpi ⁊ ęcclę c
cordant. Altare illud xpi x signabat. siue os scos in q b ar
det semp diuinū ignis. ⁊ semp sumit caro. Posita mīsa pacis
⁊ fidei ęcclę gestabat typū. mq pascim alimtis septax adeum
unitatē ex toto orbe uocib aplicis di ppls congregat. salomo
ne dicente. Sapientia edificauit sibi domū. parauit suā mīsam.
miscuit uinū in cratere. ⁊ ret dicēs. Venite ⁊ edite de meis
panib. Candelabrū septē calamq; spc sci gestabat figurā
q septiformi grā illustrat ęcclam. Alii p candelabrū xpm
ītelligt gestantē septē ęcclas. in q b spc sci splendor emicat.
Huic candelabro fiunt emunctoria q ysaias forcipes uocat.
Et hęc q dā mtpratis duo. q b; pecca purgant. q q de mtse sci
spc unione sociant. Candelabrū ext uetū ardere cepit. quia
unitas spc sci sinuamine uetis legis refulget. Oleū de oliuis
suptū signat spc sci grām habentē in se pacē ⁊ miam p x ad
uentū. uīn in cordib; nris accendit lum unitatis. Tabnaculū
ī hui uitę heremo factū ęcclā ē. Fit aū tabnaculū partī pci
osis. partī uiliorib. p q d demonstrat alios ee scos. alios pecca

tores in ecclia; fideles os int corp ecclie positos. infideles v
ext locatos. Quatuor columpne fundate. iii. s euglistę i fi
de x fundati argentee ppter diuini eloqi claritate. Bases co
lumpnarum pphę s. quoq; auctoritate euglistę ecclę fidei qsi sup
fundamentū edificant. Caput ē aureum. deq apls. Caput
uiri xpc. Tabulę aurees i tabernaculo. doctores s 7 aplm
ecclia. bases ut dixi pphę. Bases aū singulis tabulis binę sub
stant. qadū ipsi in ter se de incarnatione saluatoris ūdis
cordant. subsequntes pdicatores indubitant edificant. Pel
les arietū subdit. ut parietes ecclę duces 7 ppositos osten
det. qa oportet ut tēptationū uentos 7 pluuias de hui
mundi pcipitatib portent. uthi qint ecclam qsi byssius 7
iacinct 7 purpura fulgent. securi int ty resplendeant. du
ppositi 7 rectores eq ctra procellas 7 turbines scli foris labo
rant. Exterior pars ueli qd in tabernaculo ab interiore separat.
signat qd ea quę nob pmissa s. dū in carne uiuim. n sic m
speculo iuxta aplm uidere n possum. Pmuna ad cstruen
dū tabnaculū applo di oblata. signant merita dona. qbus
ornat ecclia. Fides h. auro copatur. sermo pdicationis ar
gento. Puros uirtutes fortiū. p mulieres parua opa i fir
mq itimant. q tm oia hnt locū. qa oia ad usū scę edifica
tionis accipiunt. Et hęc dant sponte n necessitate. fides h.
pdilectione opat. Armillas q brachia astringt. ppositi
q ualde laborantiū opa signant. pi aures subditq obę
dientia. panulos secretq signaculū. q min intelligentib
ns credenda. Vn ait iust. In corde meo abscondi eloqa tua.
ut n peccē t. Pdextralia. bona opa exprimunt. Pua sau
reū in donaria dni separū. diuinitatis intelligentia ac
cipit. q tm abisimq amore disiungit. 7 ad celestia sola

amando subleuatur. Hyacinctũ spes celestiũ pmioꝝ.
ppurpurã cruor 7 tolerantia passionis, pxpo exhibita
signant. pbis tinctũ coccũ karitas. q dilectione dĩ &
pximi decorat. Pbissũ id ē linũ candidũ immaculata
carnis icorruptio 7 scimonie candor exprimit. Pilos
caprarꝝ penitentie dura afflictio designat. Lece ex di
usitate tanta opũ. unũ fit do habitaculũ. Ligna cethim
iputribilia os sci intelligunt mte 7 corpe icorrupti.
Lapides pciosi s ꝯfessores 7 apli sci. sacdotes. 7 os sci. Vnde
petrus apls. Vt sitis inqt uiui lapides in tẽplo dni. Oia
hec offerunt neqs despet. Hes uox exprimit pdicatoris.
Ptentoria ppositi 7 pdicatores signant. qstricti labo
rant ꝯ hui scli turbines. Cratere s distributiones ho
minũ. Paxilli s pncipes ecclie. q sustentant omniũ gna
pplꝝ. qsi uasꝝ. Scaphi s doctine eloqa. thuribula uir
tutes s opũ l orones scꝝ. q ascendunt ad dnm. Fialę apli s
7 doctores. uitalib aqs repleti. Lilia candore ũginitatis
ostendit. mortariola labores passionũ 7 tolerantiã pęn
tentiũ. Hęc dona pspm scm diuidunt. ut i singulis pfec
tũ di tabnaculũ ꝯstituat. Vnguentũ qungit tabna
culũ. chrisma ē q fidelis ppls pungit. Posset 7 phęc notari
uirtutes scꝝ siue odor iusticię. longe lateq; diffusus. In
censũ aũ qd offerebat i tabnaculo. fiebat ex qtuor pig
mentis odoratissimis orones fidelium significantib. Hã stac
ten aqs cõpat. thus lucidũ aeri. galban tĩrę. onix igni.
ut ostendatur oia q ex his qtuor elementis ꝯtinent. t fiunt
oportere do placere. Sangs aũ ille q moyses pplm asp
gebat 7 tabnaculũ scificabat. x sangne figurabat qfi
deliũ corda purgant. qfides ecclę signat. quo ois ppls

Id ē xpi corpus 7 tabnaculū scificat. Recap de mundum pontificis.
Sacerdos aaron illū sigcat. ad qm dr. tues sacerdos ī et nū
secdm ordinē melchisedech. Vestis aaron ē eccla x nō ha
bens maculā aut rugā. Quatuor colores ex qb; 7 texit.
diūsitas ē meritorū; q ī eccla id ē incorpe x rutilat. Podere
illā lineā incarnationē x accipim. q de tra ē 7 hoc ī pedib
notat. Cydarī sup caput ei aurea lamina splendorē
diuinitatis intelligim. 7 ē podere secdm hominē. cidarī
secdm dm. Femoralia castitatē x figant. Cingulū cho
r scōr 7 cordia signat. qa ī unitate fidei xpm amplec
tuntur. Tunica talaris a capite demissa usq; ad plantas.
eccla x ē usq; ad finē tēporū p mansura. Hec tunica fit
ex iacincto q ē aeri coloris. ut fideles q sursū s sapiant.
Mala punica multa ī tiy gnia habentia uno ex ti corio
tecta: unitatē ecclē signant. Tintinnabula int malag
nata sonantia pphia ē. 7 sci doctores in medio ecclē col
locati. qrū lingue doctrinā sonant. tangentes ut sq; aci
es. tintinnabuli. id ē partes legis 7 euglii. Tintinnabu
la s infine uestis. qa sci doctores pdicant de uita futura
7 fine mundi. Sup humerale palliū. potestatē 7 regnū
x signat. cui pncipat sup humerū ei. Duo lapides sma
ragdi ī sup humali positi. duo s pplī iudeus 7 gentilis.
habentes sculpta noia xii filiorū isr. id ē ad imitandū
exemplar uite. xii aplōr. Possūt 7 duo lapides duo tes
tamta accipi. siue litta 7 spē. m qb tenent uni usa myst
teria legis. Racionale pectori suppositū patto ordi
ne lapidū distinctū. sermonē signat euglicū. cui gueni
sermo ī gēmis aplicis uirtute 7 numero. Racionale
duplex ē. qa euglica doctrina apta ē 7 abscondita.

simplex. 7 mystica. Rationale ht uittas sacerdotale
pect ligantes. qd sacdotis pect cogitationes fluxe n
possideant. s; ratio sola estringat. Sacerdos mutq; hu
mero uelamine sup humalis astringit. ut ipsa
7 ad usa uirtutu ornatu mundo muniat. Sup humerale
iubet fieri exauro 7 iacincto 7 purpura 7 bis tincto
cocco. 7 bysso retorta. qa sacdos uirtutu uarietate
clarescere monstrat. Aurum in sacdotis habitu intel
lect sapie e. p iacinctu aeru coloris ad amore ce
lestu surgat. Regalis purpura. uitioq; sugestiones
regia potestate cōpimat. Coccus bis tinct sup hu
mali addit caritas e di 7 proximi. 7 sic qsi er duplica
tincta refulget. Cocco bissus torta addit. pqd candens
decor mundicie corpalis castitas notat. Que pulchre torta
dr. qa p abstinentia caro affligit. Et balteu qsacerdos cingit.
renu incentiua 7 luxurie libidinu restingat. Sacdos ingr
diens tabnaculu ambit tintinnabulis. ne torpens a uoce
pdicationis. ppt silentiu offendat iudiciu supni ispec
toris. Mala punica iuncta tintinnabulis. unitate fidei
pei doctina ogata ostendit. Qd sacdos cotidie ad hos
tias immolandas i pma parte tabnaculi ibat istantia
cotidiane ofessionis 7 laudis insinuat. ut uitulos 7 abiq;
cu humilitate sacficem. Vn dr. Sacficiu do spc ofbulat.
Qd au semel i anno pontifex ingditur in sca scoq; osten
dit xpi ascensionem, ad patrem. qui sedens ad dexte
ram patris exorat patrem. propicium p omnib;
in se credentibus. Explicit exodus id est ex
itus de egypto.

Incipit leviticus id est ministe

RIALIS. HÄ LEVI MINIST DR.

I. VERSITA

TES. HOSTIARVM

que in uetri testamto

immolabant. dni cę passi

onis imagine figurauerit.

Ipse enim offerebat pp suā

uirtute i uitulo. in agno

pp innocentiā. in ariete pp

principatū. in hirco pp simi

litudinē carnis peccati. ut

de peccto dapnaret peccatū

in morte. In turture 7 colūba duas substantias figura

id ē di 7 hois ostendebat. in similagines espsione cre

dentiū. id ē ecclam pbaptismū collectā q ē corp xpi

signabat. In nob aū alit hęc mūa figurant. Hā do ui

tulū offerim. cū carnis supbiā uincim. agnū cū irra

tionabiles mot 7 i sipientes corrigim. hedū cū lasci

uiā supam. colūbā cū simplicitate mtis ostendim.

turturē. cū carnis castitatē seruam. panes azimos

cū ñ inferm̄to malicię 7 neqcię. s; mazimis sincerita

tis 7 ueritatis ambulam. Ignis in sacficio. victoria

ē absorbens mortē. Mel ñ offert in di sacfio. qz nul

lū dulce l suaue mundi hui placet do. ñ aliqd mor

dacis habeat seu ferrans seuitatis. Quadere pascha cū amaritu

dinib comedit. Sal aū in oīb sacfiriis iubet offeri. ut

oīa sal. id ē ꝯdimentū diuinę rationis habeant. Oleū

offerri iubet. ut qcqd ad cultū x. 7 deuotionē scorū

offerim. cū hilaritate faciam. hilarē. H. datorē diligē

ds. ut exhilaret faciem in oleo. In principio leuitici iii.
principaliter iubet offerre ad xpm pertinentia. primo uitu
lu de armentis sine macula. secundo agnu de ouib. tercio
turture et columba. quarto similagine ipsam a limo oleo
uncta. de clibano cocta. Vitulus de armentis xpc est de pgenie
patriarcharum sine peccato. Reliqua sacrificia pcausas qlitatib mp
sona ppli offerunt. Juramentum offerre est uoto diuine seruitutis alligari. agnu de ggib. et capra n de ggib iubet offerri. qa actiua uita multos est. et ceplatiua uero paucos. Duos
pullos columbarum. et duos turtures quos cant et gemit. duplex
nre penitentie gemit ex pmit. ut duplicet nosmetipsos
defleam. qa et recte n fecim. et puasum opari. Vnu ppeccato
turture offerim. cu pculpa nra gemitu dam. de altero ho
locaustu id est totu incensu facim. qn qa bona neglexim nos
ipsos igne doloris ardem. Filii aaron imponentes alienu
igne altari. diuino igne exusti s. signantes illos qui tradi
tione et cepta. alienas id est puas et hereticas appetunt doctrinas et induc unt. et illos ostendit qi sectares aut corpeas doctrinas induc unt. et illos ostendit qi sectarib aut corpeis cupiditatib in
sacrificio cordis accensi altarib dni psumunt apppinquare. qa
sic illi corpaliter. sic ita isti moriunt spualiter. Ignem istu semp in
cendat dns ihc xpc in sensib nris. ne flagm inuenis. Qd dicit
dns in cibos hominu munda et immunda esse aialia. pingunt
mores humani. et act. et uoluntates. ex qb fiunt ipsi mundi et
immundi. Qd dicit munda s in pecoribus qui ruminant et un
gula diuidit. ostendit eos qi di p cepta in more habentes aliis indicant.
et custodiunt duos testamentos id est legis et euglii discretione.
siue di et proximi caritate. Squame in piscibus hispidis et fir
mis. et gues hominu mores. pp pennulas u lubrica et uanasci.

que s̄ mundi t̄nsuolare debent. Pcameli i formē 7 tor
tuosam uitā notat. p suem cenosā, 7 lutea uitam uicio q; sordi
b̄ amicā 7 gaudentē indicat. p leporē uiros i feminas ef
frenatos dāpnat. p musteta furtū accusat. p lacertā ui
te i certā uarietatē refutat. p stellionē maculas m̄tiv
execrat. p accipitrē. 7 p milū. 7 p aq̄la raptores uio
lento scelere uiuentes ꝯ dēpnat. p uulturē q̄rentes
p dā de morte aliena. p passerē m̄tēpantiā. p cignū cer
uicis altę supbiā. p uesp̄tilionē q̄rentes tenebras noctis.
7 similes errores phibet. Mulier pariens masculū i mun
dae. vii. dieb̄. octauo v̄ die purificat. Hi septē dies uitā
p̄sentē notant. Jn septē mull̄ uiuens i carne pfecte ee
mund̄ potē. quis uirilit agat. s; i octauo die purificat.
q̄a i resurrectione purā carnē suscipiet. sēp d̄o uictus.
Qui v̄ mch uirile gessit. i actib̄ suis p manens remissus 7
effeminat̄ subdit̄ peccatō. neq; i ebdomada p̄sentis ui
te purgabit̄. neq; in future. 7 hoc ē q̄d dicē usq; ad ues
perā. Lep̄ in carne 7 cute. falsa ē doctrina. un lepsi s̄ here
tici q̄ ueritatē fidei n̄ habentes. falsas p̄fitent̄ doctras
erroris. Septē species lepre posuisse moyses dr. Prima
ē capitis. 7 barbe. capitis. id ē in diuinitate peccare pat̄s.
t̄ in ipso capite q̄d ē xp̄c. ut faciunt h̄etici. donatiste.
7 manichei. 7 alii q̄ ōs caluariā lepra gerit. q̄a erroris
sui p̄fidiā. apta p̄uitate defendunt. In barba lepra por
tare ē. de p̄dicatione apl̄ōq; 7 scōq; xp̄i puer se sentire.
t̄ q̄ dicit̄ falsum aliq̄d p̄tulisse. In corpore lepra h̄nt.
q̄ ecclē xp̄i det̄ h̄unt sic carpocatiani negantes carnis
resurrectionē. nouatiani q̄ nuptias dāpnant. 7 peccan
tib̄ negant penitentiā. heraclite. paruulos regnū dei

p nocturā lucē fugat. uanitates. p calādriū mundi. p lingue mētēpantiam.

habere ñ putant · heriani · sacrificiũ p defunctis offer
ri p hibent · Jn carne 7 cute lepra ĥnt · ut cherinthi
ani · q carnalia exiora psuadent · dicentes q a ĩ fide
manentib pecca ñ nocent · 7 ĩ carnis uoluptate resur
rectionẽ futurã · Jn cicatice sanati ulceris lepra ĥnt ·
q ad errorẽ derelictũ redeunt · Jn carne uiua lepra
gestant · q de aia q uita ẽ carnis falsũ q d autumant ·
sic lucaeriani · q dicẽt animã de carne ppagatã · 7 a
rabici q dicẽt animã cũ carne mori · Jn cicatice ustioĩs
lepra ĥnt manichei q in ani abstinentie cruciatu
corpa sua exurẽt · 7 p ĩ fidelitatẽ ñ mundiciã s; lepra
gerẽt · Pallida lep mbecillẽ fidẽ aie notat · Rubicunda le
pra dic mtem ĩfectã cruore homicidii · Alba lep notat he
reticos q se appellant mundos · 7 reliqs q g lant de falso
merito ut pelagi 7 nouatian · Cinida lep in uidie 7 liuo
ris notas demonstrat · mq lep fedata mte fumo sacficio;
7 busto ydolatre ĩsinuat · Lep florescens in toto corpe aca
pite usq; ad pedes auaricia notat · q totũ gen hominũ
cõmacular · Hec enĩ bene florescens dr · qa florentes 7 diui
tes ee hoies in sclo · iocundũ putat · Lep pallorẽ 7 rubo
rẽ ĥt · qi pallor linguã mtientẽ · rubor mtis iracundiã
manifestat · Lep peccati sacficio cordis oti 7 humilia
ti mundat · Lep heretici corũ dierũ vii · purgatione ext
castra id septiformis spe aqmione purificat · Cst lepra
q uisu sacdotis mundat · id ẽ p doctinã · Lep q omnino
mundari ñ potẽ · eq; ẽ q blasphemant ĩ spm scm · dicen
do pententes ñ posse uenia obtẽ · Que eq; lep iubet mun
dari · i · hereticos ext ecclam pici · donec errore tanto pur
gent reuitentes ad dnm · Tales sedere iubent dissuris

tumeis de opto capite · ob uoluto ore · i · umiusa secreta apiat
mite detegat · os claudat ne ulteri loq; t' doceat mala
Lep in parietib; dom · ingrationē hereticoq; notat · q; pscē
dotē purgari iubet · Lep in uasculis · s delicta i corpe cu
iusq; hois · Stam aia ē trama mollissimi s sensy corpis ·
Iraq; lep in stamine t' mtma t' in uestimto · pecca s que i
corpe t' ext corp ad mittunt · Sacdos magni int frs su
os ipse xpc ē q; ait cū resurrexisset a mortuis · Ya de dic
frib meis · ascendo ad patrē meū 7 patrē urūm · dm meū
7 dm urūm · Oleū effusū sup caput ei · plenaria unctio ē
sci spc · Iste ysecratas ht manus · q; s in passione pscti expi
atione extendit · Yestimtū ei n scindit · i · eccla i uarias
hereses · t' scismata non diuidit · Ad mortuū n accedit · q;
pecem n fec · In mat q; de uirgine xpc n ē pollut · cū aī
scta de pat nasceret · similit in pat n ē comaculat · cū
iscto ex mat sine carnis ycupiscentia nasceret · De scis
n discedit · q; a sic xpc ue n immundi · ut n deseret ecly ·
Yidua repudiata ē synagoga · de q; ysaias · Qis ē ait lib
repudii matis urē · s go dimisi illa · Meretrix ē heresis q;
multos errori patet · t' libidini · uirgo ē eccla · t' unaq;
aia fidelis · De gne suo duc uxorē · i · fide sca de unctam
ammā · Non yramnabit sem suū · i · ybū dī in eccla p
dicatū · Non apponet camb 7 porcis · ut n yculcent
margaritas · Hec de sūmo sacdote id ē xpo dicta st ·
Quom aū mbris suis mystice yuemant · 7 maxime sacdo
tib uideam · Caput suū n discooptat · id ē sacramta x; q;ca
put ē uelamto mystico honoret · Yestimta n scindat · ne
i heresim 7 scismata tnseat · Ad mortuū n mgdit · ad omē
pecem q; ad mortē pinet n accedet · Sl tantū i dulgeat

pat 7 mat ut erga dm patrē. 7 scam matrē ecclam inq̃nat
deat 7 culpabilis. Nāq; multi epi 7 monachi pnimia cura paren
tib stulte ipensa pdiderūt animas suas. De scis ñ discedit q̃a in
sca cogitatione. 7 opib scis uiuit semp. Viduā 7 repudiatā 7 mere
tricē ñ ducē s; uirginem. q de ueti hoie 7 pstina uoluntate neq; nis
possidet. s; uitā oi puritate florentē tenet. De gne suo ducē uxo
rē. qndo scēq; amplectit uitā. Vinū 7 sicerā potare uetat ne supbia
7 blandimtis seli inebriat supnā uitā obliuiscat. De cuiuio alta
ris separent uicini 7 incennarii. i. heretici 7 iudei. s; tñ reliq; cibq;
dent seruis. i. pabulū eugtii ministrent his q̃ s seruiunt xpi. De obla
tis aīalib sacdos pect 7 armū dextrū habeat ut i pectore suo le
gis mundas cogitationes. doctineq; noticiā teneat. 7 abomisacib
ot diabolū armari ñ torpescat. De epuato dat 7 maxilla ut elo
quentiā habeat. 7 dat uent de uictima ut luxuriā 7 gula extin
guat. Qd aut iubet sacdotib. neq; libet i corpe debilitare nolent.
mali mores accusant. ñ nata dapnat. Bene ii. sacdos cecus dici
potē q̃ septē scientiā ñ intellegit. 7 doctinē lopis pignorantiā
gssius nescit. Vñ ppha ait. Speculatores ei os s cęci. Claud ē qm
telligit qd docet. s; pcepta ope ñ implet. Paruo naso ē q̃ mīsurā
discretionis ñ hit. Grandi 7 torto naso ē furibund 7 minax. cūs v
pbię iactantia l discrecione mo moderata. Fracto pede l manuē.
q̃ uiam qm docet pgere ñ studet. Gipp ē quē trenę cupiditatis
pond pmit. Lippus ē cui ingeniū ad cognitionē ueritatis
emicat. s; hoc carnalit uiuendo obscurat. Albuginē hit i oculo.
q̃ arroganti ascientię cecat. Jugi scabie tenet cui carnis petu
lantia assidue dnat. In petigine hit i corpe. q̃ auaricia uastat in mte.
Ponderosus ē q̃ licet turpidinē ñ exerceat i ope. ab hac tam
cogitatione ot inua uexat in mte. Huimodi phibet antistes
fieri. Qd aaron 7 filii ei lauant 7 sic uestib sacis induuntur.

sigcat qz q ad sacra xpi uenimunt baptismo sac lauandi s. Mo
ysses lauat eos qa pceptis di legis sum lauandi. ut tum capel
licias deponam. 7 sic uestē ipsorum mortalitatis induam. ut cinga
m lubos nros in unitate. ut ia simus beati qrū remisse s in
iqtates. Vitulus ppcco sacdotis 7 toti ppli offert. i. xpc p
peccatis sacdotalis ppli 7 omi humano gne immolat patris
sui pmissu. q filio suo n pepcit. s; pp omis tdidit illu. Sangu
ne hui uituli septies ppls aspgit. ut purificatio septēplicis do
no spc sci monstret. Duo hyrci ppt originale puaricationē
duos pplos figauert. s; q baptizant in xpo credentes. 7 delictis
penitentia faciunt. hirc insortē dni uenium. Sangis hui
hirci cū sangne uituli pmiscet. ut 7 sortes passionis x. par
ticipes ipsi gtē efficiantur. Bene hirc insorte dni uen. cū
ppls credentiū c sors efficit 7 coheres x. Hirc au q i sorte
dni n uen. infidelitū tenet formā. q in xpm numq credere
uolt. Hi accipiunt maledictionē toti ppli id ē iniqtates 7
pecca q humanū gen ab ada usq; ad xpm admisit. 7 sic onusti
7 pguati iniqtatib; 7 maledictionib toti ppli. i. humani gnis
i desertū locū deiciunt. i. in tenebras exteriores. ibi erit flet
7 stridor dentiū. qa neq; i xpm crede neq; uoluert expiari ip
sius sangne. De sacficio dni reicit aial maculosū. i. diusitas
delictorū. Reicit aial cecū. i. q nec dm intendit. nec opa eis
fac. fractū qq;. i. uciis carnalib uexatū 7 lesū. Reic aial cica
trce hns dns. id ē q n digna satisfactione penitentie peccq
uulna deplorat. s; adhuc uetis morbi signū. p desidia uolun
tatis in ti gestat. Similit 7 amputatū lingua. i. q neq; dm fa
ret. nec diuina ei lege meditat. Laputa qq; habens. i. q pruri
tu libidinis 7 ardore concupiscentiarū exestuat. nec n scabi
osū id ē q peccm carnis efficit ratione opis. In petigine v

omis hereticoꝝ collectiones figurant. que frequent se i ecclę cor
p̄ in mgt. ⁊ imperigo liuorē facit. Aures eoꝝ amputatę s q̄ bo
di ñ obedint. nec faciunt q̄ nussa s. Cauda amputata hr. q̄ in
bono qd icipit. finē pseuantię ñ imponit. De sectū t̄ testicu
lū amputatū indicant. q̄ cū corpe uiri sint. uirtutis usu
effeminant. Qui talib̄ s eminent. phibent ne sint ⁊ sortes pas
sionis x. ⁊ nec participes cęlestis scificationis. Panes alienigenę
s supsticiosa doctina. t̄ supsticiosa studia sctarū litterarū.

Explicit lib̄ Leuitici.
Incipit de libro numeri.

RIMA MANSIO EST RAMESE
ciuitas in fine egypti. ⁊ int̄ptat̄ cō
motio t̄ tonitruū. q̄a cū de afflictio
ne exim diaboli. debem cōmouere
⁊ excitari ad tuba euglicę p̄dicationis.
Secda mansio ē Sochot. id ē tabnacula
t̄ tentoria. q̄a nob relinqntib egyptū
ñ hic mansura ciuitas inq̄rit. s; patria cę
lestis. Tertia mansio ē etha in extremo solitudinis. ⁊ int̄p
tat̄ fortitudo t̄ ⁊ fessio. ut p̄parem nob fortitudinē int̄
errę tenebras. ⁊ cōfessionē uerę fidei. q̄a ducentib his pue
nem ad trā pmissionis. Quarta mansio ē figuroth posita
ꝛ̄ beelsephon. figuroth id ē os nobiliū. ut p fortitu
dinē ⁊ ⁊ fessionē nobilitem in dno ⁊ tēpnentes beelsephon.
id ē dnm aq̄lonis. cui supbā declinantes uidebim pharaonē cū
exercitu suo in mari rubro peuntē. Q̄nta mansio ē mara. i. amari
tudo. ut positi i itine ad patam ppioris uitę dulcedine eam. ⁊ p
crucis lignū q̄si p cruciatū itinerū suauitas cōparet. Sexta

mansio ē elim · id ē arietes fortes · ubi s̄ · xii · fontes 7 lxx palmę.
Septima ē mansio ad mare rubrū uīn monem̄ pericula q̄ euasim̄
ān oculos m̄tis poñe · ne ad illa uelim̄ redire · Octaua mansio
ē insolitudine iuxta montē sÿnai · q̄d int̄ prat̄ rub · t̄ odiv̄ ·
q̄a p̄ q̄ mxp̄m credim̄ · 7 ipse nob mecclā loq̄t · scī uoluptates as
peras deputam̄ · 7 q̄ gnde odiū inimici ꝗt nos cōmouem̄ · Nona
mansio ē defeca qd dr̄ pulsario · q̄a p̄ quā ad ecclām credendo
uenim̄ · ipsī sacramēta pulsare incipim̄ · Decima mansio ē
malus q̄d int̄ prat̄ fer m̄tū · q̄d mulier miscuit t̄b; farinę
satis · donec fer m̄taret̄ totū · Hic murmurans ppls accep
uespe cotnices 7 mane manna. Vndecima m̄ ē rafidim ·
q̄d dr̄ dissolutio fortiū · t̄ sanitas · t̄ remissio manuū · sic dicit̄ ·
t̄ pp dissipatū amalech · t̄ sanatū · Hic dat̄ ē de petra. Du
odecima m̄ ē insolitudine synai · de q̄ supr̄ iā dixim̄us ·
Tercia decima m̄ ē in sepulchris ēcupiscentię q̄ in loco
ppls fastidiens celestē panē · ollas carnium i egypto ēcu
piū · Qua de re ignis de cęlo uenien̄s multos ēsūpsit · Vnde dat̄
intelligi · q̄a q̄ cęlestia relinq̄t 7 carnalia repetit · hic igne
icentiuo uastat̄ · 7 in futō stagno ignis id ē gehennę depu
tabit̄ · Quarta decima m̄ ē aseroth · i · offensio · q̄a ibi aaron
7 soror ei Maria moÿsi frī suo detxerūt · Qua de re maria
ꝗtagio lepre efflorui t · hoc ē q̄d iudei detbentes xpo frī suo
secūm carnē lepsi s̄ · immo 7 erūt donec plenitudo gentiū in
tret · Quinta m̄ ē in rethma q̄d dr̄ sonit̄ siue iuniper · Lig
nū istud hac dicēt habe naturā · q̄d prunę ex eo factę sici
neres opiant̄ · usq; ad annū ignē ꝗseruabt · Vn̄ discam̄ nos
ut p̄ sepulchrū ꝗcupiscentię tn̄ seam̄ ad lignū multo tpre
mansurū · ut sim̄ spū feruentes · 7 eugl'm claro uocis sonitu
sine timore p̄dicem̄ · Decima vi · m̄ ē y explorator ib̄ missis

ad terrā scām botrus refert in ligno · ut breuit xpi
monstret passio · Duodeci isti exploratores missi explo
rare ubem trā · sc'bæ 7 pharisei tenent figurā · Isti ter
rent ppl'm ne credant se accipe terrā ado promissam'
illi phibent ppl'm ut m xpm ñ credant · Botrus ille ext
trā promissionis fert duob uiris portantib xpe ext terrā
genitcis sue portat dat gentib · Duo ū baioli · duo st
ppli · un erat cec · alt uidens · ꝗ cecitatem notat ppl'm
iudaicū · ꝗ uidentē ysidorat gentilē · ficus 7 cū botro
delata · legē sigrat · q neq; lex sine xpo ēe potit · nec xpe si
ne lege · Sic dathan 7 abiron ausos yt iussū di sacficare ·
spretis moyse 7 aaron · ignis ysupsit · 7 tra uorau · sic omis
ausos statuere hereses 7 scismata · 7 ppl'm falsa pdicatione
seducere · ignis iudicii ietnū uorabit · 7 eos q ysentiūt ipsis ·
Dū fieret ruina chore 7 abiron 7 dathan · aaron sacdos
accepto thuribulo occurrens morti stetit int uiuos 7
mortuos · 7 dis xpe ruinā mortis in gne humano uidns
fieri occurrit · thuribulū ponens suę passionis modorē
suauitatis · destruxitq; impiū mortis · 7 uiuentes a mor
tuis sepaū · Virga aaron p ariditatē uirescens · xpe ē p
mortē resurgens · In uirga regnantis potentia · i flore
pulchritudo x monstratur · Alii hac uirgā scām ysaiā
uolt accipi q sine humano ytactu di filiū gnauit · flo
rē ipsum xpm q mres os scos florentes uirtutib facit ·
Rufa uitula caro ē saluatoris roseo sangne passionis · etatis
integre · q a pfecta etate suscep passionē · Ñ fuit ipositū
iugū super illa · q caro x subdita ñ fuit delicto · neq; uicta
pecco · Filii eiecert ext castra astante elea 7 aro sacdote ·
q iudei crucifixert xpm ext ierlm · p ysensū sacdotū ·

Qui uitula offert in mundi s. q xpm adphendert pecca
tores habent. q v colli git ciines aspsionis mundo e. qz q pdi
cauert passione x et doctna aspgentes porbe trax dno
collegert pplos mundi s. Lignvm et ysopum crucē puta
m et baptismū. cocciū bis tinctū notat qz corda et corpa mun
dant. cedrū fides ligni crucis. pcocciū sanguis dnici sacram
tū. pysopū martyrū figatur. Illa die tcia pfigurabant. qz
q credit pfecte dnm ihm xpm resuscitatū. a cunctis delic
tis sordib; expurgat. Septima decima m e in ramoth. qd
dr mali punici diuisio. ostendes ecclam multos fideliū pplos
sub unitate fidi tectura. Octaua decima m e. lep t lebna qd
sigcat latere. qz diu in trine hui uite sum plabore ad usita
tis p ordine ecclasticū sepe ad latere es. i. ad carnalia redeam.
Nona decima m e indelsa. i. frenū. qa si ad mala opa deuia
m diuine septe pceptis in mundi sum. Vicesima m e ince
latha. i. ecclā. ut frena legis cito nos ad ecclam ret hant.
Vicesima pma m e in monte sepher. i. pulchritudo xpc. qa
ptq uicia deserim. et ad ecclam ret hm. xpo monti montiy
iungim. Vicesima secta m e in mirada. i. miraculū. qa pt
frenos in ecclam intromittim. p habitatione ad x monte
ascendim. mq positi miram. q ocul n uidit. et auris n audi
uit. et cor hois n ascendit. Vicesima tcia m e in macethot.
id e totū. qd e ecclā pp multitudine edentiū sic dr. Ecce
q bonū et q iocundū habitare frs in unū. Vicesima. mi. m e
mcha ad. i. in pauore. qa cū uenim ad ecclam uidentes xpi
magnitudine debem habe castū timore. q custodit beati
tudine. ut habeam humilitate. qz supbis ds resistit. hu
milib aū dat grām. Vicesima. v. m e in thare. qd dr mali
cia siue pastura. et pinet ad ecclē pastores t custodia aie.

neqs diabolu in caulas ouium pforamina uiciq; pmitat i
tire. Vicesima xi. mansio ē in methca. qd ē dulcedo. Ascen
disti i excelsu patis. amirat es uirtutū choros. timuisti
ruina. abiecisti isidiatores. dulcis fruct laboris tepti
iseqt. ut mito dicas. q dulcia faucib meis eloqa tua. sup
mel 7 fauū ori meo. Vicesima. vii. m ē in asmona. qd sonat
festinatione scilicet ut festinem adsupiora 7 obliuiscam i
feriora. Vicesima viii. m ē in maceroth. qd dr uinculasi
ue disciplina. ut uinculis disciplinę legis di heream. q
uincula disrupam. Hic ē disrupam uincula eoq; 7 picia
m anob iugū ipsoq; 7 disrupisti uincula mea t sacficabo
hostia laudis. 7 nomī dni i uocabo. Vicesima nona m ē in
bane zacham qd sonat filios necessitatis t stridoris. ut
puerita tē septuaq; ipugnem mites errantiū. 7 iuuenes
ecclę ducam nobiscū. Isti 7 filii s stridoris. qr tc timen
qd dr. ibi erit flet 7 stridor dentiū. Tricesima m ē
in monte gaddad qd dr nunci t accinctio t ocisio. qr
cū filiis necessitatis de do bene nunciam. Ipsi debent
oscientie saccū oscinde. 7 pacta mala deflere. pea i bo
nis opib se debent accinge. ut monte q ē xpc possint
ascende. Tricesima pma oj ē in gestabata q bonitas ē id ē
xpc. Tricesima. ii. m ē in ebrona qd dr tinsit. qr fideles
debent demundamis 7 pitis ad celestia etnaq; c scendere.
Tricesima. iii. m. ē in asion gaber. qd sigcat ligna uiti. Isti
possit notari gentiles i sensati ligna colentes. Tricesima
iiii. m ē in deserto syn. hec ē cades. Syn sca int pratē pq
triū. qa ñ ē sca. In hac it mansione maria mortua ē 7
moyses frat ei pp aqs oditionis dm offendit. Vn ior

danem ñ ꝛñsiuit. O) oyses q de dñi uirtute dubitans percussit
uirga bis lapidē iudaici ppli tenet imaginē. q xpm ligno
crucis affixū ñ credens eū ēe dñi uirtutē. S; sic depet percussa
exiuit aq. ita de uulnere passionis x manaū sangis 7 aq. Tri
cesima. v. mi ē in monte or. in q aaron ascendens iuxta p
ceptū dñi mortuus ē. q a lex spālit intellecta 7 impleta
ad sūmū duc. S; ꝛñ iordanē ñ ꝛñsit. Isr l pugnat 7 uincit
i loco v ia uiet fuerat. q a fidelis cū peccat ñ debet despe
re. S; ot uicia ut uincat armat insurge. Tricesima vi.
mi ē in selmona l salmona. q intrpratur mansiuncula l
imago. qr ibi imago saluatoris in aia b iustis exprimit.
Tricesima vii. mi ē in sy non q sonat os. q a qd de passione
x credim 7 scim ore pnunciare debem. Iste due mansi
ones in historia ñ inuenium. Hic serpens eneus sanat le
sos a serpentib. qr xpi incarnatio uiuificat qs occidit
diabol. Tricesima viii. mi ē. in obod q signat magos. q a
p dñi imaginē 7 ofessionē ueneficis heresiuitare debem.
Tricesima nona mi ē in hebar l iebarim. q sonat aceruos lapi
dū ꝛñseuntiū. id ē seos de hoc selo ad syd tas mansiones festi
nant euntes. Q dragesima mi ē di bongad. id ē fortitū intel
lecta tēptatio. Hic gerit bellū seon amorreo 7 og regū
basan. Seon qd intrpretat tēptatio oculo figurat diabolū
d ceptoeaia. q amorrei. id ē os amaricantes s dm lint
regē. Iste rex occidit in uno q q: hoie cū simulatio falsitatis
dapnant 7 uitas diligit. Og intrpratur eclusio. basan ve
fusio. q a diabol dū ad dm uiā claudit phereses 7 idola q
supponit pcedit eclusio ut rex. 7 seq fusio ut plebs.
q a qn xpe apparebit cfusiert qs diabol me ecludit.

Quadere hec tēptatio intellecta fortit ē expugnanda a
·i· selmon.
fidelib· Quadgesima pma m ē in sebnon de balthaim l de
blathaim· id ē ꝯ tēpt plagarū siue obprbriorū q a oīa dulcia
7 illecebrose uoluptates huiūsecli ꝯ tempnende s· 7 obprbria
diligenda· teste saluatore q ait· Cū uos hoderint hoīes
beati eritis· Qdgesima ii· m ē in montib abarim· ꝯ nabo
qd dr ꝯ clusio· ubi moyses mortit 7 sepelit· 7 amplius in
uenit· q lex carnalis finit· s; grā euglii absq: fine ex
tendit· Nota qd a montib ad cāpestria moab 7 ad iorda
nē qd intēpretat descensio uenit· q a nich, tā malū q cupi
ditas 7 iactantia glē· 7 animī tumens uirtutū ꝯ scientia·
Qdgesima iii· m ē in campestrib moab sup iordanē iuxta
hiericho· usq: ad belsachaim· Balaam ꝯducit m cede ab
alach· ut pplo dī maledicat· s; maledictio ei in bndictionē
mutat· Asina q pmit balaā diuinit angl'm uidet 7 loq
t· q a gentilitas ꝯspecto magno dī angelo id ē xpo ꝯfitet
dno quā possedat diabol ydolatre seductor· l' asina an
gelū ꝯspic q ho ñ cernit q a caro plerūq: pflagella sen
tit qd spc ñ intelligit· Balaam benedic pplm 7 ñ s pfic·
q a uox ē s mutata s; cogitatio ñ cessit· Consiliū dedit ba
laac ut puellas pstituat· 7 filios isrl' ad illas in gssuros
idolis pmit uiolari faciat· s; sacdos finees furorē dni
placat· dū Zambrem 7 scortū usq: ad tra pforat· figāns
p crucē dni ydolatam 7 omnē carnis affectū 7 ꝯcupiscen
tias secli pituras· Sex centena milia armatorū exierē de
egypto· s; tantū duo in terrā pmissionis pueniunt· q a mul
ti baptizant 7 pauci pueniunt ad patriā· Bene duo di
cunt· l' p duob; pplis l' p duab uitis· actiua 7 ꝯtēplatiua·
Qd q nq; filie salphe i pmis hēditate accipiunt 7 de iuda

ibe sacerdos discit in monte que in ecclia debet offerre signat
qa lex p cedit euglm. Qd it lex iubet. gia implet. filii ru
ben 7 gad. 7 dimidia tb; manasse cit iordanē eligt habi
tare. 7 in tra pmissionis nost partē habe. qa qcūq; sēli uo
luptatib se implicant. regnū celeste ñ desiderant. Qd ūppls in
tra sca ydola destruit. omsq; habitores p ores expellit. msi
nuat q qcūq; ad fide imgdinē. ydola tam ac etiā omia alia
uicia extirpant. Explicit liber numeri.

Incipit cathologus id est recapitulatio legis. Vel secda lex. id est euangelium.

IN DECIM DIEBVS.

SCRIPSIT MOYSES LIBRVM deuteronomii. msinuans lapsū
ni dauice plebis in euglio pmīgs
sionē decalogi. Qd ppls isrl in
heremo qdragīta annis cū
labore ad tram pmissionis
puenit. ammonet ut cum patientia labores hui uite
7 tēptationis tolerent. qtenus ad pmissum regnū puenant.
Hinc ē qd dnic ho caput nrm p xl dierū ieunium patient
diabolisustinuit tēptationem. Qd aut p xl annos uestes is
rahel corruptiles ñ s attrite. signat qa p resurrectionem
cū corpib uenient ad regnū mq ea q nc s corruptibilia
sine corruptione manebit. Juxta altare dī phibet plan
tari nem. qd tantū fit altis infecundisq; arboribus.
qa sic gentiles infructuosam 7 pomposam mundanē sa
pientie ñ debent habere orationē. s; circa dnicā fidē tene
ant cū caritate uerā pdicationē. Lignā pomifera s opa

uirtutib; secunda. Prepucia lignoq; auferim. cū p̄mordēt
nroq; opū ñ appbam. Poma q̄ g̃minant cibis nris ñ apte
m. ne accepta laude bonę opationis pascat̃ anim opan
tas. ⁊ sic intempestiue comedat̃ fruct opis. Jn p̄mogenito
bouis opari phibem. q̄ cū aliq̄d robustū exercere ī capi
m. ostendere eiu ñ debem. Primogenita ouiū condemus.
cū humilitatis fructū p̄ iactancia extinguim. Bos iugo sub
dit ppl'm iudaicū. asin gentile exp̄mit. Jn boue q̄ ⁊ asino
arat. q̄ simul eugl'm ⁊ legis umbratice iudaicas ceremonias
spūalit ñ intellectas obseruat. siue ī boue bene opantū
uita notat. in asino stultoq; uecordia designat. Itaq; ī boue
⁊ asino arat q̄ l' p̄ bene agentib stultos remunerat. l' p̄ stultis
sapientes accusat ⁊ dapnat. Jlle alligat os boui triturantis. q̄
scis p̄dicatorib carnalia ministrare ꝯtempnit. Vñ apl's. Digni
ē operi mercede sua. Non ē hedus coqnd in lacte matis sue.
id ē peccator q̄ quit deliqt. ñ purgand leuioribus discipli
nis mat̃is ecclę. s; q̄ p̄ lascia uia ē p̄dit. p̄ aspa ⁊ fortia disci
plinę p̄cepta uinciend. Yestē ex lano ⁊ lino uidet̃ induere.
q̄ ī locutione ī nocentię celat subtilitatē malicię. Hā p̄
lana simplicitas. p̄ linū ū notat̃ subtilitas. siue vestem ex
lana ⁊ lino induit. q̄ inordinate uiuit. sic monialis quę
nupta habitū gerit. aut ea q̄ nupsit dū hit spem uirgi
nitatis. ⁊ q̄cq̄d ī diuso g̃ne l' religione uitę fit ī uestib;
notat̃. Pignus debitoris. ꝯfessio ē peccatoris. Supior mo
la ⁊ inferior. spes ē ⁊ timor. Spes ad alta subuehit. timor
cor ī ferī p̄mit. O) ola supior ⁊ inferior ꝯiungit̃. q̄ a mn̄
te peccatoris spes ⁊ timor ñ bene separant̃. Hā frustra pe
nitentia mīam sperat. n̄ ⁊ iusticiā p̄timescat. ⁊ ī cassū
iusticiā metuit. n̄ ⁊ de mia ꝯfidat. Tē mola auferet̃

supior cū dr flenti peccatori. numq̃m uenia habebis. tt
iferior. cū dr peccatori. age mala q̃ntū libet sine metu.
qa tanta ē mia dī. qd oia si qescas ē donabunt. Si utraq;
mola habeat. id ē spes 7 timor teneat. Non debem ab
hominari egyptū. id ē sclm. i q̃ntū nob ē necessariū. Si m
sclm apl'm 9tenti uictu. 7 cotidiano uestitu. Pond mai ē
min. 7 modi maior 7 minor ē in sacculo 7 i domo 9sci
entie nre. si nob de distctionis regula largiore idulgen
tia p̃sumam. fr̃sq; nros q̃uorib 7 districtioribus ubi dei
p̃ceptis. q̃ nos ipsi pferre possim obruam. Qndo ⁊ alit
nob. alit frib dnica mandata dispensam. de mito ponde
7 modio. i. misura adno iure ierepam. Duo testes t' tres
sufficiunt ad usus alterū. id ē 9t impios 7 hereticos de
bem habere uet 7 nouū testamtū. Qd dr 7 tres. id ē eugl'm
ppham 7 apl'm. Qd fr iubet mortuo fri sem suscitare.
id ē filios. cosq; i nomine defuncti appellare. tale ē.
qd. qtqt pdicatores sci gnant do xanos. n paulmos. neq;
petros dicant. Qd au aut si noluerit fri mortuo sem
suscitare. debet cora pplo unū pede exuere. 7 mulier
ei faciē 9spuere. figurat qa q eligit ab ecclia ad officiū
eugli 7 andi. si renuerit merito eū ecclia 9tēpnit.
Qui ⁊ s 7 alius infide euglica stat fructuosys. utq; pede
dr calciat. siū spat bene 9sultū s qa credidit. 7 n curat
dno alios lucrari. unū pede nudat. 7 calciamtū tur
pit amisit. Ut fortis dolosus corde. phibet ad bella p
ce dcere. s; iubet ad domū remeare. ne faciat alios fuge.
i. q̃ trena timet relinqre. n debet 9tēplatione spā
lis milicie arripe. ne te pid retq; 9usus exemplo suo
faciat alios deuiare. Itaq; i uita actiua sati ē pmane.

Meli⁹ ē enī ñ uouere·q̄m uotū ñsoluere· Non ꝗ potē ēē instu
dio ꝯtēplationis·q̄ adhuc defigit̄ in delectationē carnis·Sep
tē gēs·vii·s̄ ꝑnciꝑalia uicia·q̄ ꝑ grām dī unq̄sq; spūalis mi
les exupans ext̄minare penitus ammonet̄· Q̄ amores numo
s̄·q̄a uicia plura s̄ q̄ uirtutes·fortiores ⁊ s̄·q̄a forti⁹ militat
in mēbris nr̄is oblectatio carnaliū passionū· q̄ studia uirtu
tū·S; spālib⁹ ꝑpl̄is id ē uirtutib⁹ pugnantes·locū in cordib⁹ nr̄is
auferam⁹ uicis·⁊ isr·l· id ē dm̄ uidentes sim⁹· Dn̄s loq̄ns cū abra
hā decē gēs debellandas dix̄·moyses tantū·vii·edocuit·q̄a ⁊
dolata egēssis de egypto ꝑit·q̄ dr ⁊ dolata gentiū blasphe
mia iudeorq;·error hereticorq;·q̄b; t̄b; potestatib⁹ expugnans
bellū tantū·vii·indicit̄ uicis·Mulier spōsa q̄ abraso capite
⁊ abscisis unguib⁹ sedens in domo ī duta lugubrib⁹ indumentis·
luget patrē ⁊ matrē·id ē aīa pulch̄ado creata·ī gentili v̄ c
ūsatione ⁊ dolat̄ cultu deformata patrē id ē mundū·⁊
delectationes ei⁹ id ē matrē ꝑpenitentiā plorat·ut v̄ spon
so iungat̄·id ē xp̄o·dein rasorio ūbi dī omē mortuū mea id
ē peccā abradat̄· Nā ꝑ capillos in ane·ꝑ unques mala opa fi
gurant̄ ⁊ supflua·ꝑ caput sensus m̄tis·ꝑ man⁹ act⁹ opationis
intellige· Hęc ꝑ xxx dies uxor efficit̄· unde licet hīs fide
sc̄ę t̄nitatis·⁊ legis opationē·Alii dicī mulierē spōsam sapi
ent̄ dictas sententias apud q̄s·uīn oportet supstitionē illaq;
ī mundicia auferre·⁊ ūitatis ratione studiū assum̄e·Ad silvā
cū ꝑximo im⁹·q̄n ad intuenda subditorq; delicta ꝯuertim⁹·
Simplicit̄ ligna succidim⁹·cū delinq̄ntiū uicia pia ī tentione
refrenam⁹· Securis manū fugit·cū increpatio plus q̄ nece
ē in aspitate sept̄ hit·ferrū de manubrio ꝑsilit·cū decor
reptione sermo durior excedit·amicū ꝑcutit ⁊ occidit·q̄a
auditorē suū ꝑlata ꝯtumelia a dilectione spē m̄ fiat·Nam

mens correpti cito ad odiū prum. si hac increpatio durior
qm debuit exaspauit. S; si q, primū pcuit ad unā de tbus
urbib fugiat ut uiuat. id ē int fidē spem ⁊ caritatē que
ssupioris aīe munitiones se defendat. ne prim mortui
he mtficiat. Amic mortui xpe ē pcaruis nrē ⁊ sortiū. q in
iudicio iudicabit mala q primis facim. n penitendo pspē.
fidē ⁊ caritatē defleamus. Qui noctno somno pollunt extra
castra pficiscat ⁊ usq; ad solis occasū lotis uestib n reuitat.
qa qcūq; occulta mtis delectatione malo delectat ⁊ sica
ro n admiscet tam ext cōmunionē electoq; se arbitret.
Qui bene p solis occasū lotis uestib ad castra reuitur. qa fri
gescente flāma illicite cogitationis. lot penitentie
lacrimis intelligat se partē habe mtis cū omib scis cūp
obitū uiuentq; letat interi amore diuine fratneq; dilec
tionis. Iubet pplo isrl p moysen paxillū portare, i bal
teo. ⁊ egressus ad reqsita natē. recondat q digesta s inhu
mo effossa. qa uidelicet accincti ad nosmetipsos repre he
dendos. aculeo penitentie ⁊ lacrimis incessant effodiam
terram tāmam. qa n apparebit ut n noceant ad mor
tē aie nrē pecca nra. si p penitentiā ⁊ puro corde fue
rint deflenta. Qd xl. flagellis peccantes iubent cedi. sig
cat qd ecclia in iii mundi partes diffusa. uiuens sub
decalogo legis. in psenti sclo p mittit cedi. quatinus
in iudicio purgata ualeat inuenirī. Beat enī ē ho
qui corripitur ad no. Nulla enī aduersio in etnū af
fligere poterit. quos hic penitentie disciplina per
cussit. Qui hic p peccatis cedit. illic sine peccatis credit.
illic sine peccō inuenietur. Ao.

Hic liber ihu nave.

OST MORTEM
dñi
moysi precepit, iosue
ut duceret filios israel trans
iordanem ceta. Defuncto mo
yses defuncta est lex. Legalia
precepta iam cessant. Et ponunt
hic id est saluator nr xpe filio di
principatu. ipse introducit populum
deum in terram deq legit. Beatum
tres qm ipsi possidebit terram. Hic id est ille iosue mit
tit duos exploratores ad iericho. xpe hic direxit
duo testamenta mundo. q figurat iericho. ad mores
hominum perscrutandos. Ha ut probaret fide credentium.
aut punitam rebellium. ante die iudicii primum. qsi ex
ploratores. lege et euangelium. Raab meretrix tenet typum
ecclie. q de alienis et extraneis gentib congregata prius in uo
luptatib carnis et idolis fornicabatur. Hec sola testa
mnta dñi suscepit. et ade fideliter oseruat. amicis introdu
cit. inimicis uult mori. Hec i domo sua coccineum signum sanguis po
suit. ext q. q inuenit fuerit ruina seli et incendium mun
di nulla ratione intrabit. Qd populo transeunte iordanem
pars aq stetit cumulata in dulcedine. pars fluxit in
maris amaritudine. sicut qp qd habitat aqs suscipi
unt et tenent qrę celestis dulcedine. alii uero mittuntur
in peccatorum amaritudine. Qd aut q sic do talis ordo e. et le
uite assistit magisterium ecclie manifestat. q in celestepo
pulo dñi demonstratur. Illi q p moysen tnsiordane accepunt
hereditate et tm cum fribus suis ut et ipsi p moysen hereditate

acquirant · incedunt armati · signant patres id ē patriarchas
7 ppha's p oris testamti q in lege moysi positi cōformati q; dni
cē passioni · adiuuant nos suis exemplis 7 pceptis ad expel
lendos hostes cordis nri · Populi isrl de medio fluminis xii
lapides sustulerūt in testimoniū · qa nos exeuntes de lauā
cro debem nob firmissime tenere aplicē uitē exemplū
arq; imitatione uirtutū · Post insitū iordanis iubet hc
aulēs lapideos facere · 7 ppl'm iudaicū sedo circūcidere ·
ostendens p'ma circūcisione legis · sed'am euglii · nos etiā
ex hoc docem qa p baptismū gladio euglii armam · 7 in gal
gala id ē in reuelatione xi mē initatis inciā resecam pillud
qd comedimus pascha · id ē xpm q pculi uere pmissionis ter
ra · id ē mat dni in corrupta uirgo MARIA · Qd iosue mi
rogat angl'm nr es · in adusariorū · insinuat scos q inter
bonū 7 malū p discretionē iudicant · ne adusarius eos
fallat p boni speciem · Vnde hieremie dr · Si separueris pcio
sum auili · qsi os meū eris · Septē dies iericho circū
dat a sacerdotib archā ferentib · 7 tubis ertis clangentib ·
qa scis 7 fortib pdicatorib defect ppli · supbia · 7 infidelitas
expugnat · Sic ii · pditis impius remanet unica raab do
mi · id ē eccla libata ab omni turpitudine · 7 fornicatorib pfe
nestrā ofessionis · 7 sanguinem remissionis · Ipsa enim meretrix
rubeū pannū pfenestrā domi suē dimisit · qd fuit signū cog
nitionis · 7 sic sola saluari meruit · oibq; in urbe pempris
tantū saluantur q in domo raab s inuenti · qa extra eccla'm
null potest saluari · n tantū in tē sit · De anathemate iere
cho id ē mundi qd furat e achab · abscondit in tabernaculo
suo fraudans · q scl'ares mores in eccle secretis inserit q sub
cultu dni manens solē pprietatē seli diligit · 7 ad spectacula

cantant. qui sortilegos et aruspices et augures inquirit et cetera
mala, quæ in iericho id est in scelo. quæ per fidei fundamentum scela
ris et iusationis cultum induxit. quasi pallium de anathemate
tollit. De anathemate et iericho fraudat. quæ ecclam
hereticæque dogma et superstitiosa scelarum litteraque studia
inferre laborat. Victis hostibus altare domino ædificatum de
integris lapidibus. quia fideles integra carne et spiritu unum lapi
des in domo dei dicuntur. Bene diuisis lapidibus unum alta
re construitur. quia multitudo credentium unitate fidei et ca
ritatis una est domus. Illi quæ incedunt circa archam dei iux
ta montem garizim et elech ad benedicendum illos indi
cant quæ non metu penæ sed celestis promissionis amore succe
dunt ad salutem. Illi uero quæ iuxta montem gebal incedu
nt in quæ maledictiones plate sunt. illos indicant quæ non a
more benedictionum et promissionum sed futuræque timore suppli
ciique complent quæ in lege septa sunt. ut puenant ad salutem
O mis autem circa archam incedit. quæ ab ecclæ sinu non discedit. sed no
biliores illos dicimus quæ amoris desidio bona faciunt. quæ illos
quæ per metu pene agunt bonum. quorum corda solum ihu xpo quæ
modo in ecclæ seruiant apta sunt. Gabaonitæ metu pecu
li trita uetibus calceati et induti. ab ihu salutem quæ dolo
petunt suscipiuntur. signantes eos quæ de mundo ad ecclam
uenunt multa per bentes officia. sed in moribus suis et iusta
tione pristina detenti. uetere hominem cum actibus suis indy
unt. unum regnum eternum non assecuntur cum seis. Sol et luna sup
gabaon stetit pugnante ihu donec cadent coram israeli
tis inimici. Sed nec maxime nobis et uicia pugnantibus
ad usus principes et potestates et rectores tenebrarum harum
et spiritalia nequitiæ in ecclesiis in desinent sol iustitiæ id est

xpc assistit. q̃ ait. Ecce ego uobcũ sum oib̃ dieb; usq; ad c̃
sũmationẽ scli. Quinq; aũ reges. v. sensus corporeos pdicant.
q̃ in gabaonitis id ẽ in carnalib̃ hoib̃ pugnantes ihu resis
tunt. hiq; ad spelunca ꝛ fugiunt. qa interiorẽ nr̃m homi
nẽ impditionis fouea m̃ gere c̃tendit. s; os isti pugnante
ihu supant. qa pdicatione euglica egdientes i nos om̃s
mali sensus ⁊ mores pusi parit̃ mtficiunt. Hostib̃ de
letis. ihc pplis suis terrã pmissionis diuidit. qa xpc expug
natis in nob̃ gentib̃ id ẽ gentilib̃ erroribus diuidit nobis
dona spcs sca. ⁊ paradisũ pmissionis. Duc possessiones filiq;
israel referunt. una p moysen facta aũ transitũ iordanis
duq; semis turbarũ. qa i lege ante baptismũ circumcisio
nem s; ñ pfecte habuerit. ut ait Salomon. qui pfecit p moysi
resapientiã. ⁊ infirmior ñ inuestigauit illã. alteriã c̃sio iorda
nẽ pplm in nouẽ semis tribus. q̃ pt baptismi grãm multi p
ueniunt. ad celestẽ possessionẽ. Qd ⁊ hę tribus semis dicunt. notat
qa nec aũ xpi aduentũ neq; p̃ pfecti in carne inuenit s. Vnde ait
ipse discipulis. Multa habeo uob̃ dre. s; ñ potestis ea m̃ por
tare. Leuitę ñ accepunt hereditatẽ inter isrl. dicente dno.
Nondabit̃ eis possessio. qa ego sũ possessio eorũ. Ministri ih̃. q̃ dno
seruiunt ⁊ altari. id ẽ clerici ⁊ monachi q̃ s̃ sors dni oib̃ debent
carere c̃tenis impedimentis. ut uere possint dice. dns pars here
ditatis mee ⁊ calicis mei. Leuitę in omib̃ tribus dicunt habi
tacula habere. qa sic omib̃ grãm doctinę amministrant. ita a
cunctis uitę subsidia q̃ ñ hnt recipiant. sic ait apls. nos uob̃
spalia seminantes ñ ẽ magnũ si carnalia uestra metam. Iure
g̃ int̃ om̃s diuidunt̃. q omniũ dispensatione sustentant̃.
Popul isrlitic. xl. iii. urbes accepit. qa sci pdicatores exer
cent pcepta decalogi. id ẽ legis ⁊ euglii. filii isrl in g̃s

sis interiam pmissionis omis qs mea mtficiunt exceptio
chananeo in medio eius habitare tributario. p qd os
tendit qa sepe cu magnis uirtutib scam uita inchoamus
atq: magna extirpam. s; tamen quedam paruas retinemus.
Sic chananey int nos uiue ecedim. Qui bene tributari
efficit qa ipsum uicii qd pesuetudine mala subiugare
ni possum. ad usum mte humilitatis humiliter retorque
mus. Nos enim studiosius semp exercem qndo in nobis
conspicim in post victoriam maiorum uicioq; uinci formidamus. Quia dere scriptu e. He s qs qs dns dereliqt
ut erudiret inimicos israel. Bene enim israel reseruatis gen
tibus erudit qndo in qbus da minimis uicinis in nobis
remanentib; elatio uirtutis compimit. Sp uirtutis re
sistentibus sibi discit qd ex se maiora n vincit.

Explicit liber

Temporib regis salomonis [illegible] in medio [illegible] hirsin tres pater qi una uice
absorbent draco qui absorbent una nocte. Unde cum esset ortum ppter penuria aq
ierunt ad regem et nunciauerunt ei. Tc rex sapiens cognouit et iussit ipsos puteos
implere uino in medio. Et iterum uenientes draco absorbuit sic prius fecit. et
in tacuit tres dies remanentes. et iussit eum ligare. Cumq; cum ligasset
locutus est humana uoce dicens. Soluite me et indicabo uobis rem mira
bilem. Dixit ei rex. Dic. Et dixit mihi uelle [illegible] et occidere
et uolunt uetare ei et facere seruiros fanculos. eos [illegible]
appendere siue in monte iadamante siue in [illegible] puteum. et
eos appensis facere regulari manu eis ymis celeriter prius ac si
diligenter [illegible] fuisse. Iste dictu e in historia regis qd malle et se
[illegible] idolata [illegible] n audiebantur. Postea dimissus e draco sapiens
de puteis illis n gustauit. hoc sipm de gentis et amplaribus

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS

Ambr.
Exameron
de Tempo
recapit.
Sæc. XII.

Cod. lat.
14399

E.
XII.